neredeyse müzik dergisi

Lull

ocak 2003
sayı 7

2.500.000 TL

68 sayfa

beth gibbons

dönüş yok

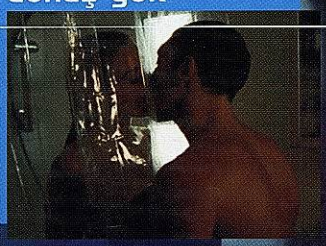

duman

10 trip hop albümü

bowie

Audioslave GY!BE Stone Roses Björk J.R.R. Tolkien David Holmes

Hayatında her şey kontrol altındaysa, üstelik değişikliklere yer varsa ne iyi. Eğer yolda da kontrol seninse, daha da iyi. Ford Focus, çok noktadan bağlantılı arka süspansiyonuyla mükemmel bir yol tutuşa sahip. İşte bu yüzden hayatındaki öncelikleri değiştirsen bile, Ford Focus kontrolü elinde tutmanı sağlar. Ayrıntılı bilgi için, Ford**Direkt** Hattı 0212 473 3673 ya da www.ford.com.tr

Ford**Focus**

Tasarımı yaşamdan,
güveni teknolojiden.

Ford

Koç

Lull

muhteviyat ocak '03

Ocak 2003

Genel Yayın Kurulu
Alkan Avcıoğlu
Mete Avunduk
Alper Bahçekapılı
Kaan Çaydamlı
Devin Aylin Komar
Bora Şimşek

Yazarlar
Fati
Yiğit Atılgan
Cem Bakır
Nitsa Çukurel
Hira Doğrul
Selin Ever
Pınar Tınaz Gürmen
Cahit İnal
Güneyt Kaşeler
Kadir Kıvılcımlı
Esin Konuk
Alper Maral
Selda Tan Özdemir
Saffet Sözen
Gül Yaşartürk

Katkıda Bulunanlar
Ekin Aksu
Hakan Aytutucu
Murat Babalık
Enis Batur
Faruk Besleme
Ali Ece
Frederic Gulgan
Burak Şuşut
Zafer Tipigil

Haber Naşirleri
Üner Altay
Hande Demiray
Gizem Yetim

Grafik
CemBak

Kısmi Redaksiyon
Yekta Majiskül

İmtiyaz Sahibi
Alper Bahçekapılı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Utku Bahçekapılı

Baskı
Umut Matbaası 0212 637 09 34

Reklam/Halkla İlişkiler
0216 330 86 38

Basım, yayın, dağıtım hakları
Altıkırkbeş Basın Yayın Dağıtım ve Reklam Tic. Ltd. Şti.'ne aittir.
www.altikirkbes.com
Ömer Efendi sokak. Blok apt. No:7/15 Kızıltoprak, İSTANBUL

AYDA BİR YAYINLANIR

Lullmail@yahoo.com

4 Neler Oluyor
10 Sigur Ros
11 Güzel Bir Mit Daha "Yüzüklerin Efendisi"
12 Audioslave
14 Duman
16 Buzzcocks
17 David Bowie "Bowie 50"
24 Beth Gibbons
25 Trip Hop
28 Paspal Gruplar
29 Libertines
30 Polaroid Android "J.R.R. Tolkien"
33 Robbie Williams
36 Kitapsız / Bir Kitap
37 Gömülü Hazineler "Brigitte Fontaine"
38 GY!BE
40 Roman Polanski
42 Stone Roses
44 Leo Carax
46 David Holmes
47 Arıza "Terry Butcher"
48 Björk
51 Bilimkurgu "Eve Dönüş Yolu"
53 Peanuts
54 Velvet Screen "Dönüş Yok"
57 Cyberpunk
59 Vinly Extrem "Mussorgsky - Tomita"
61 Asosyolog "Tanju Okan"
62 Sinema Dersleri "Kompozisyon Kuralları"
64 Kritik
66 Idioteque

neler oluyor?

Idlewild yeni basçısını buldu. Bir süre önce gruptan ayrılan Bob Fairfoull'un yerini İrlandalı grup Turn'den Gavin Fox dolduracak. 23 yaşındaki Fox'un yanı sıra geçtiğimiz iki yıl boyunca grubun verdiği konserlerde gitar çalan ve "The Remote Part" albümüne de katkıda bulunan Allan Stewart da gruba katıldı. Bu değişikliklerden sonra Idlewild beş kişilik bir grup haline geldi. Gavin Fox; "Her basçının kendine özgü bir stili vardır ve benim de gruba katabileceğim tek şey bu. Ben diğer grup elemanları gibi yedi yıldan bu yana aynı grupta çalmadığım için gruba taze bir şeyler getirip onları tekrar heyecanlandırabileceğimi düşünüyorum" diyor.

36 yaşındaki **Sterolab** klavyecisi **Mary Hansen** geçirdiği bir trafik kazasında hayatını kaybetti. Mary Hansen, 25-26 Mayıs 2001 tarihlerinde İstanbul, Babylon'da da iki harika konser veren ve müzik dünyasının tür isimleriyle sınırlandırılamayan gruplarından biri olan Stereolab'e 1992 yılında katılmış ve Tim Gane ve Laetitia Sadier'la birlikte grubun temel üyelerinden biri olmuştu. Grup arkadaşları Stereolab'ın resmi sitesi www.stereolab.co.uk 'de yaptıkları bir açıklamada; "Onun ölümünü duyurmak bizim için çok acı verici. Hepimiz onu çok özleyeceğiz" dediler.

Zack De La Rocha'nın Rage Against the Machine'den ayrıldığından bu yana üzerinde çalıştığı albüm 2003 sonlarında piyasaya çıkacak. DJ Shadow da De La Rocha'ya albümün prodüktörlüğünü yaparak destek veriyor. "Beş yıldır onun için demolar kaydediyorum" diyen DJ Shadow, "Yeni yılda yapacağım ilk iş onun albümünü bitirmek olacak" diye de ekliyor. Shadow, ortaya nasıl bir sound çıktığına yönelik sorulara ise şöyle cevap veriyor: "Şu ana kadar ortaya çıkan sound için hardcore diyebiliriz. Oldukça sert."

At the Drive-In' in küllerinden doğan iki farklı çalışmada **Red Hot Chili Peppers**'in desteğini görüyoruz... Mars Volta'nın eski **ATDI** elemanları Cedric Bixler ve Omar Rodriguez'le yaptığı albümde **Flea** bas çalarken, Bixker ve Rodriguez kendi projeleri **De Facto** için RHCP gitaristi John Frusciante ile beraber çalışıyorlar.

Damon Albarn gitarist Graham Coxon'ın gruptan ayrılmakla iyi bir seçim yaptığını söylerken, aslında onun hiçbir zaman böyle bir şöhretten mutlu olmadığını da ekledi. Bu arada Brigthon'da polisin albüm paketini bomba sanarak paketi imha etmesi sonucu, son single "Don't Bomb When You Are the Bomb"ın yayınlanması da gecikmişti.

Korn vokalisti Jonathan Davis ses tellerindeki rahatsızlık sebebiyle son 5 konserini iptal etmiş. Davis'in doktorları, turneye bu şekilde devam etmesi durumunda ses tellerinde kalıcı bir hasara yol açabileceğini söylüyorlar. Fakat grup turneye devam etme kararı almış.

İngiliz grup **Coldplay** turne sırasında ilginç cover'lar çalma geleneğini Norveçli Aqua'nın 'Barbie Girl' isimli şarkısını çaldığı İskandinavya'da da devam ettirdi. Ne var ki vokalist Chris Martin ve gitarist Jonny Buckland, birlikte çalmaya başladıkları şarkıya kendilerini tutamayıp güldükleri için sadece bir dakika kadar devam edebildiler. Coldplay turne sırasında yorumlayacağı şarkılar konusundaki ilginç seçimleriyle dikkat çekiyor. Grup daha önce Nelly'den 'Hot in Herre'i , Oasis'den 'Songbird'i ve Ash'den 'Shining Light'ı

Büyük İskender'in hayatını konu alan büyük bütçeli *Alexander The Great* isimli filmin yönetmenliğini **Baz Luhrmann** yapacak. Leonardo DiCaprio'nun Büyük İskender rolüyle karşımıza çıkacağı filmin yapımcıları arasında Dino De Laurentiis ve Martin Scorsese var. Fas'ta gerçekleşecek olan çekimlerin uzun bir döneme yayılması bekleniyor.

İngiliz altılı **The Coral**, kült yol filmi "Easy Rider"a adadığı bir film çekti. The Coral'ın Dennis Hopper, Peter Fonda ve Jack Nicholson'un başrollerini paylaştıkları psychedelic yol filmi "Easy Rider"a saygılarını sunmak için çektikleri 45 dakikalık filmin ismi "Lazy Rider.". "Lazy Rider"da The Coral elemanları etrafta esas filmde motorsikletleriyle Amerikayı dolaşan Dennis Hopper ve Peter Fonda ikilisine gönderme yaparak BMX bisikletlerle dolaşıyorlar. Bu ilginç deneme seneye DVD formatında piyasaya çıkacak.

Superman yeniden çekilecek. Yönetmenliğini, Rush Hour ve Red Dragon'dan hatırlayacağımız **Brett Ratner'**in üstleneceği filmde, Sir **Anthony Hopkins**'ın Superman'in babası Jor-El'i canlandıracağı açıklandı, ancak oyuncu kadrosunun tamamı hala belli değil.

Eels yeni Billy Bob Thornton filmi 'Levity' için şarkılar hazırlıyor. Thornton'un yeni filmi "Levity"'nin soundtrack'inde iki Eels şarkısı, 'Skywriting' ve 'Taking a Bath in Rust' bulunacak. Grup ayrıca 2001'de çıkan son albüm "Souljcaker"in ardından piyasaya sürmeyi düşündüğü yeni albümü için de çalışmalarını sürdürüyor. Grubun beyni Mr. E yeni albüm hakkında; "Üzerinde çalıştığımız şarkılar Polka etkileri taşıyor, klarinet ve tuba kullanıyoruz. Sanırım KROQ'da (Los Angeles Modern Rock İstasyonu) çok çalınacak. Bu da konserlerimize bir dolu hergelenin gelmesi demek. Bu kulağa hiç de hoş gelmiyor ama doğru: Ben belki de konserine böyle adamların gelmemesi için uğraşan tek sanatçıyım" diyor. Albümde şimdilik 'Tea with Hitler' ve 'Pigs Blood Ballet' olarak isimlendirilen iki şarkının ve R.E.M. gitaristi Peter Buck'la birlikte kaydedilen bazı şarkıların da olabileceği söyleniyor.

System of a Down'un vokalisti Serj Tankian Birleşik Devletlerde 2000 yılında gerçekleşen seçimlerin kanunsuz olduğunu söyledi. "Bu ülkede iki yıl önce askeri bir darbe olmuş gibi hissediyorum" diyen Tankian'in grubunun yeni albümü **Steal This Album** ise yurdumuzda ilgi görmeye devam ediyor.

Ortalıktaki yüzlerce fanzinin arasından bir tanesi dikkat çekiyor. **Albemuth** adındaki bilimkurgu fanzini sapsarı 16 sayfadan oluşuyor. Yayın dünyasından bilim kurgusal haberler verdikleri gibi, memleketteki bilim kurgu etkinliklerinden de haberdar ediyorlar insanları. Fanzinde bol miktarda bilim kurgu denemelerine rastlamak da mümkün.

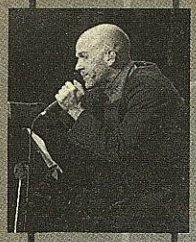

REM, 2003 yılında bir greatest hits albümü yayınlayacak. Albümde grubun şimdiye kadar en çok hit olmuş parçalarının yayında birkaç adet yeni parça da olacak . Grup bu albümü önümüzdeki yıl içinde çıkacakları turneyle aynı zamana denk getirmeyi planlıyor. Buna ek olarak REM yepyeni parçaların bulunduğu bir albüm için de kayıtlara başlamış.

Geçtiğimiz Haziran ayında hayatını kaybeden **The Who** Basçısı **John Enwistle**'ın kokain kullanımı yüzünden kalbi durduğu için öldüğü açıklandı. The Who'nun geçtiğimiz Haziran ayında bir süre sonra çıkacağı geniş kapsamlı bir Birleşik Devletler turnesinin ön hazırlıklarını sürdürdüğü günlerde grubun basçısı John Entwistle Las Vegas Hard Rock Hotel'deki odasında ölü olarak bulunmuştu. Entwistle'ın vücudunda yapılan araştırmalar sonucunda sanatçının aşırı miktarda kokain kullanmamış olmasına rağmen kalp hastası olduğu için uyuşturucunun kalbinin durmasına nedenolduğu ortaya çıktı.

Green Day vokalisti Billie Joe Armstrong grubun resmi websitesinde herkesi Irak'ta çıkması muhtemel bir savaşa karşı imza kullanmaya davet etti. Billie Joe grubun www.greenday.com 'da yaptığı açıklamada; "Savaşa karşı olanlar adına Green Day fanlarının websitesi www.greenday.net üzerinde George W. Bush'u kararlarını tekrar gözden geçirmeye ikna etmek için bir imza kampanyası başlatıyorum. Bu kampanya sadece Amerikalılar değil dünyanın her tarafındaki insanlar içindir" dedi. Green Day, Bush'un tavırlarını protesto eden ilk Amerikalı gruplardan biri oldu. İngilizler ise bu konuda çok daha hassaslar. Daha önce Massive Attack'dan 3-D ve Blur'den Damon Albarn, İngiliz ordusunun Irak'a yapılacak herhangi bir saldırıda yer almasına şiddetle karşı çıktıklarını ifade eden ilanlara maddi ve manevi destek vermişlerdi. 3-D şu anda "Savaşı Durdurun" isimli bir topluluk için çalışmalarını sürdürmekte.

Jonathan Glazer, Robert De Niro ve Benicio Del Toro'nun kadroda bulunacağı, bir Japon filminin yeniden çevrimi olacak olan *Chaos*'un yönetmenliğini yapıyor. Glazer'ın bir sonraki projesi ise kast bünyesinde Nicole Kidman ve Danny Huston'ın bulunduğu *Birth*. İngiliz yönetmen, *Birth*'ın çekimlerine Ocak ayında New York'ta başlayacak.

Danny Boyle'ın çektiği *28 Days Later* filmi, insanlara öldürme güdüsü veren bir virüsün ortaya çıkmasından 28 gün sonra, bundan korunabilmiş bir grup insanın başına gelenleri konu alıyor. Filmin senaristliğini, "The Beach" filminin uyarlandığı kitabın yazarı Alex Garland yapıyor. Film, İngiltere'de Kasım ayında gösterime girdi, 2003 baharında Avrupa'da gösterime girecek.

Mogwai, web sitesinde yeni albümün yazın çıkacağını ve adının şimdilik 'Bag of Agony' olmasının planlandığını açıkladı. 1997'de çıkardığı "Young Team" albümüyle büyük beğeni toplayan İskoçyalı "Kozmik Post Rock" grubu Mogwai dördüncü stüdyo albümü için Belle&Sebastian albümlerinin de prodüktörlüğünü yapan Tony Doogan'la çalışmalar yapıyor. Grubun lideri Stuart Braithwaite yazın piyasaya çıkması beklenen albümün nasıl bir sound'a sahip olacağı hakkında konuşulacak fazla birşey olmadığını çünkü bu tip şeyleri açıklamanın zor olduğunu söylüyor. Mogwai ayrıca resmi websitesi www.mogwai.co.uk 'Lower' isimli single'ının mp3'ünü yayınladı.

İzlandalı eletronic grup **Múm**'ın web sitesinden yapılan açıklamaya göre, grubun kurucu elemanlarından **Gyda Valtısdóttir** gruba yeterli zaman ayıramadığı için, gruptan ayrılmış.

Heyecanla beklenen **2. AFM Bağımsız Filmler Festivali** 18-26 Ocak tarihleri arasında AFM Beyoğlu Fitaş Sinemaları'nda gerçekleşecek. Festival bu sene, *Hit Filmler, Made in Japan, Gökkuşağı Filmleri, Dijital Dürbün, Politik@ if, Nöbetçi Sinema* ve *Türkiye'den Kısalar* başlıklı bölümlerle karşımıza çıkacak.

Gösterim tarihinin muhtemelen Temmuz 2005 olacağı **Indiana Jones**'un dördüncü devam filminde, tabi ki Steven Spielberg yönetiminde, Harrison Ford ve Sean Connery olacak. George Lucas ve Spielberg, senaryoyu yazması için *Adventures of Young İndiana Jones*'un da senaristliğini yapan yönetmen-senarist Frank Darabont'la anlaşma sağlandığını açıkladı.

Kasaba, Mayıs Sıkıntısı ve *Uzak* gibi Nuri Bilge Ceylan filmlerinin başrol oyuncusu **Mehmet Emin Toprak** geçirdiği trafik kazasında hayatını kaybetti. Toprak, aynı zamanda akrabası olduğu Nuri Bilge Ceylan'ın son filmi Uzak'taki performansıyla birçok ödüle layık görülmüştü.

The (International) Noise Conspiracy vocalist Dennis Lyxzen'in sağlık problemleri nedeniyle turneye devam edemiyor. **Lyxzen** kas iltihaplanması nedeniyle doktor kontrolü altında.

Fearless Records tarafından yayınlanan "Punk Goes..." serilerine bir yenisi daha ekleniyor. **"Punk Goes Acoustic"** adı verilecek olan yeni seride; Thursday, Thrice, Piebald, The Ataris, Midtown, Taking Back Sunday, Strike Anywhere, Coalesce gibi grupları dinleyebileceğiz. Albümün yayın tarihi olarak 11 Mart 2003 belirtiliyor.

Joe Strummer 90'larda hiçbir üretim yapamamasının eksikliğini giderebilmek için "Mescaleros" ile birlikte yeni çalışmalarını kaydetmek üzere stüdyoya girdi. Strummer geçtiğimiz aylarda, bir sürpriz yaparak **Clash** gitaristi **Mick Jones** ile sahne almasına rağmen albüm projesini ertelememişti. Geçtiğimiz hafta Strummer, nisan ayında Hellcat Records'dan yayınlanacak olan albüm için 6 parçalık bir kayıt gerçekleştirdi.

Ed Harcourt Londra'da verdiği bir konserde kısa süre sonra çıkacak olan albümünün tamamını çaldı. 2001'de çıkardığı ilk albümü "Here Be Monsters" ile oldukça geniş bir hayran kitlesine ulaşan ve aynı yıl Mercury Ödüllerine de aday gösterilen Ed Harcourt'un yeni albümünün adı "From Every Sphere" olacak ve yeni yılın ilk aylarında piyasaya çıkacak. Ağır bir gribe yakalanmış olmasına rağmen konserde oldukça iyi bir performans sergileyen sanatçı konserin sonunda ilk albümünde yer alan 'Crimson Tears' ve 'She Fell into My Arms" isimli şarkılarını da seslendirdi. Yeni albüm "From Every Sphere"ın tracklist'i şöyle:

Bittersweetheart
All Your Days Will Be Blessed
Ghostwriter
The Birds Will Sing For Us
Sister Reneé
Undertaker Strut
Bleed A River Deep
Jetsetter
Watching The Sun Come Up
Fireflies Take Flight
Metaphorically Yours
From Every Sphere

Bu yıl,16-26 Ocak tarihleri arasında gerçekleşecek olan **Sundance Film Festivali**'nin drama ve belgesel alanlarında ön plana çıkan aday listesi açıklandı. Bağımsız yapımların yarıştığı festivalde, 'Amerikan Vitrini' Bölümünde Salma Hayek'in ilk yönetmenlik denemesi olan *The Maldonado Miracle* ve Matt Dillon'ın *City of Ghosts* filmi yarışmaya katılmaksızın gösterilecek.

Primal Scream önümüzdeki sene bir "Greatest Hits" albümü yayınlayacak. Bu çalışma, 1991 yılının klasiği "Screamadelica", onun yıpratıcı ve sinematik takipçisi "Vanishing Point" ve 1999'un ilkel paranoyak yolculuk albümü "Xtrminator"den tınılar taşıyacak. Bu albüm çıkmadan önce ise Primal Scream'in son albümü "Evil Heat"den yeni bir single yayınlaması bekleniyor.

Spike Jonze'un, **Adaptation** isimli filmi 6 Aralık'ta ABD'de gösterime girdi. Filmde, Being John Malkovich'in de yapımcılarından ve aynı zamanda yazarı olan Charlie Kaufman'ın kaleme aldığı kendi hayat hikayesi anlatılıyor. Charlie Kaufman'ı ve ikizi Donald'ı Nicholas Cage'in canlandırdığı filmde, Meryl Streep, Chris Cooper gibi isimlerin yanısıra, süper insan Jonze'un Being John Malkovich'te de beraber çalıştığı John Cusack ve Catherine Keener bizzat kendilerini canlandırıyorlar.

Coldplay, Doves, Haven, Badly Drawn Boy, David Gray, Oasis ve New Order çeşitli resimlerini, bazı sanatsal çalışmalarını ve bir takım koleksiyon parçalarını açık arttırmada satılmak üzere Manchester'lı yardım kuruluşu MAG'a bağışlamış. MAG temizlenmemiş mayın tarlalarını ve unutulmuş bombaların yerlerini saptamakla ilgilenen bir kuruluş. Bu organizasyon ile ilgili detaylı bilgileri web sitesinden öğrenebilirsiniz. **Mag.org.uk**

Detroitli ikili the **White Stripes** herkesi şaşırtarak, Jude Law, Nicole Kidman ve Renee Zellweger ile bir Hollywood filminde buluşacak. Anthony Minghella'ın, Cold Mountain adlı bu filminde Jack White'in bir rolü olacak, ayrıca ikili film öncesi partisinde de sahne alacak. Filmin soundtrack'i de yine Jack White tarafından hazırlanıyor. **White Stripes**'dan bir başka bir süpriz ise yılbaşında sınırlı sayıda yayınlanacak "Merry Christmas From The White Stripes". Single "Candy Cane Children" adlı şarkının farklı bir versiyonu ve ek olarak Jack'in İncil'den okuduğu "Story Of The Magi"den ve Meg'in seslendirdiği "Silent Night"dan oluşuyor.

Mandela SOS konseri için ünlü isimler bir araya geliyor. Bono, Macy Gray ve Shaggy, 2 Şubat'ta AIDS hastaları yararına Güney Afrika'nın Cape Town kenti yakınlarında gerçekleşecek olan Mandela SOS isimli konserde sahne almayı kabul eden ilk isimler arasında. Mandela SOS, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin demokratik seçimlerle başa gelen ilk başkanı olan Nelson Mandela'nın AIDS'li hastalar için düzenlediği bir konser ve 2 Şubat 2003 tarihinde ülkesindeki insanların eşitliği uğruna yirmi yıla yakın hapis yattığı Rodden Island'da gerçekleştirilecek. Mandela bu konserde sahne almaları için Bruce Springsteen, Bob Dylan, Elton John, Sting, Michael ve Janet Jackson gibi isimlerle de teklif götürdü. Sting teklifi konser sırasında yeni albümünün çalışmalarını sürdürüyor olacağını öne sürerek kabul etmezken diğer isimlerden henüz herhangi bir yanıt gelmedi.

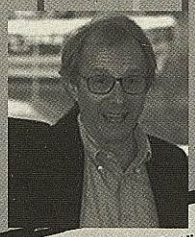

Todd Haynes'ın son filmi *Far From Heaven* 8 Kasım'da ABD'de gösterime girdi. Filmin dramatik bir darbe yarattığı ve Oscar aday listelerinde adı geçtiği söyleniyor. Başrolde Julianne Moore ve Dennis Quaid var. Todd Haynes ve son filmi hakkında daha geniş bir dosyaya ileriki Lull sayılarında yer verilmesi zaruridir.

The Beastie Boys, New Yorkta yeni albüm için çalışmalara başladı. Bu albümde Ad Rock, MCA ve Mike D' ye eski Invisibl Scratch Pikl üyesi mix-master Mike da katılıyor... Ne grup ne de Capitol Records, albümün çıkış tarihiyle ilgili bir açıklama yapmadı fakat altıncı albümün 2003'ün sonlarında çıkması bekleniyor. Bu arada grup 2 yıldır süren telif hakkı davasını da kazandı. Year James Newton'ın flütçüsü, grubu, 1982 tarihli "Choir" adlı şarkısından bir flüt komposizyonunu çalmakla suçlamıştı. Beastie Boys albüm kapağında sanatçının isminden bahsetmiş, ama özel olarak ondan izin almamıştı.

İngiliz Bağımsız Film Ödüllleri'nde **Ken Loach**'ın *Sweet Sixteen* filmi en iyi film ödülünü alırken, filmdeki genç oyuncu Martin Compston gelecek vadeden oyuncu seçildi. Paul Greengrass *Bloody Sunday* ile "en iyi yönetmen", aynı filmdeki performansıyla Cold Feet "en iyi erkek oyuncu" ödüllerine layık görüldüler.

Wolfgang Petersen'in yönetmenliğini yapacağı, Batman ve Superman'in bir arada olduğu bir film projesi gündemde. Filmin konusu ise hem Batman, hem de Superman fanlarının kabul etmekte zorlanacağı türden. Batman'in nişanlısı bilinmeyen kişiler tarafından öldürülür. Önceleri Superman'den kuşkulanılır ancak zamanla o olmadığı anlaşılır ve iki büyük kahraman karanlık güçlere karşı ortak çalışma kararı alırlar.

6 Aralıkta ABD premieri yapılan **Equilibrium** daha şimdiden bu yılın en başarılı bilimkurgularından kabul ediliyor. Kurt Wimmer imzalı filmde Christian Bale bir hükümet ajanını oynuyor, ayrıca Taye Diggs, Sean Bean ve Emily Watson var.

Oliver Assayas'in yönetmenliğini yaptığı **"Demonlover"** filmi için **Sonic Youth,** 8 parçalık bir soundtrack hazırlamış. 18 kasımda galası yapılan film, sadece Avrupa'da gösterime girecek. Soundtrack'in çıkış tarihi ise henüz kesinleşmemiş olsa da Bursa'daki Cd Bank'te bu albüme rastlamak mümkün. Sıkıcı bir aralık akşamında karşımıza çıkan soundtrack nefesleri kesiyor. Sonic Youth bu albümde de müzikteki deneyselliğini koruyor. Goldfrapp, Death in Vegas, Dub Squad, Soulfly adlı gruplardan da birer şarkı barındıran albümde Sonic Youth'a ait isimleri ise şöyle;

Move Away
Control Freak
Safe in Hell
Electric Noisefield
Slambient Desire
Melodikim
Teknikal Illprovisation
Superdead

Smashing Pumpkins'in canlı konser kayıtlarından oluşan 'Earphoria' 25 Kasım'da piyasaya çıktı. "Vieuphoria" isimli DVD ise 9 Aralıkta piyasadaydı. "Earphoria"da şu şarkılar bulunuyor:

'Sinfony'
'Quiet - Live in Atlanta ('93)'
'Disarm - Live on The Word TV, London ('93)'
'Cherub Rock (acoustic) - Live on MTV Europe ('93)'
'Today - Live in Chicago ('93)'
'Bugg Superstar'
'I Am One - Live in Barcelona ('93)'
'Pulseczar'
'Soma - Live at The Astoria, London ('94)'
'Slunk - Live on Japanese TV'
'French Movie Theme'
'Geek USA - Live on German TV ('93)'
'Mayonnaise (acoustic) - Live Everywhere ('88- '94)'
'Silverf**k - Live from Astoria, London'
'Why Am I So Tired'

Lars Von Trier 3 tane ardı ardına çekeceği, birincisi *Dogville* olan filmlerin devamında da Nicole Kidman'la çalışacak. *Dogville*'in önümüzdeki Cannes Film Festivali'nde gösterilmesi beklenirken, ikinci film *Mandalay*'ın çekimlerine Ağustos 2003'te başlanacak.

The Smiths'in nadir bulunan ("Matter Of Opinion" gibi) kayıtlarına ve tüm diğerlerine ulaşan **Simon Goddard**, bunları kitabı **"Songs That Saved Your Life"** için kullanılmak üzere toparlamış. The Smiths davulcusu **Mike Joyce** tarafından desteklenen Goddard, grubun emsalsiz arşivlerine de ulaşmayı başarmış.

Longwave'in debut albümü şubat 2003 de Hummer Recordings'den yayınlanıyor. "The Strangest Things" adı verilen albümün yapımcılığını Mercury Rev, Flaming Lips, Mogwai, Weezer gibi gruplardan hatırlayacağımız **Dave Fridmann** yapmış. Bu prodüksiyon Fridmann'ın New York'daki Tarbox Studyosunda gerçekleştirilmiş. Flaming Lips basçısı Micheal Ivins da şubat ayında yayınlanacak albümün düzenlemeleriyle ilgilenmiş. "Everywhere You Turn" albümden çıkacak ilk single olarak belirlenmiş.

Jazzanova'nın anthemi "Days to Come" Ayro ve Ian O'Brian tarafından remixlendi. Remix önümüzdeki günlerde JCR'den yayınlanacak.

4 yıl aradan sonra **Massive Attack** yeniden sahnelerde olacakmış. Robert '3-D' Del Naja önderliğindeki grup, şubat ayında yayınlancak albüm **"100th Window"** tanıtım kapsamında, şimdilik sadece Paris'de sahne alacak. Grubun diğer elemanları Grant 'Daddy G' Marshall ve Adrian 'Mushroom' Vowles bu albümün kayıtlarının ardından gruptan ayrılmıştı. Ocakta yayınlanması beklenen ilk single ise "Special Cases".

Gary Oldman **Tiptoes** adlı filmde Matthew McConaughey'in cüce kardeşini canlandırıyor. Yüzüklerin Efendisi'nde Peter Jackson'ın hobitleri göstermekte kullandığı yöntemle çekilen filmin gösterim tarihi 2003'ün ortalarına tekabül edecek. Matthew Bright'ın yönettiği filmde ayrıca Patricia Arquette ve Kate Beckinsale var.

Andy ve **Rich Solarstone** geçtiğimiz aylarda son remix ve prodüksiyonlarını düzenlemek için stüdyoya girdiler. Andy & Rich'in diğer çalışmalarını da **Paul Oakenfold** ve **DJ Tiesto**'nun setlerinden hatırlayabiliriz.

Saturday Night and Sunday Morning ve *The French Lieutenant's Woman* gibi filmlerle ölümsüzleşmiş, *The Technique of Film Editing* kitabı ile Kurgu Tekniğini kaleme alan, İngiliz Yeni Dalga'sının öncü yönetmenlerinden Çek asıllı **Karel Reisz** 76 yaşında hayata gözlerini yumdu.

Uzun erteleme ve beklemelerinin ardından **Digital Blonde**'un "Mooga" parçası, sonunda 2003 martında yayınlanıyor.

Hala neden varolduğunu çözemediğimiz grup **Guns N' Roses**'in uzun yıllardan sonraki ilk turnesi iptal edildi. Philadelphia'daki başarısız konser nedeniyle turne sponsorlarından Clear Channel desteğini çekti.

Billy Corgan'ın yeni grubu **Zwan**, Chigaco'da debut albüm çalışmalarını hızlandırmış. Daha önce Smashing Pumpkins ve Nine Inch Nails ile de çalışmış olan İngiliz yapımcı **Alan Moulder**, ocak sonunda yayınlanmak üzere, albümünün son düzenlemelerini yapıyor. Corgan'a, bu son grubunda eski Smashing Pumpkins davulcusu **Jimmy Chamberlin** dışında Chavez'den **Matt Sweeney** ve A Perfect Circle'dan **Paz Lenchantin** eşlik ediyor. "Honestly" bu albümden çıkan ilk single.

Amerika'nın ilk kadın seri katili ünvanlı Aileen Wuornos'un hayat hikayesinin konu alındığı **Monster**, ilk yönetmenliğini yapacak olan Patty Jenkins tarafından yönetilecek. Filmde Charlize Theron ve Christina Ricci rol alacak.

Peter Greenaway yeni bir proje atağında. **The Tulse Luper Suitcase** adı verilen proje 3 filmden oluşan bir triloji. Filmlerin isimleri sırasıyla şöyle: *The Early Years*, *Vaux to the Sea* ve *From Sark to Finish*. Hikaye, 1928'de Colorado'da Uranyum'un keşfiyle başlayıp,1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla son buluyor. Toplamı 92 majör karakterin oluşturduğu filmlerde, yaşamını dünyanın çeşitli yerlerindeki hapishanelerde geçirmiş Tulse Luper'i JJ Feild canlandırırken, Kathy Bates'ten Amanda Plummer'a, Isabella Rossellini'den Franka Potente'ye, Vincent Gallo, Ewan McGregor, Jeff Bridges, Morgan Freeman hatta Madonna'ya bile rastlanacak. Üçlemenin ilk filmi *The Early Years* şubat 2003'te Berlin Film Festivali'nde premier yapacak.

Tozlanmayan Albümler

No: 03.
Siouxsie and The Banshees Kaleidoscope (1980)

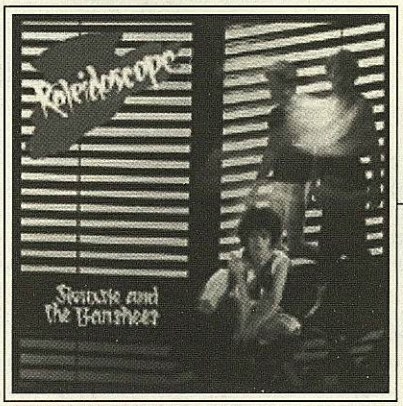

Müzik tarihinin en nev-i şahsına münhasır hatunu Siouxsie Sioux'un grubu Siouxsie and The Banshees'in üçüncü albümü de zamana karşı direnen albümlerden. Sioux'un vokali günümüzde bir model olmuş durumda ve The Cure, The Jesus&Mary Chain, Jane's Addiction gibi gruplar Siouxsie and The Banshees'e çok şey borçlu. Londra punkının en uzun ömürlü ve başarılı grupları ndan olan grup, kadrosunun çok değişmiş olmasıyla(ki Robert Smith/*Cure*, Sid Vicious/*Sex Pistols*, John McGeoch/*Magazine* gibi isimler de geldi geçti bu gruptan) da ünlü. Fakat kurulduğundan beri de vokalist Siouxsie Sioux'un liderliği hiç değişmedi. Asıl adı Susan Dallion olan 1958 doğumlu Siouxsie Sioux 1976 yılının Eylül ayında grubu kurdu. The Velvet Underground, The Stooges ve Londra'daki mevcut punk haraketinden ilham ve gaz alan grup 1980 yılında İngiltere listelerini Kaleidoscope albümüyle ilk 5'e kadar zorladı. Önceki albümlerinden belirgin bir şekilde daha melodik ve daha kaliteli olan Kaleidoscope'dan çıkan ilk single, yazarın da favori Siouxsie şarkılarından olan "Happy House"tı. Bazı şarkılar hala ucuz korku filmleri kültüründen beslense ve karanlık bir atmosferde Siouxsie'nin gaddar sesiyle bütünleşse de, özellikle bir önceki albüm Join Hands'in pasaklı yapısından uzak olan daha akılda kalıcı şarkılar da mevcuttu. Bu eksende "Happy House" ve unutulmaz "Christine" single'ları 02.08.1980 tarihli NME'e göre tartışmasız albümün en iyi şarkılarıydı. Dönemin NME'i Siouxsie and The Banshees'in parlak geleceğine ve Siouxsie Sioux'un vokaline odaklanıyordu. "Christine"in yanı sıra albümün bence tartışmasız tek bir zirve noktası vardı: "Red Light". Ritmik fotoğraf makinesi click'leriyle, statik yankılı Joy Divisionımsı baterisiyle ve Siouxsie Sioux'un diğer parçaların oranla daha soğuk vokaliyle "Red Light" grubun hayranlarını bugün hala tatmin ediyor. Onun hemen ardından gelen albümün 10. parçası "Paradise Place" melodik yapısı itibari ile daha enerjik ve Sioux'un sesiyle, uğultularıyla sürükleniyor. Son şarkı "Skin" ile beraber grubun kariyerinin öne çıkan şarkılarından. Son iki şarkıda Siouxsie and The Banshees'in ilkel art-punk tarzı alışılan çizgide. Grubun erken dönem başyapıtlarından Kaleidoscope, raflarda arkalara doğru atılamayacak cinsten bir albüm.
(Alkan Avcıoğlu)

Albüm: Kaleidoscope
Grup: Siouxsie and The Banshees
Tarih: 1980
Prodüktör: Nigel Gray
Plak Şirketi: Geffen

ACI KAYBIMIZ

Joe strummer

(1952 - 2002)

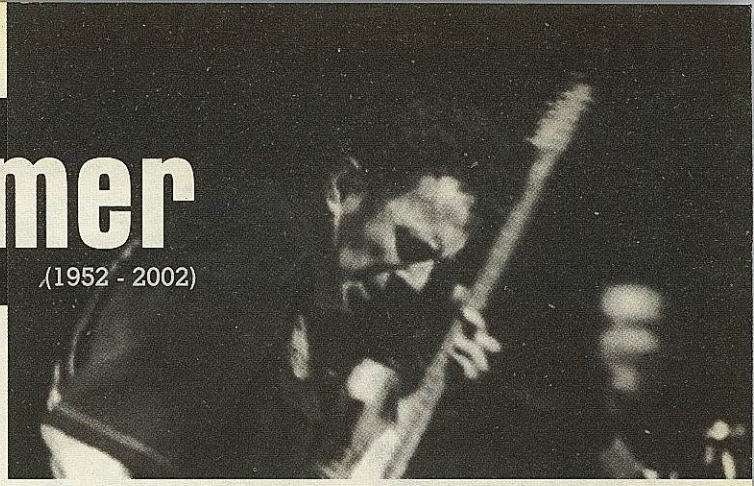

Ali Ece

Kurak topraklarımızda, Ankara'da dünyaya gelen bir avuç önemli insandan biri,
En basitinden dizginsiz 3 akorla büyük stadyumları 1871 Paris'ine çeviren,
3 yoldaşı Mick Jones, Paul Simonon ve Topper Headon ile (bir süre de Terry Chimes ile) 5 yıl (1977-1982) içinde 100 yıldır İngiliz İşçi Partisi'nin yapamadığını yapıp Britanya İşçi Sınıfını -kısa bir süre için de olsa- harekete geçiren,
Punk kozasından New-Wave kelebeğine o incecik çizginin üzerinde Punk, Reggae, Dub, Funk, Garage ve Jazz'ı ustalıkla bir potada eritip 70'lerin en iyi albümü *London Calling*'i yapan,
Müzikal miras? ile başta Manic Street Preachers olmak üzere birçok önemli gruba ilham veren,
Kadim dostu, haysiyetli insan Paul Weller'ı muhafazakârlık bataklığından kurtaran,
Bobby Fueller 4[]'u müzik tarihinin unutulmuş tozlu sayfalarından çıkartıp hak etti?i yere kavuşmasını sağlayan,
Efsanevi The Clash grubunun şarkıcısı, gitarcısı, söz yazarı, bestecisi; The Pogues ve The Mescaleros gruplarında müzik kariyerine devam eden, bir kuşağın -.... kuşağının- sözcülerinden,
Dışı sert içi yumuşacık haysiyetli insan,
"zenci" dostu Joe Strummer'ı Kaybettik!

Başta hâlâ bir anayasası bile olmayan Britanya İşçi Sınıfı olmak üzere,
Hâlâ üzerine çöken Vatikan kâbusundan kurtulmaya çalışan yarım kan yurttaşları İrlanda halkı,
Ryan Giggs ve Manic Street Preachers'tan başka hiçbir şeyi olmayan Galler halkı,

Başta Nikaragua ve Sandinista'ları olmak üzere ABD'ye yakın olduğu kadar Tanrı'nın insafına uzak olan tüm Güney Amerika halkları,
İnsanlıkla uzaktan yakından ilgisi olmayan ambargoya rağmen haysiyetiyle kalmaya çalışan Küba halkı,
Merhumun çok sevdiği Jamaika, Filistin ve Afrika halkları,

Başta kadim dostu, sıkı The Clash hayranı Robert De Niro olmak üzere bir avuç biftek beyinli, sığır Cumhuriyetçi'ler yüzünden bütün dünyanın nefretini kazanan ABD'nin tüm sanatçıları, siyahları ve diğer azınlıkların,

Burada ismini sayamadığımız, insanlık otoyoluna son sürat ters şeritten giren tüm insanların,

Ve de en başta acı haberi alır almaz beni Paris'ten, Londra'dan arayan dostlarım olmak üzere, bu garip ülkede merhumun müziğini anlama şansı ve ayrıcalığına erişen bir avuç insanın başları sağ olsun.

O en güzel söylediği şarkılardan birinde olduğu gibi "kanunla savaştı" ve yine dediği gibi "kanun kazandı" - Yine de *Punks not dead* ya da hepimiz zenciyiz!

Not: Cenazeye çelenk falan göndermemeniz rica olunur, bağışta bulunmak isteyenler *The Story of The Clash* toplamasını ya da *The Clash 1977, Give'm Enough Rope, London Calling, Sandinista!, Combat Rock* albümlerini alabilirler - hayatları Değişir!

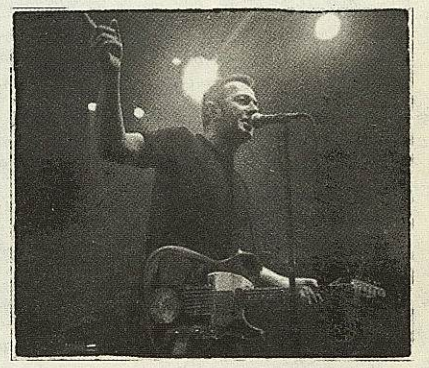

Kendin Yaz Kendin Oku Köşesi

RINGU

Telefon mu? Bırakın çalsın . . .

Ece Gamze Atıcı

Neler olup bittiğini seçemediğiniz kumlu bir görüntü. Ardından telefon sesi. Telefonda, bir hafta sonra öleceğinizi söyleyen bir kadın. Sonra bir kuyu, saçlarından yüzü seçilemeyen bir ucube ve doğanın desteklediği bir seri perva.

Ringu -Amerikancası ile *The Ring*- psikolojisi gerilimli, 1998 yapımı Japon asıllı bir korku serisi . Bahsi geçen video kasetin ardından gelen bir telefon ve bunu izleyen hafta içinde telefonu alanın ölmesi etrafında dönen film şehir efsanesi geleneğinden de faydalanmış. Söz konusu videonun laneti kulaktan kulağa dolaşarak doğasındaki tüyler ürpertici atmosferi gerçek motiflerle bezemiş. Filmin açılışının da lanetli video kaset ile olması izleyiciyi öykünün içine dahil ediş biçimi hakkında ilk fikri veriyor şüphesiz.

Seri temelde üç filmden oluºuyor; sırası ile *Ringu* (1998), *Ringu 2* (1999) ve *Ringu Ø*:

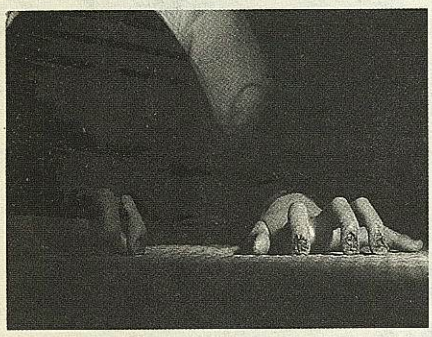

Baasudei (2000). Serinin ilk iki filminde video kaseti takiben ani ölümlere, simasını tam olarak göremediğimiz ucubeye bağlanır öykü ve elbette bütün bunları çözmeye çalışan gazeteci -ve eşi dostu- fenomeni ile derinleşir. *Ring 0: Birthday* ise diğer bölümlerde ne yer ne içer anlamadığımız, yüzünü kaplayan saçları ve feri fecri kaçmış tek gözü ile tüyler ürperten kuyu sakini kahramanımızın bir ucubeye bürünmeden evvelki halini ve onu ucubeye çeviren olaylar silsilesinin ilk evresini izleriz, diğer bir deyişle ucubemizin -ilk- gençliğine ineriz. Bu esnada atmosfere hakim olan dinginlik yer yer gerginlik yaratmaktan elbette geri durmaz.

Aslen Elm Sokağı'nın Kabusu Freddy Kruger'ınkine benzer -şaibeli- bir şekilde dünyaya gelmiş kahramanımız Sadako Yamamura aslen kötü olmayan, sadece bir takım psişik yetenekleri olan bir annenin -Shiziko Yamamura'nın- psişik yetenekleri olan kızıdır. Diğer bölümlerde Rahşan Ecevit kılığında saçı başı dağıtmış Sadako'nun burada korumasız kız hatta kızcağız haliyle karşı karşıya kalırız. Ancak kıyafet seçiminde bir değişiklik olmamıştır Sadako'nun. Bir ucubeye dönüşmesindeki olaylar silsilesi yahut Sadako'yu intikam merhalesine getiren nedenler ve sonuçları bize Stephen King'in *Carrie*'sini anımsatır; bu noktada *Ringu* romanlarının yazarı Koji Suzuki'nin Japonya'nın Stephen King'i olarak görüldüğünden gönül rahatlığıyla söz edebiliriz. Sadako, Carrie'ninkine benzer bir durumda kalmıştır hayat karşısında. Sahip olduğu güçler yüzünden cezalandırılmış ve tahmin edebileceğimiz üzere intikam almak için geri dönmüştür. Kısacası serinin terör öncesi olan bölümünde, her an bir köşeden çıkacak gibi bir hali olan Sadako'nun öyküsü anlatılır en başa dönülerek ister istemez, tıpkı *Red Dragon* (Kızıl Ejder) ile Hannibal Lecter'e yapıldığı gibi. Bu bölümde dikkat edilmesi gereken husus önceden serinin ilk iki filmini izlemiş olmaktır. Aksi takdirde kahramanımız Sadako'ya "Sümsük Salako" veya "Sıdıka" -elbette örnekler çoğaltılabilir- gibi isimler takıp ya da isminin önüne "ezik, pasaklı, sümsük, zibidi, besleme" gibi sıfatlar ekleyebilir, o da olmazsa kendisine ekrandan birebir "Aczmendi misin yoksa terli terli headbang yaparken boynun mu tutuldu?" şeklinde yersiz, edepsiz sorular yöneltmek kaydıyla gülünç hale getirebilirsiniz. *Ring 0: Birthday*'dan alınması gereken mesaj şudur: Her seri katilin, her canavarın, her ucubenin bir nedeni ve bir hikayesi vardır; onlara iyi davranalım.

Blair Cadısı'nın yaratmaya çalıştığı canhıraş atmosferden daha sahici olduğu söylenebilir *Ring*'inkinin. Filmin, doğaüstü olayların hayatın -daha çok- parçası olduğu bir medeniyetten, Asyalı ellerden çıkmış olmasının bu ortamı destekleyen gerçeklerden biri olduğu söylenebilir. "Ring" telefonun çalmasına işaret ettiği gibi aynı zamanda video laneti ile etrafta oluşmaya başlayan zincire de işaret eder. Serinin ikinci filminde derinleşen kuyu, televizyon ekranı ile bağlanır. Adeta organik bir bağ oluşmuştur aralarında. Televizyon ekranından cehenneme açılan kapı olarak düşünülebilir ucubenin meskeni olan kuyu. İzleyicinin kendisini beklenmedik biçimde film yapımcısının yerine koyması daha çok ürkmesine neden olur. Tıpkı *Blair Cadısı'nda* korkutucu olduğu -olması gerektiği- gibi. Her iki filmin bir diğer ortak yanı her ikisinde de uğursuz kadın ruhunun uyanmasıdır. Video kaset sekansı eş zamanlı olarak verilir izleyiciye. Diğer bir deyişle telefonu çalmak üzere olan ekranın tam karşısındakidir ve geri sayım başlar. *Blair Cadısı*ndaki gibi filmde olup bitenlerin içinde buluverir izleyici kendisini.

Filmin özgeçmiºine gelince . . . İlk iki filmin yönetmeni Hideo Nakata, üniversite yıllarında sinemaya başlamıştır. Yedi yıl Nikkatsi Stüdyolarında yardımcı yönetmen olarak çalışır. Lise yıllarında *The Exorcist*'i izleyip etkilendiğinde, daha sonra korku sineramasına yönelmeye ne niyeti ne de bu yönde bir fikri vardır. İlk filmini 1996 yılında çeker. Yüzünün tamamını görebildiğimiz ama yine seçmekte zorluk çektiğimiz baş kadın kahramanı Shujinko ile *Ghost Actress*. Aynı yıl *Don't Look Up*'u çeker; söz konusu iki filmin de senaryosu kendisine aittir. 1998'de *Ringu* 1 ve 2'yi çeker peº peºe. 1999'da *Kaosu* (Chaos), 2000'de aynı zamanda oyunculuğunu da üstlendiği *Sadistic and Masochistic*'i, 2002'de *Dark Water*'i çeker. Amityvile korku filmi serilerinden epeyce etkilenmiºtir yönetmen. Serinin romanında ölümlerin detaylı biçimde anlatılmasının aksine filmlerde doğrudan ölümlerin gösterilmemesi yönetmenin stratejisinin bir parçasıdır. Tıpkı *Fight Club*'da (Dövüº Kulübü) ara sıra Jack diye de anılan Narrator'un Angel Face'nin suratını dağıttığı sahnede Fincher'in doğrudan dövüşü göstermektense dövüşü izleyenlerin yüz ifadelerine odaklanması ve bunu daha etkileyici bulması gibi. Sunduğu atmosfer geleneksel Japon doğaüstü öykülerin etkisini rahatlıkla hissettirdiği için çekimler Oshima'da tamamlanmıştır. Geleneksel

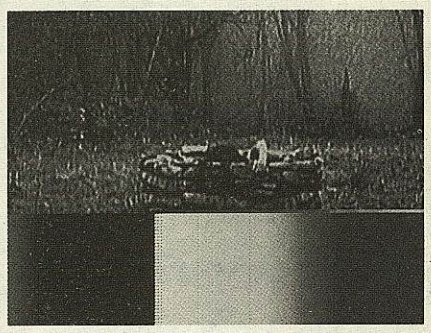

Japon doğaüstü öykülerinin etkisine gelince, pek çok versiyonu olan Yotsuya Kaidan'den (Yotsuya Hayaleti) etkilendiğini söyler Hideo Nakata. Farklı versiyonları arasında yönetmen tarafından en beğenilen versiyonu Nakagawa Nobua'nın yönettiği *Tokadio Yotsuya Kaidan*'dır. Edo döneminde samuray olmak isteyen yoksul bir dilencinin öyküsüdür bu. Dilenci, karısını, kendisini kör bir masörle aldatmakla suçlayarak her ikisini de öldürür. Karısını zehirleyerek öldürmüştür. Bu zehir, yüzde kezzap etkisi yaratarak yüzünün tamamen şekil değiştirmesine neden olmuştur. Öykü bu çift hakkındadır. Kocasını yakalamak için dönen kadın ve masör.

Serinin son filmi *Ringu 0: Baasudei*'de (Ring Ø: Birthday) Ring senaryolarının yazarı Takahashi Hiroshi'nin çalışmalarını çok beğendiği korku filmi yönetmeni Tsuruta Norio çıkar karşımıza. Elini yüzünü dünya gözüyle gördüğümüz Sadako ise genç oyuncu Yukie Namaka tarafından canlandırılmış. Romanın yazarı Koji Suzuki'nin eserleri ise hem televizyon hem de sinema için konsantre içecek niteliğindendir. 1995'te *Ringu: Kanzen-ban* TV'de kullanılmıştır, 1999'da *Ringu: Saishuu-sho* (Ring: The Final Chapter) TV dizisi olmuºtur. *Ring 2* ile aynı yıl farklı bir versiyonla Kim Dong-bin tarafından Japonya-Kore ortak yapımı olarak *Ring:Virus* çekilir. *The Spiral* olarak da bilinen *Rasen* ile birlikte tüm *Ringu* serisi ve *Dark Water* romanları Koji Suzuki'ye aittir. Serinin ilk iki filminin müzik yönetmeni ise *Ghost in the Shell*'de de karºımıza çıkan Kenji Kawai'dir. Sırası gelmişken belirtmekte fayda var; Manga yayınları da her biri görülmeye değer farklı versiyonları ile seriyi ele almıştır tabiatıyla. Furyanın lütufundan pc oyunları da alır payına düşeni. Serinin oyunu Sega Dreamcast Console'den *The Ring: Terror's Realm* adıyla çıkar. Bu kez oyuncu olarak düşülür muammanın peşine bir hafta içinde sır perdesi aralanmadığı takdirde oyuncu -oyun icabı- hayatından olur.

Takdir edersiniz ki Amerika'nın kutsal tepeleri bu doğurgan öykünün peşine düşer. Koji Suzuki'nin romanı Ehren Kruger tarafından senaryolaştırılır. 2002 yılında Naomi Watts, Martin Henderson, Brian Cox bir araya getirilir ve reklam piyasasından gelen, *The Mexican* (Meksikalı)ile tanıdığımız Gore Verbinski yönetiminde çekilir *The Ring*. Batı sinemasının ne yazık ki yoksun olduğu doğal mistik dokuyla örülü Japon sineması örneğinin Amerikalı uyarlaması hem Sadako'nun hem de *Mulholland Drive*'den (Mulholland Çıkmazı) Naomi Watts'ı hatırına merak uyandırıyor ne de olsa.

Dün gece bir albüm hayatımı değiştirdi

Hilmi Tezgör

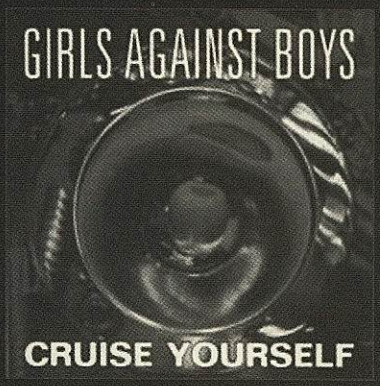

Bu yazının başlığı tartışılır. Hayatın akışı defalarca değişir, değişmelidir; dolayısıyla buna bir albüm değil birkaç albüm sebep olmuş olabilir, olmalıdır. Müzisyenseniz eğer, belki gerçekten de "dün gece bir albüm hayatınızı değiştirmiştir", ama ben bir müzisyen değilim ve bu konuda uzun bir liste bile yapabilirim. Üstelik bu kez sözünü edeceğim albümü ilk kez dinlediğimde öğlen bile olmamıştı.

Ama önce sözünü etmeyeceğim albümleri geçireyim aklımdan. İlki, lisede 'Hallowed be thy name' şarkısını sürekli mırıldanan arkadaşım yüzünden Türk baskı plağını aldığım Iron Maiden'ın "The Number of the Beast" albümüydü. Yıl 1982-3. Bu albümle Neue Deutsche Welle'ye elveda demiştim. Sonra Rush'ın "Signals"ı...

Neyse, vazgeçtim. Sonrasını atlayıp 1997'ye geliyorum. Şubat ya da Mart ayı ve o sıralar bir müzik dükkanında çalışıyorum. Gece, daha doğrusu sabaha karşı yatmışım ama uyuyamamışım. Daha önce hiç yaşamadığım türden duygular içinde olduğum bir dönem. Ruh halime uygun bir şeyler arıyorum dükkanın raflarında. Farklı bir şey. Önceki gecenin, gecelerin tortusundan arınmayı sağlayabilecek bir şey. Aslında dükkanda çeşit çok, ama hiç duymadığım ve bu yeni hislere eşlik edebilecek, 'uygun' sesler duymak istiyorum. Derken bir grup çıkıyor karşıma: Girls Against Boys. Adı çok güzel ve gerçekçi.

Albümün adı da ondan aşağı kalmıyor: "Cruise Yourself"... Albümü dinlemeye başlıyorum, üstelik ilk parçadan değil de beşinci parça olan 'Psychic know-how'dan: *"Çekmecende sadece 50 kart var bu gece / Senin gibisi yok / Ne istediğimi biliyorsun / Sınırı olmayan seksiliğinin / Bir uydusuyum ben sadece / Ne istediğimi biliyorsun..."* Sonra, nedense onuncu parçaya geçiyorum, 'My Martini'ye: *"Çok daha önce çıkıp gitmiş olmalıydım / Hey şef, telefonu kullanmam lazım / Martinim nerede / Işığı görmeliydim / Bunu istemek zorunda değildim / Martinim nerede / Biliyorum, bunun bedelini ödeyeceğim".*

Ve sonra bütün albümü dinledim, gün boyunca, sürekli dinledim. Müzikten bahsetmeme gerek yok. Deri değiştirmiş gibiydim.

Girls Against Boys'un "Cruise Yourself" albümüyle birlikte kendime, zor zamanlarda "Nasıl şu anki halimden daha iyi olabilirim?" sorusunu sormaya başladım. Bunu hala soruyorum kendime. Bu soruyu cevaplayabildiğim sürece buradayım.

Abone olun,
derginiz
adresinize gelsin!
(212) 210 0 110
abonet
www.abonet.net ❖ abonet@abonet.net
tel: (212) 210 0 110 ❖ faks: (212) 222 27 10

güzel bir mit daha...

Philip French
Sunday December 15, 2002

İkinci Yüzüklerin Efendisi

Harry Potter'ı her şekilde gölgede bırakan baş döndürücü görsel bir epik.

Peter Jackson'ın İki Kule'si, büyücü Gandalf'ın Khazad-düm çukuruna harikulade düşüşüne gönderme yapmaktan başka, üçlemenin ilki, Yüzük Kardeşliği'ne aşina olmayanlara taviz vermiyor. En azından genel hatlarıyla, Tek Yüzüğü lanetli yaratıcısının ulaşamayacağı Kıyamet Ateşine teslim etme sürecini ve megolomanyak büyücü Saruma'nın (komutan Christopher Lee) şeytani entrikalarını alt etme görevini yerine getirmek için yola düşen sorumluluk sahibi düzgün ahalinin Orta-Dünya'daki masalını bilmeniz gerekiyor.

Böylelikle, baş kahraman karakterler başlangıçtan itibaren bu bölümde birleşmemek üzere üç ayrı gruba bölünmüş durumdalar. Bu ara sıra kafa karışıklığına yol açıyor olsa da akıcılık ve çeşitlilik katıyor. Birinci kolda, baş Hobbit Frodo Baggins (Elijah Wood) ve onun sadık kavalyesi Sam (Sean Astin), rehberleri olan hain hominoid Gollum'la (varsayımsal olarak Harry Potter'daki Dobby'nin etkileşimlerinden biri) buluşurlar. İkinci kolda, savaşçı Aragorn (Viggo Mortensen bakışlı, Eroll Flynn gibi sesler çıkaran ve dayılanan), İskoç cüce Gimli ve okçu Elf Legolas, savaş hazırlıkları yapan Kral Theoden'in (Bernard Hill) savunma yapmasına yardımcı olmaya giderler. Üçüncü kolda, seyirci koltuklarından çok iyi bir kahkaha alan Arthur Rackham'ın canlandırdığı muhteşem yürüyen ağaç Treebeard tarafından korunan, iki daha küçük hobbit, Pipin ve Merry var. Treebeard ,bir grup dev ağaca "Hobbit nedir" diye bağırır ve onlar da ormanların yok olmasına dair (Saruman'ın günahlarından biri daha) gizli bir eko-mesaj vermelerinin yanında, heybetli ve korkulması gereken savaşçılar olduklarını ispatlarlar. Isırmalarının havlamalarından daha kötü olduğunu keşfeden Pipin ve Mery, ağaçtan müttefiklerini şeytani imparatora karşı Dunsinance stili bir hücuma doğru sürerler.

Üç grupta da hiç kız yok ve film kız kahramanlar için de yapacak biraz iş çıkartıyor. (Bu durum aynı zamanda Harry Potter ve Sırlar Odası'nda Hermione'in çok marginalized abartıldığında söz konusu.) Bir önceki filmin önemli sahnelerinden birinde olduğu gibi, bakire Elf Arwen'nin Frodo'yu atıyla muhteşem kurtarışı gibisi olamaz kesinlikle. Onların görevi çocuklar ve yaşlılarla birlikte kaçmak. Güzel aristokrat Eowyn (Miranda Otto) buna karşı çıkmak isteyince, savaşın erkelere bırakılmasını gerektiğine inanan amcası Kral Theoden tarafında azarlanır. Bunun gibi daha neler var neler. Film, Vallaha ahalisini bir yıl konuşturmaya yetecek kadar savaş sahnesini üç saatte sunuyor. Barışçıl Elf toplumu bile totaliter Sauran'a karşı, görünüşe bakılırsa eski "Biz Kendimizin Elf'leriyiz" ayrılıkçı sloganını bırakıp insanların savaşına katılmaya karar veriyorlar.

Çoğu dijital olarak yaratılmış, beş haneli asker sayısıyla savaşan kavimler Batı Cephesinde bile (Tolkien piyade subayı olarak birinci elden bu bilgiye sahiptir) aşırı gözükecek kayıplar vererek bir kaç dakikada bir muharebeye giriyorlar. Kuşatmalar ve muharebeler Haçlı orduları, Agincourt ve Stalingrad gaddarlığında yönetiliyor ve Sergei Einstein ve Fritz Lang'in epik filmlerini hatırlatan bir yöntemle görkemli bir orkestra eşliğinde sunuluyor. Bu bölümleriyle nefes kesici, ve fotografi ve dizayn açısında son derece güzel hazırlanmış ve aynı zamanda bu görsel stil açısından Caspar David Friedrich'e, Pre-Rafaelistler'e, çocuk kitapları ve Viktoryan görsel sanatlar sanatçısı John Martin'in vahiysel İncil tasvirleri için Art Nouveau illistrasyonlarına (yanıp tutuşan dağlar, yıldırımlar ve sel baskınları) yaklaşan bir film. Yeni Zelanda setlerinin engebeli, ilkel ve haşmetli bir manzarası olmasına rağmen üzerinde uçuşan helikopterlerle gereğinden fazla çekim yapılmış.

İkinci Harry Potter'ı bir kenara bırakırsak, bu ikinci Tolkien; iki filmin bir yıl önce aynı zamanlarda ortaya çıkmasından daha da büyük bir açıklıkla; bu iki yatırım arasındaki farkı saptamamızı sağlıyor. İkisi de mitsel ve edebi kaynaklarında derleme de olsa, Harry Potter ve Sırlar Odası İki Kule için ne ise ; Robinson Crusoe ve Alaadin , Daniel Defoe romanı ve Binbir Gece Masallarının cilalı pantomim versiyonları için odur. Tolkien filmlerinin, son otuz yılda çok az kılıç-büyü filminde rastlayabileceğimiz bir ciddiyeti ve ağırlığı var. (John Boorman'ın Excalibur'u en açık istisnası. Yüzüklerin Efendisi onun yetmişlerde hayata geçirmeyi başaramadığı bir projeydi.)

İki Kule, cesur ve dürüst hobbit Sam'in, iyi-kötü mücadelesini anlatan mitsel masalların gücü üzerine yaptığı; bir destan da kendisinin yazıp yazamayacağını merak ettiği, kendine referanslı konuşmaya bile dayanabiliyor.

Tabi ki filmde, efsanevari bir masaldan beklendiği gibi, konuları itibariyle filmin etkisinin şiddetini arttıracak hem tesadüfi (iki kule saldırı altında) hem beklenen (uğruna savaşılması gereken şeyler olduğu ve şeytanın ülke sınırları dışında dolaştığı inancı) güncel kaygılar referanslı olaylarda var.

Film, anlatıcı haklı çıkarması ve ticari tedbirlerle birlikte son bölümde neler olacağını görebilmemiz için gelecek yıl sinema salonlarında yerlerimizi almamız gerektiği telkiniyle bitiyor, Kralın Dönüşü. Bu, gelecek 12 ay içinde dünyamızın başına gelecek her şeyden daha mutlu, belirgin ve sonsuz bir şekilde daha tatmin edici olsa gerek.

¼ Soundgarden + ¾ Rage Against The Machine = *a

*audioslave

Yiğit Atılgan

> "Zaten albümde politik çağrışım olarak başka da bir şey yok; resmi sitelerinde ayıp olmasın diye verdikleri birkaç aktivist grubun link'ini göz önüne almazsak."

Bu formülün bilinmeyenlerini çözmek için ilk önce zaman makinasına binip 15 sene öncesine kadar dönmemiz gerekiyor sanırım. Chris Cornell, "Soundgarden"ı 1985'te kurduğunda 90'ların başındaki grunge patlamasını ve grupça satacakları 20 milyondan fazla albümü tahmin edemiyordu şüphesiz. Soundgarden, benzerleri arasından öfke ve melodi arasında tutturduğu denge ve en önemlisi vokalistinin özel sesiyle sıyrılmayı başardı. Yıllar sonra yapılacak rock müziğin geçmişi belgesellerinde '94 tarihli Soundgarden albümü "Superunknown"dan mutlaka bahsedilecektir. Grup, bu albümün devamını getiremedi ve 1997'de dağıldı. Bu

ayrılıktan sonra, Chris Cornell kendini tek başına kanıtlamaya çalıştı ve daha sakin yüzünü '99 tarihli (bence hak ettiği ilgiyi görmeyen) "Euphoria Morning"de gösterdi.

Tüm bunlar olurken başka bir tarihi hareket de "Rage Against The Machine" etrafında oluyordu. 1992 tarihli kendi adlarını taşıyan ilk albümleri, solist Zack De La Rocha'nın her kelimesinden politik eleştiri damlayan makinalı tüfek sözleri ve Tim Morello'nun gitarıyla yarattığına görmeden inanılmayacak seslerle gününün ruhunu yakalamayı başardı. 1996 tarihli "Evil Empire" ve 1999 tarihli "The Battle of Los Angeles" albümlerinde kendilerini tekrar etseler de benzerlerinin olmayışı ve gittikçe sertleşen söylemleri RATM cephesini büyük bir kitleye yaydı. Öyle ki, ellerinde olmadan, lanetledikleri tüketim kültürünün bir parçası haline geldiler zamanla. Zack De La Rocha, bu işten sıkılmış olacak ki bir cover albüm olan "Renegades"den sonra grubu terk etti. Açıkladığı sebep, hiphop'la daha fazla uğraşmak istemesiydi; esas sebepse politik fikir ayrılıkları gibi gözüküyor açıkçası. RATM, 2000 yılının sonlarında dağıldığında, Soundgarden gibi uzun süre hatırlanmayı garantilemişti.

RATM'ın kalan üç elemanı ve Chris Cornell arasındaki flört bu olay sonrasında başladı. Cornell, yaptığı solo işlerle bir yere varamayacağını hissetti herhalde ki, başta balıklama daldı bu işbirliğine. 2001 yılında, prodüktör Rick Rubin (ki kendisi System Of A Down fenomeninden ve Red Hot Chili Peppers'ın dirilişinden sorumlu) eşliğinde stüdyoya girip bir sürü materyal kaydetti. Bu yılın başında "Civilian" adıyla anılan dörtlü, her ne kadar ısınma turları için Ozzfest'e çıkacağını açıklasa da, Chris Cornell baharın ortasında bir arıza çıkardı, nişanı atıp projeyi terk ettiğini söyledi. Bir plak şirketi üzerinde uzlaşamamaları ve daha önemlisi Cornell'in politik şarkılar söylemek istememesi böyle bir karara yol açtı. Tam oldu mu şimdi derken, Chris Cornell, Roberto Carlos hatta Nez kıvraklığında bir hareketle sorunların aşıldığını söyleyip tekrar gruba geri döndü. Şu an mevsim kış, yıl 2002, hayat garip ve elimizde Audioslave'in kendi adını taşıyan ilk albümü var. (Audioslave de garip bir isim aslında, mp3 paylaşım programı ismine benziyor.)

Doğrusunu söylemek gerekirse albümü ilk dinlediğimde hissettiğim şeylerden biri hayal kırıklığıydı. Güzel başlayan albüm gittikçe sıkmaya ve dinlenmez bir hale gelmeye başladı. 14 şarkılık bir saatin üzerindeki albümün sonuna kadar sabredemedim. Ertesi gün bir daha dinlediğimde biraz daha ileri gidebildim; daha sonra şarkıları sevmeye başladım, en sonunda hemen hemen bütün parçalar ayrı ayrı yerlerine oturdu. "Audioslave" emek verildikçe sevilen ve böylece kıymeti daha iyi bilinen albümlerden birine dönüştü. Albümü ilk dinlemeden önce yapılabilecek en büyük hata RATM'in devamını beklemek. Audioslave, RATM'dan ziyade

Soundgarden'a daha yakın. Sonuçta enstümanları çalanlar RATM elemanları olduğu için RATM etkileri hala ortada. Gitarist Tom Morello'nun trademark riff'leri, Tim Commerford'un yüksek gerilim yüklü bass'ı ve Brad Wilk'in direksiyonu elinde tutan davulu RATM zamanı kadar açık seçik olmasa da hala ortada. Ancak, kulaklar Zack De La Rocha'nın politik ironisine ve rap vokaline alıştığı için Chris Cornell yadırganıyor en başta. Cornell'in uzattığı çığlıklar, söylediği yavaş ballad'lar ve yazdığı bireysel problemleri merkez alan liriklere alışmak zaman alıyor. Alışma devresini aştıktan sonra ise dağın arkasındaki enfes manzara karşınıza çıkıyor.

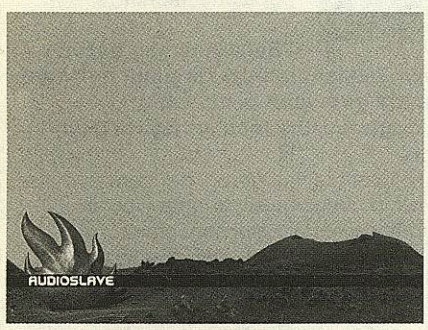

Her ne kadar politik meselerden uzaklaşmış olsalar da bu mevzuları tamamen bir kenara atmamışlar belli ki, ne olur ne olmaz. Pink Floyd'un albüm kapak tasarımcısı Storm Thorgerson'un hazırladığı "alev motifi" albümü elinize alır almaz hemen gözünüze çarpıyor; bu sembolün çağrışımlarını ilk single'ın adı olan "Cochise"in beyazlara direnip kabilesine sahip çıkan son kızılderili liderinin adı olduğunu göz önüne alarak düşünmemiz gerekiyor. Zaten albümde politik çağrışım olarak başka da bir şey yok; resmi sitelerinde ayıp olmasın diye verdikleri birkaç aktivist grubun link'ini göz önüne almazsak.

İlk parça "Cochise" çok sağlam, ilk dakika bir fabrikanın açılış saati gürültüsüne benzer bir gürültüyle başlıyor. Albüm kapağına kafamız karışmasın diye "tüm sesler gitar, bass, davul ve vokalle yaratılmıştır" yazmışlar zaten. Tom Morello'nun gitarını konuşturduğu, Cornell'in çığlıklarını ne kadar özlediğinizi fark ettiğiniz "Cochise" albümün bütününü de gölgesi altına alıyor. "Show Me How To Live" tempoyu daha da yukarı taşıyamasa da idare ediyor; albümdeki tüm sözleri yazan Cornell, Tanrı'nın bahşettiği hayatı nasıl kullanacağı konusundaki şaşkınlığını anlatıyor. Üçüncü parça "Gasoline"i hiç yapılmamış sayalım, ikinci bir Metallica "Fuel My Fire" faciası olarak niteleyip geçelim. İşte bundan sonra albümün en güzel kısmı başlıyor. "What You Are" ve "Like A Stone" melankolik sözleri ve melodik yapılarıyla dinleyiciyi bir-iki dinleyişte yakalıyor. İlki 'Eğer uzaklara gidersem, biliyorum, başka bir köle bulacaksın' eksenindeki sözleriyle eski sevgiliye lanet şarkısı. "Like A Stone"un bitişi ise albümün zirvelerinden. 'Yaptığım her şeyden dolayı pişmanlıkla oturdum / Kutsadığım ve yanlış yaptığım her şey için / Artık ölene kadar rüyalarda dolaşacağım' sözleriyle sevginin ne kadar zor kazanılıp ne kadar kolay kaybedildiğini dinliyoruz, Morello'nun kulağa sample gibi gelen gitarı da baş köşede. "Set It Off" beklentileri karşılamayan hızlı tempolu bir şarkı, "Gasoline" gibi facia değil neyse ki.

Sırada albümün en çok kendimi bulduğum parçası "Shadow On The Sun" var. Başta sakin sakin hiç geri dönmemecesine bitmiş bir aşkı anlatan Cornell gittikçe kendinden geçerek insanların neden delirdiğine ve yalnız öldüğüne ışık tutuyor. Morello ve Cornell'in en iyi iletişim kurdukları parça tartışmasız bu. "I Am The Highway" yine oldukça melodik, yine vurucu sözlere sahip: "I am not your autumn moon / I am the night". Bir RATM albümüne yakışacak iki şarkı var sırada. "Exploder"da deliliğiyle barışan Cornell, "Hypnotize"da Robin Hood'culuk oynuyor. Albümün sonlarında parlayan şarkı ise "Getaway Car", sözler boyu geçmiyor gerçi ama RHCP'nin son albümünden çıkmış gibi şarkı, ilk dinlediğimde vokali Anthony Kiedis'in yaptığına yemin bile edebilirdim.

Audioslave kalıcı olur mu olmaz mı bilinmez, belki böyle bir amaçları da yoktur. Başarıya doymuş insanlar karşımızdakiler ve sadece inandıkları müziği yapma lüksüne sahipler. Bu albüm de hissedilerek yapıldığı belli olan bir albüm; dörtlü sadece köşelerine çekilip geçmişin başarıyla yaşamadıkları için bile övgüyü hak ediyor. Albümün manik depresif havası da bilinçli bir tercih, RATM elemanları kalkıp Public Enemy ekolünden bir rapper'la da işbirliği yapabilecekken Cornell'i seçti. Evet, bugün herkese ağzının payını verecek bir RATM duyarlılığının eksikliğini yaşıyoruz ama özenli ve saf rock'n'roll albümlerine de ihtiyacımız var. Hala "Zıpla derler / Ne kadar yükseğe diye sorarsın" günlerinin peşindeyseniz de Zack De La Rocha'nın solo albümünü bekleyin. L

DUMAN

Yola Devam Ediyorlar

Soğuk ve yağmurlu bir İstanbul akşamı -aynı gece başarılı bir performans sergileyecek olan- Duman'la bir "soundcheck sonrası röportajı" için Bronx'ta buluşuyorum.. Kaan, Batuhan ve Ari ile albümden, popülerleşmeden, şampiyonlar liginde kimin gol kralı olacağından bahsederek yaklaşık bir saat süren alkol oranı yüksek keyifli bir röportaj çıktı ortaya.

Öncelikle albüm çok güzel olmuş elinize sağlık.Ee nasıl gidiyor?Nelerle meşgulsunuz şu ara?
Batuhan: Sağol.İyi gidiyor.Şu ara konserler var çok yoğun onların peşinde koşturuyoruz..

Bugün hala birçok grup yaptıkları müzikte bir kendine özgülük yakalayamıyor fakat Duman'ın ilk albümünde hatta daha sonraları "Duman sound"u adı verilecek gruba özgü bir müzik vardı.Bu sound nasıl oluştu?Tasarlanmış bir şey miydi?
Kaan: Valla Duman soundu kendi kendine oluşan birşey.Ortada tasarlanmış birşey yoktu. Sadece dinlediğimiz müziklerin etkisinde kendimizi ifade ettik ve böyle bir sound çıktı ortaya..

Peki başlangıçta yaptığınız müzikle "Belki Alışman Lazım"da ortaya çıkan mü zik arasında belirgin bir fark var mı?
Batuhan: Bu albümde ki parçaları çok fazla irdeleme şansımız oldu bu da parçaları ilk halinden farklı şekillere sokmamızı sağladı.Konserler ve provalarda bizim müzikal anlamda ilerlememizi sağladı.
Kaan: Birde "hadi yapalım bitirelim" düşüncesiyle aceleye gelmişti ilk albüm.Bu albümün kayıtlarından önce daha çok çalışma şansımız oldu ve bu da daha uyumlu olmasını sağladı.

Genel olarak eski albüm ve yeni albüm arasında ki tek ileriye dönük değişim zamanı
n daha iyi kullanılması mı sadece?
Ari: Yo, hayır. Zamanı geniş kullanma elbette çok önemliydi ama bunun dışında grup olarak daha fazla birlikte zaman geçirip birlikte olmanın ve çok çalışmanında ileriye dönük etkileri var.

Şarkı sözlerinizde de bir Duman farkı söz konusu. Sözlerin çıkş noktası ne oluyor genelde?
Kaan: Enterasan bir soru oldu bu nasıl cevaplayabilirim.. Ya eline gitarı alıyorsun, oturuyorsun ve hissettiğin şeylerin doğrultusunda çıkıyor zaten sözler ağırlıklı
olarak hayattan, deneyimlerden.. Yaşanmadan yazılmış birşey yok ortada.

İlk albüm anlaşması nasıl geldi peki?
Kaan: Beş şarkılık bir demo hazırladık ve onu bir tanıdığımıza verdik.O da kendi kafasına göre NR1'i uygun gördü. Bizim tarz bir gruba onların destek olacağını düşünerek ilk onlara iletildi bu demo. Prodüktörümüz Murat Akad bu tarz müzikleri seven ve onlarla büyümüş birisi. Müziğimize çok sıcak baktı ve böylece anlaşıp ilk albümün kaydına girdik.

"Belki Alışman Lazım"da yer alan parçaları albüm çıkmadan önce ki konserlerinizde de çaldınız. Peki konserlerde dinleyicilerin bu

parçalara verdiği tepkiler albümde ki parça seçimlerinizde etkili oldu mu?
Kaan: Etkiledi aslında. "Herşeyi Yak"ı albüme koyma fikri dinleyiciden çıktı. Açıkçası albüme koyma gibi bir düşünce yoktu bizde..

Sanırım NR1'inde üzerine oynadığı parça "Herşeyi Yak". İlk videoda bu parçaya çekildi.
Kaan: Öyle gelişti ama çıkış yolu öyle değil. Çünkü 2 sene önce cover yapmıştık biz bu parçayı ve iki yıldırda çalıyoruz bunu kendi kitlemize ve insanlar çok sevdi bu şarkıyı. Yeni bir olay değil ancak aşina olunduğu için o bir anda farklı bir kulvara gitti. Sonuçta bizimde müziğimizi insanlara iletmemiz gerekiyor..
Batuhan: Zaten önemli olan pazarlama stratejisinden çok biz istediğimiz parçaları albüme koyabiliyor muyuz ve bu parçaları ne kadar çok insanla paylaşacağımız. Biz onunla ilgileniyoruz. Klipmiş,oymuş.. Geri kalan pazarlama işiyle şirket ilgileniyor. Biz sadece çalabilecek bir yolumuz olsun ve yola devam edelim istiyoruz.
Ari: Biz provalarda "Herşeyi Yak"ı yaparken duyduğumuz enerjiyi dinleyiciyle paylaşmak istedik. Çıkış noktası odur. Bu parçayı konserlerde çalınca oradan da pozitif bir elektrik aldık.

"Herşeyi Yak" ile birlikte ilk albüme oranla inanılmaz bir popülerleşme söz konusu. Hatta geçenlerde bir gazetede moda ve demode olan şeylerle ilgili bir liste vardı ve orada "Şu aralar Duman çok moda" şeklinde de bir madde vardı. Bu sizi nasıl etkiledi ve popülerleşmeye sizin bakış açınız ne?
Kaan: Pek bir şey etkilemedi açıkçası. Sonuçta herkes bir duygu alıyor o parçadan demek ki kendine göre ve önemli olanda o. Biz de onu taşımaya çalışıyoruz. Şu an belki moda-in gibi gözükebilir ama bizim için önemli olan yarın-öbür gün bizle birlikte olacak insanlar. Bu ilgi hep devam ederse ne ala ama biz biliyoruz ki bizim bir kitlemiz var ve bu yüzden bize pek bir etkisi yok bu popülerleşmenin.

"Belki Alışman Lazım" sizin beklentilerinizi karşıladı mı? Yani kayda girmeden önce sahip olduğunuz düşünceler hayata geçti mi?
Ari: İnsan tabiatı gereği her zaman daha iyisinin olmasını istiyor ama yine ilk albümde olduğu gibi sonuçtan memnunuz yani yapmak istediğimiz şeyleri hayata geçirdik.

Alen Konakoğlu ve Cengiz Baysal. İki albümünüzde de Türkiye'nin en nitelikli ve en iyi davulcularından ikisi ile çalıştınız. Duman'a sabit bir davulcu katılacak mı yoksa grup sadece Kaan, Batuhan, Ari üçlüsünden mi oluşacak?
Kaan: Biz zaten yola başından beri dört kişi olacağız diye çıkmıştık. Hiç böyle üç bacaklı düşünmemiştik olayları ama öyle gelişti. Duman'ın her zaman birinci maddesinde öncelikli olarak gruba bir davulcu oturtmak yer alıyor.
Batuhan: Grup üçümüzden ibaret ve öyle gidelim gibi bir düşünce olmadı hiç ama sabit bir davulcuda kısmet olmadı bir türlü...

Bazı müzisyenlerin "Arabeske olan ilgi eğitimsizliğin göstergesidir" gibi açıklamaları var. Müziğinizde arabeskten de beslenen bir grup olarak siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?
Kaan: Müzik söz konusu olduğunda eğitim-eğitimsizlik pek alakalı değil bence konuyla. Hiç eğitim görmemiş bir insan mzüiği dinler ve birşeyler hisseder. Bunun eğitimle hiçbir alakası yok. Sadece arabesk ilk çıktığı Orhan Gencebaylar ve Müslüm Gürsesler kalitesinde olmayıp çok taklitleri yapılıp adileştirildi o yüzden de böyle bir damga yedi. Aslında nitelikli çok güzel parçalarda ve bizde ucundan etkilendik yani.
Ari: Mesela aynı eğitimsiz kimse kalitesiz Türkçe popta dinleyebilir. Sonuçta iyi müzik var kötü müzik var eğitimliside eğitimsizide seçimini kendi yapıyor.

En son hangi albümleri aldınız ve şu ara neler dinliyorsunuz?
Batuhan: Benim albüm alma gibi bir alışkanlığım yok. Şu ara Queens Of The Stone Age dinliyorum.
Ari: Bende geçenlerde sokaktan 7-8 tane jazz albümü topladım onları dinliyorum.
Kaan: Valla ne yalan söyleyeyim, ben en son bizim korsan cd'yi aldım Kurtuluş'tan hatıra olsun diye cebimde ki son parayla!

En beğendiğiniz film karakteri?
Batuhan: From Dusk Till Dawn/Gün Batımından Şafağa'da Quentin Tarantino'nun canlandırdığı karakter çok iyiydi bence.
Ari: Aa bilemiyorum o kadar çok karakter var ki.. (bayağı bir süre düşünür) Kemal Sunal'ı çok severim ben onun karakterlerinden biri olabilir.
Kaan: En son izlediğim film Orada Olmayan Adam'da ki karakter hoşuma gitmişti benimde. Billy Bob Thornton.

En beğendiğiniz siyah-beyaz film?
Batuhan: Benim küçüklüğümde çekilmiş görüntülerim var siyah-beyaz. Onları izlemeyi çok severim.
Kaan: Siyah-beyaz Woody Allen filmlerini severim ben.
Ari: Schindler List olabilir...

Şu ara herkesin müptelası olduğu bir dizi var. Örneğin Ally McBeal.. Sizin var mı?
Kaan: Çok fazla televizyon izlemiyoruz ama Senfeld güzeldi. Tüm bölümlerini izlemişimdir..
Ari: South Park'ı yakaladıkça izlerim ben.
Batuhan: Eskiden Twin Peaks vardı dizi olarak ben onu izlerdim. O bitince bitti benim için dizi olayı. Bir de şu ara gece geç saatlerde falan BBG'ye bakıyorum ara sıra. Ally McBeal'den de nefret ederim.
Kaan: Off! Çok net ve sertti! Takip etmişliğin var yani?
Ari: Yok ya bence fena değil Ally McBeal. Seyrettim bi kaç kere ben... (burada muhabbet ve geyik bayağı uzuyor. Batuhan Amerikan yapımlarını sevmediğini falan söyleyip Red Dragon'dan nefret etmesine sebep olan sahneleri falan anlatıyor)

Herneyse. Futbolla aranızın iyi olduğunu biliyoruz. Sizce Şampiyonlar Liginde gol kralı kim olur?
Batuhan: Inter'den Vieri olabilir. Hiç sevmem ama..

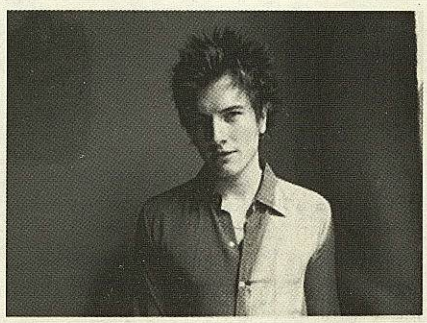

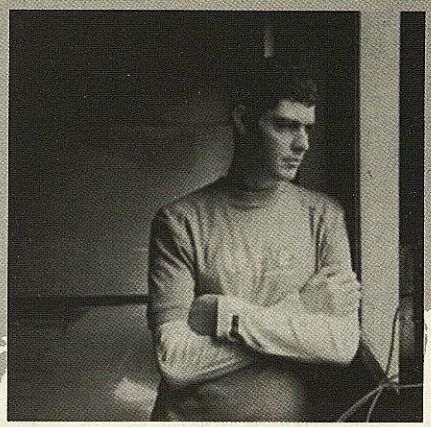

Ari: Bende hiç sevmem ama o olabilir. Geçenlerde bi maçta utanmadan dört gol attı herif ya!
Kaan: Ben bizim ligdeyim baba ya!! Tamam, Şampiyonlar Ligi. Hmm, Milan'dan Inzaghi olabilir belki ama ben de sevmem Inzaghi'yi. Vieri'yi de pek sevmem.
Batuhan: Benim adamım var Inter'de ama onun olması zor. Neydi ismi? Recoba mı?
Batuhan: Hah, evet Recoba. Gol atar ama olamaz gol kralı.

Ve son soru. Siz son albümünüzde "Herşeyi Yak"ı yorumladınız. Peki hangi Duman parçasını hangi müzisyenin ve ya topluluğun kendine özgü yorumuyla dinlemek isterdiniz?
Kaan: Kendine özgü olduğu müddetçe hepsini dinlemek hoş olurdu herhalde.
Ari: Evet, kendine özgülük yeterli. Nitelikli birçok müzisyen ve grup var. Ortaya mutlaka güzel birşeyler çıkar herhalde.
Batuhan: Özel bir parça yok ama herhangi bir Duman şarkısını Cartel'den dinlemek ilginç olurdu herhalde.

röportaj : eren erdem

Lull Notu: Şampiyonlar Liginde Christian Vieri'nin gol kralığı yarınşında çok geride kaldığını belirtelim. Röportajın yapıldığı esnada zira, Vieri'nin 1, takım arkadaşı Crespo'nun ise 8 maçta 10 golü vardı.

70'lerin sonunda The Cure üçlüsü demoları için Sussex'de Chestnut adında küçük bir stüdyoya girdiler. Finansı Simon Gallup'un kardeşi Ric üstlendi çünkü kendilerine ettikleri eziyetleri görmeye daha fazla dayanamadı. Ceplerindeki 50$ (zaten o zamanlar pek para kazandıkları da görülmemiştir; Lol bütün günlerini laboratuarda hiçbir şey yapmadan geçirirken Michael hastanede ölüerin bulundukları sedyeleri itmekle meşgul olur ve Robert ise işsizdir.) ve bira paralarıyla "Boys Don't Cry", "It's Not You", "10.15" ve "Fire In Cario"yu kaydettiler. Kayıtları mektup ve fotoğraflarla bütün büyük plak şirketlerine yolladılar. Tabiki güzel günlerdi!

"Eskisinden Daha Gençler"

BUZZCOCKS

Bora Şimşek

Kimdir?

1976'da Manchester'da, bir Sex Pistols konseri sonrası, Pete Shelly (Peter McNeish) ve Howard Devoto (Howard Trafford) tarafından Buzzcocks'ın müzikal kariyerinin ilk tohumlarını atılmış oldu. Grubun basçı ve davulcu açığı Pistols üyesi Steve Diggle ve john Maher ile dolduruldu. İlk singleları Spiral Scratch'in 16.000 kopya satmasının ardından Devoto, Buzzcocks ile yapmak istediği her şeyi yaptığını açıklayarak gruptan ayrıldı. Bunun üzerine Pete Shelly lead vokali alırken, Steve Diggle'da ritim gitara geçti. 1981'de dağılan Buzzcocks, 1989'da Shelly ve Diggle'ın çabalarıyla tekrar müzik camiasına ger döndü.

Ne yaptılar?

Kendi plak şirketlerini (New Hormones) kuran ilk punk grubu oldular, 1977-79 arasında üç harika albüme, **Another Music in a Different Kitchen**, **Love Bites** ve **A Different Kind Of Tension'**a, imza attılar. Müziklerinde, çoğu punk grubununsözlerinde kullandıkları sosyo politik yaklaşımlarından kaçındılar ve genelde duygusal, evrensel nitelikteki problemlerle (mutsuzluğa, aşklara vb.) ilgili şarkı sözleri üzerinde gezindiler. 1993 sonrasında günümüze kadar 12 albüm yaptılar.

Neden hâlâ iyiler?

80'lerde Buzzcocks şarkılarını coverlamak moda haline gelmişti. Çeşitli tüy siklet pop grupları, Heaven 17, Fine Young Cannibals, tarafından bile coverlandılar. 90'larda Buzzcocks'ın kuruluşunda yardımı olan REM'den Peter Buck Buzzcocks'tan etkilendiğini, Elastica ise "Stutter"in klibinde Buzzcocks'ın "What Do I Got"ına atıfta bulunduklarını açıklamıştı. Nirvana ise son turnelerinde Buzzcocks'ı da yanlarına almıştı. David Grohl MTV Müzik Ödüllerinde, giydiği Buzzcocks t-shirt'üyle ve, son konserinde Kurt Cobain giydiği Buzzcocks şapkasıyla Buzzcocks'ı adeta göklere çıkarmışlardı.

Hikayeleri nedir?

"Jets Of Air" adıyla müziğe başlayan grup daha sonra adını, aralarında sık kullandıkları "Get a Buzz, Cock!" ibaresinden etkilenerek Buzzcocks'a çevirmiş. Peter "Shelly" soyadını, eğer iki "x" kromozuyla doğmuş olsa ailesinin kendine vereceği ismi kendine seçerek, Howard ise "Devoto" adını bir otobüs şöföründen esinlenerek almış. Devoto'nun 1976'da gruptan ayrılmasının ardından Garth Smith ile anlaşılmış. Fakat Garth'ın aşırı alkol tüketimi, onun yerine Steve Garvey'nin monte edilmesine sebep olmuş. 1981'de dağılan Buzzcocks 1989'da tekrar bir araya geldi ve 1993 yılından bu güne kadar tam 12 albüm piayasaya sürdüler. Bunlardan kimisi konser albümüydü, kimisi ise önceden yayınlanmamışlar.9 seneye 12 albüm sığdırabilecek sanırım tek bir grup daha var o da The Fall.

Müzik?

70'lerin sonlarındaki punk/new wave akımının en iyi temsilcilerindendir. Tadı bitter çukulata gibi olan, karın ağrısı, kalp rahatsızlığı yapan şarkı sözleri, neşeli ve dolu dolu melodileri, vokalist Pete Shelly'nin cilveli, cıvıl cıvıl, umut verici punk-pop stili vokaliyle Buzzcocks, punk tarihin en iyi grupları arasında yer almıştır.

Ne dinlemeli?

Buzzcocks'ın en iyi albümü olarak nitelendirilen 2. albümleri **A Different Kind Of Tension** ve "mutlaka alınmalı" albümleri **Singles Going Steady** ilk başta edinilmesi gereken albümler olarak dikkati çekiyorlar. Yakında yeni albümleri piyasaya çıkıyor ve adı **Ever Fall In Love?** Daha önce bir şarkıları olan Ever Fall In Love, şimdi yeni albüm ismi olarak karşımıza çıkıyor. Merakla bekliyoruz.

Daha fazla bilgi için

www.buzzcocks.com sitesi her türlü ihtiyacınızı karşılayacak nitelikte bir site. Ayrıca albüm eleştirileri için de www.allmusic.com'dan faydalanabilirsiniz.

bencil olmanın sanatı

VİNİL DÜŞKÜNLERİ Mete Avunduk

Bence her şey bencil bir sanatçı olmaya bağlı; sadece ilgilendiğim, güzel bulduğum şeyleri üretiyorum, bu sahne şovum için de geçerli. Bilirsiniz, her zaman herkesin beğenisini elde edemezsiniz. O zaman bunun için çabalamanıza ne gerek vardır ki?'

David Bowie, 2002

Bu sözler, David Bowie'nin yaklaşık 35 yıllık bencil sanat hayatının felsefesini tanımlar gibi. 1980'lerde daha olgun bir dinleyici kitlesine yönelik -başarısızlıkla sonuçlanan- iki albümü oldu ama Bowie, çalışmalarını -hem albüm hem sahne- her zaman keyfine göre sürdürdü. Çok sayıda saygın ve yetenekli müzik adamıyla birlikte çalışmaları olduysada o hep kendi bildiğini okudu.

Ekim ayında yayınlanan **Best of Bowie** (Virgin) şu sıralar İngiltere albümler listesinde benzer bir çok toplama albümün üzerinde yer alıyor. (U2, Manics, Frank Sinatra'nınkiler de dahil) Bowie, neredeyse 20 yıldır yakalayamadığı ticari ve sanatsal başarının doruklarında, müzik kariyerini yeniden güçlendiriyor. Vinil düşkünleri için peşine düşülecek yeni aşklar, cepte taşınacak bir liste daha... İşte belli başlı Bowie 7 inçleri ve bazı 12 inçler... Kimi hayatların *soundtrack* albümünü oluşturanlar...

'Drink drink drain your glass, raise your glass high'
(İçin, için, kurutun bardağınızı, sonra da havaya kaldırın)
kadehimizi *NME* anketinde bütün zamanların en etkileyici pop sanatçısı seçilen adama kaldıralım!

Not: Aksi belirtilmedikçe viniller İngiliz baskı, 7 inçlerdir.

1. Space Oddity/The Wild Eyed Boy From Free Cloud (BF 1801, 1969) İngiltere'de basılıp yayınlanmayan bu kopya, 70'lerin başında piyasaya sürüldü. 1973 yılında Türkiye'de basılan kopya koleksiyoncular arasında 100-250 USD civarında alıcı buluyor. (RCA 73903, Ocak 1973, Türkiye)

1969 tarihli yıkılan Fransa baskısı ise vinil düşkünlerinin rüyası gibi. (Philips, BF 304.201 F, Ekim 1969, Fransa)

"Space Oddity"

'Stüdyoya her gidişimde askeri bir operasyona hazırlanıyormuş gibi davranıyordum' diye özetlemiş hissettiklerini Gus Dudgeon, "*Space Oddity*" nin orkestral düzenlemesini yaptığı zamanlardan bahsederken. Ve 1969 yılında İngiltere listelerine 5. sıradan giren, Bowie'nin ikinci klasiği -birincisi "*Let Me Sleep Beside You*"- "*Space Oddity*" ortaya çıkmış.

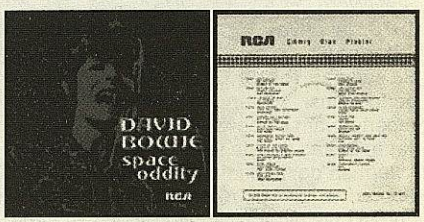

2. Moonage Daydream/Hang On To Your Self (Philips 6073 212, Mayıs 1971, Hollanda)

Çok nadir bir vinil, Çok az ülkede basıldı ve bir tane bulmak oldukça güç.

"Moonage Daydream"

Ken Scott, bu epik rock şarkısının Ziggy Stardust'taki en başarılı parça oldu-

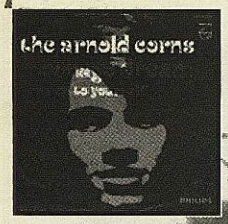

ğunu düşünür. Doğru da düşünür. 'I'm an alligator, I'm a mama-papa comin' for you/ I'm the space invader, I'll be a rock'n'rolling bitch for you' (Ben bir timsahım, senin için gelen annen babanım/ Beni bir uzay istilacısıyım, senin için rock'n'roll yapan bir yosma olacağım)
Türkçeye çevirilmiş hali her ne kadar kulağa garip gelse de bu iki dize Ziggy'yi biseksüel seks tanrısına çevirmeye yetmiştir.

3. Changes/Andy Warhol (RCA 74-0605, Ocak 1972, Almanya)
"Changes"
1972'de yayınlandığında İngilitere'de sırt çevrilen *"Changes"*, bugün bir Bowie klasiği olarak kabul görüyor ve verdiği mesaj da halen eskimiş değil. Bu, Bowie'yi rakipleri için, yakalanamaz; *sonu olmayan yeni arayışlar* peşinde bir pop sihirbazı yapmaz mı?

4. Starman/Suffragette City (RCA 2199, Nisan 1972)
Suffagette City, Bowie-severlerin favori kayıtlarından biri.
Bazı ülkelerde Temmuz 1976'da b-yüzünde *Stay* ile birlikte single olarak yayınlandı.

(Suffragette City/Stay RCA 2726)
(Suffragette City/Stay RCA XB-010115, Almanya)
Stay ise Japonya'da single oldu ve koleksiyoncuları çok yordu.
Stay/Word On A Wing (RCA SS-3034, Eylül 1976, Japonya)
"Starman"
Bu şarkının *Top Of The Pops*'taki canlı performansı, *"Starman"*i Bowie repertuarının en sevilen parçalarından biri yaptı. Birkaç da hile vardır aslında *"Starman"*de: Elektrikli piyano bölümü *Supremes*'in *"You Keep Me Hangin' On"* undan ufak bir araklamadır. Ayrıca nakarat kısmının tüm melodisi için de *"Over The Rainbow"*dan esinlenilmiş desek az bile söylemiş oluruz.

5. Life On Mars?/The Man Who Sold The World (Haziran 1973, RCA 2316)
Bulunması pek kolay olmayan -temiz ve kapaklı olarak- kopyalardan biri. Alman baskısında single bir poster-kartla birlikte satışa sunulmuş. (RCA 74-16339, Haziran 1973, Almanya)
"Life On Mars?"
1971'de **Hunky Dory** albümü için kaydedilmiş olsa da 1973 yılında İngiltere listelerinde single olarak göründü. O yıl üretilen BMW 2002'lerin çok azı bugüne kadar dayanabildi ama *"Life On Mars?"* hala birçok hayranının favori David Bowie

şarkısı.
"The Man Who Sold The World"
Rock müziğe yeni adım atanlar bu şarkıyı ilk olarak *MTV Unplugged*'da Nirvana'dan duymuş olabilirler ama uzun süreli takipçiler 1974 yılında Bowie ve Mick Ronson'un *"The Man Who Sold The World"* ile hit olduğunu hatırlayacaklar. Bowie'nin görkemli şiirselliği eşliğinde şarkı, en unutulmaz gitar riflerinden birine sahip.

6. The Jean Genie/Ziggy Stardust (RCA 74-16238, Şubat 1973, Almanya)
Almanya'da iki ayrı kapak dizaynı ile yayınlandı. İkisi de nadir.
İsrail'de basılan kopyanın kapağı George Underwood tarafından çizilmiş, fotoğraftan (sağdaki) esinlenmiş gibi görünüyor. Çok az rastlanan bir nesne.

(RCA 2302, Ocak 1973, İsrail)
"The Jean Genie"
David Bowie, Ocak 1973'de İngiltere listelerine 2 numaradan giren bu hitiyle ilgili olarak geçen yıl *Entertainment Weekly*'ye şöyle konuştu: 'Bu benim ilk New York şarkımdı. Size kim için yazıldığını da

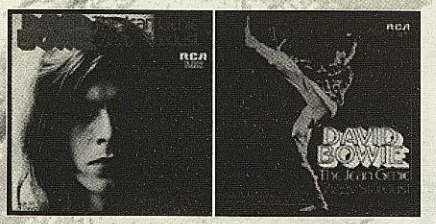

söyleyeyim...Cyrinda Fox. Bir zamanlar 'The Jean Genie' reklamlarında oynayan kız.'
"Ziggy Stardust"
Bu şarkının son satırı 'Ziggy played guitar' ile David Jones'in mezar taşına çok uygun bir anlam katabilecekken, parça dünyanın hiçbir yerinde bir David Bowie 45'liğinin A-yüzü'ne konulmadı. Durum böyleyken Bauhaus'un gotik yorumuyla yayınlanan versiyon, 1982'nin sonlarına doğru İngiltere'de 15 numaraya yükseldi. 1972'de yayınlanan **Stage** albümündeki kayıt ise Bowie'nin en iyi canlı vokal perfomansı olarak kabul edilebilir.

7. John, I'm Only Dancing/Hang On To Yourself (RCA 7416216, Eylül 1972, Almanya)
İngiltere'de 1979 yılında 50,000 adet sınırlı sayıda 12 inçlik single'a çok nadir rastlanıyor.
John I'm Only Dancing (again 1975)/John I'm Only Dancing (1972)
(RCA BOW 124, 12", İngiltere)

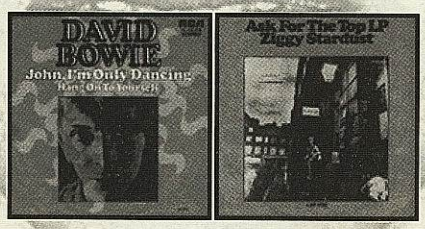

"John, I'm Only Dancing" *(Orijinal single versiyonu)*
Şarkının biseksüel sözleri, -Erkek arkadaşa sahnede bir kadınla dans edilmesinin aldatma anlamına gelmediğinin anlatılması- Bowie'nin kismi rock temposu, davul ve Mick Ronson'un gitar ustalığıyla güzel bir uyum yakalamıştı. 1972 sonbaharında

İngiltere listelerine 12 numaradan giren bu şarkının sözleri ve videosu Amerika müzik marketleri için fazla marjinal ve riskli karşılandı ama single buna rağmen yok sattı.

8. Drive-In Saturday/Round And Round (RCA 74-16321, Nisan 1973, Almanya)
"Drive-In Saturday"
Yıkılan şarkı! Zekice tasarlanmış sözlerde Bowie'yi gelecekte nostalji yaşarken

bulursunuz: Bowie gelecekte bir zamanda, geçmişi düşünür, "Nerede o günler..." gibilerinden, o zamanlar seksin ne kadar doğal olduğunu, yaşadığı gelecekteki gibi televizyondan öğrenilmediğini anımsar.

9. Sorrow/Amsterdam (RCA 74-16383, Ekim 1973, Almanya)
Aynı dönemde Türkiye'de de basılan 45'lik bugün yine koleksiyoncuların peşinde olduklarından biri.
(RCA 73913, 1973, Türkiye)
Fransa'da baskının kapağında sanki single'ın adı "Amsterdam" gibi gösterilmiş. Çok nadir bir kopya.
(RCA 41.137, Eylül 1973, Fransa)
"Sorrow"
Hüzünlü keman sesi, titrek elektronik piyano ve Bowie'nin yumuşak

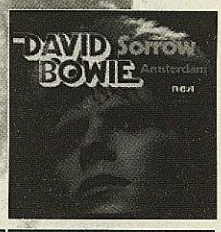

vokali; Bryan Ferry'e hitap edildiği iddia edilen bu şarkıyı Bowie'nin en güzel hitleri arasına soktu.

10. Rebel Rebel/Queen Bitch (RCA 74 16398, Şubat 1974, Almanya)
"Rebel Rebel"
Bowie'nin hermafroditliğe (Hem dişi hem erkek organına sahip olma durumu) veda çığlıklarını -'You are not sure if you are a boy a girl' (Dişi mi erkek mi olduğundan emin değilsin)- ve fazlasıyla doyurucu müziğini içeren *"Rebel Rebel"* rock tarihinin en iyileri arasında.

11. Rock'n'Roll Suicide/Quicks and (RCA LPBO

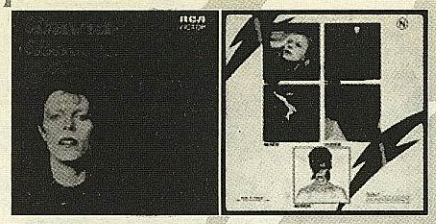

5021, Nisan 1974, Fransa)
İngiltere'de basılan kapağa göre Fransa baskı çok daha iyi ve nadir. Türkiye'de basılan -kapaklı- 4 Bowie 45'liğinden biri. Çok az rastlanan bir koleksiyon nesnesi.
(RCA 74905, 1974, Türkiye)
"Rock 'n' Roll Suicide"

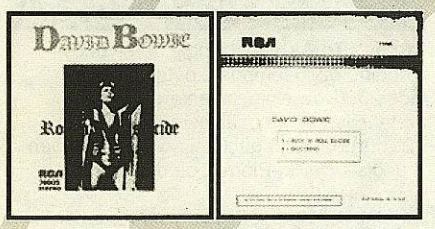

Single için kötü bir seçim olsa da, akıllarda kalıcı bir albüm başlığı olduğu kesin. "*Rock 'n' Roll Suicide*" büyük kitlelere değil, drama ve tiyatrodan hoşlanan bir azınlığa hitap eder. Üzerinden otuz sene geçmesine rağmen, parıldayan bir kayıt...

12. Diamond Dogs/Holy Holy (RCA APBO 0293, Haziran 1974, Fransa)
Yine Fransa'dan orijinal bir kapak tasarımı. Alman baskısı da az rastlananlardan...
(RCA APBO 0293, Haziran 1974, Almanya)
B-yüzündeki Holy Holy İspanya'da single

olarak yayınlandı ve bu kopyadan pek gören olmadı bu güne kadar.
Holy Holy/Black Country Rock (Mercury 6052 049, Mart 1971, İspanya)
"Diamond Dogs"
2000 yılında Beck tarafından 'cover' lanarak Baz Luhrmann'ın filmi Moulin Rouge'un soundtrack albümünde yer alan parçayla aynı adı taşıyan albüm, 70'lerin en iyi albümlerinden biri olarak kabul görür.

13. 1984/Lady Grinning Soul (RCA SS-2404, Ekim 1974, Japonya)
Japonya'dan çok güzel bir nesne bu. Çoğu Avrupa ülkesi o dönemde bu single'ı basmadı. Almanya'da 1983 Christmas'ında hit oldu.
(RCA PB 3769, 1983, Almanya)
"1984"
1974'teki operamsı **Diamond Dogs** albüm turnelerinin açılış parçası olmuştu. George Orwell'in aynı adlı romanına bir gönderme.

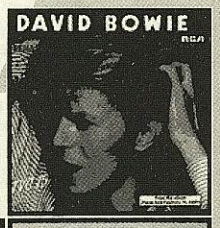

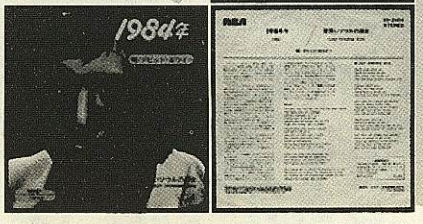

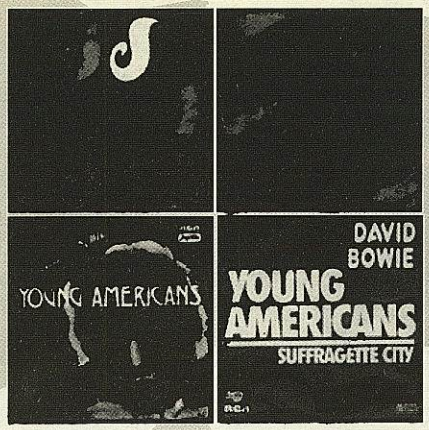

14. Young Americans/Suffragette City (live) (RCA XB 01003, Şubat 1975, Almanya)
Alman baskı plak kapağı oldukça özgün. Yugoslavya'da basılan 45'lik çok zor bulunuyor. (RCA SB 88823, 1975, Yugoslavya)
Polonya baskı 45'liğin sadece bir yüzünde kayıt var. Kapak grafik çalışması mükemmel. Söylenenler doğruysa bu kopyadan Bowie'nin kendisinde bile yok.
(Tonpress R0681, 1975, Polonya)
"Young Americans" (single versiyonu)
Saksafon notaları, arka fondan gelen vokal sesleri, çılgın Latin ritimleri...İlk duyulduğunda Bowie hayranları üzerinde şok etkisi yarattığı kesin. Single, 1975 baharında İngiltere listelerine 18 numaradan giriş yaptı.

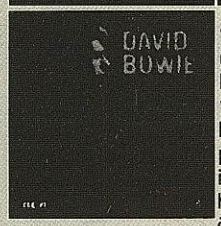

15. Fame/Right (RCA PB 10320, Ekim 1975, Almanya)
1970'li yıllar boyunca David Bowie plaklarıyla yakından ilgilenen Japonlar hemen hemen tüm önemli single'ları özgün kapaklarla basmış durumdalar. Bu 45'lik iyi olanlardan biri.
(RCA SS-2482, Ağustos 1975, Japonya)
"Young Americans" (single versiyonu)
Saksafon notaları, arka fondan gelen vokal sesleri, çılgın Latin ritimleri...İlk duyulduğunda Bowie hayranları üzerinde şok etkisi yarattığı kesin. Single, 1975 baharında İngiltere listelerine 18 numaradan giriş yaptı.

16. TVC15 (single versiyon)/We Are The Dead (RCA PB 10664, Nisan 1976, Hollanda)
Bu kez Hollanda'dan güzel bir kapak. TVC15'in Japon baskısı da iyi nesnelerden biri ama bir tane edinmek epey zor.
(RCA SS-3019, Temmuz 1976, Japonya)
"TVC15"

Her zaman Bowie'nin canlı performanslarında yer alan "*TVC15*" aslında çok tuhaf bir şarkıdır: Alovar-Davis-Muray 'ın ritimleri garip bir piyano sesiyle bölünür ve Bowie'nin bir o kadar garip sözleri yerini alır. Hani şu televizyonunuzun kız arkadaşınızı nasıl yediğini tasvir ettiği sözler... 1979'da Bowie, bu şarkıyı, uçak hostesleri gibi giyinip *Saturday Night Live*'da, Joey Arias ve Klaus Nomi eşliğinde söylemişti.

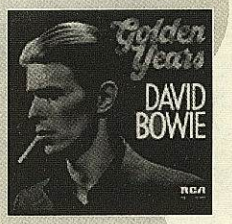

17. Golden Years/Can You Hear Me (RCA PB 10441, Ocak 1976, Almanya)
Golden Years, Hemen hemen basıldığı tüm ülkelerde, sigara tüttüren Bowie görseliyle yayınlandı. Çekiklerin ülkesi hariç.
(RCA SS-2520, 1976, Japonya)
Brezilya'da basılan 45'lik de bir koleksiyoncu için oldukça can sıkıcı...
(RCA 101,4082, Temmuz 1977, Brezilya)

"Golden Years" *(Single versiyonu)*
"*Golden Years*", Bowie'nin en iyi 'single'larından biri. Serin melodisi ve arsız gitarlarıyla 1970'lerin yetenekli *Thin White Duke*'üyle hemen hemen aynı tınılarda. Bowie bu single ile Amerika'da ilk kez ilk 10'a girmeyi başarmıştı. David Bowie geçen yıl *Blender*'a şu açıklamada bulundu: "Colonel Tom, (Presley'nin menejeri) bana Elvis'le birlikte çalışmam gerektiğini düşündüğünü söylemişti. Ama malesef hiçbir zaman buna fırsat bulunamadı. Tanrım! Onunla çalışmayı o kadar çok isterdim ki... Bir keresinde bana bir not göndermişti. (burada Elvis'in sesini taklit ederek) "Bütün iyi dileklerimle, güzel bir turne dilerim."

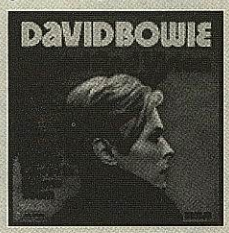

18. Sound And Vision/A New Career In A New Town (enst.) (RCA PB 0905, Şubat 1977, İtalya)
Sound And Vision için yoğun olarak kullanılan görsel, **Low** albüm kapağından bir ayrıntı.
"Sound & Vision"
Bowie'nin en iyi single'larından biri daha...Yarı enstrümantal yarı geleneksel. (Bowie'nin vokalini ancak şarkının ikinci yarısında duymaya başlıyorsunuz.) 1977'de İngiltere'de 3, Almanya'da 6 numaraya ulaşan "*Sound & Vision*"un üstünden yirmi beş yıl geçti ama şarkı, hala bir yerlerinde yarınların müziğine getirebileceği yenilikleri barındırıyor.

19. "Heroes"/V2 Schneider (RCA PB 1121, Kasım 1977, Hollanda)
Bu kez de **Heroes** albümünün kapağından bir ayrıntı single'ın yayınlandığı ülkelerde çoklukla kullanılmış. İspanya'da yayınlanan 45'lik daha orijinal bir kapak görseline sahip, ele geçirmek de biraz zor tabi.
(RCA B 1121, Eylül 1977, İspanya)
"Heroes" *(Single versiyonu)*

BBC radyo DJ'yi Mark Radcliffe bu şarkı için şunları söyledi: "Sanki gruptaki herkesi farklı ritimlerde farklı melodiler çalıyormuş gibi hissetseniz de, hepsini birleştirince ortaya muhteşem bir şey çıktığı çok açık." **Heroes** albümü Berlin'de, bir zamanlar ana stüdyosu Nazilerin Balo salonu olarak kullanılan Hansa Tan Stüyoları'nda kaydedilmişti. Her ne kadar ilk bakışta şarkı sözleri Berlin Duvarı'nda buluşan iki sevgilinin hikayesini anlatsa da, aslında Bowie kendi ruhsal durumuna yanmaktadır.

20. "Helden"(Almanca versiyon)/V2 Schneider (RCA PB 9168, Eylül 1977, Almanya)
Böyle bir nesneyi plak dolabınıza yerleştirirken toplayıcılığın gerçekten ne olduğunu bir kez daha düşünüyorsunuz

ister istemez.. Aslında bir Fransızca versiyon da var.
(RCA PB 9167, Eylül 1977, Fransa)
"Helden"
Almanca'da "kahramanlar" anlamına gelen "*Helden*"ı dinleyince tutku dolu bir Bowie performansıyla karşılaşırsınız. İngilizce versiyonuyla karşılaştırılınca lirikler sanki kulakta daha otantik bir hava bırakır. Bowie daha öncesinden de şarkılarını değişik dillere çevirmesindeki başarısını kanıtlamıştı, özellikle 1991 çıkışlı "*Tin Machine*"nin Hint versiyonu "*Amlapura*" ile.

21. Beauty And The Beast/Sense Of Doubt (RCA PB 1190, Haziran 1978)
Bu single da İngiltere Belçika ve Fransa'da **Heroes** albümünün görseliyle yayınlanmış. Almanya, Hollanda daki görsel farklı:
(RCA PB 1190, Ocak 1978, Almanya)

22. Boys Keep Swinging/Fantastic Voyage (RCA BOW 2, Nisan 1979)
İngiltere'de kullanılan kapakta bu kez **Lodger** albümünün kapak görseli var. Fransa'da aynı görselden bir ayrıntı;
(RCA PB 1585, Mayıs 1979, Fransa)
Almanya'da ise çok daha orijinal bir görsel kullanılmış:
(RCA PB 1585, Nisan 1979, Almanya)
Japonya'da olay tamamen kopmuş, bunu bulmak gerçekten zor...

(RCA SS-3215, Temmuz 1979, Japonya)
"Boys Keep Swinging"
Bu şarkıdan hatırlanacak bir değil, tam 3 görsel "şölen" var. Birincisi videosu:

Bowie'nin kadın kıyafetleri içinde "*Starman*" deki gibi başarılı performansı. İkincisi *Saturday Night Live*'da Bowie'nin, sadece belden yukarısını görebildiğiniz, aşağısının dans eden kukla bacaklar olarak yansıtıldığı şov. Üçüncü ve sonuncusu ise *Kenny*

Everett Video Show'da (Nisan 1979) Bowie'nin şarkıyı söylerken kadın kıyafetleri içindeki Everett tarafından kovalanması. Lodger albümünde bulunan şarkı, 1979 baharında İngiltere listelerinde 7 numaraya kadar yükselmişti.

23. D.J./Repetition (RCA BOW 3, Haziran 1979)
İngiltere'de basılan ilk 75,000 kopyanın kapağındaki görsel renkli. Fransa baskısı hafif farklılıklar içeriyor kapakta.
(RCA PB 9412, Haziran 1979, Fransa)

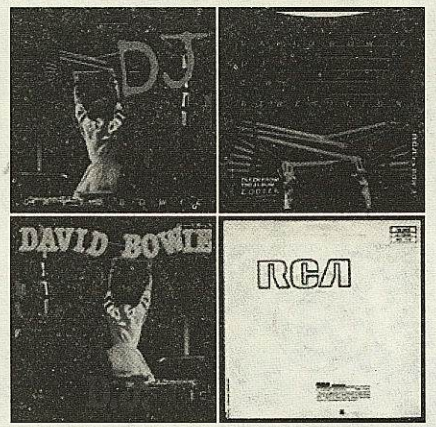

"DJ"
1979 yılı **Lodger** albümünden çıkan bu ikinci single'ı muhtemelen Adrian Belew'in gitarıyla birlikte hatırlarsınız. Sadece 29 numaraya kadar yükselebilmesine rağmen "DJ"'i unutulmaz homoerotik videosuyla övmek yerinde olur sanırım: Sokakta, etrafını kuşatan hayranları arasından ilerlemeye çalışan Bowie'nin, bir erkek hayranı tarafından dudaklarından öpüldüğü sahneyi içeren videosu. Ayrıca, şarkının McLuhanesque tarafından yazılan sözleri de Bowie'nin dinleyici kitlesine gönderdiği zeki mesajlardan biri olarak ele alınabilir:
'I am a DJ, I am what I play'
(Ben bir Dj'im, ben size çaldığım şeyim)

24. Yassassin/Repetition (RCA PB 9417, Temmuz 1979, Hollanda)
Nadir bir 45'lik.
Türkiye'de basılan kopyalardan bir tane edinebilmek için nereden baksanız bir *Benjamin* ödemeniz gerek..
Yassassin (Yaşasın)/Red Money (RCA 79014, Temmuz 1979, Türkiye)

25. Ashes To Ashes/Move On (RCA BOW 6, Ağustos 1980)

"Ashes To Ashes" (Single versiyonu)
Kendine özgü temposu, övgüye değer videosu (Bowie'nin insanlardan yabancılaşma ve uzaklaşma'yı anlatmak için büründüğü 3 güçlü simge haline gelen 3 değişik kişilik -Pierrot, bir deli ve bir astronot),
rahatsız edici melodisi ve yeni-romantik tarzı ile şu ana kadar yapılmış en iyi pop şarkılarından. Ağustos 1980'de İngiltere listelerinde iki hafta boyunca 1 numarada kalmayı başardı bu kayıt.

26. Fashion/Scream Like A Baby (RCA BOW 7, Ekim 1980)
"Fashion" *(Single versiyonu)*
Bowie'nin 1980 tarihli başarılı albümü **Scary Monsters (and Super Creeps)**'de bulunan "*Fashion*" daha önce 1 numara olan "*Ashes to Ashes*"i izleyerek Kasım ayında İngiltere listelerinde 5 numaraya kadar yükselir. Bowie'ye göre moda gayet önemsiz bir olgudur: Yaşamımıza devam etmemiz için modaya ihtiyacımız yoktur. Bizi memnun etmesine rağmen insan vücudunun temel estetiği onda bulunmaz. Fakat ne gariptir ki modayı takip etmeliyiz. Bu bir zorunluluktur. Bowie'yi 1983 hit single'ı "*Let's Dance*"te de aynı incelikle şöhreti yargılarken de bulabilirsiniz.

27. Scary Monsters/Because You're Young (RCA PB 9654, Ocak 1981, Almanya)
"Scary Monsters (and Super Creeps)" *(Single versiyonu)*
Bowie'nin baş gitaristleri Fripp ve Belew'in agresif olmakla birlikte şiirsel tonu "*Scary Monsters (and Super Creeps)*" a zıtlıktan gelen büyüleyici bir hava katar. Robert Fripp'in gitar soloları muhtemelen Bowie'nin albümleri arasında kaydedilmiş en iyi gitar sololar oldu. 90'ların sonlarına doğru Bowie canlı performanslarında bu şarkıyı akustik, country ve western tarzlarında yorumladı. "Scary Monsters", Ocak 1981'de İngiltere listelerinde 20 numaraya ulaştı.

28. Under Pressure/Soul Brother (Queen'den) (EMI 5250, Kasım 1981)
Dünyanın hemen her yerinde aynı kapak tasarımı -siyah zemin üzerine beyaz yazılar- ile satışa çıkan single'ın Japon baskısının kapağında The Queen'in bildik bir görseli yer alır. Bulunamaz cinsten bir başka nesne.
(RCA P-1587E, Kasım 1981, Japonya)
"Under Pressure" (Queen ile birlikte)
Tesadüfi bir karşılaşmanın sonucu olarak Bowie bu şarkı için Queen ile birlikte Montreux stüdyolarına girer. Günümüzde klasik Bowie single'ları arasına girmiş olan "*Under Pressure*" 1981 Kasım'ında İngiltere listelerinde 1 numaradaki yerini alır.

29. Wild Is The Wind/Golden Years (RCA BOW 10, Kasım 1981)
"Wild Is The Wind"
1976 tarihli **Station to Station** albümünde yer alan "*Wild Is The Wind*", 1981 de çıkarılan ve Bowie'nin en iyi hitlerinin yer aldığı **ChangesTwoBowie** albümüyle tekrar gündeme geldi. Ilk olarak 1956'da Johnny Mathis'in kaydettiği şarkı daha sonra Nina Simone yorumuyla Bowie'nin başını döndürmüş.

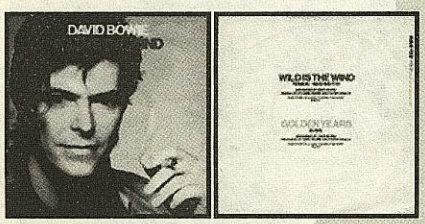

30. Cat People (putting out fire)/Paul's Theme (jogging chase) (MCA 770, Kasım 1982)
Japon baskı 45'liğin kapağı toplayıcılar için daha cezbedicidir.
(MCA VIMX-1541, Haziran 1982, Japonya)
"Cat People" *(film müziği single versiyonu)*
Bu yavaş rock şarkısı büyük bir hayran kitlesine sahip olan Giorgio Moroder'in bir ürünü. Neden büyük bir hayran kitlesi

olduğu şarkıyı bilenler için bir soru işareti değil: Cezbedici bir melodi ve Bowie'nin en iyi vokallerinden biri. Adını soundtrack albümünde bulunduğu filmden alan "*Cat People*" - ki filmi de izlemenizi tavsiye ederiz- 1982'de İngiltere'de hit olmuştu.

31. Let's Dance/Cat People (putting out fire)*1983 versiyonu*- (EMI EA 152, Mart 1983)
"Let's Dance" (Single Versiyonu)
Bowie'nin kayıt çalışmaları için 3 yıl ortalarda gözükmediğini hatırlarsak, hayranlarının "*Let's Dance*"i karşıladıklarında duydukları heyecanı anlayabiliriz. Avrupa'da 1 numara olan ve dünya çapında yok satan "*Let's Dance*", muhteşem vokali ve Stevie Ray Vaughan blues gitarı ile kusursuz bir pop şarkısıdır desek kim karşı çıkabilir ki?

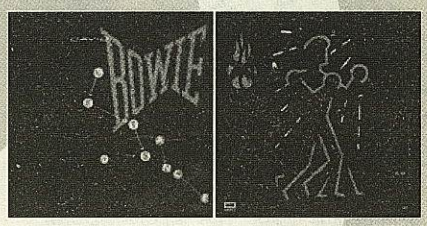

32. China Girl/Shake It (EMI EA 157, Mayıs 1983)
Yine Japon baskının enteresan olduğunu belirtmek gerek.
(EMI EYS-173778, Mayıs 1983, Japonya)
"China Girl" (single versiyonu)
Bowie-Iggy Pop birlikteliğinin bu ürünü ilk olarak Iggy Pop'un 1977 çıkışlı **The Idiot** albümünde yeraldı. Her ne kadar güçlü bir yorum olsa da Bowie'ninki kadar iyi değildir. Tabi bu kararımızda Bowie'nin kusursuz

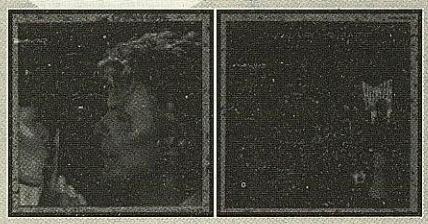

vokalinin ve serin gitar melodilerinin rolü büyük. 'Visions of swastikas in my head, plans for everyone/ It's in the white of my eyes' (Kafamın içinde gamalı haç görüntüleri, kimseyi unutmadan yapılmış planlar/Gözlerimin beyazındalar…)

33. Modern Love/Modern Love (live) (EMI EA 158, Eylül 1983)
"Modern Love" (single versiyonu)
Let's Dance albümünün üçüncü hit şarkısı. Bowie'nin şarkıya muhteşem girişini hatırlayın:

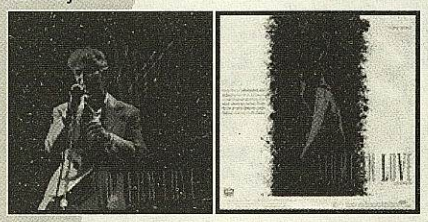

'I know when to go out.
I know when to stay in.
Get things done.'
Yalın olmasına rağmen istediğini aslında nasıl süsleyerek anlatıyor.
(Ne zaman çıkmam ne zaman kalmam gerektiğini bilirim. Şimdi işimizi bitirelim.)
Nakarat bölümü, 1963 hiti "*Tell Him*"'den alıntı olsa da Bowie tamamen yeni bir etki yaratabilmeyi başarır bu şarkıda.

34. Blue Jean/Dancing With The Big Boys (EMI EA 181, Eylül 1984)
"Blue Jean"
Tonight albümünden "*Blue Jean*" Amerika ve İngiltere'de listelerde ilk 10'da göründü. Julian Temple tarafından çekilen enteresan videosunu da unutmamak gerek ki Right

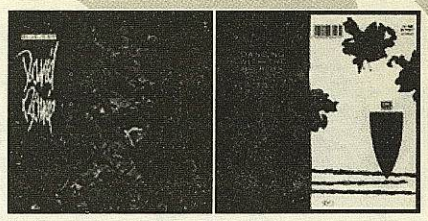

Said Fred'ten Richard Fairbass'ın bas gitar şovu hatırlanacaktır.

35. Tonight/Tumble And Twirl (EMI EA 187, Kasım 1984)
Sınırlı sayıda basılan kopyalar, posterden oluşan kapaklarıyla piyasaya sürüldü.
"Tonight" (single versiyonu)
Tonight albümünün ikinci ve aynı zamanda, görüldüğü üzere, albüme adını veren şarkısı. David Bowie parçayı Tina Turner ile birlikte yorumlayacağını düşündüğünden, şarkının orijinal versiyonu (Iggy Pop, *Lust For Life*) üzerinde birkaç değişiklik yapıp reggae tarzı bir balad ortaya çıkardı. Video çekilmemiş olması ne yazık ki şarkıya Bowie'nin beklediği başarıyı getiremedi.

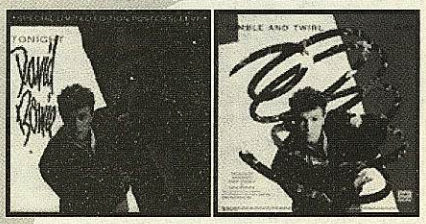

36. This Is Not America/This Is Not America (enst.) (EMI EA 190, Mart 1985)
"This Is Not America" (Pat Metheny Group ile)
Her ne kadar Bowie'nin birlikte çalıştığı müzisyenlerin bazen tam da uygun olmadıkları düşünülse de ortaya çıkardıkları iş her zaman etkileyici oldu. Bu şarkı 1985'de **The Falcon and The Snowman** film müziği olarak hazırlandı.

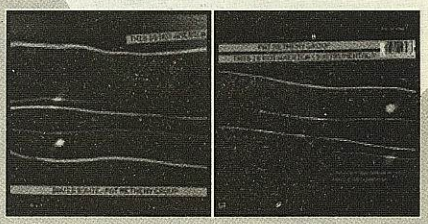

37. Absolute Beginners/Absolute Begginers (dub mix) (Virgin VS 838, Mart 1986)
Satışa çıkan bazı kopyalarda bir T-Shirt istek formu bulunuyordu.
"Absolute Beginners" (single versiyonu)
Çok önemli bir pop baladı! 1986 baharında İngiltere listelerinde 2 numaraya yerleşen bu single'ın yapımcısı Alan Winstanley, demosunu ilk duyduğunda o kadar kusursuz bulmuş ki stüdyo çalışmalarıyla bile daha iyiye ulaşılamayacağına karar vermiş. Bu da ilham perisinin Bowie'yi 1980'lerde terk ettiğini düşünenler için yeterli bir açıklama olur herhalde. Ayrıca Winstanley "*Heroes*"dan sonra Bowie'nin yaptığı en iyi şarkı olduğunu düşünüyor "*Absolute Beginners*" için. Bizce doğru da düşünüyor.

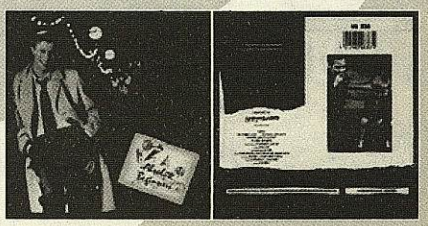

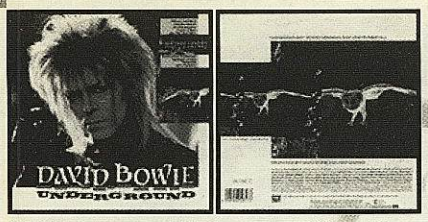

38. Underground/Underground (enst.) (EMI EA 216, Haziran 1986)
"Underground" (single versiyonu)
Labirent filminin soundtrack albümünde yer alan şarkı, film gösterime girmeden 6 hafta önce yayınlanmasaydı, İngiltere listelerinde 21 numaranın çok daha üstüne çıkabilirdi. Arif Mardin ürünü olan bu şarkı, pop ve gospel karışımıdır ki daha sonra bu alanda ama yaklaşık üç yıl kadar sonra, Madonna "*Like A Prayer*" ile büyük bir başarı yakalamıştır. Şarkının videosunu da Steve Barron'un yönettiğini not etmek gerek.

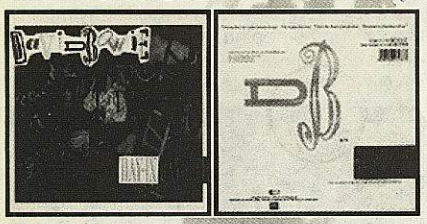

39. Day-In Day-Out/Julie (EMI EAX 230, Nisan 1987)
Çok nadir bulunan, numaralanmış kutu içinde satışa çıkan sınırlı sayıda baskı, kırmızı vinildir. 8 sayfalık kitapçık ve "sticker" hediyeli..
"Day-In Day-Out" *(single versiyonu)*
Bowie'nin orta yaşlara dayanması ile birlikte besteleri de daha çok sosyal-politik temalar içermeye başlar. **Never Let Me Down** albümünün ilk şarkısı olan "Day-In Day-Out" İngiltere listelerinde 17, Amerika listelerinde ise 21 numaraya dek yükselir.

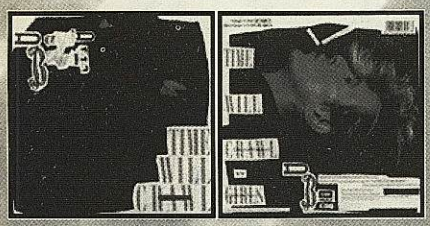

40. Time Will Crawl/Girls (EMI EA 237, Haziran 1987)
Yine bazı kopyalar poster kapaklı...
"Time Will Crawl"
BBC Radio 1'de yayınlandığı sırada, Pet Shop Boys'tan Neil Tennant şarkıya yüz üzerinden seksen olarak not vermişti. (o sıralar Bowie'nin nerdeyse tüm işleri başarızıklıklarla sonuçlanıyordu) Üzerinden 15 sene geçti ve şarkı bugüne, her geçen gün biraz daha değer kazanarak ulaştı. Bowie hoş bir melodinin eşliğinde şu sözleri söyler:
'I felt a warm, warm breeze, that melted metal and steel'
(Metali ve çeliği eriten, sıcak, sımsıcak bir esinti hissettim.)

41. Dancing In The Street (Clearmountain mix)/enst. (EMI AM 008-2007877, Ağustos 1985, Fransa)

"Dancing In The Street" *(Mick Jagger ile)*
Jagger ve Bowie her ne kadar Philadelphia ve Wembley'de bu şarkıya özel düet sergilemek istediylerse de bazı aksilikler yüzünden bu iş hiçbir zaman gerçekleştirilemeyen bir proje olarak kaldı. "*Dancing In The Street*" İngiltere listelerinde tam bir ay 1 numaradaki yerini korudu.

42. Never Let Me Down/'87 And Cry (EMI EA 239, Ağustos 1987)
"Never Let Me Down" *(single versiyonu)*
Zamana karşı direnebilen çok az ürün var, bunlardan birinin de "*Never Let Me Down*" olduğu tartışılmaz bir gerçek. Bu başarısının arkasında John Lennon esintileri olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bowie'nin arkadaşı ve grup lideri olan Carlos Alomar ile birlikte yazdığı şarkı sözleri Corinne ('Coco') Schwab'a hitap edilmiş. (Bowie'nin eski bir dostu ve özel asistanı.) Bowie 1987'de Glass Spider turnesindeyken, single, İngiltere ve Amerika'da onu hit yapacak kitleye ulaşmıştı bile.

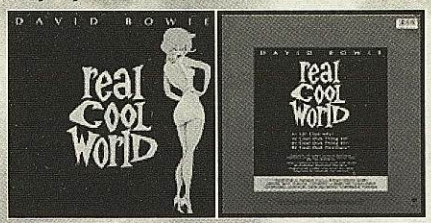

43. Real Cool World (4 ayrı mix) (Warner W0127, 12 inç, 1992)
Film'in müziği için yapılmış çok estetik bir kapak her anlamda edinilmesi gereken bir nesne.

44. Jump Day Say (4 ayrı mix) (BMG 74321 13942 1, 12 inç, Mart 1993)
"Jump They Say" (7 inç versiyonu)
Dört sene **Tin Machine** projesi üzerinde çalıştıktan sonra 1993 yılında çıkarılan bu single için Bowie'nin geri dönüş habercisiydi demek doğru olur. **Black Tie White Noise** albümünden "*Jump They Say*" MTV European Singles listesinde 7, İngiltere listelerinde ise 9 numaraya dek çıkış yapmıştı. Şarkının sözlerinde Bowie, üvey erkek kardeşi Terry Burns'ün 1985'teki intiharını anlatır. Mark Romanek tarafından çekilen videosu ise izleyiciyi gerçekten rahatsız ederek amacına ulaşmış, Bowie'nin en iyileri arasına girebilmiştir.

45. Black Tie White Noise/You've Been Around (dangerous mix) (BMG 74321, 1993)
"Black Tie White Noise"
Albüme de adını veren şarkıda ırkçı bir armoni sizi etkisi altına alır: Bowie'nin Amerika'nın geleneksel 'blues'u ile kendi beyaz sesini kaynaştırması. Hani avrupai tarz şarkılarla siyah müziğin birleşmesinden

oluşan heyecan verici sound'lar vardır ya...

46. The Hearts Filthy Lesson (4 ayrı mix) (Arista 343213-13819-2, 12 inç, 1995)
Resimli vinil.. Üstelik hatıra kartlarıyla birlikte satıldı. Çok azımız bir tane edinebildik...

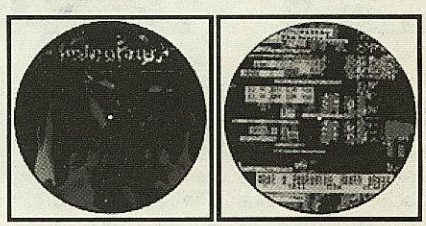

"The Hearts Filthy Lesson"
Lodger gibi **Outside** albümü de ilerleyen yaşın etkisiyle daha zekice ve daha kaliteli olarak yaratılmış albümlerden biri. İki albüm de ilk dinleyişinizde, hatta yirmi birinci dinleyişinizde bile inceliklerini kolay kolay açığa vurmuyorlar. Siz gene de bu albümlere koleksiyonunuzda dinlenmeleri için birkaç yıl tanıyabilirsiniz. Vakti geldiğinde tozlarını silin ve tekrardan bir deneyin. "The Hearts Filthy Lesson", Bradd Pitt'in rol aldığı Se7en filminin müziği olarak da kullanıldı. Yönetmenliğini Sam Bayers'in yaptığı ve Bowie'nin en iyileri arasında sayabileceğimiz videosunu da unutmamak gerek. Rutin müzik alışkanlığı olanlar için pek uygun olmayan şarkının listelerde pek görünmemesi de hiç şaşırtıcı değil

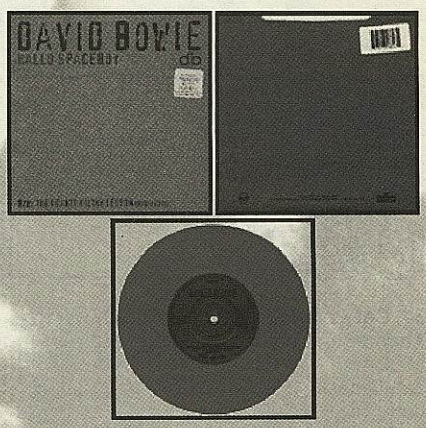

şüphesiz.

47. Hallo Spaceboy/The Hearts Filthy Lesson (BMG 74331253847, 1996)
Çok özel sınırlı sayıda basılmış pembe viniller mevcut.
"Hallo Spaceboy" *(Pet Shop Boys remix single edit)*
Enteresan bir şarkı ismi...Merhaba uzayçocuğu, sade bir Pet Shop Boys remixinden çok daha fazla bir işbirliğinden bahsedebilirmiyiz? Neil Tennant ve Chris Love videoda da yer aldılar. 1996 baharında İngiltere'de değilse de Hırvatistan'da 1, Japonya'da 2 numaraya ulaşmış olması, Bowie'nin kariyerinin en kötü zamanlarından birini telafi edip, listelerde tekrar boy göstermesini sağladı.

48. Little Wonder (Junior's club mix)/Danny Saber dance mix, Telling

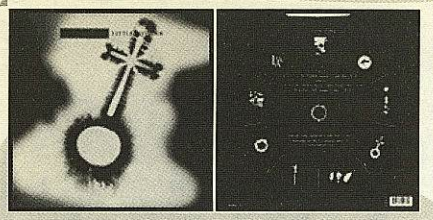

Lies (Adam F mix)
(BMG 74321-45207-1, 12 inç, Ocak 1997)
"Little Wonder"
"*Little Wonder*", **Earthling** albümünde bulunan drum'n'bass etkisindeki 4 şarkıdan biri. Her ne kadar içeriğinde Bowie'nin hit single'larındaki kalite bulunmasa da melodinin cesurluğu ve akıcılığı ve tabi ki

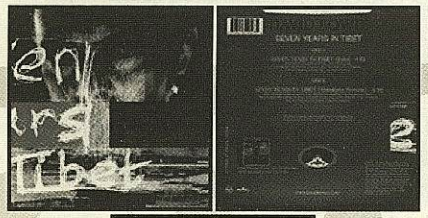

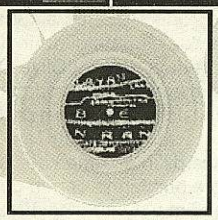

Floria Sigismondi'nin yönettiği unutulmaz videosu, şarkıyı İngiltere listelerinde 14 numaraya kadar taşımıştı.

49. Seven Years In Tibet/(mandarin versiyonu) (RCA BMG 743215 12547 1, Ağustos 1997)
Yine sınırlı sayıda yıkılan şeffaf vinil..

50. Slow Burn/Wood Jackson (Columbia 67744 7, Haziran 2002, Almanya)
35 yıl sonra halen koleksiyoncuları hasta edecek nesneler yayınlıyor adam. Turuncu yıkılan vinil...
"Slow Burn"
Şarkıyı dinlerken bas'a kulak verirseniz sizi "*Heroes*", "*Strangers When We Met*", "*Teenage Wild Life*" gibi Bowie klasiklerine geri götürebilir. Bowie'nin usta vokalleri şarkıyı, takipçileri için vazgeçilmezler arasına koymaya yetiyor.

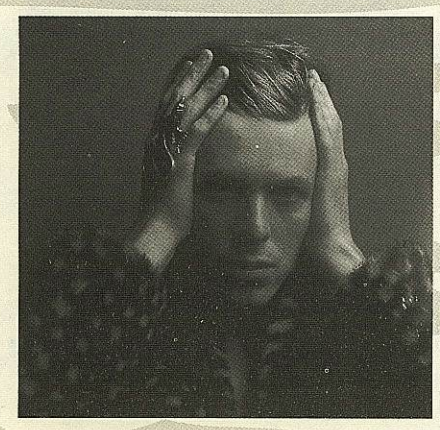

BİR NEVİ GÜZEL İNSAN ya da ALONE AGAIN.NATURALLY

billy bragg

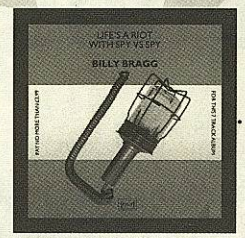

Kasım 1983, Utility/Go! Discs (LP)
Util 1

Eylül 1991, Go! Discs (LP)
828 279-1

Soğuk ve karlı bir günde, ısınmak için girdiğim bir Beyoğlu pasajında, koridorun en sonundaki plak yığınının önünde öylece duruyordu albümü. Plağın arka kapağında, Anadolu'dan gelen ekspres trenden Haydarpaşa Gar'ına henüz inmiş bir adam hissi uyandıran bir fotoğrafı vardı; bembeyaz bir sokakta, elinde gitarı, kafası hafif öne düşmüş, yüzünde donuk bir gülümsemeyle kayıtsızca yürüyordu. 'İşte benim adamım' diye düşünmüş ve plağı hemen almıştım.

Billy Bragg'in, punk-rock kökenini besteci-şarkı sözü yazarı kimliğiyle birleştirerek punk/folk rock gibi bir alt-türün öncülüğünü yaptığı söylenebilir. Post-punk kuşağının Woody Guthrie'si olarak adlandırılması da bu yüzdendir. Britanya adalarının kuzey kesimlerinde kullanılan kaba bir ingilizceyle, çılgın kalabalıktan uzakta, bölgenin sosyal meselelerini derinlemesine incelediği, zekice ve büyük bir içtenlikle yazılmış şarkıları söyler durur yıllardır. William Blake okur. Johnny Marr, Kirsty MacColl, Robert Wyatt, Paul Weller gibi isimlerden oluşan ağır bir tayfayla takılır. Gitarının üzerinde 'Bu makina faşistleri öldürür' yazar. Sıkı solcudur. Mehmet Ali Aybar'ın "güleryüzlü sosyalizm" ilkesini benimsemiş gibidir adeta.

Kasım 1986, Go! Discs (7")
GOD 15

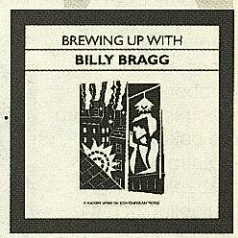

Kasım 1984, Go! Discs (LP)
AGOLP 4

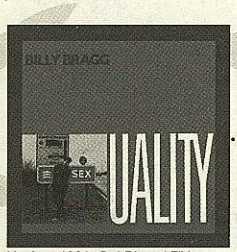

Haziran 1991, Go! Discs (7")
GOD 56

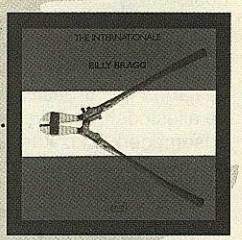

Mayıs 1990, Utility (mini-LP) Util 11

Albüm kapakları, özellikle bazıları eşi az bulunur güzelliktedir; kordonu sallanan bir gemici feneri, bahçe makası gibi figürlerin yer aldığı oldukça sade ama bir o kadar da etkileyici kapaklar. Siz de biçim kaygıları son haddinde bir 'vinil düşkünü'yseniz B.B nesnelerinin dayanılmaz cazibesine kapılabilirsiniz. Müziğe gelirsek; 'Talking with the taxman about poetry' albümü oldukça iyidir. Özellikle açılışında yer alan, Johnny Marr'ın o berrak ve şırıl şırıl gitarıyla akıp giden 'Greetings to the new Brunette' göz kamaştırıcıdır. Sosyal meseleleri kısmen bir kenara bırakıp aşk-meşk olayına da girdiği, fazlasıyla kişisel albümü 'Don't try this at home' sanatçının büyük olasılıkla başyapıtıdır. Albüm, gitarlarda Billy Bragg'in yanısıra Johnny Marr ve Peter Buck'ın, geri vokallerde Michael Stipe ve Kirsty MacColl'un yer aldığı olağanüstü bir kadroya, "Accident waiting to happen" ve "Sexuality" gibi süper neşeli parçalarla beraber ölen babası için yazdığı güzeller güzeli 'Tank park salute' ve 'Rumours of war' gibi ağır numaraların da yer aldığı nefis bir şarkı listesine sahiptir. İlgilenenler için sanatçının bu yıl içinde 'Electra'dan 'England, Half English' isimli yeni bir albümü yayınlandı.

Güzel insan Billy Bragg'in adını, önümüzdeki dönemde, karlı pazar öğleden sonraları, sütsüz ve şekersiz kahvelerin yanında bitter çikolata tadında müzikler arasına şimdiden yazabilirsiniz.

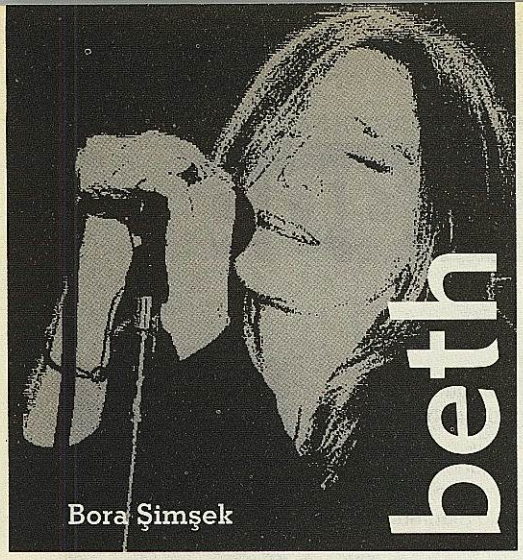

beth gibbons

Bora Şimşek

Son dönemlerde moda haline gelen solo proje çalışmalarına, Portishead'in vokalisti Beth Gibbons'da solo albümü Out Of Season albümü ile dahil oldu.

Beth Gibbons'ı kimi insan ismen tanımasa da (eminim ki kapakta isminin yer alması pek çok kişiye bir şey ifade etmedi), fotoğrafları gördüğü anda hemen bu kadının kim olduğunu idrak etmiştir. Portishead'e vokal yapan bu bayan, geçtiğimiz günlerde, trend haline gelen bir "solo proje"ye imza attı. Talk Talk elemanı Paul Webb aka. Rustin Man ile ortak bir çalışma sonucunda **Out Of Season** adında, Gibbons'ın ilk Portishead'siz albümü ortaya çıktı. Albümle ilgili bilgi vermeden önce, Beth Gibbons'ın geçmişine dönelim ve bakalım bizi ağlatmasının sebeplerini bulabilecek miyiz, acaba sözlerinde anlattıkları geçmişiyle doğru orantılı mı?

Beth Gibbons 4 Ocak 1965'de İngiltere'nin küçük bir şehri olan, futbolda da klüp bazında başarı gösteremeyen Exeter'de doğdu ve büyüdü. Aslında tam olarak Exeter demek yanlış oldu çünkü, şehir merkezine 30km uzaklıkta bir çiftlikte dünyaya gözleri açtı. 20'li yaşlarına kadar basit bir çiftçi kızı olmaktan ve ailesinden uzaklaşma cesaretinde erişemeden, 3 kız kardeş iyle beraber ailesine yardım ederek vakit geçirdi. Pek çok müzisyenin, daha çok genç yaşlarda atıldığı heyecanlı yolculuğa çıkmak için tam 22 sene bekledi.

Sessiz bir çocukluk geçirdi. Annesine yardım etmekten artan zamanını odasında müzik dinleyerek geçiriyordu. Yaşadığı bu hayattan yeterince zevk alamıyordu ama ailesini de terk etmeye cesaret edemiyordu. İlk kaç ma girişimini erkek arkadaşıyla beraber yaptı fakat gurbette aile hasretine yenik düşerek çiftliğe geri döndü. 22 yaşına geldiğinde ailesi tarafından üniversiteye yollanmak istendi ama o, üniversiteye gitmek istemediğine karar vererek kendini, sonunda çiftlik sınırları dışına atarak Bristol'de buldu. Tek amacı vardı, sevgilisi haline gelen şarkı söylemek. Burada Geoff Barrow ile tanıştı. Bu ikili trip-hop tarihinin en karanlık, en etkileyici grubu Portishead'i kurdu. Yazının ana başlığı Beth Gibbons olduğu için Gibbons'ın Portishead'le ilişkili biyografisini atlayacağım.

Beth Gibbons, Portishead'in **Dummy**'si ile yakaladığı başarı ardından gelen tüm röportaj tekliflerini bir bir reddetti. Bunun nedeni ne utangaçlığı, ne parlak olmayan müzikal geçmişidir. Geoff ile aralarında yaptıkları anlaşmaya göre tüm röportajları Geoff yapacak, fotoğraf çekimlerine de Beth katılacaktı. Gibbons, şarkılarının çok kişisel olması ve eğer bunları medya ile paylaşsaydı, özel olmaktan çıkacak olmaları nedenleriyle röportaj yapmaktan çekiniyordu. Hala da bu inanışı devam ediyor ve yaptığı röportajların kendisinin, şarkı sözü yazma konusundaki tarzını değiştireceğine inanıyor. Yarım saatlik bir telefon görüşmesiyle kendini yeterince anlatamamaktan veya yanlış anlaşılacağından korkuyor. Zaten, yazdığı şarkı sözleri yeterince kendisini anlatıyor ve onu tanımamıza yetiyor.

Müzik tarihindeki en kırılgan seslerden birine sahip Beth Gibbons. Bu sesin, kendisini müziğe adapte ettiğine inanıyor. Verdiği bir demeçte, sesine çok güvendiğini ve Portishead'de kendisini dinlediğimizden çok daha fazlasını, veya aslında Portishead'in ihtiyaç duyduğundan daha iyisini yapabileceğini söylüyor. "*Bono*'nun çok iyi vokal yaptığı aşikar, fakat bir Portishead şarkısı söyleseydi sesinin pek bir özelliği kalmazdı. Önemli olan Geoff Barrow'un müziğine uygun vokal yapabilmek, yoksa her şeyi mahvedersiniz" diye de ekliyor.

Karamsar olduğunu kendisi de kabul ediyor. Fakat onu motive eden, yardım edilemeyecek durumda olmanın verdiği umutsuzluk değil. Onu motive eden tek şey, daha yaşanılacak çok şeyin olması fakat bunları n bilinememesi. Onun için yaşamı ürkütücü kılan da bu zaten. Şarkı sözlerine yansıyan bu umutsuz havanın bize olan etkisi ise, %100 depresyon. Beth Gibbons bir filozof. Morrissey'in yolundan ilerliyor. Kendisini seviyor ama Morrissey kadar mutsuz. Kelimelerin dilinden iyi anlıyor ve doğru yerde doğru kelimeyi seçerek, o kelimeye üzerimizde gerekli etkiyi bıraktırıyor.

Şu sıralar kendisi için beste yapmaktan çok artık Portishead için çalışıyor. Portishead'

in yeni albümü kapıya dayandı ve artık piyasaya sürülmek için hazırda bekliyor. Kendi evindeki küçük stüdyosunda bestelediği parçaları grup arkadaşlarına yolluyor ve onlarda gerekli düzenlemeleri yaptıktan sonra ona geri yolluyorlar. Bu işlemler her Portishead kayıt aşamasında gerçekleşiyor.

Gibbons'ın solo çalışması **Out Of Seasons**, Portishead'in kurulmasından önce, bir ara beraber aynı grupta yer alan Gibbons ve Rustin Man'in tekrar buluşmasının ürünü. Gibbons'ın Portishead'den arkadaşı olan Adrian Utley'de albüme gitarlarıyla katkıda bulunmuş. Ayrıca baterist Clive Deamer ve Portishead'in canlı kayıtlarında yer almış olan piyanist John Baggot ve perküsyonist Lee Harris ve son olarak da Talk Talk'dan Simon Edwards'ın albüme katkıları olmuş. Portishead albümlerine oranla çok daha sıcak bir albüm olduğunu söylüyor Beth Gibbons **Out Of Seasons** için. Gibbons ve Rustin Man'in amaçları bizi zaman ve yer

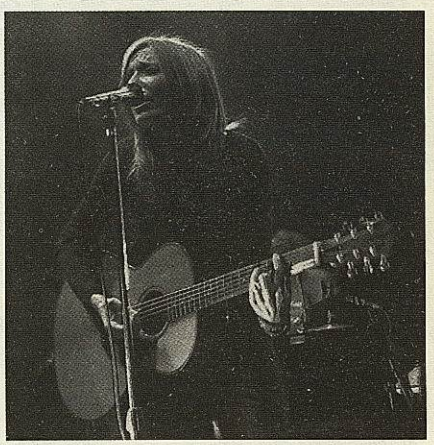

kavramından bizleri uzaklaştırmak. Albümde yer alan diğer referanslar doğa ve mevsimleri şarkıların içlerinde bulmak mümkün. **Out Of Seasons**'da Beth Gibbons'ın en çok zorlandığı şey, mutsuz şarkıları seviyor olmasına rağmen, melankolik melodilere mutsuz olmayan sözler yazmak olmuş. "And the moments that I enjoy / a place of love and mystery / I'll be there anytime" ('Mysteries') Sözlerini Paul Webb'in yazdığı Rustin Man adlı şarkı, kayıtları biten ilk şarkı olmuş albümde.

Albümün ismini Paul bulmuş ama Beth, ismi yadırgamamış. Onu etkileyen sebeplerden biri, mevsimlerin hep aynı kalıyor olmasına rağmen, kendilerinin yaşlanıyor olduğu gerçeği. Bu yüzden de zaman faktörünü, etkisiz eleman olarak kullanmışlar albümde.

Kısacası **Out Of Seasons** sizi uçurmaya yetecek bir albüm. Beth Gibbons her zamanki gibi kırılgan. Bizler her zamanki gibi mutsuz. Kadınlar her zamanki gibi acımasız...

kısa bir trip-hop tarihi

İngiltere'nin post-acid house dans geleneğinin onlarca mirasçısından biri olan düşük tempolu, jazz- funk- soul etkileşimli deneysel breakbeat müziği 1993 yılında Mo'Wax, Ninja Tune, Cup of Tea ve Wall of Sound gibi plak şirketleri tarafından yavaş yavaş bünyelere enjekte edilmeye başladı ğında İngiliz basınının hadiseye vereceği isim çoktan hazırdı. Trip-Hop.
Samplelanmış davulların kullanımı açısından Amerikan hip-hop'una benzese de, daha deneysel ve ambient'a yatkın deneysel atmosfere sahip olan bu müziğe verilen isim çok geçmeden Portishead'den Tricky'e, DJ Shadow'dan U.N.K.L.E'a, Coldcut, Wagon Christ ve Depth Charge'a kadar her şeyi tanımlamakta kullanılmaya başladı. Dans bazlı müziğin ticari kolunda yayınlanan ilk albümler İngiltere indie listelerinde ilk sıralara yerleşti ve böylece DJ Shadow, Tricky, Morcheeba, Sneaker Pimps, Massive Attack gibi gruplar "electronica"nın geniş kitlelere ulaşan ilk dalgasını oluşturmuş oldular.

İngiliz popüler acid jazz geleneğiyle organik bağları olan trip-hop, aslında 80'lerin sonuna doğru bu geleneğin yaratıcılığı konusunda duyulan tatminsizlik ve Londra acid house akımının giderek artan etkisi sonucunda doğdu. Amerika büyük bir istakrarla funk müziğindeki jazz öğelerini ayıklarken (Parliament-Funkadelic, 70'lerin Gap Band ve Zapp& Roger disco-funk'ı ve 80'lerin Prince pop-funk'ı aracılığıyla), İngiltere bu iki türü birbiriyle etkileşim kurarak keşfediyordu. Sonuç: acid jazz ; northern soul (70'ler sonunun dans bazlı groove müziği), jazz enstrü manları, hip-hop vuruşlarına sahip ritmik funk yapısı.
Talkin' Loud ve Dorado gibi plak şirketleri ve Young Disciples, Corduroy, Groove Collective ve Incognito gibi artistler tarafından popülerleştirilen acid jazz'ın İngiltere'deki ticari geçerliği kazanması hem çabuk hem acımasız oldu. Be-bop'ın son evrelerindeki gibi müziğin ticari bir yön kazanması bir çok kesimi rahatsız etti.

Bu çıkmaz karşısında bulunan çözüm yolu acid house underground'unun soul kaynaklı öğelerle birleştirilmesi oldu. Soul II Soul, Galliano ve Massive Attack gibi artistler daha geniş bir dinleyici kitlesine ulaşmak için müziklerinde vokal ve rapçiler kullanmaya başladılar. Söz konusu müzisyenlerin çoğu başarılı olduysa da, ortaya çıkan bu popülist tavır akıllarda soru işaretleri bıraktı. Daha farklı bir müzikal perspektifle büyümüş daha genç neslin bulduğu başka bir çözüm yolu da en gerekli öğeler hariç her şeyi atarak müziğin hip-hop elementi üzerinde yoğunlaşmak oldu. İngiliz acid jazz dergisi *Straight No Chaser*'ın yazarı DJ/Prodüktör James Lavelle'in izlediği yol da bu oldu. Aylık sütununda kendisine gönderilecek demoları dinleyeceğini söyleyerek hip-hop'a getirilecek deneysel yaklaşımları teşvik etti. Aldığı ilk

Dj Shadow

demolar- RPM, Palm Skin Productions ve La Funk Mob gibilerinden aldığı b-boy şarkıları- yeni kurduğu plak şirketi Mo'Wax'ten çıkan ilk 12-inch serisi arasında yerlerini aldılar.

House ve techno'dan farklı olarak hip-hop İngiltere'de hiçbir zaman tam olarak tutulmadı. Birkaç artist tarafından hip-hop yapımcılığı İngiliz lirik perspektifiyle kaynaştırılmış olsa da hip-hop'un bıraktığı tek etki moda, graffiti ve sonraları Autechre, Black Dog ve Reload gibilerinin geliştirdiği electronica akımı oldu. 80'lerin ortalarında yapılan Wildestyle turu hip-hop kültürünü İngiliz seyircisiyle tanıştırmış olsa da, bunu takip eden yıllarda İngiltere'de çıkan hip-hop albümlerinin sayısı bir elin parmağını geçmedi. Amerikan hip-hop'unun satış grafiği artış eğiliminde olsa da (özellikle Public Enemy ve Beastie Boys gibilerinin),

Sneaker

yerel hip-hop'ta kayda değer bir gelişme olmadı.

İşte Mo'Wax ve Clean Up, D.C. ve Represent gibi plak şirketleri de bu noktada devreye girdi. Mo'Wax'ten çıkıp şirketin ilk topama albümü *Royalties Overdue*'da yer alan şarkıların çoğunun o sıralar acid jazz ortamlarında çıkarılan işlerden hiçbir farkı yoktu. Downtempo'nun soyut, beat merkezli garip mizacı enstrümental sampleların kendi içine çeken atmosferiyle birleşerek hem jazz hem de hip-hop için yeni ufuklar vaad ediyordu. Ortaya çıkan müzik insanları dans pistlerine dökmeyecekti ama, bu dönemde çıkan albümler DJ'ler ve müziği odalarında dinleyenler için idealdi.

Geriye bakıldığında üzerinde hiçbir oynama yapılmadan kullanılan materyallerin daha deneysel araçlarla birleştirilmesi epey garip gelebilir, ama gerçek şu ki şirket o sıralar hala kendi soundunu oturtmaya uğraşıyordu. Adı duyulmamış Amerikan Rap grubu Zimbabwe Legit 'in bir remix'i Laville'in eline geçtikten sonra her şey kendiliğinden gelişti. "Doin' Damage" adlı şarkı zaten aylardır Amerikan underground'ında fırtınalar estiriyordu. DJ Shadow adlı pek tanınmayan Kaliforniyalı prodüktörün şarkıya yaptığı remix de dikkatini çekmişti. Lavelle Dj Shadow'un izini bulup 1993'te çıkacak olan "In/Flux" single'ıiçin bir anlaşma imzaladı. İnanılmaz vuruşları ve sample kolajları içeren "In/Flux", funk, jaz ve hip-hop'un harika bir karışımıydı ve ambient' I tam onikiden vurdu.

Mo'Wax'in 1994'ün sonuna doğru yayınlanan ve DJ Shadow, DJ Krush parçaları ve Lavelle'in U.N.K.L.E projesinden çalışmalar içeren bir sonrali toplama albümü *Headz*'ten sonra Ninja Tune/Ntone, Wall of Sound, Cup of Tea, Chill Out gibi benzer müzikleri takip eden başka plak şirketleri ortaya çıktı. Ambient'ın huzurlu "arka odası" klüp kültürü yerini Londra'daki Heavenly Club'ta yapılan herkese açık Pazar partilerine bıraktı. Bu

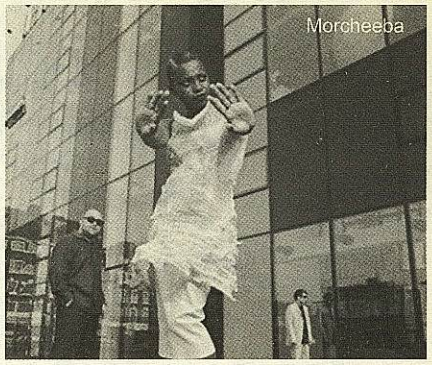
Morcheeba

tarzda albümler arka arkaya basılıp peynir ekmek gibi kapışılmaya başlayınca İngiliz basınının söz konusu müzik için acilen bir referans noktası bukması gerekti. "Trip-hop" bu tarz için biçilmiş kaftandı.

Bu terim neredeyse çıkar çıkmaz Shadow gibileri tarafından kötülendi. Bu isim müziği beyaz müzik endüstrisi tarafından yönetilen başka bir siyah sanat formu olarak gösteriyordu. Portishead, Björk, Tricky ve Massive Attack gibi ilk dalga pop artistleri de bundan çok geçmeden soundu benimsedi. Oysa terimin çirkin tınısının altında ırkçılıktan çok onunla özleşdeştirilen sanatçıların müziği ileri götürme çabaları yatıyordu. Bugün hala kullanımda olsa da trip-hop terimi bir çokları için bugün geçerliğini yitirdi.

İngiltere'de trip-hop ancak jungle'ın yarışabileceği bir hızla yükseldi, hatta seslendiği kitle açısından onu kat kat geçti. Mo'Wax, Ninja Tune ve Wall of Sound gibi şirketler haftada bir albüm çıkarmaya başladılar. Bu sırada müziğin kendisi de evrim sürecine girdi. İlk dönemlerindeki tembellik yerini tarzı electro, techno, jazz, soul ve drum'n'bass'la kaynaştıran artistlere bıraktı. Stereolab, Blur, Arab Strab ve Day Behaviour gibi bir kesim Brit pop ve indie rock gruplarının da kenarından bulaştığı müzik, artık klüplerin dışına taştı ama orada gelişmeye devam etti.

Trip-hop Amerikan endüstrisindeki bağımsız

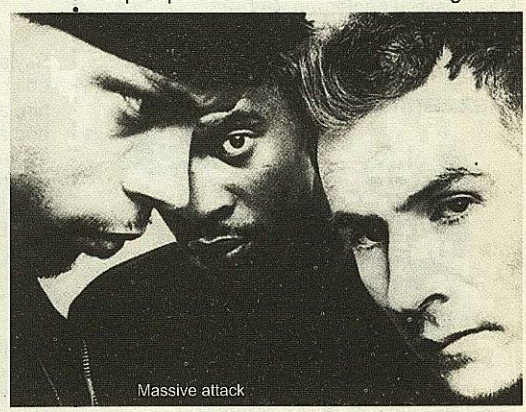
Massive attack

ve büyük plak sirketleri tarafından da büyük ilgiyle karşılandı. Sneaker Pimps, Baby Fox, Morcheeba, Lamb, Hooverphonic gibi küçük gruplar büyük anlaşmalara imza attılar.

Shadow, Quango, WordSound, Ubiquity gibi bağımsız küçük şirketler soundun teşvik edilmesi üzerinde yoğunlaşırken, Mo'Wax, Cup of Tea ve Ninja Tune gibi daha büyük oyunların peşindekiler Amerika topraklarına adım atma uğraşı içindeydiler. MTV ve alternatif radyo programlarının kapsamlı radyo içeriği yanında bir çok sanatçı da soundtrack albümlerde yer aldı.

Sean Cooper'ın makalesinden çeviren:
Selin Ever

10 En trip-hop albümü

Portishead - Dummy(1995)

1

Stüdyo büyücüsü Geoff Barrow ve Beth Gibbons'ın ortak çalışması Dummy, "To Kill A Dead Man" isimli bir film-noir ile aynı anda, aynı yaklaşımla yapıldı. Hüzün, acı, sonu gelmeyen melodramlar, ve soğuk albüme derinden nüfüz eden elementlerden. Sour Times'ta Gibbons'ın "Nobody loves me it's true" diye tekrar eden, ağlayan vokali ve Glory Box'ın sampleları albümün ruhunu yansıtıyor. Eski dönem soul ve film müziğinin karanlık flaşları, elektronik tınılar, Gibbons'ın utanç içinde yanıyormuş izlenimini veren vokali, bass ve beat'lerin Bristol sahnesine özgü döngüsel harmanı, Portishead'in 1994 tarihli debutu Dummy'yi klasikleştiren öğelerden. (A.b.)

Massive Attack - Mezzanine(1998)

2

Massive Attack'ın 12 Mayıs 1998'de yayınlanan üçüncü stüdyo albümü Mezzanine hip-hop, funk, kraut-rock, jazz gibi müzikal janrların eklektik bir bileşkesi olsa da, Massive Attack'ın müziğini tek bir isimle sınırlandırmak istediğimizde en doğru seçim trip-hop olur. Robert Del Naja'nın liderliğindeki Massive Attack, debut albümleri Blue Lines ile başlayan müzikal kariyerlerindeki en iyi trip-hop örneğini Mezzanine ile verdi. Karanlık, puslu bir atmosferde, hipnotik tonları; Horace Andy, Elizabeth Fraser (Cocteau Twins) gibi konuk sanatçıların vokalleri ile süsleyen Massive Attack, Mezzanine'de Angel, Teardrop, Exchange gibi parçalarla bahsi geçen janra kendi kimyasına yakışır biçimde, olağanüstü katkılarda bulundu. (A.b.)

Thievery Corporation - The Sounds From The Thievery Hi-Fi(1996):

3

Yerini belirlemek gerekirse, Rob Garza ve Eric Hilton ikilisi enstrümantal, orta-tempo dans müziği ile trip-hop ve acid-jazz arasında dolaşıyor. Bu albümde silah olarak kullandıkları sample'lar ise 60'ların reggae ve pop etkilerini yansıtıyor. Kullanılan bayan vokallerin yumuşak etkisiyle yayılan huzur ise albümün etkisini destekliyor. Kullanılan keyboardlarla hip-hop etkileri Miles Davis tarzı ritimleri andırarak farklı bir acid-caz yapısı ortaya çıkarıyor bu albümde. Trip-hop'ın etkisiyle gece geç saatlerde şehirde dolaşırken ya da bir içkinin yanında huzur bulma eğiliminde bulunurken rahatlıkla dinleyebileceğiniz bir albüm Sounds From The Thievery Hi-Fi. (D.k.)
Kilit şarkılar: 2001 Spliff Odyssey, Universal Highness, Scene at the Open Air Market ve Assault on Babylon

SKYLAB - #1

4

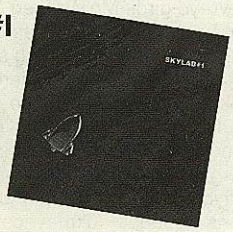

Skylab'in #1 adlı debut albümü yoktan var edilmiş, deneysel down-tempo beat müziğinin, ambiet'le füzyonlandığı harika bir trip-hop albümü. Howie B.'nin prodüktörlüğüne de yardım ettiği, programlama ve çeşitli enstrümanları kullandığı, Debbie Sanders ve Jocelyn West'in vokal yaptığı, Howie B., Mat Ducasse, Kudo ve Tosh'tan oluşan topluluk 60'ların cazını, funk ve soul'u birleştiriyor. #1'da, çeşitli ses efektlerinin deneysel kullanımı ve yaratılan rüyasal bir müzik var. Biz onları trip-hop olarak nitelesek de, onlar kendilerini ve #1'da yaptıkları müzikleri "sesin keşfi" olarak adlandırıyorlar. Kimi zaman tenekelere vb. metal eşyalara vurarak müzik yaptıklarını söylüyorlar. (B.ş.)
Kilit şarkılar: Seashell, Electric Blue, River of Bass

Tricky - Maxinquaye(1994)

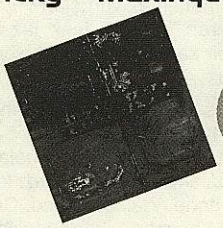

5

Tricky'nin yakın tarihlerde yayınladığı albümlere oranla, 1994 tarihli debut albümü Maxinquaye deneysellik anlamında daha az cüretkar ve küstahdır. Maxinquaye diğer Tricky albümlerine göre trip-hop öğelerini daha fazla barındır. Tricky'nin albümlerindeki sıradışı renk skalası özellikle vokallere yansır. Maxinquaye'de Tricky "Pumpkin" için "Alison Goldfrapp" ile çalışmış. Blue Lines'ın hiphopsal hedonizmini abstract elektronika ile buğulayıp, trip-hopvari bir biçimde sunan Tricky'nin albümleri aynı janrdaki diğer isimlere göre, rap elementlerini daha fazla taşır. Bu yüzden Tricky albümlerini alırken bu öğeleri de göz önünde bulundurmakta fayda var. (A.b.)

Sneaker Pimps - Becoming X(1996):

6

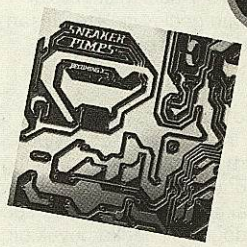

Bir albümün alması gereken çekiciliği üzerine alarak biraz Portishead biraz da Tricky tadını veren Becoming X, pop ruhunu içinde barındırarak önceliğini verdiği gitar tonlarıyla ruhlardaki trip-hop etkisini oluşturdu. Albüm ilk dinlendiğinde optimist bir intiba bırakmakla birlikte dinleyeni daha sonra hüzünlü bir havaya sokuyor. Hafızlara yer eden, güçlü ve temiz vokaliyle Kelli Dayton'ın bir bukalemun gibi değişken bir ses tonuna sahip olması da etkileyiciliğini bir kat daha arttırıyor 1996 tarihli albümün. Bas ve Kelli'nin vokalinde zaman zaman kullanılan ekolar dinleyicinin aklından hiç çıkmıyor ve hafif ürpertiyor. Baslarla flütün sentez edilmesiyle, perküsyonda kullanılan yankılarla efektlerin oldukça özgün kullanımına tanık oluyoruz. Dinlerken hayal ile gerçeği, huzur ve hüznü aynı anda yaşayacağınız bir albüm.(d.k)
Kilit şarkılar: Tesko Suicide, 6 Underground, Becoming X ve Waterbaby

Goldfrapp- Felt Mountain (Mute, 2000)

7

Orbital, Tricky, Add N To X gibi gruplarla yaptığı düetlerle dikkat çekmiş olan güzeller güzeli Alison Goldfrapp, Will Gregory ile çalışmaya başlayınca yıllardır aradığı uyumu yakaladığını hissetti ki ikili 2000 yılında debut albümleri Felt Mountain'ı çıkardı. Ennio Morricone, John Barry gibi ustalara ve eski dönem İtalyan filmlerinin soundtrackleri sadece albümü değil, ikilinin müzik anlayışlarının da temelini oluşturuyor. Portishead-vari bir terkip sunulan albümde başrolde Alison Goldfrapp'in inanılmaz sesi

yer alıyor. Casus filmi atmosferinden kopup gelmiş telliler, yaylılar, zaman zaman ön plana çıkan fütüristik analog sesler, Alison'ın büyüleyici piyanosu ve yer yer filtrelenmiş vokali, albümü dinlerken zamanı donduruyor adeta. Daha önce yapılmış bir çok şeyi yeniden yapmasına rağmen bir şeylerin türevi gibi durmayan son derece özgün bir albüm. (A.a.)
Kilit şarkılar: "Pilots", "Utopia"

DJ KRUSH - MEISO

8

Dj Shadow'un Uzakdoğu şubesi olduğunu söylemek Dj Krush'ı yeterince anlatıyor. 3. albümü olan **Mesio**, caz, hip-hop ve funk füzyonlu harika bir trip-hop albümü. Ünlü rapçilerin konuk edildiği bu albümde, vokaller Krush'ın yaratıcı turn-table sound'unu bozmadan şarkılara ahenk katıyor. **Meiso**, alıngan ve sinirli, düşünceli ve karamsar. Albümde *Guru, C.L Smooth, Big Shug, Malik B., Black Thought* gibi ünlü hip-hop sanatçılarıyla çalışmış Dj Krush. Tabii ki Dj Krush'ın kankası Dj Shadow'u da unutmamak gerek. Mesio'ya Dj Shadow'un katkısı çok fazla. Duality'deki performansı ve albümdeki davulların çoğunu programlaması bu katkıyı açıklamaya yeter. Mesio, bir Japon'un elinden çıkmış en iyi albüm. (B.ş.)
Kilit şarkılar: What's Behind Darkness, Ground, Only the Strong Survive

MORCHEEBA - WHO CAN YOU TRUST

9

Paul ve Ross Godfrey kardeşlerin müziği, Skye Edwards'ın vokaliyle birleşice ortaya çıkan grup Morcheeba'nın debut albümü **Who Can You Trust**, bu üçlünün müzik yapmaya, uyuşturucuya ve soundtrack'lere karşı olan ilgisinin sonucu. Funk ve blues ritimleri, Godfrey kardeşlerin beatleri, scratchleri, gitarları ve synthisizar'larıyla uyuşunca karanlık bir müzik yaratılmış. Bu karanlık müziğin üzerine de Skye Edwards'ın kırılgan, etkileyici sesi eklenince Morcheeba'nın en iyi albümü ortaya çıkmış. (B.ş.)
Kilit şarkılar: Trigger Hippie, Howling, Small Town

Wagon Christ- Throbbing Pouch (Rising High, 1994)

10

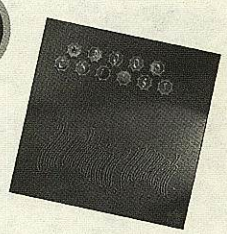

Throbbing Pouch 2. albümüyle trip-hop'ın en önemli albümlerinden birisini yaptığının pek farkında değildi belki de o günlerde. Nitekim acid jazz'ın minimalist vizyonunu trip-hop'a eklemlemeye katkıda bulunan gruplardan biri oldular Throbbing Pouch albümüyle. Residents Intermission gibi tuhaf soundtracklerin kalıntıları, acayip melodiler, on cent'lik samplelar Luke Vibert'ın yetenekli ellerinde hayat buldu. Elementlerin birleşmesi açısından albümdeki 17 şarkı da yapı olarak tutarlı bir şekle büründü. Rahatsız edici yönleri ve uyuşuk dans ritmleriyle IDM'ye daha fazla ayak basan Throbbing Pouch albümü ülkemizde pek fazla ismini duyurmamış olsa da, listede ağırlığını hissettiriyor. (A.a.)
Kilit şarkılar: "Reedin", "E-Z Listener"

gençlere öğütler

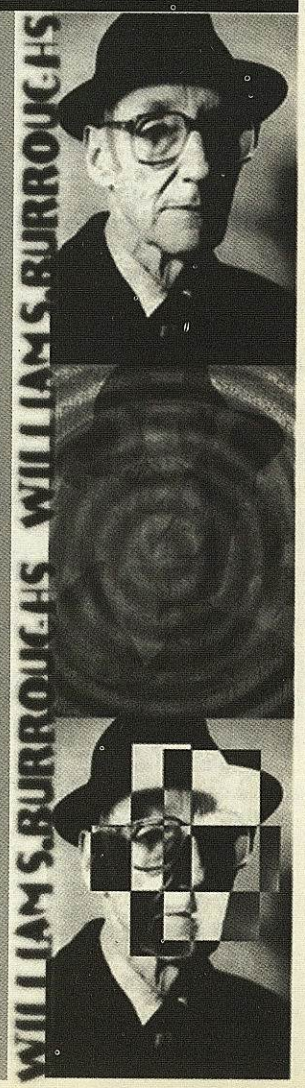

Bazen sorarlar bana var mı gençlere vereceğiniz öğütler diye
İşte birkaçı, genç ya da ihtiyar, insan ya da şeytan, olsun kulağınıza küpe.

Kadın erkek kavgasına sakın karışma

Para istemediğini söyleyen fahişelerden sakın
Demek istedikleri daha çok istedikleridir, çok daha fazlasını
Bunlar bulabileceğin en pahalı fahişelerdir

Dinci bir orospu çocuğuyla anlaşma yapıyorsan yazılı olsun
Bunların sözü üç kuruş etmez
Özellikle seni bu işte nasıl becereceğini ona tanrı söylüyorsa

Biriyle tanıştırılmışsan ve plazman eksilmişse
Sakın o kişiden
Ona ancak anemiye olduğu kadar ihtiyacın vardır

Vampir sözcüğünü pek sevmeyiz biz buralarda
burada halkın gözündeki imajımızı düzeltmeye çalışıyoruz
İyiliksever amcanız imajı yaratırken
Anahtar sözcük : karşılıklı güven
Aydınlanmış karşılıklı güven
Bütün zenginlikleriyle yaşam
Birazını al birazını bırak
Ancak vampirliğin raconlarından biridir
Her zaman verdiklerinden çok alırlar
Ve neden birazını bile onlara veresin ki?

Akıl hastalarına yakınlık gösterme
Dipsiz bir kovaya benzer o iş
Açıkça söyle
para mı alıyorum bu zırvaları dinlemek için?

Sen delinin birisin de
Yoksa seni de kendilerine benzetirler

Şimdi olur da, şeytanla pazarlık yapacak duruma düşersen
Eğer o kadar ileri götürmüşsen işi
Her ihtiyar ruh kurtarmaya değer
En azından bir papaz için
Ama her ruh parayla satın almaya değmez
O yüzden teklifi bir övgü olarak da alabilirsin
....

Peki onurlu bir pazarlığa ne dersin?
Hep büyük bir doktor olmak istemiştin
İşte sana fırsat
Büyük bir iyileştirici olabilirsin, insanlığa yararın dokunur

Bu işte yanlış olan ne?
Aşağı yukarı her şey
Bu alışveriş, zaman ve para gibi nicelikli mallar karşılığı
Nitelikli ruhları içeriyorsa, onurlu bir alışveriş olamaz
O yüzden hadi siktir git şeytan, beni olduğumdan şapşal gösterme

Eski bir cankinin bana dediği gibi
Kimin parasını aldığına dikkat et

Her şeyin ötesinde kronik suçlulardan sakın
Bunlar özel ve bulaşıcı bir aptal çeşididir

Gençlere Öğütler / William S. Burroughs
Bu çeviri Bill Laswell'ın(material adıyla yaptığı) Hallucination Engine adlı albümün 5. parçasında bizzat ustanın kendi sesinden okunmaktadır.

Strokes, White Stripes, The Hives patladı, peki ya sırada hangi paspal grup var?

Yeah Yeah Yeahs

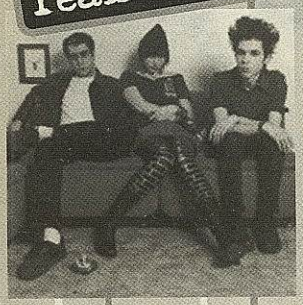

Nereden?: Brooklyn, New York
Kargaşa Nedeni: Vokalist Karen O'nun, Sioxsie Siouix, PJ Harvey ve Debbie Harry'nin, kesik kesik inleyen melezi olması
Etkilendikleri: Blondie, Bikini Kill, Jon Spencer Blues Explosion
Deneyin: Yeah Yeah Yeahs EP (Wichita EP)
Kalıcı Olacaklar mı?: Bunu önleyen çok fazla fikir var. Bir basçıyla olabilir.

The Rapture

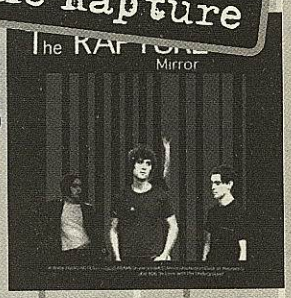

The Rapture
Nereden?: New York
Kargaşa Nedeni: Gotik etkili kederli punk-disco
Etkilendikleri : Pil circa Metal Box, Suicide, The Cure (vokaller ve genel kasveti)
Deneyin: Olio (Output- Single)
Kalıcı Olacaklar mı?
Stil dergileri formatından kurtulmak için ortaya çıkmış. Şimdilerde Luke Jenner, basit Robert Smith tarzını mükemmelleştirmiş.

The (International) Noise Cospiracy

Nereden?: Umea, İsveç
Kargaşa nedeni: Phil Ochs'un "mükemmel rock Elvis ve Che Guevera'nın bir karışımıyla oluşur." Sözünden esinlenen Marksist garaj rock'ı
Etkilendikleri : The Clash, The Stooges, Richey Edwards-dönemi Manic Street Preachers
Deneyin: A New Morning, Changing Weather (Burning Heart albümü)
Kalıcı Olacaklar mı?: Kendi Motorcycle Emptiness'larını yazdıkları zaman olacaklar.

Liars

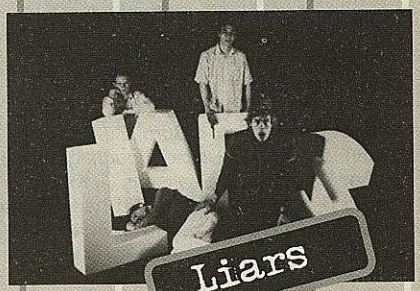

Nereden?: New York
Kargaşa Nedeni: The Pop Group gibi 80'lerin başlarının güçlü punk funk gruplarının güncellenmiş karanlık hali, liderliğini fazlaca uzun olan Avusturya doğumlu Angus Andrew yapıyor.
Etkilendikleri: The Pop Group, PiL
Deneyin: They Threw Us All In A Tench And Stuck A Monument On Top (Blast-İlk Albüm)
Kalıcı Olacaklar mı?: Melodiyi keşfettikleri zaman olabilir.

The Datsuns

Nereden?: Cambridge, Yeni Zelanda
Kargaşa nedeni: Başlar aşağı, White Stripes'tan destek almalarına neden olan hiç de mantıksız olmayan, 70'lerin rockının yenilenmiş hali, sonradan 250,000$'dan fazla bir miktara V2'yle anlaşma yaptılar
Etkilendikleri : AC/DC, Thin Lizzy, Deep Purple
Deneyin: Lady, (Hell Squad Single), Fink For The Man (Hell Squad -Single)
Kalıcı Olacaklar mı?: İnsanlar hala güzel rock'n'roll zamanlarda eğlenebildiği sürece.

Interpol

Nereden?: New York
Kargaşa Nedeni: 24 Saat dinlemekten kendimizi alıkoyamadığımız şu an elimizde tuttuğumuz yıkılan albümleri Turn On the Bright Lights.
Etkilendikleri: Joy Division, Television, The Chamelons, Echo&The Bunnymen, The Sound.
Deneyin: PDA, Obstacle 1, Obstacle 2, NYC, Roland, mümkünse bütün albümü.
Kalıcı Olacaklar mı?: Şüpheniz mi var?

The Vines

Nereden?: Sydney, Avusturalya
Kargaşa Nedeni: Post-grunge sahnesine hızlı bir giriş, punk etkileşimli 70'lerden kalmış bir vokal tarzı. İngiliz dergilerinin bol gazı.
Etkilendikleri: Nirvana, Dandy Warhols, Radiohead.
Deneyin: Autumn Shade, Factory (Highly Evolved LP)
Kalıcı Olacaklar mı?: Birkaç şarkı dışında umutsuz vaka gibi tınlasalar da çok ilgi görüyorlar. Ancak 'zaman herşeyi yıkar'.

The Paybacks

Nereden?: Detroit
Kargaşa Nedeni: Heyecan verici ateşli bir gürültü, Biraz mainstream versiyonu da olsa Detroit sound'unun çekiciliği.
Etkilendikleri: White Stripes, The Go, MC5.
Deneyin: If I Fell, Just You Wait (Knock Loud LP)
Kalıcı Olacaklar mı?: Seri üretime geçen dandik rock'n'roll gruplarının bile en azından insanları kandıracak imajları var, sanırım Paybacks'te bu yön bile zayıf.

THE LIBERTINES

Yoksulluğun bir ürünü

Libertines Londra'da yaşıyor. Hiçbir zaman Strokes elemanları gibi birer zengin piçi olmadılar ve sınıflar arası uçuruma karşı hep savaştılar. Lisedeyken okulun %80'inin yemek kartı varken onların yoktu, her zaman protesto gösterilerinin içinde yer aldılar, ahlaklı olmak adına yoksulluktan öğrendikleri tek şey sigara ve uyuşturucu oldu.

Yoktan var olan Libertines'in debut albümleri **Up the Bracket'in** prodüktörlüğünü The Clash'ten Mick Jones yaptı. Referansları, The Jam, The Kinks ve The Clash. The Guardian'da Libertines için, "The Monkees'i ve şarkı sözlerinin Charles Dickens tarafından yazıldığını düşünün. İşte Libertines o kadar iyi" denilmişti. Pete Doherty'nin Casablancas modelli vokali, albümdeki neredeyse her şarkıda yer alan agresif, dokunaklı gitarlar, ekonomik kullanılmış davul ritimleri yaklaşık 36 dakikalık albümü, insana bir cd'ye, **Up the Bracket**'ı iki kere çekme dürtüsü uyandırıyor. 40 senelik İngiliz rock tarihini, punk'tan brit-pop' a kadar her şeyi bu kısa albümde bulmak mümkün.

The Libertines dört kişiden oluşuyor; Londra doğumlu, babası bir arkeolog, bir ara *The Face Fuckers* adlı grupta çalmış olan John Hassel, Libertines'e caz esansı katan New Jersey doğumlu baterist Gary Powell, çocukluğunu hippi annesiyle geçirmiş, küçüklüğündeki tek hedefi Oscar Wilde olmak olan vokalist Carl Barât ve Carl'ın sağ kolu, grubun ikinci söz yazarı ve ikinci frontman'i olan Hexam'lı gitarist Pete Doherty. İşte bu dörtlü debut albümleriyle bomba gibi düştü İngiliz müzik dünyasına. Prodüktör Mick Jones'un **Up the Bracket**'a tecrübesiyle kattıkları da düşünülücek olursa The Libertines'i ıska geçmemek gerekir. 2002 yılının **Is This It'e** cevabı olmaya aday bir albüm **Up the Bracket.**

zero

electronic
hip hop
trance
drum'n'base
acid jazz
dance
alternative
modern jazz

caferağa mah. Kadife sk. no.8 kadıköy / istanbul tel : 347 27 37

modern müzik

'dur

POLAROID ANDROID

j.r.r. tolkien yeni bir dünya ve dil

Hakan Aytutucu

Son zamanlarda Tolkien ile ilgili o kadar çok konuşuldu ki yeni bir yazının ne gereği var denebilir. Kaldı ki Silmarillion'dan sonra uğraşmayacağıma kendi kendime söz vermişken yeniden onun o karmaşık, hatta basbayağı zorlayıcı metinlerini bir süredir türkçeleştirmek için cebelleştiğimden Tolkien hakkında yazı yazma görevi dergi toplantısında üzerime kaldı. Hazır Peter Jackson'ın çektiği The Lord of the Rings: Two Towers da ülkemiz topraklarında gösterime girmişken Tolkien ustayı biraz daha yakından tanımak için eserleri ve yaşamı üzerine çıkan iki kitaptan ilginç noktalar toparlayıp ufak da olsa karanlık noktaları aydınlatmaya çalışalım dedik. İlkinde Tom Shippey'in O ve yarattığı hobbitler hakkında aktardığı ufak bir notu bulacaksınız; ikincisinde ise Anne E. Neimark'ın kitabında ustanın çocukluğunda başından geçen ilginç bir olaya tanıklık edeceğiz.

1) ***The Hobbit: Re-Inventing-Earth*** (Hobbit: Yeryüzünü-yeniden-yaratma)

Tolkien'in nasıl kurgu roman yaratıcısı olduğu, çok eskiye dayanan, bilindik bir öyküdür. Tolkien'in kendi anlattıklarına göre günlerden bir gün, Oxford Üniversitesi'nde Anglo-Saxon edebiyatı alanında profesör olduktan sonra Northmoor Road'daki evinde Okul Başvuru kağıtları üzerinde çalışıyordur, -aslında okuldaki asli görevlerinden biri olmamasına rağmen, genellikle yaz dönemindeki gelirlerini artırmak için akademisyenlerin yaptığı işlerden biriydi. Tolkien'in zekasını zorlamak bir yana bir hayli de sıkıcı bir işti ama öte yandan adayların iyiliği için özenle ve dikkatlice yapılması gerekiyordu: üretim hattında durmaya ya da dikiş dikmeye benzemeyen bu akademik iş, us'un dolaşmasına hiç izin vermiyordu. Bu haldeyken Tolkien bir sayfa çevirip adaylardan birinin sayfalardan birini büyük bir nezaket örneği oluşturacak şekilde boş bırakmış olduğunu fark etti (sınav okuyan birinin başına gelebilecek en iyi şeydi). Büyük ofisinde bu olayı şöyle aktarıyor, "ben de üzerine şunu yazdım: *'Toprağın altında bir kovukta bir hobbit yaşardı.'* Adlar her zaman aklımda bir öykü yaratırdı. Aslında hobbitlerin neye benzediğini bulmamın iyi olacağını düşündüm. Ama bu, yalnızca başlangıçtı." (bkz. Biography; Letters).

Bilbo için kitabın beşinci bölümünde tünel katını bulması nasıl bir dönüm noktasıysa, Tolkien için de bu cümle (Hobbit'in başlangıç cümlesi), kariyerinde bir dönüm noktasıdır. Şimdi Orta-dünya'nın aslında Tolkien'in aklında o an bile varolduğunu biliyoruz çünkü en azından ölümünden sonra yayınlanan Silmarillion ve on iki ciltlik Orta Dünya Tarihi'ne dayanarak 1914'ten itibaren elf ve insan efsanelerini yazmakta olduğunu biliyoruz. Ama Orta-dünya, hobbitler olmadan halkın dikkatini çekmeyecekti.

Öyleyse neydi hobbitler? Tolkien nasıl oldu da pür dikkat çalışırken aniden ağzından dökülen bir cümlenin ardından bunları kağıda dökmeye ve uzun süre aklında olanların boşalmasına izin verdi? Bir fikir olarak hobbitler nereden çıktı?

Bu son soruya birçok ilgi çekici ve karmaşık cevap var. Muhtemelen en basiti ve en tatmin etmeyeni, 'hobbit' sözcüğüne sözlükte bakmakla, özellikle de bir asırdır süren devasal bir proje olan ve Tolkien'in bizzat kendinin de gençliğinde katkıda bulunduğu, ama muhtemelen sonuçta uzlaşamadığı ve (Farmer Giles of Ham'da) alay bile ettiği Oxford İngilizce Sözlüğü'ne (OİS) bakmakla bulunabilir. Oxford İngilizce Sözlüğünün 1989'de çıkan ikinci baskısında yalnızca, 'J.R.R. Tolkien'in öykülerinde hayali halklardan biri, kendilerine aynı adı veren ufak insan ırkı' vs. tanımlaması verilmiş ki bu bizi daha öteye götürmez. Oysa OİS'nün önceki baş editörü Robert Burchfield, 31 Mayıs 1979'da çıkan The Times'da biraz da gururla hobbitlerin sonunda dünyaya inmiş olduklarını bildirmişti. Sözcük Tolkien'den önce de vardı. İşin aslı ilk kez 1840 ve 1850'lerde Yorkshire'de bir tüccar olan Micheal Denham'ın folklor üzerine risaleler ve defterler serisi olan Denham Risaleleri adlı basılmış kitapta ortaya çıkıyor. Hobbitler, James Hardy'nin editörlüğünde Folklor Topluluğu için tekrar çıkan baskının ikinci cildinde yer alıyor. 197 çeşit doğaüstü varlık arasında 154. sırada hobbitlere rastlıyoruz. Hobbitlerle ilgili başka hiçbir bilgi yok ve Hardy'nin indeksinde onlardan yalnızca, neşeli bir topluluk diye bahsedilmiş. Tolkien'in hobbitleri elbette neşe dışında herşeye sahipler. Neredeyse inatçı seviyede toprağa sıkıca bağlılar.

Sizin ya da benim gibi koca bir aptalın, onların bir mil öteden duyabileceği, bir fil gibi gürültüler çıkartarak yaklaştığında, hızla ve sessizce ortadan yok olmalarına yardım eden sıradan günlük sihirleri dışında ilginç bir numaraları yoktur. (Hobbit, 6.45 Yayını, sayfa 14)

Tolkien'in Denham Risalelerini okuyup, hobbit sözcüğünü alması ve sonra da boş sınav kağıdı anına dek onunla ilgili her şeyi unutması mümkün ama the Times ne söylerse söylesin, tek-sözcükten oluşan bir kavram çıkış kaynağını çok zor çağrıştırır, hele 'ilham'ını daha da az. Felsefeciler sözcükleri sevdiler, doğru, ama ne olduklarını biliyorlardı: bu sözcük ise kimse değildi.

Tek başına değildi çünkü Tolkien'in sözcüklerle, isimlerle ve kaynaklarıyla derinden ilgilendiğini ve bu konuda çok yetkin olduğunu hatırlamalıyız. Bu düşünce yalnızca hobbitler üzerine daha üretken bir teorinin ortaya çıkmasını sağladı, ki bu tavşan (ing. Rabbit - Hobbit ses benzerliği) gibi seslendirildikleri ve bu yüzden tavşanlarla ilgili olabileceği şeklindeydi.

The Hobbit çıktıktan kısa bir süre sonra 16 Ocak 1938 tarihli Observer'da, hobbitler ve öteki gerçek ya da söylenti kürklü yaratıklar arasındaki pek de gerçekmiş gibi gözükmeyen bağlantılar öneren, adı verilmeyen birinden bir mektup basıldı. Tolkien mektubu yanıtladı (Observer'dan mektubunu yayınlamalarını istemedi, ama onlar yayınladılar), hem de önermeye ince bir mizah anlayışıyla karşı gelip kürklülüğü ve tavşanları reddederek.

Hobbit, ayakları dışında tüylü değildi. Aslında tavşana da benzemiyordu.... Tıpkı 'sıçanların soyundan' cücece bir iğnelemeyse, ona 'edepsiz minik bir tavşan' demek de aynı nitelikte bayağı bir tanımlama olur. (*Mektuplar*)

2) ***Myth Maker: J.R.R. Tolkien*** (Mit Yaratıcısı: J.R.R Tolkien)

Bloemfonlein, Afrika'daki uzak çiftliğin uzun çimenleri neredeyse boyunu aşarak onu görünmez kılıyordu. Hemşiresi adını bağıra bağıra onu takip ediyordu ama beyaz gömlekli ve şortlu, üç yaşındaki solgun çocuk ondan kaçmaya devam etti. Vahşi çimenin yüzüne dokunuşunu ve parlak çiçekleri oluşturduğu kümelerin arasında geçmeyi severdi. Yere eğilmek için durup ayakkabılarını ve çoraplarını çıkardı. "Ronald!" diye bağırdı hemşiresi ama güneşten terlemiş olan kara yüzüyle hala ondan uzaktaydı. Çıplak ayakları ıslak toprağı döverek, çimen kümelerini eğip kırarak koştu. Şimdi tepedeki devedikeni ağacını görebiliyordu! Bir keresinde babası onu çiftliğin bu tarafına getirip onu ağacın büyük dallarından birine kaldırmıştı. Bacaklarını ılık, pütürlü dalın etrafına dolamıştı. "Güney Afrika'nın çölünde çok ağacımız yok," demişti babası. "Bu yüzden evde ağaç yetiştirmeyi seviyorum.

Ani bir acı Ronald'ın ayağına saplandı. Nefes nefese, ufak kollarıyla şortunu çekiştirerek yere devrildi. "Hayır," diye haykırdı, gözleri dolarak. Bir şey, pisliğin üzerinden ok gibi uzaklaştı, - bahçelerinde sürünen, çatal dilleriyle tıslayan yılanlar kadar korkusuz çarpık bacaklı siyah, kıllı bir şey.

Çok geçmeden hemşiresi, diz üstü çökerek onu buldu. Onu kucağına alırken, dev örümceğin bir çalılıkta tetikte beklediğini gördü. "Tarantula!" diye haykırdı, hem İngilizce hem de Afrika dillerinde anlamsız sözler söyledi. "John Ronald Reuel Tolkien! Kaçıp gitmemeliydin." Hemşire, kavuran güneşin altında onu sırtına aldı. Yaralı ayağı yakalanıp parlak kırmızı . Bağırtılar ve eyvudaklarına yaklaştırdı ve ayak parmaklarının altındaki şişlikten örümceğin zehrini emdi. Ürkerek devedikeni ağacının tabanı görebilmek için Ronald kafasını kaldırdı. "Beni ağaca götür," dedi. "Ona tırmanabilirim."

"Sizi eve götürüyorum Efendi Tolkien! Yukarıdaki balkonda dinlenip babanızın ektiği ağaçlara bakabilirsiniz.

Onu koca bir mısır çuvalı gibi taşıyarak, çorapları ve ayakkabıları ceplerine tıkıştıran kadın hızla çiftlik alanından uzaklaşıp ana köyün yakınındaki bir patikadan aşağı koşturdu. Ronald'ın ayağı onun pilili önlüğünün kıvrımlarına değdikçe daha da çok zonkluyordu; sinerek kadının saçlarından örümceklerin süründüğünü hayal etti. Evlerinden çok da uzak olmayan Bloemfontein'in Pazar alanında, insanların günlük işlerini yaptıklarını gördü. Sesi titreyerek, "Bir elma alabilir miyim?" diye sordu, ama hemşire tezgahları es geçerek doğruca Bloemfontein'in en önemli hükümet binası Raadzaal'ın basamaklarını koşturarak çıktı.

"Bayan Tolkien! Bayan Tolkien!" diye bağırdı hemşire şarkı söyler bir tarzda; bir süre sonra Ronald'ı Tolkien evinin içine soktu. "Oğlunuzu bir tarantula ısırdı!"

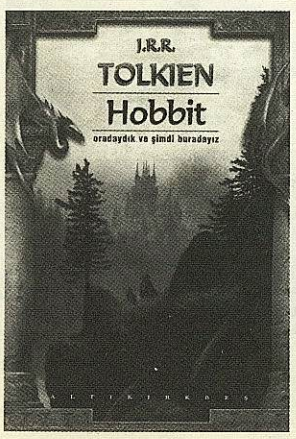

Mabel Tolkien uzun eteği ayak bileğinde salınarak, yüzü günün aşırı sıcağından yorgun, mutfaktan koşturdu. Ronald'ın ayağının altındaki kırmızı izi görerek, onu hemşirenin omuzlarından aldı. "Afrika da oynamanın bedeli," diye üzgünce kendi kendine mırıldandı, sonra evin uşağı Isaak'den dolaptan kalamin losyonu ve bandaj getirmesini istedi.

Ronald'ın ayağına pembe losyon boca edildi ve bandajlandı.

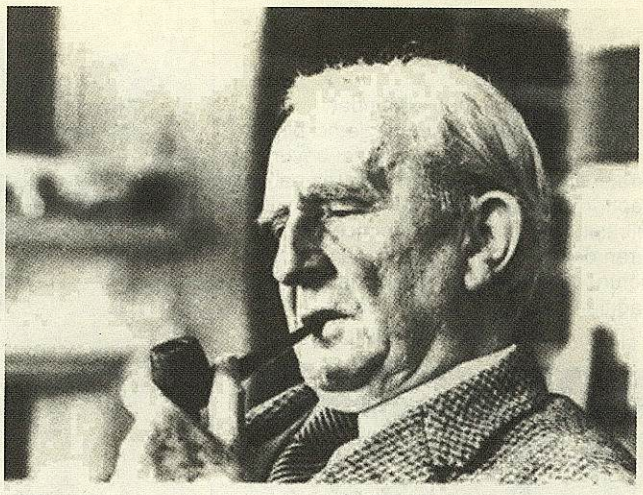

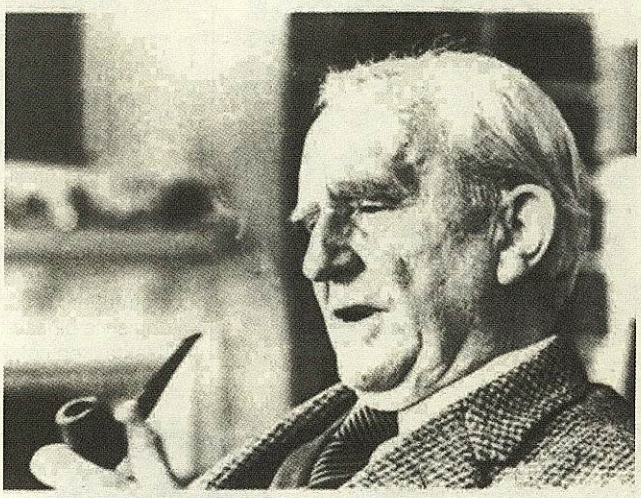

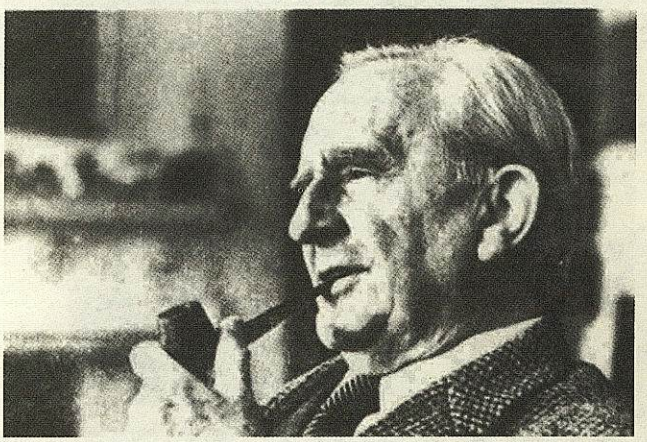

"Bir ejder kadar büyük bir örümcekti," diye anlattı annesine. Ateş püsküren ejderlerin ve goblinlerin resimlerinin olduğu en sevdiği peri masalları kitabıyla balkonda oturmak için izin istedi, annesi istemeden de olsa kabul etti. Onu amansız güneşin altında zayıf ve fazla ince bularak sağlığı için daima endişelenirdi.

Balkon koltuğunda, Ronald henüz okuyamadığı kitabı açıp, hayranlıkla iki başlı bir ejdere kılıç sallayan zırhlı bir şövalyenin şaha kalkmış atıyla çizimine baktı. Aşağıda, Tolkien bahçesinde, Ronald'ın babasının yetiştirdiği selvi, köknar ve sedir ağaçları sanki cesur şövalye henüz yanlarından geçmiş gibi hışırdadılar. Ronald, bandajın altındaki acıya meydan okurcasına ağırlığını her iki ayağına vererek ayağa kalktı. Belki ayaklarıyla örümcek ezdiğinden kendisi de cesur bir şövalye olabilirdi diye aklından geçirdi. Herdaim "Hayır" diyen hemşiresine ya da çoğunlukla üzgün gözüken annesine değil de, evin uşağı Isaak'den, kendisini sabahleyin çöl çiftliğine geri götürmesi istemeye karar

verdi; böylece bandajlı tarantula ısırığıyla bile olsa sonunda devedikeni ağacına tırmanabilecekti.

Ronald baştan beri etrafındaki detayları çabuk farkeden gözlemci bir çocuk olmuştu: Maithlan Sokağı boyunca sıralanan dükkan levhaları, bir kez banyo yaptığı Hint Okyanusu'nun gri mavisi, ilk yılbaşında ökaliptus ağacının cesaret kıran dalları. Babasının bankadaki ofisine götürüldüğünde, kurşunkalemler ve kağıtlar bulup tüm bunların basit çizimlerini yapardı. Kuru otlara zarar

veren ve hasadı yok eden çekirgeleri çizerdi. Pazar alanına pamuk balyaları taşıyan öküz arabalarını ve ebeveynleri Arthur ve Mabel Tolkien ile ondan bir yaş büyük kardeşi Hilary ile yaşdıkları iki katlı beyaz evi çizerdi.

İngiltere'de doğup yetişmiş ebeveynleri evlenir evlenmez Afrika'ya taşınmışlardı. Birmingham, İngiltere'deki Lloyd's Bank'te babasının maaşı bir aileyi geçindirmek için çok azmış, Afrika Bankası'ndan daha iyi bir iş önerildiğinde Bloemfontein'e gitmiş. Şilep İngiltere kıyılarından uzaklaşırken bile ev özlemi çeken annesi Nisan 1891'de, aklı Nottingham anılarıyla dolu biçimde onu takip etmiş.

Bir Nisan günü, tarantula tarafından ısırıldıktan haftalar sonra Ronald, aile flamasının bulunduğu direğe tırmandı. Annesi astığı giysileri direkten topluyordu; o ve Hilary'nin kendisiyle birlikte İngiltere'deki akrabalarına yolculuk edeceklerini ona söylemişti. "Uzaktayken çok daha fazla serinleyeceksin," dedi annesi, "ve şişmanlayacaksın..."

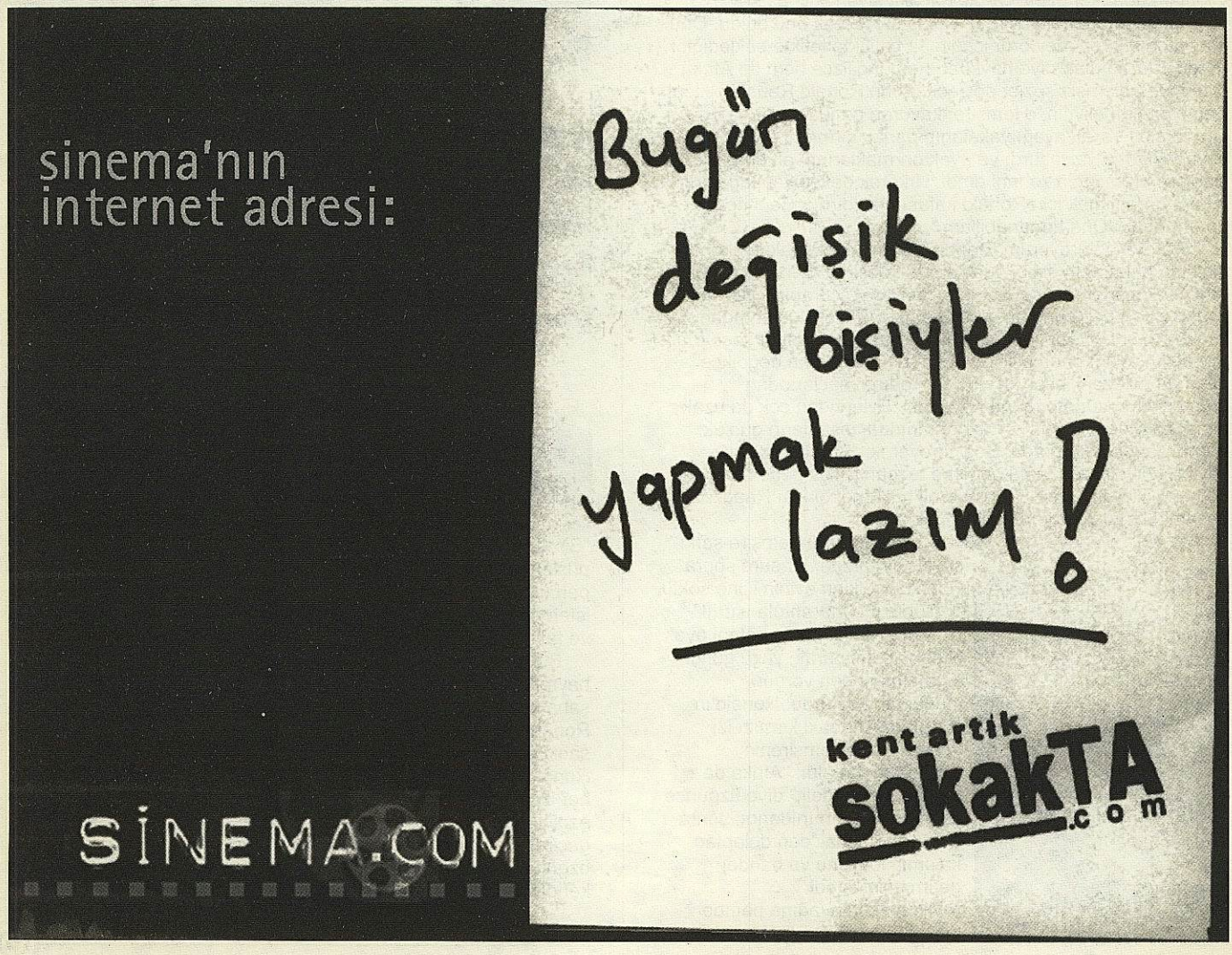

Robbie Williams

Son albüm Escapology ve içindeki parçalar için Robbie ve prodüktörünün dediklerine kulak veriyoruz:

ESCAPOLOGY:

RW: Bir sene ara vereceğimi söylemiştim ve vermiş gibi hissediyorum. Geçen sene Noel'de 1 numaraya koşmaktan çok hoşlanmıştım, düşündüm de bu sene de yapmak gerekirdi.

RW: Kayıt işlemlerini hiçbir zaman sevmedim. Hep sıkıcı bulmuşumdur. Aynı zamanda yalnız. Ama "Swing" albümü bunu tamamen değiştirdi çünkü muhteşemdi. Çoğu zaman 60 enstrümanlık bi orkestrayla çalışıyordum, onlar çalarken söylemek hiçbir zaman yapamayacağımı düşündüğüm bir şeydi. Benim için büyük mutluluktu. Düşündüm ki kendi meteyalimi kaydetmenin bu kadar eğlenceli olmayışı bir utanç. Eğer bu albüm de Swing kadar eğlenceli olmadıysa beni vurabilirsiniz. Muhteşemdi.

CURSED:

RW: Bütün davul parçalarını biz yaptık. Albümün en eğlenceli yanı buydu. Jeremy Stacey bu albümde çok çaldı. Çok iyi bir grup insanla beraberdik ve çok eğlendik. Bundan çok zevk ve güzel bir elektrik aldım.

SONG 3:

RW: Hep hayal ettiklerim ve daha fazlası - çocukken hayal ettiğim gibi Los Angeles'a geldiğim zaman gerçekleşen şarkıcı olma hayali. Bir çok arkadaş, güzel bir hayat tarzı, muhteşemdi. Bence bu birçok şarkıda kendini gösteriyor.

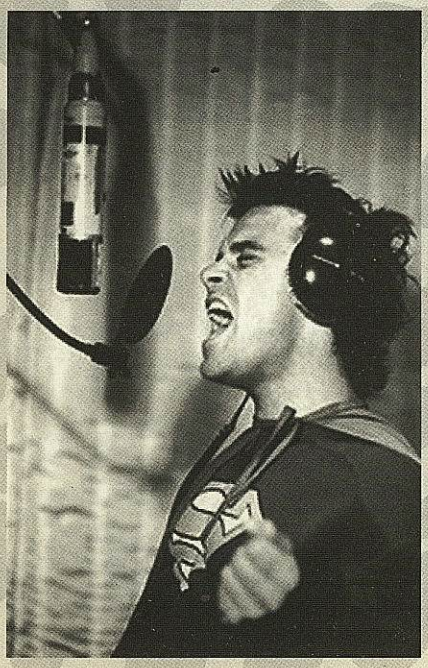

SOMETHING BEAUTIFUL

RW: Something Beautiful'u Barbados'ta Guy'la beraber yazdık. Çok da iyi vakit geçirmiyordum, güzel zamanların arasında bir yerdeydi.
Dümdüz bir pop °arkısı. Anlamı. Yani anlattığım her şey. Demo, bence, biraz hafifti.
"Something Beautiful"da doğru olan, yarattığı duyguydu. Al Green, Macy Gray, Van Morrison'a dönüştü. Demosunu dinlediğim zaman bu insanlara benzesin istemiştim ve dinlediğim demo öyle değildi. Daha çok bendi. Böylece değişti. İçinde çok fazla ruh taşıyan bir şarkı.
Escapology fikrini °urdan buludm: Los Angeles Laurel Canyon'da ata biniyordum ve Laurel Canyon'da yukarılarda bir yerde Houdini'nin evi olması gerekiyor. Ama değil. "LA Exposed" diye bir kitap almıştım bütün dedikoduları ve gerçekte ne olduklarını anlatıyor. Bu kitaba göre bütün Houdini hikayesi büyük bir mitten ibaretmiş. Gezerken aynı zamanda Houdini ve posterlerini düşünüyordum, görüntüler muhteşemdi. Aynı zamanda albüm için fotoğraf çekimi yapmamanın da bir yolunu bulmaya çalışıyordum.

"Geçen sene Noel'de 1 numaraya koşmaktan çok hoşlanmıştım, düşündüm de bu sene de yapmak gerekirdi."

MONSOON:

RW: Monsoon'da ne dü°ünüyordum? Biliyorum benim hakkımda yazılan çok şey ve çok spekülasyon var ve kendinizi gerçekten ifade edebileceğiniz bir ortam yok. Yani insanların tüm dürüstlüğünüzle sizi görebileceği bir yer. Bu yüzden çoğu zaman bunu yalnızca şarkılarımla yapabiliyorum. Ve "Monsoon" da neler olup bittiğinin çok dürüst bir versiyonu.

ME AND MY MONKEY:

RW: "Me and My Monkey" nasıl ortaya çıktı söyleyemem, bilmiyorum. O anda yapmak çok ilginç gelmişti. Birden ortaya çıktı, ben ve maymunum, patenleri, kıyafetleri... Düşündüm de çok ilginçti, gerisi sonradan ortaya çıkıverdi.

GC: Hikayesi olan bir şarkı yazmayı düşünüyordum çünkü hiç hikaye-şarkı yazmadık ve bunu yazmayı uzun bir süredir istiyordum.

RW: Yüzeyde ben ve bir maymun hakkında. Ve maymun uyuşturucu, fahişelik ve kumarın dünyasında biraz soğuk bir karakter. Maymunum kaçak bir haydut. Ben yalaka ve dalkavuk olabilirim, ama tabi benim de bir silahım var ben de kötüyüm, bana yanlış yapmayın. Ama şarkıda ruhsal olarak maymun ne yaparsa yapsın ona bakmam gerekiyor. Sonunda silahı bana da doğrultacağını bilsem bile.

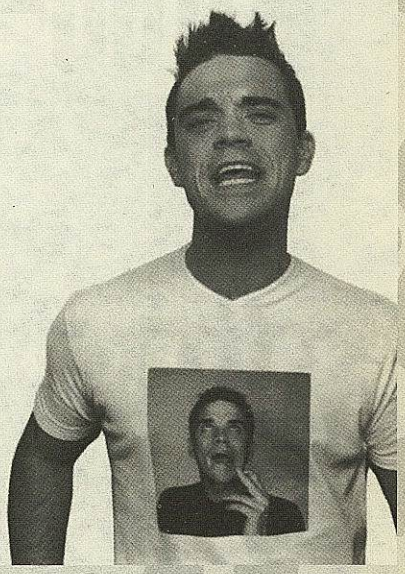

GC: Garip bir hikaye. Anlamadım. Yani bana ne anlama geldiğini sormayın.

NAN'S SONG:

RW: Sadece güzel ve kahrolası bir şarkı. Hakkında fazla söyleyebileceğim bir şey yok. Dinleyin çok güzel bir şarkı. Kalbimi bu şarkıya açtım. Vokaller süper. Demoyu da tekrar yapamadım çünkü demo vokalleri de süperdi. Yani single'daki vokallerle demodaki aynı. Çünkü o gün yaptığım kadar güzel söyleyemedim.

GC: İlk yazdığı zaman sözlerinden biraz korkmuştu. Çünkü fazlaca dürüsttü. Çok derin, çok derin sözler. Bence en güzel sözlerinden biri.

RW: Bir çok Robbie Williams hayranı var ve bu albüm bence birkaç yüz insanın daha bu albümümü almalarını sağlayacak.

FEEL:

RW: Bu sadece lanet derecede güzel bir şarkı. Hakkında söyleyebileceğim bir şey yok, dinlemek gerekiyor. Kalbimi dışarı döktüğüm güzel bir şarkı, vokal de iyi. Demo'yu yeniden yapmadık çünkü demo hali çok iyiydi. Yani single'daki vokal, demo'daki vokal ile aynı. Bir daha o kadar iyi söyleyemeyeceğimi düşünüyorum.

GC: Şarkıyı ilk yazdığında liriklerinden biraz korkmuştu. Çünkü sözler gerçekten dürüsttü, derinden geliyordu. Bence en iyi liriklerinden biri.

**RW - Robbie Williams*
**GC - Guy Chambers - Prodüktör*
Çeviri: Esin Konuk

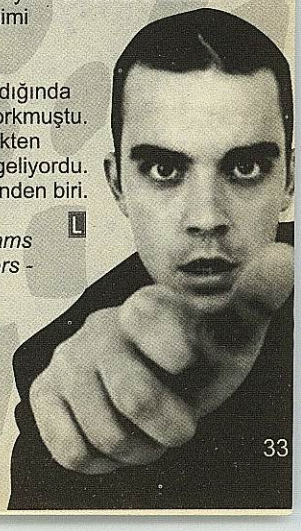

57

Dosya: Edebiyat ve Otomobil

Sait Faik'in hiç görülmemiş fotoğrafları, yayımlanmamış şiirleri ve hayatı hakkındaki tanıklıklar ilk kez Gün Işığı'na çıkıyor

Profil: Rus simgecilerden şair, romancı, gezgin Andre Belıy Türkçede ilk kez

Yahya Kemal'in ilk kez yayımlanan şiir ve çeviri temrinleri

Füruzan'ın yeni öyküsü

İbrahim Yıldırım'la söyleşi

Selçuk Altun'dan 2002'nin en iyi kitapları

Manganelli'nin "100 Temel Eser" listesi

64 sayfalık ek: A'dan Z'ye Cemal Süreya

2.500.000 TL

Edebiyat hayata dair pek çok soru sormayacak ve durmadan yanıt aramayacaksa hiçbir şey değildir. YAPI KREDİ YAYINLARI'nın 10 yıldan bu yana yayımladığı edebiyat dergisi KİTAP-LIK, en ustasından en gencine **Türk edebiyatı'ndan yeni ürünlerle**, "Çin'den Peru'ya" **dünya edebiyatından** ilk kez Türkçeye aktarılan **örneklerle**, ünlü yazarlarımızdan **gün ışığına çıkmamış metinlerle**, yazının renkli dünyasını açığa çıkaran dosyalarla **Edebiyatla Hayat arasındaki bağlantıları**, üstelik **Artık Her Ay, kuruyor** — Her sayısında özel bir ek ya da küçük bir ansiklopedi ile...

YKY

Yayıncı: arkeolog, dedektif

Yapı Kredi Yayınları | 1992-2002

On yıl içinde, unutulmuş, yayımlanması hiç düşünülmemiş ya da "sandıkta" tutulmuş birçok metni, kitabı okuyucuyla buluşturduk.

Edebiyat Yazıları / Selahattin Hilâv • Felsefe Yazıları / Selahattin Hilâv • Unutulmuş Şiirler Antolojisi / haz. Reşit İmrahor • Edebiyat Yazıları / Murat Belge • Kısa Hayat Öyküm / Abidin Dino • Beni Okuyunuz – İlyas Macit Hayatı ve Eserleri / A. Mahir Toktan • Dede Korkut'ta Renkler / Seyfi Karabaş • Bütün Eserleri – Ercüment Behzat Lav / haz. Doğan Hızlan • Denemeler, Konuşmalar / Sabahattin Kudret Aksal • Yeni Adam Günleri / Tuna Baltacıoğlu • Bulutlarla Yarışan Kadın – Sabiha Gökçen Kitabı / haz. Halit Kıvanç • Bütüncül Türk Budunbilimine Doğru / Seyfi Karabaş • Kalanlar / Tezer Özlü • Sinan / Abidin Dino • Türkçe Bir Hayat / Ömer Asım Aksoy • Dağı Öpmeler / Oğuz Tansel • İncedir Derincedir (1941-1968 ?) / Suphi Aytimur • Kılıç Artığı – İlhan Şevket Aykut / haz. Zeki Coşkun • Türk Edebiyatında Paris / haz. Halil Gökhan-Timour Mouhiddine • Adalet Cimcoz – Bir Yaşamöyküsü / Mine Söğüt • Türk Edebiyatında Beyoğlu / haz. Selahattin Özpalabıyıklar • Bir Tayyarecinin Anıları / Vecihi Hürkuş • Hüsran Filizleri – Celal Sılay / haz. Doğan Hızlan • Seçme Yazılar / Bedrettin Tuncel • Kitâbu 'İlmi'l-Mûsîkî 'alâ vechi'l-Hurûfât (2 Cilt) / Kantemiroğlu • Tanıdıklarım / Hüseyin Cahit Yalçın • Şevket Rado'ya Mektuplar / haz. Emin Nedret İşli • Defterler (2 Cilt) / İsmet İnönü • Mareşal Fevzi Çakmak ve Günlükleri (2 Cilt) / Nilüfer Hatemi • Çakıcının İlk Kurşunu / Sabahattin Ali • Mücevherlerin Sırrı / Ahmet Hamdi Tanpınar • Türk Edebiyatında Futbol / haz. Turgut Çeviker • M. Vedad Tek – Kimliğinin İzinde Bir Mimar / Afife Batur • Evliya Çelebi Seyahatnâmesi (6. cilt)

gibi...

YKY

HER ZAMAN KAHRAMAN ŞÖVALYE OLACAK DEĞİL YA!

Bir hırsızı sevebilir misiniz? Eğer iş ortağı değilseniz, herkes gibi onlardan uzak durmayı tercih eder, sizin evinize uğramasını istemezsiniz. Peki neden Livak hırsızlık yaparken içimden yakalanmamasını diliyorum ve o bölüm bitmeden kitabı elimden bırakamıyorum?

Hırsızın Kumarı ilk kitabı olmasına rağmen, Juliet E. McKenna son detayına kadar düşündüğü dünyasında geçen olayları çok güzel yazmış. Ağdalı anlatımlardan uzak, okunması ve anlaşılması kolay bir dil ile bizi ilginç bir maceraya götürüyor. Bunu yaparken de bir hırsızdan hoşlanmamızı sağlıyor. Ben hala nasıl yaptığını bilmiyorum ama Livak'ı bir arkadaş gibi sevdim kitabı okurken.

Bu macerada fantastik öğeler içeren bir kitapta arayacağınız her şey var. Büyüler, büyücüler, ejderhalar, kılıçlar, hançerler, eğlence, savaş, başladı mı bitmeyen bir koşturmaca ve daha yakından tanımayı isteyeceğiniz kocaman bir dünya. Kitabın kapağında bu zaten görünüyor (bu arada posterinizi almayı unutmayı
n, tek kelimeyle nefis). Fakat ilginç bir şekilde kahramanların hiçbirisi çok büyük güçlere sahip değil. Güçlü büyücüler var ama süper kahramanlar yok. O dünyada yaşayanlardan farklı değiller. Bu yüzden kitabı okurken o dünyaya girdiğinizde sizden de farklı olmuyorlar. Sanki macerayı beraber yaşıyor gibi ateş başında otururlarken bir anda onlara katılıp konuşmayı istiyorsunuz.

McKenna aramızdan biri gibi ama kişilikleri çok başarılı anlatmış, öyle ki okurken sinir olduğum bir karakterin başına hoş olmayan şeyler geldiğinde gülümsüyor olduğumu hissettim. Gözlerimin dolduğu anlar da oldu ama onlardan bahsetmek istemiyorum.

Ayşe Aksoy

Juliet E. McKenna, Hırsızın Kumarı, Artemis yayınları, 2002

kitapsız

Her sabah aynı kahveyi içme duygusu. Şömine ateşinin kenarında oturan kadınların tutuşucak kadar ısınmış kazaklarına rağmen yerlerini kaptırmama ısrarları. Izgara köftedeki fazla kaçmış soğan kokusu. Bir kubbenin ortasında havada asılıymış gibi duran ve kızıl bir haleyle ışıyan kılıçın ucundan damlayan şarabımsı sıvının taş zeminde çıkarttığı ses. Çıplak bir kadının çıplak değilmiş gibi davranması. Lekenin her seferinde ısrarla sehpahanın üzerinde birikmiş eski kahve fincanlarını koklayarak kanepeye çıkması. Başka bir şehri uzaktaki bir kadını özler gibi düşünmek. Kısa süren Kadıköy lodosu ve geri gelen soğuk. Soğuk.

Kısaca anlatmak gerekirse böyle..

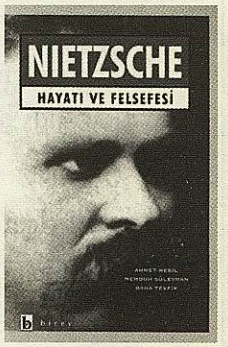

Ama üstünde durmak gereken bir kaç şey var yine de. *Birey* yayınlarından kapağında **Nietzche** yazan bir kitap çıktı. Kapağında bu ismi görebileceğimiz o kadar çok kitap var ki, artık algılamaz olduk. Bu kitabı ilginç kılan yazarları. Yazar bir zamanlar *Altıkırkbeş* yayınlarından *Anarşizmin Osmanlıcası* adıyla yayınlanan *Birey Felsefesi* isimli kitabın yazarı, Osmanlı anarşisti **Baha Tevfik** bey. Baha beyin yönetiminde Ahmet Nebil ve Memduh Süleyman beylerin katkılarıyla yazılan bu kitap kapağında **Nietzche** yazan bu topraklarda yayınlanmış ilk kitap aslında. Türk okurunun **Nietzche** ile ilk tanışması yani. Dil devriminin belki de en önemli yan etkisi, hemen öncesinin birikimini yitirmiş olmamız. Bu tarihini kaybetmek gibi bir şey olmalı ya da daha doğru bir deyişle belleğini...

Diğer konu Fantastik edebiyatla ilgili. **David Eddings**'in uzun süredir beklenen *Belgariad* beşlemesinin devamı niteliğindeki *Mallereon* beşlemesinin ilk cildi *Batının Muhafızları, Metis* yayınlarından çıktı. Bu dizi de tamamlandığında Türk okuru için Eddings meselesi kapanmış olacak. Hatırlatmak bab'ında *Elenium*, *Tamuli* ve *Belgariad* serilerinin yayınlandığını belirtelim. Unutmadan **Jean Baudrillard**'ın *Cool Anılar 3-4*'ünün de *Ayrıntı* yayınlarından bu ay içinde çıktığını belirtelim.

Sayfanın Cem Bak'ın uygun gördüğü bir yerlerinde bir adet liste bulacaksınız, umarım yeterli olur. Hepinize iyisinden bir yıl diliyorum.
Sağlıcakla kalın.....

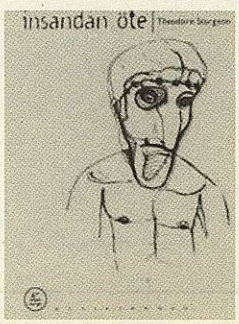

Liste 1
Bu sayıda bir öyküsünü yayınladığımız Theodore Sturgeon'un Türkçede bulabilceğiniz kitapları:

1- İnsandan Öte , 1999, Altıkırkbeş
2- Medusayla Birleşmek, 1999, İthaki
3- Venüs Artı X, 2002, İthaki

Gömülü Hazineler

Brigitte Fontaine

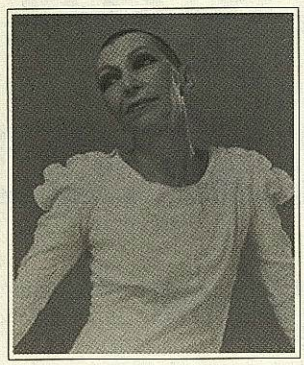

Fransız müzisyen Brigitte Fontaine, altmışlı yılların sonunda Serge Gainsbourg, Jane Birkin, François Hardy çizgisinde birkaç albümle başladığı müzik yaşamında sonraları bambaşka arayışlara yönelmiş ve henüz yetmişlerin başında, Amerika'da hem siyah harekete hem de avant garde müziğe büyük katkılarda bulunmuş, AACM müzisyenleri Art Ensemble of Chicago ile de bir albüm yapmıştı.

Müziğinde Fransız şansonlarını avantgarde caz öğeleri, afrika ya da ortadoğu ritimleriyle harmanlarken sesiyle bir yandan Meredith Monk'u andıran vokal deneylerine girişiyor, öbür yandan altmışlara hakim olan zengin, yumuşak ve romantik pop müziği geleneğinden de yararlanıyordu.

Fontaine bir süre ara verdiği müzik yaşamına 1990'da Le Nougat ile geri döndü. 95 ve 97 yıllarında iki albüm daha yaptı. Yaptığı albümler bugün de kaliteli Fransız popunun en büyük esin perisi, örneğin Stereolab topluluğunun elemanları O'nun en büyük hayranlarından sadece birkaçı.

Geçen yıl çıkardığı albümü Kekeland'da Areski, M gibi önemli Fransız müzisyenlerin yanısıra New York avantgardının en esin verici grubu Sonic Youth ve Free Jazz akımın baş isimlerinden, provokatör sanatçı Archie Shepp ile de ibirliğine gitti. Hiç eskimedi çünkü O da bugünün müziğini dünden yapanlardan.

Alkan Avcıoğlu

kıyametin soundtrack'i

godspeed you! black emperor

Andrei Tarkovsky'nin 1983 yapımı filmi Nostalghia'nın açılış sahnesinde içini su basmış, yıkık dökük bir evde bir adamı nefes kesen bir kaydırma eşliğinde izleriz. Bu esnada arkada duvarın bir köşesinde kocaman bir yazı belirir: 1+1=1. "1+1=1" tümcesi de tıpkı "2x2=5" gibi mevcut gerçekler sistemine bir başkaldırı, kabullenememedir. Ancak aralarında ince bir fark vardır, "1+1=1"de bire, bir eklenmesine rağmen sonuçta herhangi bir artış olmaz. Hiçbir değişikliğin olmaması bu tümcenin bir temelini de pessimizmden almasındandır. Tıpkı Nostalghia'nın umutsuzlukla dolu açılış sekansında olduğu gibi. Godspeed You! Black Emperor'ın müziği de tıpkı "1+1=1" gibidir: Konvansiyonel müziğe başkaldıran nitelikte, ve de aşırı derece de pessimist yapıdadır.

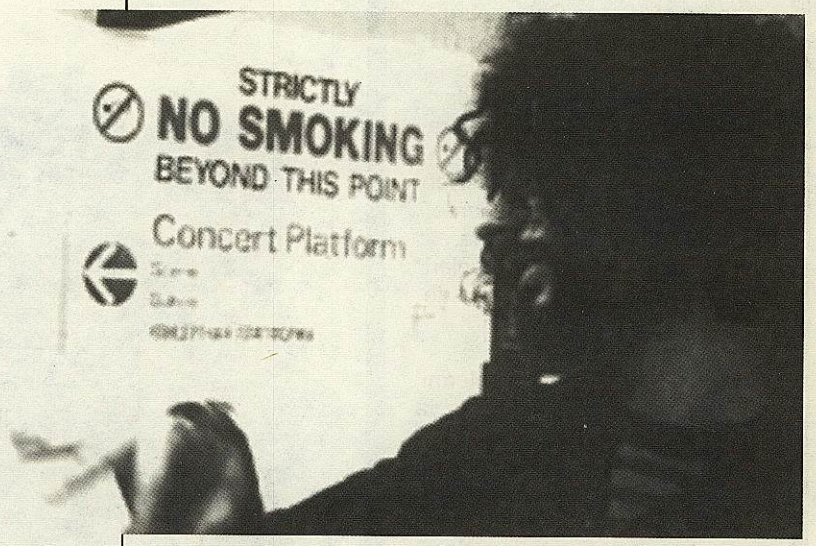

Tarzı deneysel post-rock diye kabaca özetlenebilecek olan grup büyüleyici müziğiyle karşımıza tekrar çıktı. Kasım ayında yayınlanan **Yanqui U.X.O.(Constellation, 2002)** 5 °arkıdan oluşan 76 dakika uzunluğunda bir albüm. Albümde ilk göze çarpan değişiklik Godspeed You! Black Emperor'daki ünlem işaretinin yerini değiştirip "You"nun sonuna gitmesi(Eskiden en sonda, "Emperor"kelimesinin sonundaydı). Yanqui U.X.O'nun tabiatını daha fazla incelemeden grubun kısa geçmişini hatırlamakta fayda var.

Montreal'li grup 1994 yılında kuruldu. Sadece 33 kopyası bulunan ilk demoları "All Lights Fucked on the Hairy Amp Drooling" de o sene yayınlandı. John Cale, Lamonte Young, Sonic Youth, Savage Republic gibi öncülere çok şey borçlu olan grubun sahne performansları en az 10 müzisyen ile gerçekleşiyordu. Projeksiyon ile gösterilen filmler ise sahne performanslarının(hatta daha da ötesi, müziklerinin) kilit noktası. İlk LP'leri **F#A#¥(Kranky,1996)** ileride yayınlanacak albümlerinde olduğu gibi glockenspiellere, tahtadan yapılmış üflemeli çalgılara, yaylılara, klavyelere, gitar gibi ses çıkarmayan gitarlara ve daha bir sürü enstrümana yer veriyordu. Aranjmanlar sessizlikten kaotik gürültüye doğru yavaşça dalgalanıyor ve sonra tekrar sessizliğe geri dönüyordu. Bu yapı GY!BE'ın müziğinde o günden beri hiç değişmedi zaten. Orkestral müziğin üstüne de nadiren bir anlatı ekleniyor GY!BE'ın müziğinde. Bu konuşmalar Amerikan hükümetinin bozulmuşluğundan, kapitalist sistemin eleştirilerine kadar bir sürü şeye gönderme yapıyordu. "The Dead Flag Blues" ile hafızalara kazınan F#A#¥, rock ve klasik müziği orijinine yerleştirip her iki tarzı da yeni sınırlara sürükleyerek ortaya büyüleyici güzellikte bir senfonik sentez çıkarttı.

Sadece 550 adet basılan F#A#¥ albümü daha sonra Kranky tarafından satın alınarak, cd olarak da piyasaya sürüldü. 1999 yılında çıkarttıkları "Slow Riot for New Zero Kanada" her iki plak şirketi tarafından da basıldı. Bu E.P. grubun isminin duyulmasında çok önemli bir rol oynadı. The Wire dergisinin gruba karşı olan pozitif yaklaşımı ve Labradford ile çıktıkları turneler gruba yeni hayranlar kazandırdı o yıllarda. Özgün orkestral rock müziklerini yeni diyarlara doğru taşıyan **Lift Your Skinny Fists Like Antennas to Heaven(Kranky,2000)** çift cd olarak yayınlandı. 4 şarkıdan/bölümden oluşan double albüm GY!BE'ın tekrara dayalı müziğini beklenmeyen bölümlerle ve daha dinamik bir yapıyla birleştirerek grubun en güçlü albümü olma özelliğine sahip oldu. Duygusal açıdan da çok yoğun topraklarda gezinen şarkı yapıları albümü neredeyse atmosferik kılıyordu.

Röportaj vermeyi reddeden,

konserlerinde basına yer ayırmayan, hatta grupta kimin çaldığını bile söylemeyi zaman zaman reddeden GY!BE'ın politik tavrı da çok net ve keskin.(Hatta son albümün açılış parçasının adı "09-15-00"). Indie rock, Amerikan underground'unun hep en aykırı sesiydi. 1980lerde Gangs of Four'dan, Black Flag'e, Dead Kennedys'den Elvis Costello'ya bazı gruplar otoriteyi sorgulayarak hükümetin canını sıkıyordu. Ancak o dönemlerden beri ortam o kadar pasifize halde ki en çok efor sarfeden grup Kanada'dan çıkıyor. Bu noktada yoğun epik orkestrasyonları ile dinleyicisine hipnotik bir etki sunan GY!BE müziği dünyadışı gibi duruyor.

Halbuki GY!BE kayıtlarındaki enstrümental keder, kapitalist kültürün çürüklüğüne, dünyanın ruhsal krizine bağlantılı olarak karanlık bir ütopyada sunuluyor. Lars Von Trier'in Element of Crime'ındaki gibi kıyamete yakın bir karanlık atmosferden çıkıp gelmiş gibi tınlıyor GY!BE şarkıları.(Bu arada Element of Crime, beyaz perdede zaman ilerledikçe teknolojinin gerilediği ender anti-ütopyalardandır.). Son albüm Yanqui U.X.O ile de bu karanlık atmosferden kopup gelmiş, üzücü, şiddetli, insanı hırpalayan, aynı ölçüde narin, sakinleştirici olabilen şarkılar yine benliğimizi kavrıyor. Bu albümle yine beliren önemli bir gerçek var ki, GY!BE'nin şarkıları insanı duygusal olarak güçsüzleştiriyor. Daha kaba bir deyimle, nakavt oluyorsunuz.

16 dakikalık açılış parçası "09-15-00" sakin başlangıcıyla Modest Mouse'ı andıran gitar tonlarına yer veriyor ve yavaş yavaş güçlü inşasına başlıyor. Bu sessizlikten sonra ise fırtınaya teslim oluyor. Adı yine "09-15-00" olan ikici şarkı ise, bu fırtınanın ikinci bölümü ve, savaş sonrası sessizliği rolünü üstlenmiş durumda; sinematik, soğuk, sürreal ve alabildiğine hipnotik. "Rockets Fall on Rockets Fall" melankolik bir kaos olarak Godspeed'in bugüne kadar yaptığı en görkemli şarkılardan biri. 20 dakikalık şarkı tek başına bir albüm kadar güçlü.

"Motherfucker=Redeemer"ın ilk bölümü de yoğun güzellikteki bir keman ile sürüklenirken albümün en enerjik dakikalarını oluşturuyor. Albümün daha önceki albümlerden tek farkı, sessizliği ve dinginliği daha önemli ölçüde kullanarak, katartik yapısından bir adım geri atması. Ama tıpkı GY!BE'nin tüm eserleri gibi, çok özenle katman katman inşa edilmiş, ve bu yüzden ne şarkıların uzunluğu, ne sessizliği, bu yapının zenginliğini bozamıyor. Çünkü albümün her anı yoğun güzelliklerle dolu. Zaten benim fikrime göre GY!BE sadece son senelerin değil, müzik tarihinin en önemli ve yeri doldurulamayacak gruplarından. Bu yüzden yaptıkları her albüm çok değerli. Dergilerin 'Benzersiz' sıfatlarını tükettikleri albümlerle bile aynı boyutta varolmuyor. Esasen onlara bir müzik grubu demek konusunda terredüte düşüyor insan. AllMusic'ten Thom Jurek onları müzik teröristi olarak niteleyecekken sadece müzik kelimesini kullanamıyor, politico-art/music kelimelerini bir arada kullanıyor. Doğrusu, GY!BE zaten müzikten çok sanat diye anılan müziklerden nitelik olarak pek farklı olmamalı. Bir Gaspar Noe filmi izledikten sonra insan evine gelip sersem bir şekilde Mahler dinleyebileceği gibi, GY!BE da dinleyebilir, arada cidden fark yok. Kelamları uzatmayacak olursak, Yanqui U.X.O en iyi GY!BE albümü olmasa bile zamana karşı direnmekte zorlanmayacak bir sanat eseri.

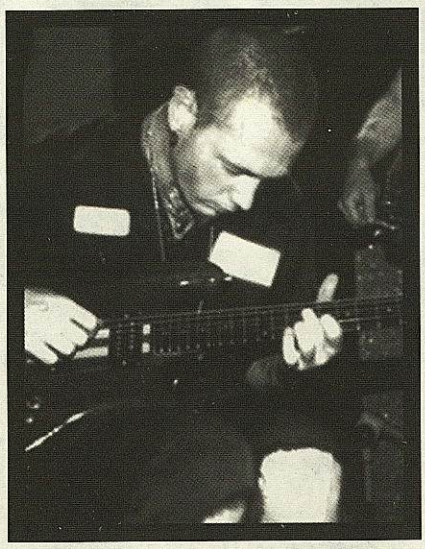

Röportaj vermeyi reddeden, konserlerinde basına yer ayırmayan, hatta grupta kimin çaldığını bile söylemeyi zaman zaman reddeden bir grup GY!BE...

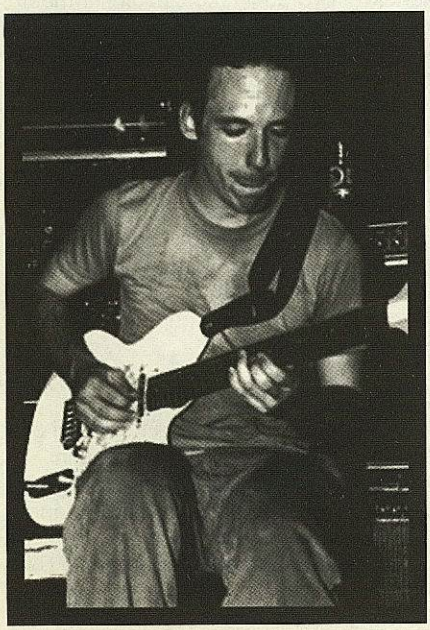

Roman Polanski

ve son filmi The Pianist

Roman Polanski bir gün soykırım hakkında bir film yapacağını biliyordu. Çocukken Krakow'un Yahudi gettosundan kaçmış ve Warsaw'daki bombalamaya tanık olmuştu. Ailesi toplama kamplarına götürülmüştü. Babası hayatta kalmayı başarmıştı ama annesi başaramamıştı . Fakat Polanski kendi hikayesini kullanmak istemedi- çok fazla yakın ve çok fazla özel olurdu. Yıllarca uyarlanacak başka birinin hikayesini aradı. "Schindler's List" için Steven Spielberg'e tavsiyeler verdi, fakat yönetmesi için gelen teklifi geri çevirdi, çünkü olay Krakow'da geçiyordu. Derken, 3 yıl önce Polanski'nin "The Ninth Gate"inin Paris'teki galasında eski bir arkadaşı ona "The Pianist" adlı bir kitap verdi. Kitap Polonyalı bir Yahudi olan piyanist Wladyslaw Szpilman'ın Warsaw gettosundan kaçıp, savaş boyunca saklanışını anlattığı yaşam öyküsüydü. "Oku bunu, bence içinde senin için bir film var." demişti.

Gerçekten de vardı. Daha ilk bölümün sonunda Polanski aradığı öyküyü bulduğunu farketmişti. Onu "The Pianist"e yani, hayatta kalanların birinin, Szpilman'ın gözlerinden Warsaw Yahudilerinin yok oluşunu anlatan zengin bir savaş destanına dönüştürdü. Film, Mayıs'ta Cannes'ın en büyük ödülü Palme D'Or'u kazandı. Şu anda da dünya çapında gösterime girmek üzere. Polanski Cannes'da "Benim hikayem olmayan bir şey bulmak çok heyecan vericiydi." diye açıkladı "Bu da kendimden veya başka insanlardan bahsetmeden olayları tekrar canlandırmamı sağladı."

Bu aynı zamanda Polanski'nin yaratıcı tekdüzeliğini kırmasını sağladı. Son 20 yıldaki filmleri çok büyük bir başarı yakalayamamıştı. Polanski'nin film endüstrisinde eski itibarı kalmamıştı ve tecavüz suçuyla yargılanmasından sonra 1977'de Amerika'ya gitmesiyle de kariyeri büyük bir düşüşe geçmişti. Çevirdiği "Rosemary's Baby" ve "Chinatown" gibi filmler sayesinde Hollywood'un altın çocuğu haline geldiği zamanlardaki gibi projeler gelmiyordu. Polanski bile bu sürgünün çalışmalarına zarar verdiğinin farkındaydı: " Tabi ki geri dönebilmeyi isterim." demişti New Yorker'a birkaç yıl önce, " Normal bir tarzda yaşamayı değil de çalışmayı isterim. Hollywood sisteminin mantığını ve verimliliğini özlüyorum."

"..sistemin dışında olmak Polanski'ye "The Pianist"i tam istediği gibi yapma özgürlüğünü verdi.."

Ama bu sistemin dışında olmak Polanski'ye "The Pianist"i tam istediği gibi yapma özgürlüğünü verdi. Bir dahinin gözünden soykırım, politik doğrulara saplantılı bir takım yöneticiler tarafından lekelenmemiş, seyircileri ve Pazartesi-sabahı box office raporlarını test ederek anlatılmış oldu. Sonuç olarak "The Pianist" şimdiye kadar yapılmış en dürüst soykırım filmi

olabilir. En azından bu, Polanski'nin ilk defa bilinçli olarak yaşamdaki en zor deneyimleriyle yüzleşmesini sağlayan, en samimi filmi.

Szpilman ve Polanski birbirlerinden 20 yıl ayrı olsalar bile savaş zamanı hikayeleri çok benzer. İkisi de aileleriyle beraber Yahudi gettolarına sürülmüş ve ikisi de anne ve babalarını kaybetmişlerdir. Yine de yılmayarak neredeyse mucizevi bir şekilde Polonya'da Musevi olmayan sempatik insanların onları saklamasıyla hayatta kalmayı başarırlar. Almanya'nın yenilgisinden sonra bıraktıkları yerden başlamaya çalışırlar. Spilzman bunu başarır (en azından görünürde). 1939 Eylül'ünde bir radyo programında Chopin'in D minor Nocturne çalarken Luftwaffe (Alman hava kuvvetleri) radyo istasyonunu bombalar, Szpilman hayatta kalmayı başarır ve bu da şansının yaver gittiği birçok andan ilki olur. Savaştan hemen sonra tekrar inşa edilen istasyona temsili tamamlamak için geri döner.

Polanski tekrar evlenen babasıyla beraber Krakow'a, evine geri döner. Babasıyla aralarındaki tartışmalar sonucunda da 14 yaşında evi terk eder ve film kariyeri başlar.

Szpilman ise hayatının büyük travmalarını geride bırakmayı başarmıştır, aynı durum Polanski için geçerli değildir. 1969'da kariyerinin zirvesindeyken, hamile karısı, aktris Sharon Tate, Los Angeles'taki evlerinde, Charles Manson ve müritleri tarafından vahşice öldürülür. Ailesini bir ruh hastası yüzünden kaybeden Polanski, işine yoğunlaşır ve birçoklarının başyapıtı olarak nitelendirdiği "Chinatown"ı yaratır. Bu 30'lar dönemi stili film noir, en iyi film ve en iyi yönetmen dahil, 11 dalda Oscar'a aday gösterilir. Hayatı düzene girmiş gibi gözükürken arkadaşı Jack Nicholson'un evinde bir fotoğraf çekimi sırasında 13 yaşındaki bir modele tecavüz ettiği suçlaması yöneltilir (İlişkinin iki tarafın da isteğiyle gerçekleştiğini söylemişti). Hapis ve sınır dışı edilme ile karşı karşıya kalan Polanski Paris'e gider. Burada, 1989'da Fransız aktris Emmanuelle Seinger'le evlenir ve iki çocukları olur.

Polanski "The Pianist" hakkında, tipik bir Hollywood filmi yapmak istemediğini söylüyor. Bu da demek oluyor ki Szpilman'ı oynaması için tanınmamış bir aktöre ihtiyacı vardı. Binlercesini denedikten sonra Terrence Mallick'in "Thin Red Line" ve Spike Lee'nin "Summer of Sam"inde görülen Amerikalı aktör Andrien Brody'le karşılaşır. Güçlü ellere sahip, zayıf ve uzun Brody tam olarak Szpilman'ı ifade ediyordu. "Bir an bile tereddüt etmedim" diyor Polanski, "O 'piyanistti'." Fakat Polanski için en zor bölüm geçmişini tekrar yaşamaktı. Onunla baş etmek için bir perspektife sahip olduğunu düşünse de dediği gibi "Bazı anlar bana birden birtakım olayları bütün berraklığıyla hatırlattı, afallamış hissettim."

Polanski'nin Cannes'da Palme d'Or'ı kazandığı an bir kurtuluş gibiydi. Coşkulu alkışlar karşısında gözleri dolu dolu, Polonyalı insanlara teşekkür etti. Törenden sonra ödülünü gururlu bir şekilde tutarken muhabirlere: "Kendi adına konuşan mütevazi bir film yapmak istedim" dedi ve yaptı da.

Newsweek'ten çeviri: Esin Konuk

hera
şarapevi

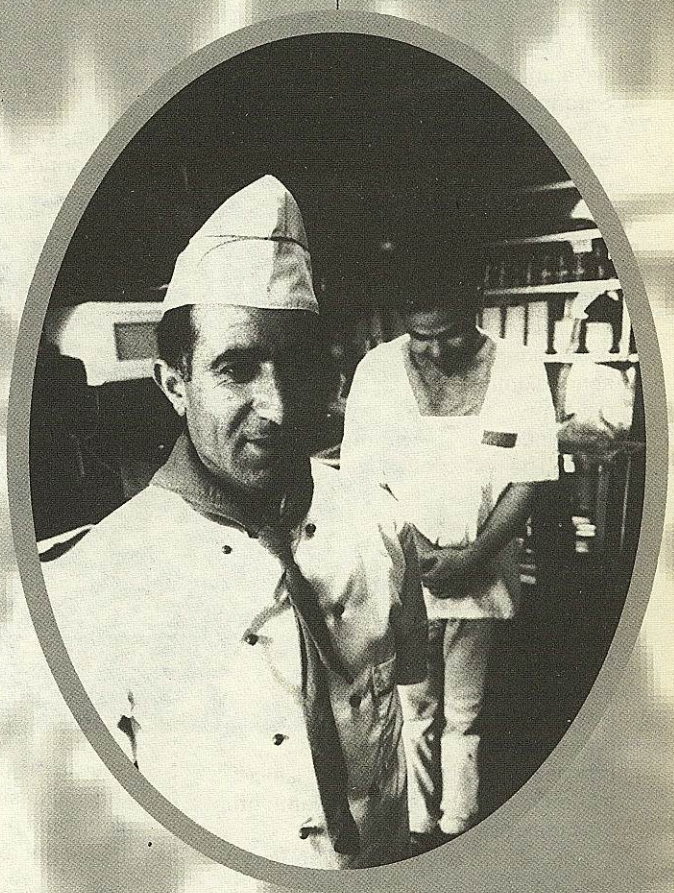

HERA BALIK

Malzemeler:
150 gr Levrek balığı

25 gr krema, 25 gr mantar
25 gr çekirdeksiz zeytin, 25 gr tereyağ

25 gr soya filizi, 1 adet domates
1 adet diş sarımsak, 1 adet defne yaprağı

1 adet sivri biber, 1 çay kaşığı hint safranı

1 çay kaşığı soğan çeşni, 1 çay kaşığı karabiber
1 çay kaşığı tuz

Hazırlanışı:
Jelatin kağıdını 30 cm açıp julyen şeklinde doğranmış balığın üzerine bütün malzemeleri ekledikten sonra kağıdı kapatıp yirmi-yirmi beş dakika ı zgarada pişirin. Haşlanmış patatesle servise sunun.
Afiyet olsun. Boğazınıza düşkünseniz aşçınızla iyi geçinin.

Aşcıbaşı
Yavuz Usta

Kadife Sokak No.10 KADIKÖY Tel : 0216 330 80 05

Manchester'ın Kralları: Stone Roses

Devin Aylin Komar

60'ların gitar tonlarını 80'ler dans müziğine uyarlayan Stone Roses 80'lerin sonu 90'ların başında çıkarak yeni bir Brit akımına imza atarak hayatımıza girdiler. Bugün Primal Scream dünyanın en çok uyuşturucu kullanan grubuysa bunun tek sorumlusu Stone Roses'tır. Acid house kültürünü yayacak olan 89'daki debut albümleri İngiltere'yi kasıp kavurmaya başladıktan sonra akımın devamı niteliğinde, başta The Charlatans, Inspiral Carpets ve Happy Mondays gibi gruplar etkili albümler yaparlar. Ancak bu başarılar onları tatmin edemez ve 5 yıl aradan sonra ikinci albümün yayımlanışından itibaren grup ufak ufak parçalanmaya başlar. Şimdilerde ise yayımlanan **The Very Best Of Stone Roses**'la tekrar gündeme gelerek içimizdeki heyecanı alevlendirdiler...

STONE ROSES'DAN ÖNCE

Ian Brown ve John Squire 4 yaşlarında bir kum havuzunda tanışırlar. İlkokulda farklı okullara gitseler de ortaokulda tekrar birlikte olmaları kaçınılmaz olur. İkisinin de The Fall, The Smiths ve New Order hastalığı onların ilişkilerinin temeli olur. Squire'in The Patrol adındaki gruba gitarist olarak katılması ve basçı olarak da Brown'ı seçmesiyle müzik kariyerlerine giriş yaparlar. Her ikisi de okulu bıraktıktan sonra kaçınılmaz olarak istemedikleri işlerde çalışmaya başlarlar (Brown bir otelde bulaşık yıkar, Squire ise bir animasyon firması için kil mankenliği yapar) ve bu da Manchester'a kaçmalarını tetikleyen son şey olur. Grubun hiçbir ilerleme kaydedemeyişinden Ian otostopla Avrupa'ya gitmeye karar verir. Bu karar, onların lirik ilhamının oluşmasında etki sağlamasının yanı sıra birtakım icraatlarında da etkili olacaktır. Ian'ın İsveç'te bir konser düzenleyicisiyle karşılaşması sonucu orada sahne alma şansını yakalarlar ve bu da hayatlarındaki dönüm noktası olur.

THE STONE ROSES

Vokalde Ian Brown, gitarda John Squire ve Andy Couzens, basta Pete Garner ve bateride Reni grubu tamamlayarak sahne almaya başlarlar. Daha fazla deneyim ve güven kazanmak amacıyla 1985'te Manchester'da konserler vermeye başlarlar. 2 sene sonra Garner gruptan ayrılmaya karar verir ve yerini Mani alır. 87'de albüm çalışmalarına başlamak için Strawberry Studios'a gider, prodüktör Martin Hannet (Joy Division, U2) ile anlaşırlar ve ilk single'ları "So Young"ı çıkarırlar. 87 sonunda ikinci single'ları "Sally Cinnemon" u çıkarırlar ve tarzlarını rayına oturtmaya başlarlar. 88 güzünde Silvertone Records'a geçerek "Elephant Stone"u yayımlarlar.

Üç single sonunda tanınmaya başlayan grup albüm öncesi hedeflerine ulaşır, Manchester'da çıktıkları her yerde

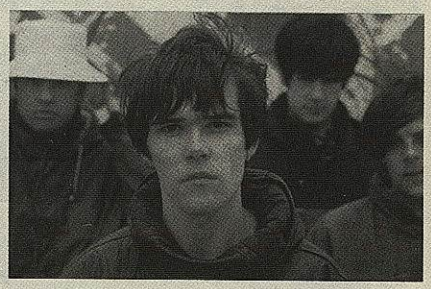

biliniyorlardır artık ve hayran kitleleri gitgide daha da büyür. 89 mayısında 60'lar popu etkilerine acid house ritimlerini katan debut albümleri **The Stone Roses**'ı çıkarırlar. Bu arada da albümün üzerinden fazla zaman geçmemesine rağmen benzer sound'daki İngiliz gruplar, onların izini çoktan sürmeye başlamıştır bile. Stone Roses'ı özel kılan şey; dans ve pop müziğini birlikte kabul etmeleri, ve füzyonlamalarıdır. Ayrıca, onları bir bütün olarak yetiştirmeleri ve 80'lerin depresif kültürünü kapayan müziklere öncülük ederek acid-house kültürünü yaymalarıdır. Karanlık barlarda bunalım yapan insanların, evlerde parti vermeye başlamasını sağlar. Her köşesine karanlık sinen 80'lerin bu bunalım yapısında dans kültürüyle rock'ı birleştirerek happy mondays ile birlikte yeni bir dönem açarlar.

Albümün farklı algılanması ve grubun beğenilmesindeki başka bir durum ise; Ian'ın karizmatik, gizemli ve bir o kadar da soğuk vokali olur. "I Wanna Be Adored"da sessizce ortaya çıkan bas melodileri ve sakin gitar tonu, arzulamanın ötesinde bir beklentinin varlığını belirtiyor sanki. "Sugar Spun Sister" ve "Made Of Stone"u dinlerken kopyası olmadığı halde Beatles'ın etkisi

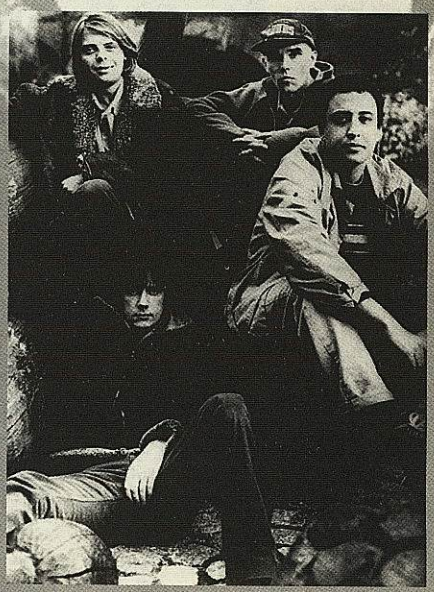

"Stone Roses'ı özel kılan şey; dans ve pop müziğini birlikte kabul etmeleri ve füzyonlamalarıdır"

net bir şekilde görülüyor. "Bye Bye Badman" neşeli, popumsu melodisinin içinde ağır lirikler taşırken, "Elizabeth My Dear" monarşiye saldırıda bulunuyor. "Shoot You Down"da ise Squire'in narin ve kurnaz gitar tonları dikkatleri üzerinde topluyor. "She Bangs The Drums", grubu ilk defa top 40 listelerinde sıraya sokar ve "Fool's Gold" top 10 listelerinde sekizinci sıraya kadar yükselir. Kısacası albüm bir ilk olmasının tecrübesizliğinden uzak, her zaman ve her yerde dinlenilebiliyor.
Grup,1990'nın ortalarında çıkardıkları single (One Love)dan sonra Silvertone Records'dan ayrılmaya karar verir ancak mahkeme emirleri grubun aleyhinedir. Mart 91'e kadar çabaları devam eder, bir yandan da bazı şirketler onlarla anlaşma kurmaya çalışır. Sonunda mahkeme kararı olumlu sonuç verir ve grup hemen Geffen Records'a geçerek 3 sene sürecek olan bir sonraki albüm çalışmalarına başlar. Futbol seyretmenin dışında başka hiçbir işle meşgul olmazlar. 94'te **Second Coming**'in çalışmaları biter ve albümden ilk single olan "Love Spreads" radyolarda çalmaya başlar. Ancak beklenenin tersine şarkı top listelerinde 1 numara olmak yerine 2 numaraya çıkar. Albüm karışık eleştirilerle karşılaşır ve top 10 listelerinde sadece bir kaç hafta kalabilir.
Bir öncekine göre daha deneyim kazanmış olmalarından dolayı ortaya çıkan şarkıların güzelliği inkar edilemez ancak ilki kadar da güçlü bir albüm olamadı **Second Coming**. Squire'in o aralar fazla Led Zeppelin dinlediği, albümdeki heavy metal tonlarından

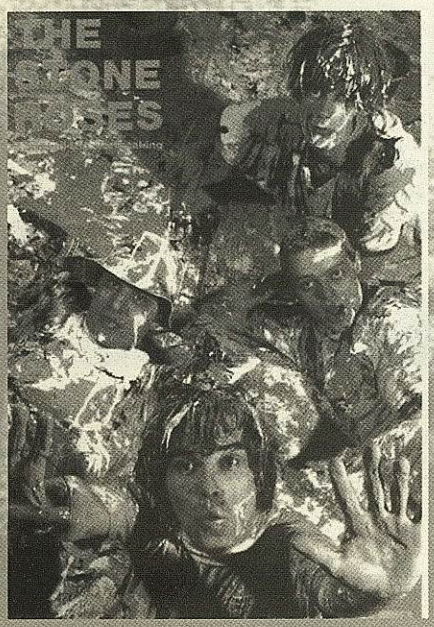

anlaşılıyor. Ian'ın vokali sakin havasını devam ettirse de albümün merkezi olmayı başaramamış, ama Squire; melodileriyle albümdeki hakimiyetini kuruyor. Stone Roses klasikleri olarak da nitelendirebileceğimiz "Ten Storey Love Song", "Begging You", "Tightrope", "How Do You Sleep", ve "Love Spreads" gibi şarkılarla, grup zamanında ne kadar olumsuz eleştirilerle karşılaşsa da (ki bu haksızlık) , yeteneklerini kanıtlıyor

SECOND COMING

Grup 1995'te albümü desteklemek amaçlı uluslar arası turneye çıkmaya karar verir ancak son dakikada bazı olaylar patlak vermeye başlar. Planlar hazırlanma aşamasındayken Reni yerine birini bulmadan gruptan ayrılır. Yerine, daha önce Rebel MC.'de çalan, Robbie Maddix geçer. John Squire bisiklet kazasında köprücük kemiğini kırana kadar Amerika'da turnelere çıkarlar. Bu sağlık olayı, 5 yıldır çıkmadıkları Glastonbury Festivalini iptal etmelerine neden olur. Ancak Squire sağlığına kavuşmaya başladığında Stone Roses; The Charlatans, Happy Mondays ve Shaun Ryder'ın zaferlerinden dolayı popülaritesini kaybetmeye başlar.

THE STONE ROSES SONRASI

1996'da John Squire ba°ka bir gruba katılmak üzere gruptan ayrılacağını bildirir. Stone Roses her ne kadar başka bir gitarist bulma seçeneğini düşünse de, grup 96 ekiminde dağılır. 97'de Squire yeni grubu Seahorses ile debut albümünü çıkarır. Bu arada Ian Brown müzik kariyerini tek başına devam ettirmekten yanadır ve o da 98'de debut albümü **Unfinished Monkey Business**'ı çıkarır. Mani ise Primal Scream ekibine katılır.

THE VERY BEST OF THE STONE ROSES

Blur, The Verve, Travis, Suede, The Charatans gibi grupların ilham perisi olan The Stone Roses'ın toplama albümü, bu büyülü hikayeyi tekrar yaşamak için edinilmesi şart.

1. "I Wanna Be Adored"
2. "She Bangs the Drums"
3. "Ten Storey Love Song"
4. "Waterfall"
5. "Made of Stone"
6. "Love Spreads"
7. "What the World Is Waiting For"
8. "Sally Cinnamon"
9. "Fools Gold"
10. "Begging You"
11. "Elephant Stone"
12. "Breaking Into Heaven"
13. "One Love"
14. "This Is the One"
15. "I Am the Resurrection"

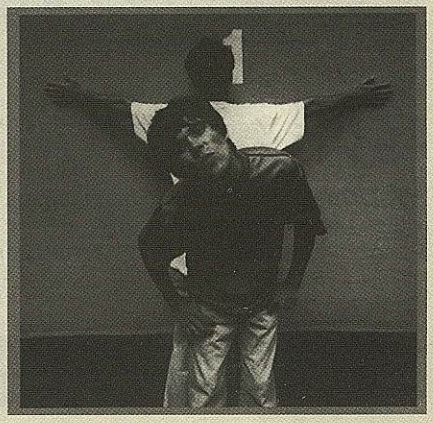

dünyanın en bayat hikayesi

leo Carax

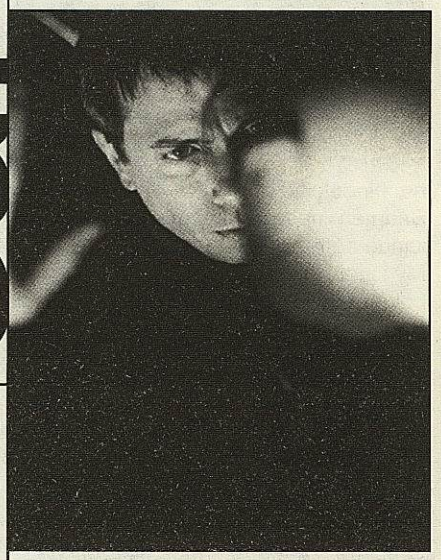

Cahit İnal

Cocteau'nun Erich Von Stroheim, Orson Welles gibi sinemacıları anlatmak için kullandığı Cineaste Maudit (Lanetli Sinemacılar) tanımlamasını bugün kimler için kullanabiliriz diye düşününce, benim aklıma gelenlerden biri de Carax . Bazıları da O'nu Fransa da her ha°arı sanatçıya yakıştırmayı pek sevdikleri 'enfant terrible' deyimiyle anıyor. İlk uzun metrajlı filmi 'Boy Meets Girl'ü 23 yaşında çeken bir yönetmenin ne yapması beklenir? En az senede bir gözboyayıcı piyasa filmi, ordan da Luc Besson hesabı (ki aynı dönemin sinemacıları ikisi de) büyük Hollywood prodüksiyonlarına geçiş ve gelsin şan, şöhret ve paralar. Leos Carax

PolaX'in bitirilmesinden sonra yapılan söyleşide,

aradan geçen yirmi yıla yakın sürede sonuncusu dahil toplam dört uzun metrajlı bir de kısa film yaptı. Bu kariyer boyunca her filmiyle hem eleştirmenleri hem de izleyiciyi huzursuz etmeyi başardı. Doğrusu ben de POLA X dahil tüm filmlerinde aynı şeyleri hissettim. Sevmek ya da sevmemekten öte bir yerde duruyordu son filmi de. Carax'ın filmleri, tıpkı kahramanları gibi bir uğultu içinde sürüklenen ama yer yer duygu ve mutluluk patlamalarıyle doruğa çıkan, dünyanın en sık raslanan film konusu aşkı, pek olağan olarak tanımlanamayacak bir tarzda anlatan filmler. Ama Carax, kendi deyişiyle dünyanın en bayat hikayesini anlatıyor : Bir erkekle bir kadının karşılaşmasını.

8 yıldır neredeydiniz diye soran Jean Louis Escoffier'e

Eflatun aşkı 'insanın sahip olamadığına duyduğu istek' olarak tanımlıyor. Pek fazla başvurulmayan, basit bir tanımlama gibi dursa da aşk üzerine düşünen herkesin zaman zaman bu tanımın yakınlarından geçtiğine eminim. Carax da, sahip olma isteğinin artık tek başına tanımlayamadığı aşkı ve modern dünyadaki anlamını sorguluyor. Belki de bu yüzden anlattığı aşk hikayelerinin hepsi imkansız hikayeler. Bu yüzden gerçek aşkın peşine düşen kahramanları, ruh kardeşini bulsalar da arayışları ve acıları dinmiyor.

'cehennemde' diye yanıt veriyor.

Yer yer sessizleşip ağırlaşan Carax'ın sineması bu anlardaki şiirselliğini yaratırken (örneğin Mauvais Sang'daki paraşüt sahnesinde) Fransız yeni dalgasından bol bol faydalanıyor . Zaten Carax'ın yeni dalgayla tek ilişkisi doğal bir etkilenme de değil. Carax, Godard'ın Shakespeare'den uyarladığı King Lear'da da oyuncu olarak yer almıştı.Ancak Carax filmlerini klasik yeni dalga filmleri olarak adlandırmak da mümkün değil. Yer yer yarattığı patlamalarla bazen Hollywood'u da geçiyor ve sizi bilmem ama ben bunda bir ironi sezinliyorum. Örneğin Mauvais Sang (Kötü kan), Halley kuyruklu yıldızının geçişine denk düşürülürken Köprü Üstü aşıkları, Fransız Devrimi'nin 200. yıl kutlamarını fon olarak kullanıyor. Bu patlamalar esnasında Carax hep Fransız sinemasının en yeteneklileri arasından seçtiği görüntü yönetmenlerinden sonuna kadar yararlanıyor.

Bazılarınca Alex üçlemesi adıyla anılmaya başlanan ilk üç filmde, yönetmenin alteregosu olarak da değerlendirilen Alex'i, aktör Denis Lavant canlandırdı. Bir sirk cambazının yeteneklerine sahip Lavant üç film boyunca Alex ile yetenekli ama yabancılaşmış, huzursuz, hayatın ağırlığını sürekli üzerinde taşıyan bir kahraman yarattı. Carax da O'nun karşısına da hep sessiz bir güzel, kendi deyimiyle Alex'in ruh (kız)kardeşini koydu.

Her defasında 'sinema mı? bir daha asla...' diyen Carax, 1991'de üçüncü filmi Köprü Üstü Aşıkları'nı yaptı ve film (Çoğu Pont Neuf'un set için yeniden inşasına harcanan) dev bütçesinin gerektirdiği işi yapmayınca Fransa'da küçük çaplı bir sinema skandalına dönüştü. Bundan sonra sekiz yıllık bir sessizliğe gömülen Carax, zorunlu (mu yoksa gönüllü mü) yokluğu esnasında Sharunas Bartas'ın filmi Ev'de oyuncu olarak rol aldı. Sonra bir sabah kendi ölüm haberiyle uyandı ve 1999'da yanına Catherine Deneuve, Gillaume Depardieu, Katerina Golubeva ve Melville'in hayaletini alarak, hem de yer yer önceki filmlerinden bile karanlık, tokat gibi bir filmle geri döndü: Pola X.

Film, Herman Melville'in 'Pierre or The Ambiguities' adlı romanından uyarlanmıştı. Moby Dick, Katip Bartleby, Denizci Billy Budd gibi eserlerine rağmen döneminde kıymeti anlaşılamayan bir yazar olan Melville, bugün Kafka ve Dosteyevskiyle birlikte anılanlardan. Carax'ın kaderi de Melville'inkini taklit ediyor gibi. 1851'de en tanınmış eseri Moby Dick'i yazan Melville'in Pierre'i, hakettiği ilgiye ulaşamamanın düş kırıklığıyla yazdığı söyleniyor. 'Gazetede öldüğümü okudum' diyen Carax'ın kızgınlığı açık. PolaX'in bitirilmesinden sonra yapılan söyleşide, 8 yıldır neredeydiniz diye soran Jean Louis Escoffier'e 'cehennemde' diye yanıt veriyor. Romanı nasıl uyarladığı sorulduğunda Carax'ın anlattıkları insana ister istemez düş avcısı sürrealistleri hatırlatıyor: 'İnsanların nadiren hakkında konuştukları ama hayati öneme sahip bir şey vardır; düş kurmak. Ama gece görülen düşlerden değil gündüz görülenlerden bahsediyorum. İnsanın en yakın dostu, varoluş mucizeleridir düşler. Düşünceler genellikle bunların arasında dolaşıp ondan sonra otururlar. Okumak da böyledir. Gözler bir saniyeliğine sayfadan uzaklaşır ve binlerce yolculuğa çıkar, bir dolu projeye doğru yol alır'. Neden film yaptığı sorusuna ise yönetmen 'konuşacak kimsemiz olmadığından. Artık öteki kişi ulaşılmaz olmuştur.' diye yanıt veriyor.

Son filmi Pola X'te, ilk üç filminin başrol oyuncusu Denise Lavant ve alteregosu Alex'ten (ki Carax'ın gerçek adı da Alex) kurtulan Carax, ruhunu hayalete teslim etme rolünü bu sefer Fransız aristokrasisinden Pierre'e (Gillaume Depardieu) devrediyor. Belle Epoque havasında, yeşil kırlar ve beyaz malikanelerde beyazlar giyinmiş karakterlerle başlayan film, bundan çok geçmeden karanlıklara dalıyor ve biraz abartılı görsel bombardımanlar arasında gelip giderken izleyici yahu bu adam dalga mı geçiyor yoksa adam mı seçiyor demeden edemiyor. Müzik ağırlıklı bir dergide yazıp Carax'ın film müziklerinden hiç bahsetmemek olmazdı, kısaca değinelim. Kötü Kan'da David Bowie'den Charlie Chaplin'e ilginç bir müzikal çeşitliliği başarıyla kullanan yönetmenimiz son filmi Pola X'te işi usta Scott Walker'a bırakmış. 60larda Walker Brothers adıyla pop yıldızı olarak başladığı müzik kariyerini çok ilginç yerlere taşıdı Scott Walker. Mick Harvey'in İngilizce Gainsbourg şarkıları (Pink Elephants) gibi, O da 80lerin başında Jacques Brel şarkılarından albüm yapıyordu. Sonra Brian Eno ve David Bowie'nin etkileriyle elektronik ve deneysel arayışlara yöneldi. Özellikle Sharunas Bartas'ın orkestra şefi olarak göründüğü sahnelere yaptığı müzik, endüstriyel ögeler taşıdığı kadar yer yer de Fred Frith gibi Avrupalı avant garde bestecilerin işlerini andırıyor. Walker'ın müziğinin filmin atmosferine yaptığı katkı tartışılmaz ama albüm olarak da keyifle dinlenir, biz söylemiş olalım.

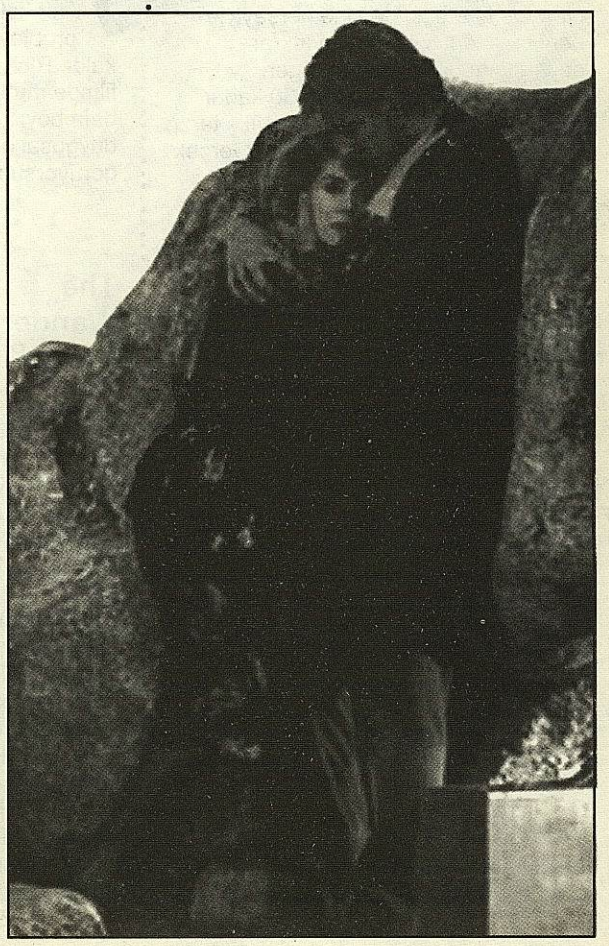

Müzisyen, DJ ve
soundtrack bestecisi (Out of Sight, Ocean's Eleven)

David Holmes

favori filmlerini anlatıyor:

Midnight Cowboy (1969) - John Schlesinger

"Ben daha bir çocukken hayatımı değiştirmişti. Sanırım New York'u ilk görüşümdü ve herşeyiyle bana değişik şeyler yaptı, bütün stiliyle, kirliliği, karakterleri ve John Barry'nin muhteşem müzikleriyle... Giysiler de, insanların görünüşleri beni 'Oraya gitmek ve bunları tanımak istiyorum' diye düşündürdü. Sanırım ilk seyrettiğimde 11 veya 12 yaşımdaydım, o zamanlar sadece siyah beyaz televizyonumuz vardı. Renkli olarak seyrettiğimde yine herşeyiyle beni büyüledi. Şimdi hala tekrar seyrettiğim bir filmdir. Ona geri dönebilir ve içinde 20 veya 30 kadar müzik klipleri bulabilirsiniz. Yapılış tarzı kendi zamanının çok ilerisinde. Gerçek bir sanat eseri."

Festen (1998) - Thomas Vinterberg

"Hatırladığım kadarıyla ilk düzgün Dogma filmiydi. Bir adamın 60. doğumgününde, korkunç bir aile sırrının ortaya çıktığı bir zamanda geçiyor. Bana çok iyi olduğunu söylemişlerdi ve seyrettikten sonra çok kuvvetli olduğunu düşünmüştüm. Yine de çok ilgimi çekmişti ve hala bu ilgim devam ediyor. Sonunda ölü kızının intihar mektubunu okudukları zaman beni altüst etmişti. Başımı döndürdü ama muhteşem bir şekilde. Başlangıcından bitişine kadar ilgiyle izledim. Film aynı zamanda gerçek bir kaliteye sahipti, DV'de çekilmiş olması gerçek olduğu hissi yaratıyor sanki olayları gerçekten yaşıyormuşsunuz gibi. Hiç müziği olmaması faktörü onu daha da ağır ve gerçekçi yapmıştı, bir ev filmi gibi."

The Mack (1973) - Michael Campus

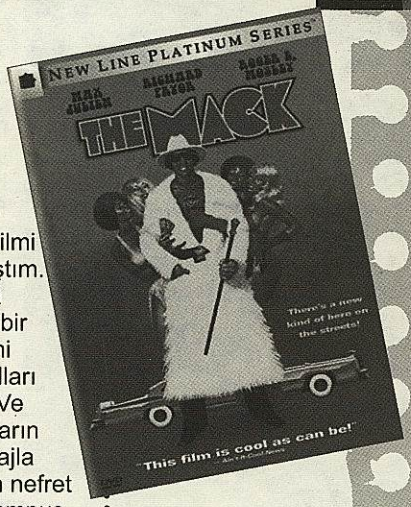

Michael Campus'u tanıyorum. Filmi görmeden önce onunla tanışmıştım. Kısaca, hapisten çıktıktan sonra pezevenklik yapmaya başlayan bir adam hakkında. Campus bu filmi yaparken karanlık yeraltının lordları ona danışmanlık yapıyordu. Ve Siyah Panterler, siyahların böyle kötü bir imajla gösterilmesinden nefret ettiler. Böylece Campus bu nefret savaºının tam ortasında kaldı. 'Mafya babasıyla' tanışması bir klüpte oldu, adam önüne büyük bir kokain yığını boşaltıp 'eğer seninle çalışacaksam senin de benimle çalışman gerek, şimdi bana neyin var göster' dedi. Ne yazık ki sonuçta Michael'ın ciddi bir kokain problemiyle başbaşa kaldı. Richard Pryor filmde muhteşem. Onu ilk defa böyle gerçekten duygusal olarak görüyorsunuz.

The Wanderers (1979) - Philip Kaufman

" Mean Streets'i saymazsak, bu bir film için seçilen en iyi soundtrack. Çok güzel iºlenmiº bir film. Canım bir çete kurmak veya bir tanesine katılmak istedi. O 60'ların başları dönemini çok seviyorum, muhteşem ve ikon gibi Adamların hepsi olağanüstü ruhani ama aynı zamanda süper-görünümlü. Deri ceket ve diğer şeyler... Bu adamların, Wanderers'ın yaptıkları şeyleri seviyorum, beraber takılmak birbirlerini kollamak. Gençlik ve belaya bulaşmak hakkında süper bir hikayeydi. Richard Price'ın kitabın yazarı olduğunu farketmemiştim. Bence Philip Kaufman süper bir iş çıkarmış. Gerçekten komik sahnelerle karanlık anları çok güzel bir şekilde dengelemiş. Sanırım daha karanlık bir American Graffiti gibi.

Network (1976) - Sidney Lumet

Willam Holden, adamım. Filmi sadece bir yıl önce gördüm ve daha önce nasıl oldu da izlemediğime inanamadım. Ne bok olup bittiğini anlamadığınız bir film, ve sonra...boof! Şu andaki dünyayla çok bağlantısı var bence. Özellikle bugün televizyonu açtığınızda karşınızda her kanalda bir 'Irak Güç Gösterisi' görmeniz tüyler ürpertiyor, bir kahin gibi. Ve performanslar inanılmaz. Holden harika bir aktör. Onun gibi adamlar, Warren Oates ve John Cazale, süper yıldızlar. Dog Day Afternoon ve Klute de bu listede olmalı. Hepsi sadece insanlar hakkında olan, stilleri mükemmel filmler. 70'ler filmcilik açısından en iyi zamandı. Bu adamları durduramıyorsunuz.

Çeviren : Esin Konuk
Kaynak: Uncut Aralık 2002

arıza

Cüneyt Kaşeler

sahadA kasap vaR!!!

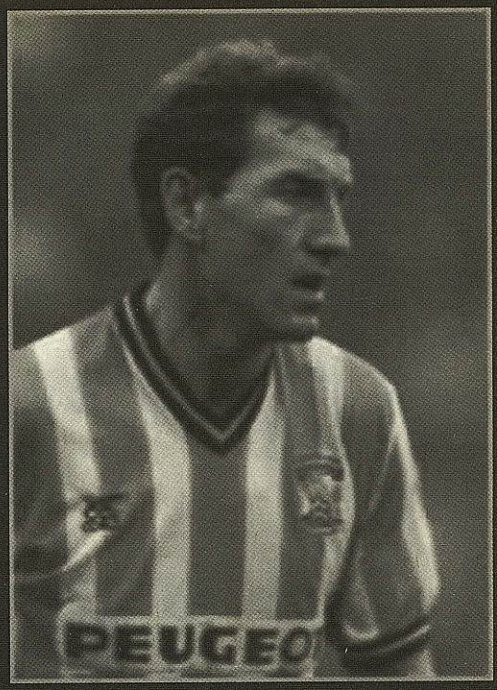

80'li yıllarda -o güne kadar hiç gol atamadığımız- İngiltere A Milli takımı ile İzmir'de oynuyoruz. Mahallece İzmir'e gitmişiz. Türkiye şerefli mağlubiyetler döneminde ama o gün iyi oynuyor karşı kaleyi yokluyoruz. Tüm toplar savunmanın ortasındaki takoz gibi bir adamdan dönüyor, "kim bu herif?" diye soruyoruz birbirimize... Arkadan bir vatandas yanıtlıyor: "Butcher, hata yapmaz, riske girmez". Hakikaten hiç hata yapmadı o gün, maç da golsüz bitti. Bu tanımlama bende şartlı refleks oldu, bana ne zaman Butcher deseler aynı şeyi söylerim:

Hata yapmaz riske girmez!

Butcher, 1958 yılında babasının görevi nedeniyle bulundukları Singapur'da doğdu. 6 ft, 4 inç boyunda olan Butcher, savunmadan ku, uçurtmadığı gibi korner ve serbest atışlarda da rakip kalede tam bir tehdit oluşturmaktaydı. Muhteşem bir sol ayağı olan Butcher, uzun pasları ve oyun kuruculuktaki ustalığı ile de savunmanın göbeğinde önemli bir güvence idi.

1978 yılında o zaman Ipswich menajeri olan Bobby Robson'ın yeteneğini fark etmesi ile Portman Road'un yeşil çimlerine ayak bastı. 1981 yılında Ipswich, tarihinin en büyük başarısı olan UEFA kupasını evine götürürken, kupayı kaldıran kadronun değişilmez elemanlarından biriydi Butcher. Bu başarıda Ipswich çeyrek finalde Platinili Saint Etienne'i, yarı finalde Schumacherli, Bonhoflu, Littbarskili Koln'ü elemiş, yarı final rövanş maçında, maçın tek golü de Butcher'dan gelmişti. Finalde diğerlerine kıyasla çorbadan bir rakip olan AZ 67 ALKMAAR'ı tokatlamışlardı. Butcher, 1978-1986 yılları arasında 300'den fazla kez formasını giydiği Ipswich'ten, 750,000 pound karşılığında Glasgow Rangers'a transfer oldu. Butcher'ın gelişiyle Rangers, 1977-1978 sezonuyla ara verdiği şampiyonluğa 1986-1987'de kavuştu. Bu şampiyonluğa ulaşırken Butcher'ın Aberdeen'e attığı beraberlik golü büyük önem taşır. 1987-1988 sezonunda ayağı kırılan Butcher, sezonu kasım ayında kapattı. Rangers o yıl şampiyonluğa ulaşamadı. 1988-1989 sezonunda Butcher'ın sahalara dönmesiyle savunmada güçlenen Rangers, ligi yine zirvede bitirdi ve 9 yıl boyunca üst üste şampiyon oldu. Üstelik o dönemde hiçbir maçta 6 gol birden yemedi. Butcher, bu seriyi başlatan 1988-1989 ve 1989-1990 sezonlarında Rangers formasıyla başarılarda pay sahibi olurken, 1990 yılında menajer Sounnes ile problemler yaşadı ve Rangers'dan ayrıldı. Coventry City takımına 400,000 pound karşılığında -kulüp tarihinin en genç- menajer-oyuncusu olarak transfer oldu. Coventry City o sezon ligde kalmayı başardıysa da sonraki yıl ard arda gelen başarısız sonuçlar Butcher'ı zor durumlara soktu. FA Cup'ta kendi evlerinde Cambridge UTD beraberliği bardağı taşıran damla oldu ve Butcher'ın görevine son verildi.

1993 yılında bu kez Sunderland takımının başına menajer-oyuncu olarak getirildi ve zor durumda olan Sunderland'in ligde kalmasını sağlayabildi. Fakat bir sonraki sezon takım sıralamada 22.'liğe düşünce pasaportunu eline verdiler. Terry Butcher şu aralar Iskoçya Premiere Ligi'nde son sırada bulunan Motherwell'i çalıştırıyor.

Milli takımda 77 kez üc aslanlı formayı giyen Butcher, 82 Ispanya, 86 Meksika ve 90 Italya'da dünya kupası finallerinde yer aldı. 1990 finallerinde yarı final oynayan takımda, Bobby Robson'un ardından 2. kaptanlık yaptı. Yarı final karşılaşması İngiltere ile -o zamanki adıyla- Federal Almanya arasında oynanmış, Brehme ve Lineker'in karşılıklı golleriyle berabere biten 120 dakikanın sonunda, Pierce ve Waddle penaltıları kaçırınca final adalılar için hayal olmuştu. Federal Almanya finalde Arjantin'i -tartışmalı- penaltı golü ile 1-0 yenip kupayı almıştı. Terry Butcher, 1966'dan bu yana milli takımda forma giymiş oyuncuların değerlendirmeye alındığı bir oylamada en iyi 11'e seçilmiştir. Bu yönüyle de kanımca Butcher, bir kulüp oyuncusu olmaktan çok, milli takım oyuncusu olarak hatırlanmaktadır.

Derleyen : Alper Bahçekapılı

İzlanda'nın taçsız kraliçesi

Björk

Kariyerindeki ilk Greatest hits albümünü yayınladı. Albümdeki şarkıları tek tek inceleyip, Björk'ün şarkılar hakkında neler söylediğini size iletiyoruz...

01 ALL IS FULL OF LOVE

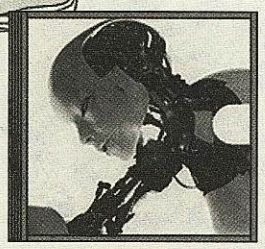

1-All Is Full Of Love
Björk tarafından yazıldı. Prodüktörlüğünü Howie B. yaptı. All Is Full Of Love, Björk'ün üçüncü albümü Homogenic'ten Haziran 1999'da beşinci single olarak yayınlandı. Greatest Hits albümü şarkının farklı bir versiyonunu içeriyor. Videosunu, Aphex Twin'ten Come to Daddy, Madonna'dan Frozen ve Portishead'den Only You gibi parçalara da yönetmenlik yapan Chris Cunningham çekti. All Is Full Of Love MTV'nin "En Hızlı Yükselen Video" ve "Özel Efektler" ödüllerini aldı.

Björk: İnişli çıkışlı bir kış yaşıyordum. Bir sabah bahar geldi ve dışarı çıktığımda kuşlar "Bahar burada." diye şarkı söylüyorlardı. Bu şarkıyı yarım günde yazıp kaydettim. Birden herşey anlaşılır oldu; çok fazla inat etmişsinizdir, ama aptallığın anlamı yoktur, sevgi heryerdedir. Şarkıdaki duygu; uzun süreden sonra ilk defa herşeyi tamamıyla sevmek ve herşeyin sizi sevdiğini hissetmekle alakalı. Önemli olan sevginin sadece iki insanın arasıdaki şey olmadığı anlamak. Eğer birisinden sevgi almıyorsanız bu sevginin yokluğundan bahsetmenizi gerektirmiyor. Sevgi heryerde ve herşeydedir.

HYPER-BALLAD 02

2-Hyperballad
Şubat 1996'ta Björk'ün ikinci albümü "Post"tan yayınlanan dördüncü single. Björk, Nellee Hooper ve Marius De Vires tarafından yazıldı. Prodüksiyonunu Nellee Hooper ve Björk yaptı. Haziran 2002'de, Greatest Hits albümü için yapılan ankette en çok oy alan parça oldu. Videosu Versailles, Fransa doğumlu yönetmen Michel Gondry tarafından çekildi. Hyberballad Michel Gondry'nin Björk için, 1993'teki ilk projeleri Human Behaviour'ın ardından, çektiği dördüncü video. Sonuç; ilk gördüğünüzde asla anlamlandıramadığınız imgelerle donatılmış bir görsel şölen.

Björk: Uzun süreli bir ilişki yaşamak kendinizden parçaları bırakmakla sonuçlanıyor. Çünkü ilişkinin varlığı bireysel varlığınızın önüne geçiyor ve ondan daha önemli hale geliyor. Burada çok hassas bir denge söz konusu. Bence insanların ilişkilerini yaşarken unutmaları gereken önemli şeylerden biri de kendileri...

03 HUMAN BEHAVIOUR

3-Human Behaviour
Nellee Hooper ve Björk tarafından yazıldı. 1993 Haziranında Björk'ün ilk albümü "Debut" piyasa sürülmeden bir ay önce yayınlandı. Sugarcubes'le geçirdiği yıllardan sonra Björk, bu singlela birlikt e uluslararası solo kariyerini başlattı. Michel Gondry'nin çektiği video aniden bir klasik haline geldi ve MTV'nin "En Hızlı Yükselen Video" ödülünü aldı. "Human Behaviour" Björk ve Gondry'nin liriksel ve görsel işbirliğinin doğduğu video oldu. Gondry Björk'ün müziğini algılamadaki ve onu aktarma sanatındaki zekiliğini müzik dünyasında eşine az rastlanır altı video ile kanıtladı.

Björk: Human Behaviour, hayvanların insanlara bakış açısıdır. Ve hayvanlar eninde sonunda kazanacaklar.

04 JÓGA

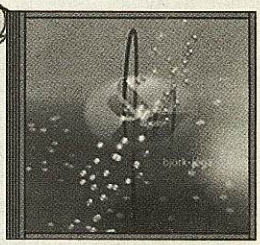

4-Joga
Björk ve Sjon tarafından yazıldı. Prodüksiyonunu Björk ve Mark Bell, İspanya'da El Corjito stüdyolarında yaptı. Joga, Björk'ün üçüncü stüdyo albümü "Homogenic"den 1997 Eylülünde yayınlanan ilk single. Videosu 16mm'lik bir el kamerası ile İzlanda'da çekildi. Görüntüler daha sonra bir bilgisayara aktarılıp dijital ortamda işlendi ve çevre canlı, parçanın vuruşları ile senkronize bir biçimde hareket eder hale getirildi. Gondry video için, İzlada'nın üzerinden kilotmetrelerce yol katedip, yüzlerce topografik resim çekti. Video İzlanda'ya ve Joga'ya (Björk'ün çok yakın bir arkadaşı) adandı.

Björk: Ritmle ilgili denemeler yapıp, volkanik bir ses yakalamaya çalışıyordum. Bu şarkı ile kafamda bir çeşit milli marş oluştu. İzlanda tarzı bir milli marş, fazlasıyla romantik ve fazlasıyla gururlu.

05 BACHELORETTE

5-Bachelorette
Epik, masalsı bu parça Björk ve Sjon'un ortak çalışmasıyla yazıldı. Prodüksiyonunu Björk yaptı. Bachelorette, üçüncü albüm Homogenic'den Aralık 1997'de yayınlanan ikinci single. Seslerin görselliğe dönüştürülmesini ise, -bir kez daha- Michel Gondry sağladı.

Bachelorette'de küçük bir kızın hikayesinin hikayesi anlatılıyor. Trajik hikaye; "Bir gün derinlere gömülmüş büyük bir kitap buldum. İçini açtım ama bütün sayfaları boştu. Sonra şaşırtıcı bir şekilde kitap kendi kendine yazmaya başladı." diye başlıyor. Yazdığı şey ise küçük kızın o an bulunduğu ormanda ne yaptığıdır. Sonrasında ise Bachelorette'nin her hareketini kaydetmeye başlar bu kitap...

Björk : Sözlerin epik olmasını istediğim için İzlanda'lı şair arkadaşım Sjon ile çalıştım. Birlikte mutfak masasına oturduk ve kırmızı şarap içtik. Ben ona hikayeyi anlatırken oda bu hikaye için lirikler yazıyordu...

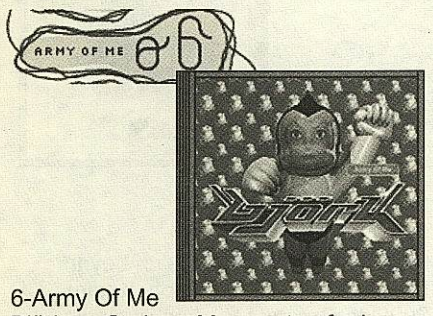

6-Army Of Me
Björk ve Graham Massey tarafından yazıldı. İkinci albümü Post'tan Nisan 1995'te yayınlanan ilk single. Prodüksiyonunu Nellee Hopper, Graham Massey ve Björk yaptı. Videonun yönetmenliğini Michel Gondry yaptı.

Björk: (Video hakkında konuşuyor) İçinde bulunduğum durumu yansıtmak için en doğru yöntem bu olsa gerek... Benden birşeyler almaya çalışan bir ton insan ve bir elmas bulup onu çalan goril. "Army Of Me" kendimi savunmayı öğrenmek zorunda olmamla alakalı. Ayağa kalkıp o boktan gorille dövüşmem gerekiyor. Elması aldıktan sonra onunla birlikte kaçıyorum. Elmas büyümeye başlıyor çünkü benim. Eğer gorilde kalsaydı gittikçe küçülecekti. İşte bana göre sürrealism bu.

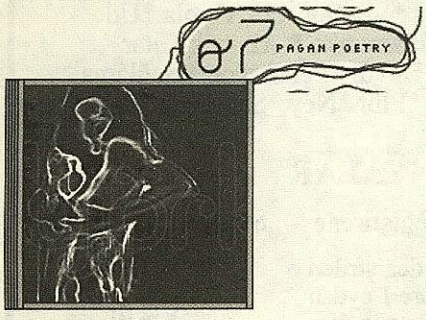

7-Pagan Poetry
Dördüncü stüdyo albümü Vespertine'dan Kasım 2001'de yayınlanan dördüncü single. Videosunu daha önce Homogenic'n ön kapağı için Björk'le fotoğraf çalışması yapan Nick Knight çekti. Kimi müzik kanalarında sansürlü olarak gösterilen videoda Björk'ü belden yukarısı çıplak "I love Him" diye sayıklarken izliyoruz. Nick Knight, "Björk'ün ekranlara yansımayan kadınsı, seksi bir yönü var ve bu videoda onun bu yönünü göstermek istedik." Diyor.

Björk: Pagan Poetry'nin videosunda müzikal anlamda olanları yansıtan, hareket eden bir imge oluşturmak istedik ve bu son derece çekici oldu.

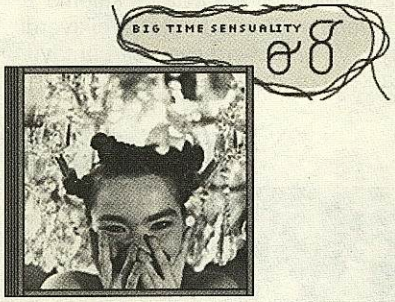

8-Big Time Sensuality
Björk ve Nellee Hooper tarafından yazıldı. Prodüksiyonu Nellee Hooper yaptı. Björk'ün ilk albümü "Debut"tan Kasım 1993'te yayınlanan ve videosu çekilen dördüncü single. Stéphane Sednaoui'nin New York'ta çektiği videoda Björk hareket halindeki bir kamyonun arkasında ileri geri dans ederek sanatını icra ediyor.

Björk: Bir hayli cesaretim var ama bir o kadar da korkum var. Kendinize kormak için izin vermelisiniz. Korku en önemli duygulardan biri. Onunla birlikte eğlenebilirsiniz ve başa çıkmanın yollarını bulabilirsiniz.

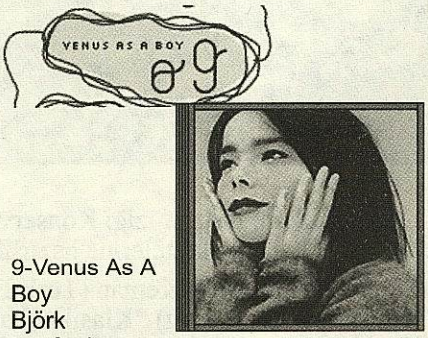

9-Venus As A Boy
Björk tarafından yazıldı. Prodüksiyonunu uzun süredir birlikte çalıştığı yakın dostu Nellee Hooper yaptı. Venus As A Boy, Ağustos 1993'te BJörk'ün "Debut" albümünden yayınlanan ikinci single. Videosunu, 1980'lerin başından beri Eurythmics, No Doubt ve Blur gibi isimlerle çalışmış olan İngiliz Video yönetmeni Sophie Muller çekti.

Björk: Sanırım Venus As A Boy'u İzlanda'da da oturma odamda yazdım ve diktafona kaydetdim. Daha sonra kayıtları karıştırken ona rastladım. Debut albüm bitmek üzereyken son anda bunu da ekledik. Planlı yapılmış birşey değildi ama harika bir tonu vardı.

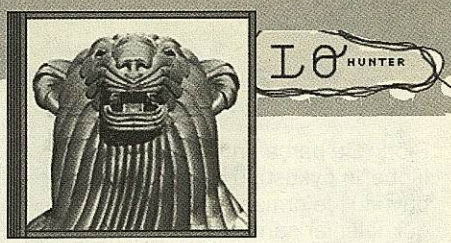

10-Hunter
Björk tarafından yazıldı. Prodüksiyonunu Björk, Mark Bell ve LFO yaptı. Hunter, Björk'ün üçüncü albümü Homogenic'ten Ekim 1998'de yayınlanan dördüncü single. 3 boyutlu bir ortamın oluşturulduğu videoyu Me Company'den Paul White çekti.

Björk: Etrafımda ben şarkı yazmadığımda işsiz kalabilecek birçok insan var. Birçok durumda parçalarım için bir ilham kaynağı vardır ama bu seferkinde olağandışı bir şekilde çileden çıkmıştım. Bir araya hazırdım ama bunun o sıralar birlikte çalıştığım insanlar için adil olmayacağını düşündüm...

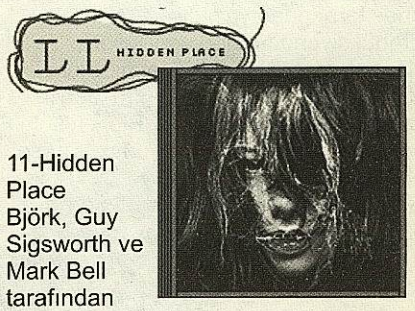

11-Hidden Place
Björk, Guy Sigsworth ve Mark Bell tarafından yazıldı. Prodüksiyonunu Björk yaptı. Hidden Place çok fazla gizli değildi ve Björk'ün dördüncü albümü Vespertine'den Ağustos 2001'de yayınlanan ilk single oldu. Videosunu Michel Gondry; Inez ve Vinoodh ile birlikte çalışarak çekti. Ve sonrasında Vespertine'nin ve singlelarının kapak ve booklet tasarımlarını, görsellerini aynı ekiple birlitkte oluşturdu.

Björk: Hidden Place, iki insanın bir amaç bir araya gelerek cenneti nasıl yaratabilecekleri ile ilgili. Ortak, duygusal bir yolunuz vardır ve bu kırılamaz.

12-Isobel
Björk, Nellee Hooper, Marius De Vries ve Sjon tarafından yazıldı. Prodüksiyonunu Nellee Hooper ve Björk yaptı. Isobel Björk'ün ikinci albümü Post'tan Ağustos 1995'te yayınlanan ikinci single. Björk ve bir arkadaşının çocukken hayal ettikleri Isobel adındaki küçük bir kızın hikayesini görsel alana Michel Gondry taşıdı.

Björk

Björk: Bu parça ormanda doğan Isobel'in öyküsünü anlatıyor. Isobel büyüdükçe ormanın etrafını gökdelenler sarmaya başlıyor ve sonunda kendini şehrin ortasında buluyor. Ama Isobel şehrin insanlarını asla sevemez, çünkü onlar onun için fazla zekidirler...

13-Possibly Maybe
Björk, Nellee Hooper ve Marius De Vries tarafından yazıldı. Prodüksiyonunu Björk ve Nellee Hooper yaptı. Possibly Maybe Björk'ün ikinci albümü Post'tan Kasım 1995'te yayınlanan üçüncü single. Björk'ü süt banyosu yaparken gördüğümüz, görsel efektlerle süslenmiş videoyu Big Time Sensuality'ye de yönetmenlik yapan Stephane Sednaoui çekti.

Björk: Yazdığım ilk mutsuz şarkı "Possibly Maybe"ydi. Bu benim için çok zor oldu. Çoğunlukla durmadan yazarım fakat bir ara aylarca kaleme dokunmadım. Sonra bu parça çıkıverdi ortaya. Ve umut vermeyen bir parçayı yazarken çok fazla utandım.

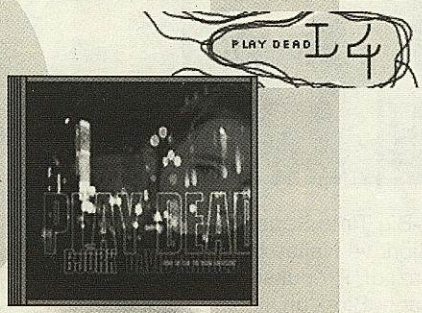

14-Play Dead
Björk, David Arnold ve Jah Wobble tarafından yazıldı. Prodüksiyonunu David Arnold ve Danny Cannon yaptı. Debut albümünden Ekim 1993'te yayınlanan dördüncü single. "The Young Americans" filmi için yapıldı. Videosunu Danny Cannon çekti.
Björk: Debut albümü henüz bitirmiştim ki "The Young Americans" filmine bir parça yapmam istendi. Filmi izledim ve ana karakterden esinlenerek "Play Dead"I yazdım. Tüm bir albümü yazdıktan sonra başkasının bakış açısını düşünerek bir parça yazmak oldukça eğlenceliydi.

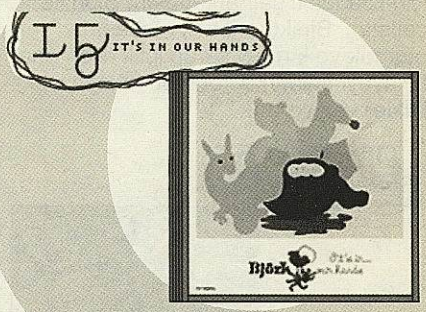

15-It's In Our Hands
Björk tarafından yazıldı. Prodüksiyonunu Matmos'un beyni Drew Daniel ve Björk yaptı. Kasım 2002'de Greatest Hits'ten ilk single olarak yayınlandı. Björk'ün doğada süzülerek dolanıp tüm o harika böceklerle ve bitkilerle bütünleştiği videoyu Spike Jonze çekti.

RAM-SES
MÜZİK ATÖLYESİ

Merkez :
İstiklal Caddesi. Aznavur Pasajı 212/6
Yapı Kredi Kültür Merkezi Karşısı
Galatasaray - Tel : 0 212 245 02 21

Dershane :
İstiklal Cad. Toma Apt. Şanzelize Gişiri
Kat. 5 - Tel : 0 212 245 32 94

Web:
www.ramisekinci.com
www.muzikatolyesi.com

Email :
bilgi@ramisekinci.com
bilgi@muzikatolyesi.com

Türk Halk ve Batı Müziği Konservatuarlarına, Müzik Eğitim Fakültelerine hazırlık kursları

* Ses Eğitimi (şan) *Keman (Türk-Batı) *Viyolonsel - Viyola *Ud *Piyano - Klavye (org) *Klasik Gitar *Flamenko * Akustik Gitar *Elektro Gitar *Bas Gitar *Jazz Gitar *Davul *Perküsyon *Bağlama *Tambur *Kanun *Kemençe *Kemane *Flüt *Ney *Saksafon *Ney-Kaval *Trompet

OLAY KAMPANYALAR

Enstrüman Alanlara
Enstrüman ve aksesuarlarınıalana 3 aydan 4 aya kadar ücretsiz ders imkanı

Enstrüman Değiştirene
Değişen veya değiştrilen enstrümana göre 1 aydan 4 aya kadar ücretsiz ders imkanı

Stüdyo Çalışmaları
Stüdyo çalışma süresine bağlı olarak %10'dan %40'a varan indirimler

Estrümanını Getirene
1 ay ücretsizders imkanı

Burslu Sistem
4,6 ve 8 aylık dönemlerde %40^dan %60'a varan burs imkanı

6,8 ve 12 Aylık Dönem İndirimi
%10'dan %30'a varan indirim

EVE DÖNÜŞ YOLU

Theodore Sturgeon

Çeviren: Emrah İmre

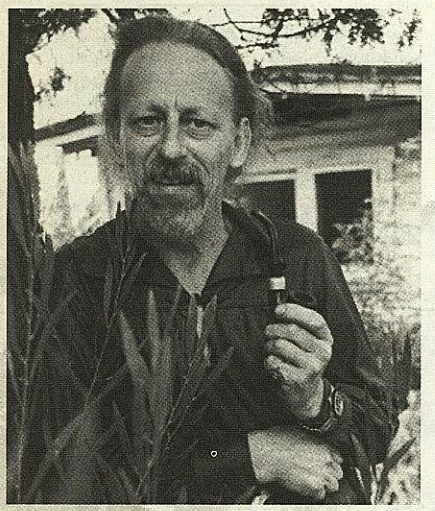

Paul evden kaçarken, anayola çıkana kadar kimseyi görmedi. Anayol, Keeper's Yokuşu'ndan Township Caddesi'nin sonuna dek geniş bir şekilde uzanıyor, ufuğa doğru gözden kaybolurken daralıyordu. Paul bir süre sonra bir araba gördü.

Yeni, büyük bir arabaydı. Sürücü frene bastığında vahşi bir hayvanın ağzına benzeyen ön kısmı aşağı eğildi ve Paul'un yanında durduktan sonra büyük, yumuşak amortisörleri üzerinde yeniden yukarı kalktı.

Sürücü iyi giyimli, irikıyım bir adamdı. Gri bir fötr şapkası ve kol yerlerinde bükülüp buruşmak yerine kıvrılıp katlanan krem rengi bir takım elbisesi vardı. Yanında geniş alınlı, sivri çeneli bir kadın oturuyordu. Bronzlaşmış yüzünde ayva tüyleri vardı ve saçları, demircilerin "saman rengi" tabir ettiği kızıl-altın rengindeydi. Kadın, adama bakarak gülümsedikten sonra Paul'e dönerek aynı şekilde gülümsedi.

"Selam, evlat," dedi adam. "Township Caddesi burası mı?"

"Evet, efendim," dedi Paul, "kesinlikle."

"Ben de öyle tahmin etmiºtim," dedi adam. "İyi insanlar hiçbir şeyi unutmuyor."

"Siz de unutmamışsınız," dedi Paul.

"Bu eski kasabaya yirmi yıldır gelmemiştim," dedi adam. "Gördüğüm kadarıyla pek değişmemiş."

"Böyle eski yerler pek değişmiyor," dedi Paul, küçümser bir tavırla.

"Buralara geri gelmek o kadar da kötü değil," dedi adam. "Yine de hayatım boyunca böyle bir yere tıkılıp kalmak istemezdim."

"Ben de," diye onayladı Paul. "Buralı mısınız?"

"Elbette," dedi adam. "Soyadım Roudenbush. Buralarda yaşayan başka Roudenbush tanıyor musun, evlat?"

"Burası Roudenbush doludur," dedi Paul. "Hey, yoksa siz yirmi yıl önce evden kaçan şu genç Roudenbush musunuz?"

"Ta kendisiyim," dedi adam. "Ben gittikten sonra neler oldu?"

"Herkes sürekli sizden bahsetti," dedi Paul. "Anneniz hastalanıp öldü. Babanız da siz gittikten bir ay sonra kasaba halkını toplayıp size kötü davranmış olduğu için herkesin kendisini affetmesini istedi."

"Zavallı babam," dedi adam. "Sanırım öylece kaçıp gitmem fazla sert bir tepkiydi. Ama babam da kaşınıyordu."

"Mutlaka öyledir."

"Bu karım," dedi adam.

Kadın, Paul'e tekrar gülümsedi. Konuşmuyordu. Paul, kadının nasıl bir sese sahip olabileceğini kafasında canlandıramıyordu. Kadın öne eğildi ve torpido gözünü açtı. İçerisi çikolata kaplı kirazlarla doluydu.

"Çocukluktan beri bu meretlere bayılırım," dedi adam. "Alsana. Bagajda on kilo daha var." Arabanın deri koltuğuna uzandı, gümüş bir puro kutusu çıkardı, dişleri arasına yerleştirdiği puroyu elinde küçük bir kamp ateşi gibi yanan bir çakmakla yaktı. "Evet," dedi adam. "şehirde iki arabam daha var, bir de şık smokinim. Borsanın altından girip üstünden çıktım ve şu anda demiryollarının başkanıyım. Bu akşam, eski kasabadakilere bir ziyafet çektikden sonra şehre geri döneceğim."

Paul bir avuç dolusu çikolata kaplı kiraz aldı. "Vay be," dedi. Sonra anayol boyunca yürümeye devam etti. Kirazlar, adam, kadın ve araba; hepsi yok oldular. Ama önemli değildi. "Demek böyle olacak," dedi genç Paul Roudenbush. "Aynen böyle olacak. Acaba o kadının adı neydi?"

Yol, iki yüz metre sonra okula doğru dönüyordu ve TREN YOLU GEÇİDİ yazan büyük X'li tabelanın yanındaki tren yolunun üzerinden geçmek gerekiyordu. Sabah treni iki uzun, bir kısa ve bir uzun vagonla birlikte gümbürdeyerek geçti. Paul küçükken, iki ya da üç yıl önce, trenin kendisini selamladığını düşünürdü: Paul... Roud... n'bush-h-h... son hece, lokomotifin dumanı gibi uzayarak havada kalırdı. Paul geçide gitti ve tren rayının kıymıklı tahtalarının araba yoluyla birleştiği yerde durdu. Lokomotif, kömür vagonu, Pennsylvania, Nickel Plate, T. & N. O., Southern, Southern, Pennsylvania, Pere Marquette, Canadian Pacific. Her yerden trenler gelirdi; sıcak yerlerden, soğuk yerlerden, uzak yerlerden. Otomobiller, otomobiller, sığırlar, su deposu. Su deposu su deposu sığırlar. Buzdolabı, buzdolabı, otomobiller, son vagon. Kırmızı bayrağı rüzgarda dalgalanan son vagon ve vagonun penceresinde görülen kalın enseli kondüktör. Adam traş oluyordu. Çenesi kuduz bir köpeğinki gibi köpükle kaplıydı. Tren, rayların üzerinde küçük bir dikdörtgene dönüşene dek uzaklaştı. Paul, sürat ve rüzgardan dolayı eğilerek vagonların üzerinde yürüyen frencinin gölgesini gördü.

Paul bir kulağını trene, diğeriniyse havada uçuşan tozlara vererek yola döndü. Rayların karşı tarafında bir adam duruyordu. Paul adamı görünce çok şaşırdı.

Adamın üzerinde gri kürk yakalı, eski, kahverengi bir ceket ve mavi bir işçi tulumu vardı. Soğuktan kızarmış elleriyle kıyafetlerini silkeliyordu. Sağ eli bir pençeye benziyordu. Yüzükle serçe parmağı ve avcunun üçte biri yoktu. Orta parmağın kenarından bileğine kadar esnek, gümüş rengi bir yara izi uzanıyordu.

Adam üzerini temizlemesi bitince başını kaldırıp Paul'e baktı. "Selam, kardeş." Sakallı yüzünün iyi bir tıraşa ihtiyacı vardı. Paul, adamın köşeli çenesinde de derin bir yara izi olduğunu fark etti. Gözlerinin akı, suyla karışık süt gibi soluk beyazdı.

"Selam," dedi Paul, gözlerini adamın elinden ayırmadan. Adam, ilerideki kasabanın adını sordu ve Paul cevap verdi. Adamın kim olduğunu anlamıştı; yük trenlerinin vagonlarında bir oraya bir buraya gezen şu müthiş tiplerdendi. Raylarda seyahat. Casey'den, yani K.C'den, yani Kansas City'den geçen bir hızlı trene atlamış olmalıydı. Bu adamlar her yere gitmiş, her şeyi yapmış olurlar ve kendilerine has bir lisanda konuşurlardı. Bedava yemek kuyruklarında geçen saatler, Chicago'da yenen boktan yahniler ve Nollins'e giden sefil vagonlara yetişmeye çalışmalar.

Adam, bakışları tepeyi delip arkasını görecekmiş gibi gözlerini kısarak kasabanın bulunduğu yöne baktı. "Eski kasaba bir parça bile büyümemiş," dedi ve yere tükürdü.

Paul de yere tükürdü. "Asla da büyümeyecek," dedi.

"Oralı mısın?"

"Evet."

"Ben de," dedi adam şaşırtıcı bir biçimde.

"Vay be," dedi Paul. "Buralıya benzemiyorsun."

Adam rayların üzerinden geçerek Paul'un yanına geldi. "Bence de. Buradan ayrıldığımdan beri öyle çok yere gittim ki."

"Nerelere gittin?" diye sordu Paul.

Adam gözlerini Paul'unkilere ve onların ötesine, çocuğun saflığına dikti. "Bütün dünyayı gezdim," dedi adam. "Bu ülkeyi yük trenleriyle, okyanusları gemilerle aştım." Cekedinin sağ kolunu yukarı sıyırdı. "şuna bak." Elbette bir dövmesi vardı.

"Kadınlar," dedi adam ve pençesini oynatarak dövmeyi kıvrandırdı. "En sevdiğim şeydir." Süt rengi gözlerinden birini kapadı, ağzını çaptıttı ve dilini şaklattarak çat çat diye bir ses çıkardı.

Paul dudaklarını yaladı, yeniden tükürdü ve "Evet," dedi. "Vay be."

Adam kahkaha attı. Dişleri kapkaraydı. "Gençliğime benziyorsun. Bu kasabada bana yer yoktu."

"Bana da yok," dedi Paul. "Oraya asla dönmeyeceğim."

"Döneceksin. Kasabayı tekrar görmek, insanlara sorular sorup moruklarına ne olduğunu öğrenmek, her şeyin tamamen öldüğünü görmek ve buradan en başında ayrılmakta haklı olduğunu görmek isteyeceksin. Bu benim ikinci dönüşüm. Dünyanın bu tarafından ne zaman geçsem

bizim eski kasabaya uğrayıp şöyle bir eğlenmek isterim." Adam uzaklara bakarak daldı. "Gerçekten uzaklara mı gideceksin, kardeş?"

"Uzaklara gideceğim," diye onayladı Paul. Cümlenin tınısı hoşuna gitmişti. "Uzaklara gideceğim," diye tekrarladı.

"Nereye?"

"Şehre," dedi Paul, "tabii oraya varana kadar daha iyi bir şeylere rastlamazsam."

Adam bir süre düşündü. "Hey. Paran var mı?"

Paul başını hayır anlamında salladı. İki doları ve doksan iki senti vardı. Adam bir şeyler düşündü ve omuz silkti. "O halde iyi şanslar, kardeş. Gördüğün yerler arttıkça, erkekliğin de artar. Bunu bana Sacramento'da bir kadın söylemişti."

"Demek-aman!" dedi Paul. Tren yolu geçidine tek kapılı, kestane rengi bir araba yaklaşıyordu. "Bay Sherman geliyor!"

"O kim?"

"Şerif. Beni arıyor olmalı!"

"Şerif! Ben toz olayım. Sakın onu dinleme, ufaklık! Öbür tarafa git!" Adam yolun kenarındaki çalıların arasına dalarak gözden kayboldu.

Adam aniden kabalaştığı için korkmuş ve çabucak bir şeyler yapması gerektiği için kafası karışmış olan Paul bir an için olduğu yerde kaldı ve sonra diğer tarafa koştu. Otların üzerine yüzüstü yattı, nefesini tuttu ve gözünü yola dikti. Araba duracakmış gibi yavaşladı. Paul korkuyla gözlerini yumdu ve birkaç saniye sonra vites değiştirildiğini duydu; araba rayların üzerinden ikinci vitesle geçerek anayola çıkmıştı.

Paul beş dakika bekledi ve korkusu da soğuk terleriyle birlikte kuruyup yok oldu. Sonra ayağa kalktı ve şerifin arabasına yakalanmamak için gözünü dört açarak hızlı adımlarla anayola çıktı. Pençeli adam görünürde yoktu. Zaten Paul de onu göreceğini sanmıyordu.

Böyle de olabilir, diye düşündü Paul. Tüm dünyayı dolaşabilirim. Dedesi, öyle adamların ayakları kaşındığı için aynı yerde duramadıklarını söylerdi. Paul, kendi ayaklarının da kimi zaman kaşındığını düşündü. Hatta bazen acıdıkları bile oluyordu. Yıllar sonra bir dövme ve sakat bir elle kasabaya dönebilirdi. O zaman herkes ona bakardı. Onlara anlatacak ne çok hikayesi olurdu! "Kızıl yavruyu götürmek için nehir kıyısına indim, tamam mı, karı saçlarını savurup bağırıyor. Tam karıyı iyi ettim, gidip geliyorum, çaaat, sudan bir timsah fırlayıp benim eli kapmasın mı. Tabii ben sallamadım bile. Yavruyu götürüyorum nehir kenarında, umrumda mı." Tek gözünü kapadı, ağzını çarpıtti ve dilini şaklattı. Şaklama sesi Paul'e nedense çikolata kaplı kirazları hatırlattı..

Beş yüz metre sonra kırlık alanlar daha da belirginleşmeye başladı. Yorgun argın yürürken gözlerini kırpıştırarak etrafına baktı. Kestane rengi arabayı gördüğü anda saklanmalıydı. Şerif! Ben toz olayım! Kendini iyi hissediyordu. Kanundan kaçabilirdi. Vay be, istediğin yere git, istediğini yap, arada bir kasabaya uğrayıp eğlen. Bu, büyük bir araba ve şık bir smokinden bile iyiydi. Kadınlar. Arabada yanında oturan temiz yüzlü bir kadın ya da bir çat çat, her yerde kadınlar. Çok yer gezmiş olduğun için, Sacramento'da ve başka yerlerde, ne kadar müthiş bir erkek olduğunu söyleyecek kadınlar. Vay be, olay buydu işte.

Başının üzerinde bir gürültü duydu. Yukarı baktı ve bir uçak gördü; elli kilometre ötedeki havaalanından kalkan özel uçaklardan biri olmalıydı. Uçaklar Paul için yeni bir şey değildi, ama uçakları her gördüğünde bir şeylerin olmasını umardı; kaza olması şart değildi -gerçi kaza da fena olmazdı- ama uçağı zorunlu inişe teşvik edecek bir şey olabilirdi. İnen uçağın yanına gidip pilotun dışarı çıkmasına yardımcı olabilir, belki pilotla konuşup bozulan parçayı tamir bile edebilirdi. Böylece pilot ona gülümseyecek ve "Havaalanına gelirsen bana uğra," diyecekti.

Paul yavaşladı, durdu ve ayaklarını kuru çamurla dolu hendeğe uzatarak yolun kenarına oturdu. Uçağı izliyordu. Uçak, bir kanadını alçaltarak havada bir daire çizdi ve biraz daha alçalarak çimenliğin üzerinde bir tur attı. Paul uçağın ineceğini düşün- tabii ya, resmen inecekti işte!

Tekerlekler yere değip sekince yükselen sarı toz motor pervanelerine karışarak yok oldu. Sonra tekerlekler yine yere değdi ve uçağın kuyruğu alçaldı, biraz yaylandı ve kanatlar uçağı taşıyacağına uçak kanatları taşımaya başladı. Uçağın güneşin altında parlayan kanatları turuncu, gövdesiyse mavidi. Tekerlekler engebeli toprağın üzerinde ilerlerken kanatlar titredi. Paul, kollarını açıp engebeli arazide koşarsa aynı sarsıntıyı omuzlarında hissedebileceğini düşündü.

Pilot tekerleklerden birini frenleyip uçağı olduğu yerde döndürürken motor hırıldadı ve pervane hızla dönerek adeta görünmez oldu. Yandan bakınca hayaletimsi bir şeride benzeyen pervane, uçak dönüp Paul'un üzerine gelmeye başlayınca camdan bir disk gibi göründü. Uçak homurdanıp titreyerek yolun kenarındaki çitin beş metre yakınına geldi. Sonra kükreyerek Paul'e döndü ve pilotun yaptığı karmaşık bir şeylerin sonucunda motorun sesi rahat bir pat-tık-tıkır-pat'a dönüştü. Paul, içerde oturan pilotu görebiliyordu. Uçak çok güzeldi; hareketsiz duruyorken bile saatte üç yüz kilometre hız yapabilirmiş gibi görünüyordu. Ön cam, pilotun başının üzerinden arkaya doğru kıvrılıyordu. Çok güzeldi.

Pilot uçağın kapısını açtı ve yere indi. "Vay be! Bu kadar yıl geçti, ama kasabaya hala bir havaalanı yapmamışlar."

"Asla yapmayacaklar," dedi Paul. "İyi bir iniş yaptınız."

Pilot, eldivenlerini çıkarırken uçağa baktı ve sırıttı. Geniş omuzlu, temiz bir adamdı. Kalçaları yok denecek kadar ufaktı. Üzerinde şık, yumuşak bir deri ceket ve dar bir pantalon vardı. "Kasabadan kimseyi tanıyor musun, evlat?"

"Sanırım herkesi tanıyorum."

"Bu iyi oldu. Böylece kasabaya gitmeden önce tüm haberleri senden alabilirim."

"Pardon, siz Paul Roudenbush değil misiniz?"

Paul donup kaldı. Bunu o söylememişti. Dizlerinin arkasına kramplar girdiğini hissetti. Uçak yok oldu. Pilot yok oldu. Paul, ayakları kuru çamurla dolu hendeğin içinde, öylece oturdu ve yavaşça kafasını çevirdi.

Hendeğin kenarında kestane rengi, tek kapılı bir araba vardı. Kapısı açıktı ve hemen yanda, ayağını kaportaya dayamış Bay Sherman dikiliyordu. Şerif! Ben toz olayım!

Ancak Paul toz olmak yerine dudaklarını yaladı ve "Selam, Bay Sherman," dedi.

"Vay be," dedi Bay Sherman, "ödümü kopardın yahu. O kadar hareketsiz duruyordun ki sana araba filan çarptı sandım."

"Ben iyiyim," dedi Paul isteksizce. Ayağa kalktı. Belki şerifi atlatabilirdi. "Sadece... düşünüyordum, sanırım."

Düşünüyordu-ve yakalanmıştı. Düşünceler aniden kafasının içinden sabah treninin vagonları gibi hızla geçmeye başladı; sıcak yerlerden, soğuk yerlerden, uzak yerlerden gelen düşünceler. Borsa, araba, pençe pençe uçak. Kadınlar, kadınlar, çakmak, havaalanı. Gerçek olan düşünceler, kendi uydurduğu düşünceler; kafasının içinden kükreyerek, girdap gibi dönerek, hızla geçtiler ve Paul'u yüzü anayola dönük olarak Bay Sherman'ın karşısında ayakta dikilir vaziyette bıraktılar. Yakalanmıştı.

"Düşünüyordun, ha? O halde biraz rahatlayabilirim," dedi Bay Sherman. Arabasına bindi, kapıyı çarparak kapattı ve motoru çalıştırdı.

"Bay Sherman, siz-"

"Ben ne, evlat?"

"Yok bir şey, Bay Sherman. Yok bir şey."

"Sen tuhaf bir çocuksun," dedi Bay Sherman, başını sallayarak. "Hey, kasabaya gidiyorum. Seni bırakayım mı? Yemek vakti geliyor."

"Hayır, teşekkürler," dedi Paul düşünmeden, içtenlikle.

Paul, kestane rengi arabanın arkasından baktı. Düşünceler kafasında uçuşuyordu. Araba kasabaya dönüyordu. Kendisi olmadan. Bay Sherman, onun kaçtığını bilmiyordu. Ama neden? Onu henüz özlememişlerdi. Tabii... tabii geri dönüp dönmemesini umursamıyorlarsa. Hayır. Hayır, bu olamazdı! Araba kasabaya vardığında evinin hemen yanından geçecekti. Pek ev sayılmazdı ya... Yine de Paul'un odası o evin içindeydi. Küçük bir odaydı, ama tamamen Paul'e aitti.

Kasabaya başka şekilde dönmesi çok zordu; borsanın altından girip üstünden çıkmak, evlenmek uzun sürerdi. Uçak sahibi olmak uzun sürerdi. Elinin kesilmesini sağlamak daha da uzun sürerdi. Ama öteki yolu seçerse-

Bağırarak koşmaya başladı. "Bay Sherman! Bay Sherman!"

Bay Sherman onu duymadı, ama aynadaki yansımasını gördü. Arabayı durdurdu ve biraz geri gitti. Paul arabaya atladı, nefes nefese teşekkür etti ve pencereyi açma kolunu çevirmeye başladı. Township Caddesi'ne saptıklarında penceresini ardına kadar açmıştı.

Bay Sherman çocuğa ters ters baktı. "Paul."

"Buyrun, efendim."

"Aklıma geldi de, sen, orada yolun kenarındayken; evden kaçmaya mı çalışıyordun?"

"Hayır," dedi Paul. Gözleri hayret doluydu. "Geri dönüyordum," dedi.

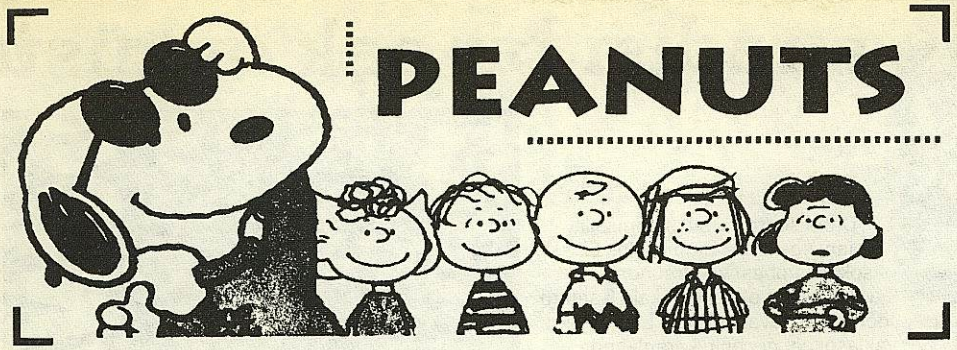

Spike

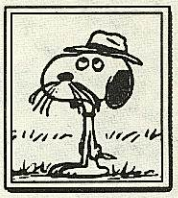

Ayların ayları kovalamacası hep düşündüğümüzden daha hızlı oluyor, mevzu bahis aylardan kovalayan, kaçanı mutlaka her ay başı yakalıyor. Öyle göz açıp kapamacasına ki insan bu buluşma noktaları arasındaki zamanı yaşamamış gibi hissedebiliyor. Geçtiğimiz 12 buluşma noktasında Lull Peanuts köşesinde Peanuts çetesinin ana üyelerini konuk edeyazdık. Charlie Brown, Lucy, Linus, Snoopy... Hepsi buradaydılar. Bu ay ise diziye dönem dönem konuk olmuş, geçen yıllarda (50 sene, yaklaşık 18000 strip) transfere uğramış karakterlere, detaylara yer vereceğiz.

Peanuts'ın resmi başlangıç tarihi ekim 1950'dir. Fakat Charlie Brown'un doğumu bundan daha öncesine rastlar. Temmuz 1947'de üstad Charles Schulz, ABD'de dört yerel gazetede yayınlacak olan "L'il Folks" adlı bir karton diziye başlar. Bu dizinin karakterleri Patty adında bir kız (Peppermint Patty değil), Charlie Brown adında bir oğlan, çokça Snoopy'e benzeyen bir köpek ve yıllar sonra Schroeder adını alacak Beethoven'a tapan genç bir piano öğrencisini idi. Peanuts tarihçesini buradan başlatmak daha doğru olacaktır.

1950lerde Peanuts son dönemine göre bazı farklılıklar içeriyordu. Mesela Charlie Brown'un kafası daha yuvarlaktıJ Esas fark ise Shermy, Patty, Violet ve Frieda idi. Shermy 1969'lara kadar dizide yer almış, akıllı uslu bir oğlandı. İsmi C.Schulz'un "Sherlock Holmes" hayranlığından geliyor. Shermy'nin diziye kattığı tat ilerleyen zamanla Franklin tarafından üstlenildi. Patty ve Violet ise dizinin eski karakterlerinden olmalarına rağmen baseball takımındaki değişmez yerleri dışında yaptıkları tek şey Charlie Brown'la dalga geçmekti. Bu da Lucy'nin tek başına halledebildiği birşey. Yıllar bu iki kızın enerjisini Lucy'e aktardı. Violet'ın soyadı "Gray" idi. Violet Gray, güzel bir kombinasyon, dimi? Frieda ise çok fazla şahsa münhasır özelliği olmamasına rağmen dizide daha uzun süre yaşadı. Snoopy'nin sinir olduğu bir kedisi vardı, gerçi Snoopy tüm kedilere sinir olur. Snoopy'nin kardeşlerinden(az sonra değineceğiz) Spike çöllere düşmeden önce bir süre Frieda ile yaşamıştı. Dediğimiz gibi bunlar '50 ve '60ların karakterleri. O yıllarda şöyle bir espriyi yapabilmişti C.Schulz; dizide 5, 4 ve 3 adlarında üç kardeş vardı. Babalarının insanların hayatı bu kadar sayılara ve istatistiklere dökmesini protestosuydu bu isimler. 5 büyük abi idi, 3 ve 4 ise onun küçük ikiz kardeşleri. Soyadları ise daha arıza. 95472! Yaşadıkları evin posta kodu. Bu karakterler '70lerin ortalarından sonra geri plana kaydılar. Yani C.Schulz böyle değerlendirmemizi istiyor. "Onları silinmiş ya da kenara atılmış gibi düşünmeyin, sadece daha az gözükür oldular" diyor. Hakikaten de arada sırada otobüs durağında, sınıflarda karşımıza çıkarlar. Fakat isimleri kullanılmadığından emin de olunamaz onlar olduğundan, bu da değişik bir tat doğrusu. Mesela bir

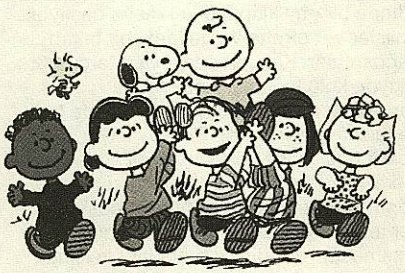

bölümde t-shirtünde 5 yazan bir çocuk vardı, ama havaya bakmak için kafasını kaldırdığından yüzü seçilemiyordu. Peanuts gibi fantastik bir zaman ve mekan çizelgesine sahip bir kurguda böyle espriler normal değil mi? Düşünsenize Charlie Brown hiç 50 yaşında gösteriyor mu?

Geçen ay Snoopy'i konuk ettiğimizde, Daisy Hill köpek çiftliğinde 5 kardeşi ile birlikte doğduğundan bahsetmiştik. Bu kardeşler de arada sırada konuk olurlar diziye. Hepsi birbirinden özel bu kardeşlerin isimleri Spike, Belle, Andy, Olaf ve Marbles'dır. Özellikle Spike, kendi adına bir karton dizi yapılabilecek kadar enteresan bir beagledır. Belle, tek kız kardeştir. Marbles, kardeşler içinde en zeki olduğu söylenendir, benekli bir beagle. "Çirkin Olaf" olarak da bilinen Olaf, diğer kardeşlere göre çok şişmandır. Mahmur gözleri ve yeşil avcı şapkası ise vazgeçemediklerindendir. Olaf'ın yanından ayrılmayan Andy ise diğerlerine göre daha tüylü ve sevimlidir. Spike'ı iyice derinlemesine irdelemeden geçmeyelim tabi... Frieda'nın evinden kaçtıktan sonra kendini Nevada Çöllerinde bulan bu bıyıklı, hasır şapkalı, gene mahmur gözlü, maceraperest kardeş yıllarını çölde tek başına geçirdikten sonra acaip filozoflaşmıştır, kaçınılmaz olarak biraz da tozutmuştur. Seneler boyunca kaktüsler ve taşlarla arkadaşlık etmiştir. Düşünsenize Snoopy gibi hayalgücü yüksek bireylere sahip bir aileden gelen bir beagle neler hayal edebilir öyle bir ortamda. C.Schulz da bunu ortaya koymak için aşağı yukarı ayda bir kez köşesini Spike'a ayırır. En sevdiği kaktüs arkadaşının adını "Joe Cactus" koymuştur Spike. Bazen dert ortağı olur ona, bazen hamağını germek için destek noktası. Sarı yuvarlak ayakkabılarının Mickey Mouse'un hediyesi olduğunu ilk Joe'ya anlatmıştı. Ve eklemişti, çok teşekkür etmek istediğini Mickey'e, ama malesef köpekler konuşamadığı için edemediğini. Aslında Mickey Mouse'un da konuşamadığını sesinin dublaj olduğunu ise, kimse duymasın diye kısık sesle fısıldamıştı kulağına. Snoopy ve Spike uzun yıllar mektuplaşarak haberleştiler. Andy ve Olaf ziyarete bile geldiler Snoopy'i. Fakat Charlie Brown'un berberlik yapan babası üç köpeğe bakamayacağını söyleyince, onlar da Spike'ı bulmaya çöle doğru yola koyuldular. Spike'ın onları Mickey Mouse'la tanıştırıp, Holywood'da bi iş ayarlayabileceğini umarak...

Lull-Peanuts köşesi yeni yılda işte böyle sevimli detaylarla devam edecek. Peanuts'ta aşk ilişkileri, Küçük Kırmızı Saçlı Kız fenomeni, baseball rekabeti ve Charles Schulz'un hayatı ilerleyen sayılarda... Peanuts TV serisinde kullanılan noel şarkılarından oluşan albüm "A Charlie Brown Christmas"tan Christmas Time Is Here hepinize yeni yıl hediyesi, internette kolayca bulabilirsiniz. Good Grief, iyi seneler!

[Fati]

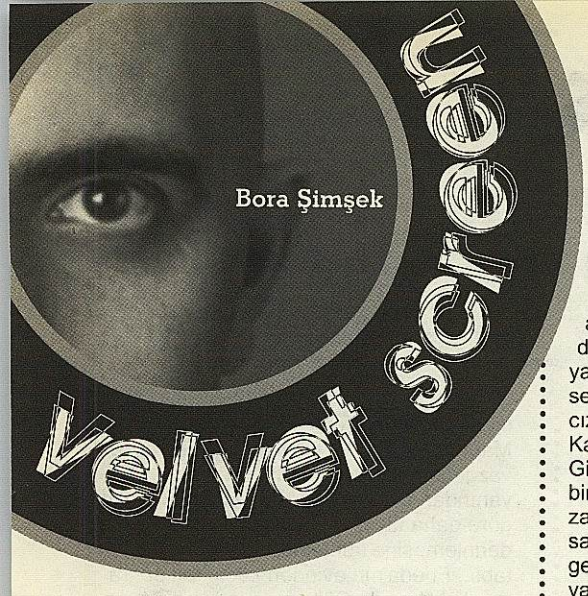

sıradışı bir aşk öyküsü

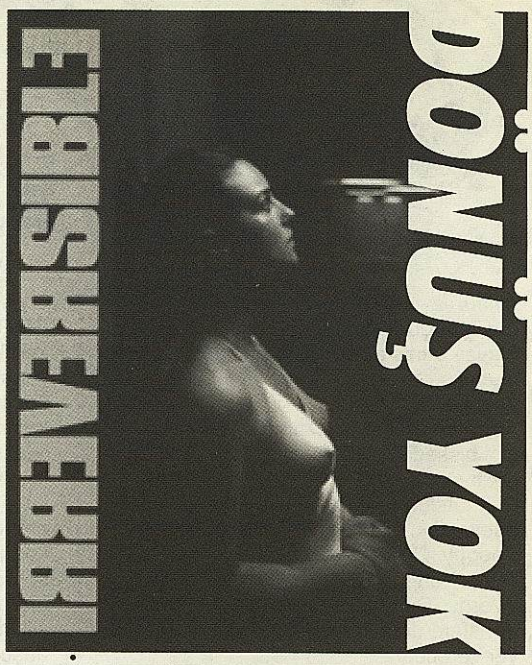

Soğuk bir Kadıköy akşamı. Önümde yürüyen iki genç insan "abi filmin sonu bile yok" diyorlardı. İnsanların suratlarında her zaman olmayacak bir tiksinti ifadesi vardı. Bu izlenimlerimin öncesinde Moda Sineması'nda Dönüş Yok'u izledim. Film sırasında pek çok kişinin salonu terk ettiğine şahit oldum. Filmi görmeden önce yapılan yorumların neye dayanılarak yapıldığını bilmiyordum fakat o akşam Dönüş Yok'un bazı insanlara gerçekten fazla gelebileceğini anladım. Filme girmeden önce sinemanın gişesini ararken, pasajdaki sahafları ilk defa dolaşma fırsatını buldum. Geç uyandığım için, öğle yemeği niyetine kahvaltı etmeye bir börekçiye girdim. İçeri girdiğimde, yukarıda konuşmalarını duyduğum diye bahsettiğim iki genç, hangi filme gireceklerini tartışıyorlardı. Birinin

Türklerin sansürleme hastalığından kaçabilen Dönüş Yok, keşke sansürlenseydi denilen bir film olmayı da başaran ilklerden oldu herhalde.

ağzında sigara, kafasında takke BBG evinden atılan Uğur'a benziyor, diğeri ise onun pokemonuydu sanki. Çok reklamı yapıldığındandır diye düşünmeme sebep olan, "Dönüş Yok diye bir film var, ona gidelim" cümlesi, beni oldukça şaşırtmıştı. Öğleden sonra uyandım ve o günkü tek amacım Dönüş Yok'u izlemekti.

Gaspar Noe'nin senaryosunu yazıp yönettiği Dönüş Yok da benim anlatımım, "Following" ve "Memento" gibi sondan başa doğru ilerliyor. Ve normal olarak film ekibinin (credits) isimleri ile başlıyor. Fakat normal olmayan şey, harflerinde de ters yazılarak bunun yapılmış olması. Yine de harfler ters olsa bile, isimler ve kelimeler soldan sağa doğru yazıldığı için kısmen anlamak mümkün oluyor. Yazıların sonuna doğru ekran saat yönünde dönmeye başlıyor yavaş yavaş, bununla beraber sizde kafanızı yavaş yavaş çevirme isteği duyuyorsunuz ama, insanlık hali bu bir yere kadar devam edebiliyor. Ardından gelen bir kült korku filminde kullanılacak bir müzik, "nasıl yani" tepkisi verdirtiyor.

Daha sonra karşılaştığımız ilk plan, yeşil renk ağırlıklı, loş bir sokak lambası ve etrafında apartmanlar olan bir sokak. Kamera dönmeye devam ediyor. Lambaya yaklaştıkça, gecenin karanlığında ve sessizliğinde duyulması mümkün olan cızırdama sesi. Lamba yanıyor. Kamera dönüyor Gittikçe baş döndüren birşekilde.Seyirciye çok uzun bir zaman gibi gelen bu baş döndürücü sahnelerden sonra, bir iç plan çekimi geliyor ve bir apartman dairesinin yatak odasına konuk oluyoruz. İki adam yatakta oturuyorlar ve bunlardan şişman olanı tamamen çıplak. Bu iki kişiden başka odada yine cızırdayan bir lamba var ve kamera ara sıra lambaya yakın çekim yapıyor. Bu adamlar Gapar Noe'nin önceki "Seul Contre Tous" filminde yer alan baş rol oyuncuları. Şişman adam, yapılan konuşmada kızıyla yattığını itiraf ediyor, hiç bir zaman hiç bir şeye sahip olamadığını ve her şeye sıfırdan başlaması gerektiğini söylüyor. Zaman her şeyi mahveder mi? Apartman dairesinin penceresinden çıkan kamera, Rectum adında bir gay klübünü çekmeye başlıyor. Polisler var etrafta ve devamlı bir takım bağrışmalar. Klüpten sedyeyle Marcus çıkıyor, kolu kırılmış. Ambulansa yerleştirilirken, ardından üniversitede tarih ve felsefe hocası olan Pierre çıkıyor, polisler eşliğinde. Ne suç işledi acaba diye merak ediyoruz. Kamera gökyüzüne dönüyor, karanlık, ve dönmeye başlı yor tekrar hızlanarak. Ne olduğunu anlamadan, kendimizi ambulansın içinde buluveriyoruz. Ara sıra ambulansın dışına çıkarak, gidilen yol betimleniyor ama anlaması gerçekten güç, zira kamera dönmeye devam ediyor. Alıştığımız Amerikan ambulans sahnelerinden çok farklı. Gerçekle yüz yüzeyiz.

Başlayan Aphex Twin'si müzikle beraber Rectum adındaki gay klubüne giriyoruz. Etraf karanlık. Gözümüzle beynimiz arasındaki koordinasyon, içeride neler olduğunu anlamaya çalışırken, kamera, müzik ve ışık bu işi zorlaştırıyor. Yavaş yavaş çıplak insanlar belirmeye başlıyor ve iniltiler geliyor. Çekimler sırasında, bu mekanın aslında gördüğümüz kısımlarında çalışılmak istenmemiş fakat diğer katlardaki aşırı rutubet çalışma şartlarını güçleştirdiği için, binanın bodrum katında yapılması uygun görülmüş çekimlerin. Fakat mekanın tavanıalçak ve insana klostrofobik bir hava verdiğinden burada çalışan film ekibinden kimisi rahatsız olmuş ve orada yapılan çekimlere katılmamış. Filme dönersek, Rectum'a giren Marcus çılgına dönmüş bir biçimde "Tenya" adında birini aramakta. Karşısına çıkan her gay'e Tenya'yı tanıyor musun sorusunu yöneltiyor. Fakat aldığı cevap bir gay'den beklenecek normal bir cevap: "önce ben sonra Tenya" Marcus'u takip eden kamera, devamlı hareket halinde ve bu bizi filmin bir parçası olmaya itiyor. Sanki Rectum'a Pierre ve Marcus'la beraber biz de girmişiz de bizim de Tenya ile bir alıp veremediğimiz var. İster istemez hemen akla Blair Witch Project'in amatör oyuncularının eline verilen hand-cam çekimlerini hatırlatıyor. Karanlık ve sarsıntılı. Aldığı cevapları beğenmeyen Marcus önüne gelen gay'i tartaklıyor. Sonunda artık dayanamadığı bir tanesiyle kavga etmeye başlıyor. Filmin 20. dakikasına tekabül eden bu olay, Dönüş Yok'la ilgili aklımıza kazınacak 2 sahneden ilki. Kavga ettiği gay tarafından kolu kırıldıktan sonra tam tecavüz edilecekken Pierre tarafından kurtarılıyor. Ama bu kurtarılma öyle bildiğiniz, her filmde klişe haline gelen arkadan silahla vurularak gerçekleşmiyor. Pierre adamın kafasına eline geçirdiği bir yangın söndürücü ile vurmaya başlıyor. Öyle vuruyor ki seyirciler "hayır bu gerçek olamaz, bakamayacağım" zelzenişinde bulunuyor. David Fincher'ın Dövüş Klubü'nde silinmiş sahneler arasında yer alan "surat dağıtma" sahnesinin sanki bir kopyası hatta daha fazlası. Medyamızdaki pek çok *ilgili* yazar tarafından Dönüş Yok'un çöpe atılmak istenmesinin ana sebebi bu sahne. Türklerin sansürleme hastalığından kaçabilen Dönüş Yok, keşke sansürlenseydi denilen bir film olmayı da başaran ilklerden oldu herhalde. Yine filme dönecek olursak, suratı darmadağın olan zavallı gay'in ölümünden sonra kamera filmin genelinde de olduğu gibi tavana doğru yükselir ve artık bir arabanın içindeyizdir...

Arabayı (ticari bir taksi) kullanan Marcus, ara sıra durdurduğu taksiden inerek etraftaki herkese Ractum'u sorar. Köprü altında duran 2 kişiden bir cevap alıncaya kadar kimseden bir cevap alamaz ve bu

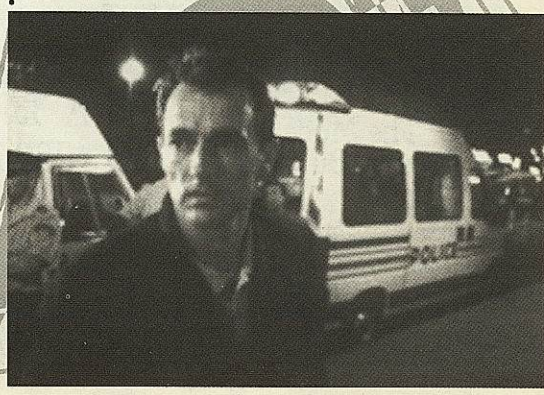

yüzden sinirini dışa vurmak için etrafa zarar verir. Kendisiyle gelmek yerine hastaneye Alex'in (henüz biz kim olduğunu bilmiyoruz) yanına gitmeyi teklif eder Pierre. Fakat bunun hesabını direksiyonunda oturduğu taksinin, Marcus tarafı
ndan camlarının kırılmasıyla öder.

Bunun ardından kendimizi tekrar taksinin içinde buluveririz. Bu sefer taksiyi kullanan bir Uzakdoğulu Fransız vatandaşıdır. Arabanın arka koltuğunda Pierre ve Marcus oturmaktadır. Taksicinin yanında duran kamera hala sarsıntılıdır. Kimi zaman arabadan çıkarak dışarıyı çekmekte fakat bunu yuvarlaklar çizerek, hareketli yapmaktadır. Uzakdoğulu taksiciyi, kendilerini Rectum'a götürmeleri için tutmuşlardır lakin taksici bu yeri bilmemektedir. Bunun yüzünden aralarında çıkan tartışma şiddetlenerek artar ve taksici Pierre ve Marcus'u arabadan inmeye zorlar. Taksici tam eline göz yaşartıcı spreyi alıp arabayı durdurunca Marcus arabadan iner ve taksicinin elinden spreyi alarak ona doğru sıkar ve adamı tartaklar. Artık taksi onlarındır. Çalıntı da olsa artık dört tekerlekleri vardır ve Marcus hemen ön koltuğa geç
erek arabayı kullanmaya başlar.

Arabadan çıkan kamera kaldırımları, binaları, yolu çekerken artık Marcus, Pierre ve iki gorille yolda yürüyoruzdur. Bu goriller gay katilleri olan Marcus ve Pierre'i fahişelerin olduğu bir yere götürürler, zira burada Alex'in başına gelen şeye şahit olan biri vardır ve olaydan sorumlu adamın ismini verebilecektir. Guillerme Perez adında bir travestiyi tartaklayarak bu işi yapanın Tenya adında biri olduğunu öğrenirler. Filmin en komik karakterleri olan iki şişko ise oraya buraya fener tutarak, anlamsız anlamsız konuşarak, polislerden daha yararlı olduklarını söyleyerek,yönetmen Gaspar Noe'nin ince espri anlayışını yansıtmaktadırlar. Arkadaşlarının tartaklandığını gören diğer fahişeler 4 erkeğe saldırıya geçtikleri sırada, Marcus, Pierre ve iki goril bir taksiye kendileri zar zor atmaktadırlar. Bu arada fahişelerden dayak yiyormuşçasına kamerayı garip görüntüler alırken görüyoruz ve bir anda....

Polis minibüsünün içindeyiz. Pierre sorguya çekiliyor ve polisin sorduğu sorulara güçlükle cevap verebiliyor. Bilincini kaybetmiş gibi şokta. Marcus da şokta ve intikam almak için polislere güvenilemeyeceğini söyleyen sakallı şişko bir goril onu intikam almak için kandırmaya çalışıyor. Sonunda Marcus'un aklını çeliyor. İntikam almak insanın en doğal hakkıdır. Yola dönen kamera, Marcus'un ayaklarına çekim yapıyor ve ardından...

Marcus'la Pierre'i partiden çıkarken görüyoruz. Pierre Marcus'a, Alex'e iyi davranmadığı için kızıyor. Tam o sırada, polisler tarafından yürümelerine izin verilmiyor, zira o nokta bir güvenlik alanı oluşturulmuş ve bir saldırı olmuş. Bir kadına tecavüz edilmiş. Ne olduğunu anlayamadan Marcus sedyedeki kadını görüyor ve bir anda şoka giriyor. Ağlamaya başlıyor ve sedyenin üzerine kapanıyor, Alex'in üzerine, yani karısının üzerine. Alex, tecavüz edilip, dövülmek suretiyle komaya girmiş. Kamera yine dönmeye başlıyor (zaten bu dakikaya kadar yapılan tüm çekimler handcam ve steadicam ile yapıldığı için hiç sabit görmedik kamerayı) ve binalar, gökyüzü derken...

Alex'i bir binadan çıkarken görüyoruz. Aslında o anda Alex olduğunu bilmiyoruz. Güzel vücutlu bir hatun o bizim için henüz. Apartmandan dışarı çıkıyor ve taksi çağırıyor. Fakat hiç bir taksi durmaya müsait olmadığı için, bir kadından (fahişeden) alt geçitten geçme tavsiyesi alıyor. Bu tavsiye aklına yatıyor ve alt geçide doğru yürüyor. Merdivenlerden inerken kamera bir ara alt geçit manasına gelen "Passage" yazan tabelaya dönüyor ve Alex'le beraber artık alt geçitteyiz.

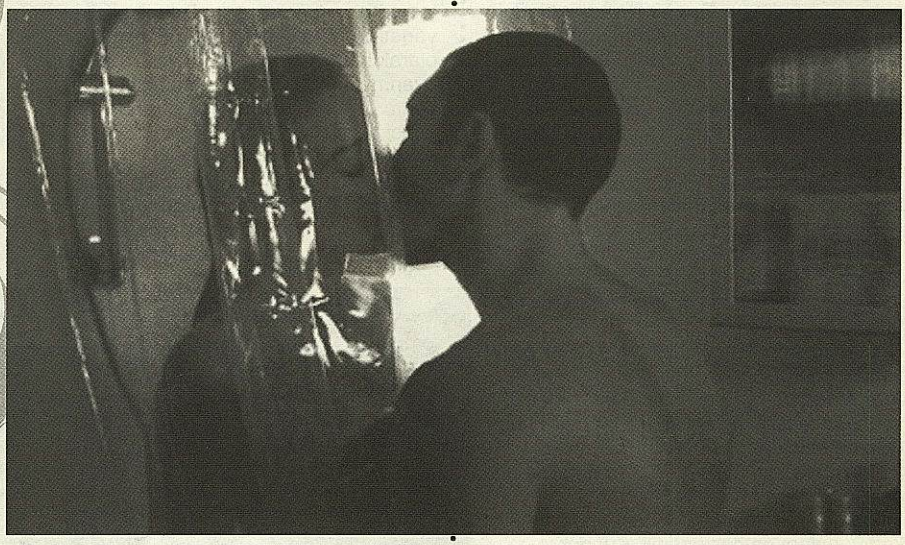

Kırmızı rengin hakim olduğu bir geçit burası ve son derece loş ışıklandırılmış. Kamera Alex'i arkasından takip ediyor. Alt geçidin ortalarına gelmişken, bir adamın bir kadını tartakladığını görüyor Alex. Filmin 40. dakikasına denk gelen bu sahne, Dönüş Yok filminin akıllara kazınan ikinci sahnesi. Alex'i gören adam, bağırdığı kadını bırakıyor ve Alex'i taciz etmeye başlıyor. Ve ardından gelen malum yaklaşık 10 dakikalık tecavüz sahnesi. Kamera ilk defa bu kadar hareketsiz, Gaspar Noe koymuş kamerayı yere ve bu sahne için tam 20 kez "action" diye bağırmış. Film ekibinin psikoloji bozulmasın diye de ekip minimuma indirgenmiş. 6 gün süren tecavüz sahnesinin çekimleri, kameranın yere konulması suretiyle yapılmış. Bu sayede Alex'in hizasına indirgenmiş

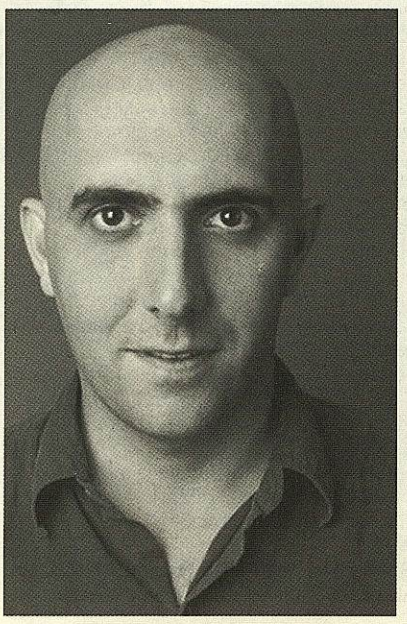

bizler, onun yaşadıklarına daha yakından tanık oluyoruz. Elini seyirciye doğru uzatarak, adeta yardım dilemesi hepimizin kalbinin parçalanmasına sebep oluyor. Bir ara plana giren bir yabancı, tecavüz edildiğini görerek alt geçitten hiç bir şey olmuyormuşçasına dışarı çıkıyor. Bana dokunmayan yılan bin yaşasın atasözü her şeyi açıklıyor. Adam Alex'in ırzına geçtikten sonra, tüm hayvanlığı ile, Alex'i dövmeye başlıyor. Nedeni ise Alex'in burjuvaziye dahil olduğu. Gaspar Noe'nin filmlerinde farklı sınıflardaki insanların hayatları üzerinde dolaştığını biliyoruz.

Tünelin tavanına dönen kamera sonrasında bir partide buluyoruz kendimizi. Marcus Pierre'e kız ayarlamaya çalışıyor. İki hatunla beraber, partilerde sıkça rağbet gören tuvalete kapanıyorlar. Marcus, Fatma adında muhtemelen Türk kökenli bir hatuna yazarken, Pierre'de onu engellemeye çalışıyor. En son örneğini Dog Days'de gördüğüm, yabancı bir filmde bir Türk'ü rezil etme çalışmaları, bu filmde ise ortama uyum sağlamış bir Türk kadını ile yer değiştirmiş. Partide zaten hatundan bol bir şey yok. Fakat Pierre bunların hiç birine ilgi göstermeyecek kadar aşık Alex'e. Aldığı kokain sayesinde kendinden geçen Marcus ise Alex'i yalnız bırakacak kadar aptal. Alex ise üzerindeki aşırı seksi kıyafetiyle partinin odak noktalarından biri olmuş
durumda ve kendi halinde dans etmekte. Pierre'in çekiştirmesiyle zar zor yan yana geliyorlar Marcus ve Alex. Fakat Alex Marcus'un hareketlerinden rahatsız ve uyuşturucu kullandığı için ona kızgın. Biraz da hatun kaprisiyle, Marcus'un onu eve bırakma isteğini geri çevirerek partiden ayrılma kararı alıyor. Pierre, Alex'i ikna etmeye çalışıyor lakin Alex gitmekte kararlı. Kapıdan çıkarken Pierre'in sarf ettiği sözler ileriki dakikalarda kulaklarımızda yankı yaptı. "Seni yalnız başına göndermek dikkatsizlik olur" Alex asansöre biniyor ve kamera da ardından asansöre girdiğinde artık...

Biz de başka bir asansördeyiz. Pierre, Marcus ve Alex metroya inen asansördeler ve Marcus'un elinde bir şişe içki var. Konuşulan konu Alex'in okuduğu kitap ve Marcus-Alex çiftinin cinsel hayatları. Alex'in okuduğu kitap, geleceğin zaten belirlenmiş olduğunu ve bunun kanıtının da rüyalarda kimi zaman, sonraki bir zamanda yaşanacak şeylerin görülebildiği gerçeği olduğunu anlatıyormuş. Son derece uzun

tutulan bu metro sahnesinde Marcus'un Alex'i nasıl tatmin ettiğini öğrenmeye çalışıyor Pierre, çünkü kendisi Alex'i hiç tatmin edememiş. Yaklaşık 10 dakikalık, son derece durağan bir sahne ve bu konuşmalardan Pierre'in hala Alex'e aşık olduğunu görebiliyoruz. Metronun tavanına dönen kamera daha sonra metro tünelinde hızlı bir yolculuğa çıkıyor. Dönüyoruz ve görüntüler flu.

Bu görüntülerden sonra Alex ve Marcus'u yatakta çırılçıplak yatarlarken görüyoruz. Telefon çalıyor ve uyanıyorlar. Arayan Pierre. 20-30 dakika sonra gelip onları alacağını söylüyor. Alex bir rüya gördüğünü söylüyor ve rüyasında kıpkırmızı bir tünelde yürüdüğünü ve tünelin aniden kırıldığını söylüyor. O sırada Marcus'da kolunu hissetmediğini söyleyerek, kolunun uyuştuğunu belli ediyor. Alex aynı zamanda periyodunun geciktiği ve hamile kalmış olabileceğini söylüyor. Yaptıkları konuşmalardan Alex'in daha önceden Pierre ile evli olduğunu anlıyoruz ve gidecekleri partiye Pierre'i de davet ettiğini anlıyoruz. Marcus bundan hoşnut değil aslında ama yapacak bir şeyi yok. Artık film tutkulu bir aşk filmine dönüşmüş durumda. Romantik bir müzik ve Marcus'un Alex'e yaptığı komplimanlar. Yatağa yatıyorlar ve Alex Marcus'a "ya geçekten hamileysem" sorusunu yöneltiyor. Aldığı cevap memnun edici "bu hiç de fena olmazdı". Plandaki 2001 A Space Odyssey afişi hemen dikkati çekiyor. Gaspar Noe'nin Kubrick tutkusunun bir göstergesi bu. Ayrıca filme kattığı anlam da çok önemli. Kubrick'in 2001'e yüklediği zaman kavramı, bu film için biçilmiş kaftan. Zaman akıp gidiyor ve evrendeki her şey zaman geçtikçe kendini yenileyecektir. Artık kamera hareket etmiyor. Sarı filtre kullanılmış ve ışıklar, set dekorları modern bir ev görüntüsü çiziyor. Alex'in iyi bir işi olduğunu düşünüyoruz. Marcus ise muhtemelen işsiz. Dışarı içki almaya çıkarken Alex'ten para alıyor, hep yaptığı gibi. Ardından gelen duş sahnesinde Alex kendine hamilelik testi uyguluyor ve sonuç pozitif. Bir koltuğa oturuyor ve gülmeye başlıyor. Kamera da tavana yükseliyor bundan istifade ederek. Daha sonra tavandan aşağı doğru kayarken 2001 posteriyle başlıyor görüntü. Yavaş yavaş aşağı iniyor ve...

Karnını tutan Alex'i görüyoruz. Kamera yatakta oturan Alex'in karnına doğru zoom in yapıyor ve tekrar 2001 posterini çekerek tavana doğru yükseliyor. Bu sahnelerde bize Beethoven'in 7. Senfonisi eşlik ediyor. Noe'nin bölümler arasında geçiş için kullandığı kamera çekimleri, (tavana yaklaşılarak başka bir mekanın tavanından aşağı inilerek yeni bir bölümün başlaması gibi) Hitchcock'un "İp"te yaptığı gibi. Tek kamerayla çekilmiş bir film olan "İp"te Hitchcck, kameradeki filmin değiştirilmesi için bu tip bir uygulamaya gitmiş. Noe'nin de bundan etkilendiğ
ini görüyoruz. Beethoven eşliğinde...

Artık mavi gökyüzüne bakıyoruz. Kamera aşağı iniyor ve çimlerin üzerinde yatan, kitabını okuyan Alex'i görüyoruz. Etrafta aşırı bir mutluluk havası var. Çocuklar neşeli, oyun oynuyorlar. Fıskiyenin etrafında koşturuyorlar, bir kız fıskiyenin üzerinden atlıyor. Bu sahne de yönetmen Noe'nin Kubrick ustasına bir saygısının sonucu. İlk gelen Kubrick filmi aklımıza Lolita oluyor. Kamera çocuklarla birlikte yükselerek dönmeye başlıyor, dönüyor, dönüyor ve gökyüzünü çekiyor. Artık ekran bembeyaz. Gidip gelen görüntü hızlanarak, aslında bize uzayın derinliklerinde gezdiriyor gibi. Hızlanıyor, hızlanıyor ve filmle ilgili hafızamızı adeta siliyor. Artık tekrar kendi monoton hayatlarımıza dönebiliriz.
Dönüş Yok, son derece rahatsız edici bir film gibi gelebilir kimilerine. Gerçekten de filmin ilk yarısında yaşanılanlar, keşke yaşanmamış olsaydı dedirttirecek bir film. Alex tecavüze uğramasaydı, bir öğretmen olan Pierre o gay'in suratını dağıtmasaydı. Keşke o gay klubüne girmeseydik. Keşke o Uzakdoğulu taksiciyle aralarında hiç bir tartışma yaşanmasaydı. Ama filmin ikinci yarısında yaşanılanlar ise (iki ayrı film olarak bakılırsa eğer bu iki yarıya ki bunu, uyanmalarından önce, uyandıklarından sonra diye ayırabiliriz) son derece mutluluk verici olarak görülebilir.

Filmin, "Following" ve "Memento" gibi geriye doğru ilerlemesinin görünüşteki tek nedeni; yönetmen Noe'nin, hikayeyi daha çekici kılmak istemesi ve seyirci üzerinde

daha fazla etki bırakmak istemesidir. Alex, Pierre ve Marcus karakterlerine verilen özellikler ise filmin kendisi için çok gerekli olan nitelikler. Pierre'in bir üniversitede Tarih ve Felsefe hocası olması onu, diğer karakterlerin yanında daha sakin, mantıklı, iyi konuşan, bencil olmayan bir adam yapmış. Zaten Alex'i de konuşmasıyla tavladığını film içinde yapılan konuşmalardan anlayabiliyoruz. Marcus karakteri ise, dış görünüşünün iyi olmamasına rağmen, üzerine yüklenen deli dolu olma özelliği, biraz iq'sunun düşük olması ama sevdiği kadın uğruna yapmayacağı şey olmaması ve yataktaki başarısı
ndan dolayı Alex'i tavlamış gibi görünüyor. Yine de ilk fırsatta Alex'i aldatabileceği izlenimi vermesi nedeniyle, keşke Pierre Alex'i tatmin edebilseydi de hala onunla beraber olan o olsaydı diye içimizden geçiriyoruz. Alex ise, güzelliği ve fiziği ile dikkat çeken dolu bir kadın.

Gaspar Noe, filmi ikiye bölmüş. Marcus ve Alex'in uyandıkları sahneden öncesi ve sonrası olarak. İki bölüm de kendi içinde geriye doğru ilerliyor. Ama aslında bu iki bölümün dizilişi açısından bir sorun yok.. Çünkü birinci bölüm olarak nitelendirebileceğim, Alex'e tecavüz edilmesi ve Marcus'la Pierre'in bir adamı öldürmesi sahnelerin bulunduğu ilk 60 dakikalık bölüm tamamen Alex ve Marcus'un birbirlerine birleştirilmiş rüyaları. Bunun için öne sürülebilecek bazı savları bir kaç madde halinde sıralamak gerekirse,

-Marcus ve Alex'in uyanmalarından önceki tüm sahnelerde düşsel bir kamera çekimiyle karşı karşıyayız. Dönen flu kamera çekimlerini örnek verebilirim. Ayrıca bu çekimlerin handcam ve steadicam ile çekilmiş olması bu düşselliğin en büyük ispatı.

-Karanlık sahneler ve kırmızı ışıklandırma ve genel olarak kırmızı filtre ile yapılmış çekimler yine düşsel bir ortam yaratıyor.

-Aynı şekilde birinci yer alan müzikler de yine çiftin rüya gördüğünü destekliyor. Zaten ikinci bölümün başında kesilen garip müzik yerini romantik bir Fransız şarkısına ve Beethoven'a bırakıyor.

-Uyandıktan sonra Alex'in kırmızı bir tünelde olduğunu ve tünelin 2'ye ayrıldığını söylemesi, rüyasında gördüğü kırmızı tünelde tecavüz edilme sahnesini işaret ediyor.

-Marcus'un ise uyandıktan sonra devamlı elini oynatarak kolunun uyuşukluğunu gidermeye çalışması, rüyasında kolunun kırıldığını hatırlatıyor bize. Gerçekte kolunu çok zorladığını ve bu uyuşmanın rüyasına o şekilde yansıdığını gösteriyor.

-Üniversite de hoca olan Pierre'in ise, Marcus'u devamlı engellemeye çalışan biri olarak, bir insanın suratını yangın söndürücü ile parçalayarak, o kadar vahşice davranabilmesi büyük bir çelişki yaratıyor. Gerçek hayatında bunu yapamayacak biri olduğu belli.

-Alex'in rüyasında tünelin kırıldığını söylemesi ise, bize filmde Marcus'un rüyasının başladığı anı gösteriyor. Artık alt geçit sahnesinden sonra Marcus'un rüyasındayızdır.

-2. bölümden sonra ise artık kamera çekimleri normale dönüyor. Zira artık rüyanın içinde değiliz. Ayrıca kullanılan sarı filtre ise geneldekinin aksine, evin içinde bir aşk ve romantizm fırtınası estiriyor.

Bütün bu nedenlerden ötürü, aslında Alex'e hiç tecavüz edilmediğini, Marcus'un kolunun hiç kırılmadığını ve tüm o 60 dakikanın hiç yaşanmadığını anlıyoruz. Bunu anladıkça seviniyoruz. Yönetmen Noe'nin filmin sonunda yazarak seyirciyi yönlendirmek istediği "Zaman her şeyi yok eder" yazısının ise aslında, yerleşmiş bir söylem olan "zaman en büyük iyileştiricidir"i vurgulamak istediğini görüyoruz. Bunu, filmin en başında yer alan iki tipin konuşmalarından da anlamak mümkündür zaten. Şişko adamın "yeniden başlamalıyım" cümlesi, zamanla artı k olanların unutulup, yeni bir hayat kurulması gerektiğini anlatıyor. Zaman her şeyi iyileştirir.

Cyberpunk -V-

GERÇEĞİN ÇÖLÜNE HOŞGELDİNİZ!

Selda Tan Özdemir

İnsana maskesini çıkarması
nı öğütlemiyorum (bu maskenin ardında yüz yok),
ondan istenebilecek şey, durumundaki yapaylığın bilincine varması ve bunu itiraf etmesidir.
Yapaylığa mahkumsam...
Eğer kendim olmama hiç izin verilmediyse..

Gombrowicz

1914'te Mısır piramitlerinde başlayan Fifth Element (Beşinci Güç, 1997), bir arkeoloğun piramitler üzerindeki hiyerogliflerden, her 5000 yılda bir dünyaya kötülük geleceğini okumasıyla başlar. Ateş, Su, Toprak ve Rüzgar'ın dışında beşinci elementin bulunmasıyla, bu kötülük engellenebilecektir. 300 yıl sonra, cam ve çelik gövdeli gökdelenlerle donanmış hiper-teknolojik bir gelecek kentinde hizmet veren, kusursuz bir kadının peşindeki uçan taksi şoförü, dünyayı saran kötülüğü engelleyecek olan beşinci elementi ele geçirmekle görevlendirilir. Güney Brooklyn'de ultramodern bir odada yaşayan emekli binbaşı Colin (Bruce Willis), artık taksi şoförlüğü yapıp, yüzer gezer Çin lokantasında (hala o yüzyılda uçan taksilere servis yapan Mcdonalds'lar da mevcuttur-tüm bilimkurgularda olduğu gibi) yemeğini yiyip, elektronik postalarına bakıp, tek kaygısı ehliyetindeki puanların bitmesi iken, birden bire kendini dünyayı kurtarmak üzere beşinci elementi bulmakla ve yanında da yaradılışın devamını sağlayacak her şeyi bilen kusursuz bir kadınla Phloston gezegeninde bulur. Bu kadın doğal dışı yollarla üretilmiş bir suretin suretidir ve kendini imal edenler tarafından imha edilmeye çalışılmaktadır. Biraz Brazil, biraz Star Wars olarak tanı mlanabilecek film, Fritz Lang'ın Metropolis'inden asıl ilhamını almıştır.

Metropolis(1925/1927) geleceğin(2026) endüstri kentidir; üretimin, sosyal koşulların taşlaşmış olduğu, sömürüyle beslenen geleceğin dünyasıdır. Lang, filmini çekerken endüstri devrimin yarattığı toplumsal sonuçlardan ve günbatımında gördüğü New York'un siluetinden hareket etmiştir. Güneşe yakın gökdelenlerde zenginler yaşam sürerken, yeraltında işçiler makinelerle ritimsel bir bütünlükte çalışırlar. Filmin vurgusu insanların ve makinelerin yürekten birleşmeleri üzerine ve Fritz Lang'ın deyimiyle "beyin ile el arasındaki kalp"e dairdir. Metropolis'in Maria ile somutlaştırdığı erotik, duygusal söylem, Fifth Element'de de bedenlenir. Sinema tarihinin ilk robot kadını Maria ile sevgilisi, klasik bilim kurguda çokça yer verilmemiş bir erotik aşkın özneleri olurlar. Zira erken bilim kurgu insanı, hazdan ve cinselliğinden soyutlanarak pozitivist olmuştur.

Zamanın değil yaşamın ve duyguların önemliliğinin vurgusunun yapıldığı Luc Besson'ın Fifth Element'i, 2059'da tekno-kapitalist bir kent olan New York'da geçer ve dünyanın nüfusu o tarihte 200 milyardır. *"Bilim ve teknik, insan yetilerinin uzantısı olabilir"* diyen Marshall Mac Luhan'ın önerisini red etmiş olan insan zekası, o gelecekte, yaradılışı yok etmek üzere kullanılmaktadır. Beşinci Güç, savaş karşıtı kurgusunun dışında, yaradılışın odağına aşkı oturtarak ve onun sihriyle varoluşu kurtararak masalsı bir finalle noktalanır.

Ve film, insanoğlunun zekası ile geliştirdiği teknolojinin olanaklarından yararlanırken, onu savaşın değil barışın çağrısı olarak kullanmayı, teknolojiyi kötü ellere bıraktığımızda gerçekten varlığımızı sonlandıran ateşi kendi nefesimizle söndürmek zorunda kalacağımız, gelişmiş teknolojinin yaratacağı savaş tehlikesi ve dünyanın sonu paranoyasının karşısına aşkın ve duyguların zaferini koymamız gerekliliği gibi mesajları dillendirir, görselleştirir. "*Teknoloji ve ideoloji ayrılmaz bir biçimde birbirine girmiştir, ideoloji siber uzamın teknolojik özelliklerine kazınmıştır*" diyen Slavoj Zizek'i doğrulayan Hiroşima ve Nagasaki'ye atılan atom bombaları gibi teknolojinin kötücüllüğünün belleklerden silinmesi olanaksızdır. Yakın ya da uzak gelecekte de bunların tekrarlanması olasılığı, iyi niyetlerin özünün tümüyle tükendiğini göstermektedir.

Oysa ki sanal gerçeklik bizlere yeniden başa alabilme, istediğimiz anda bir oyunu sonlandırabilme özgürlüğünü verir, orada herşeyin telafisi mümkündür, yanlış stratejilerin, yanlış hamlelerin.. Bu noktada Cronenberg'in eXistenZ'i siberuzayın içinde ölümcül oyunlar oynayabilme fantezisini aşan bir görselliktir.

Oyunun ne olduğunu anlamak iç
in oyunu oynamak gerekir
Allegra Geller/eXistenZ

Teknoloji ve 80'lerin karşıt kültürü, yeni çağın sinemasının yeni anahtar terimleridir. Bunun en büyük uzantısı olan, bize başka bir dünyada yaşıyormuşuz izlenimi veren virtual reality'i en iyi vurgulayan film olan eXistenZ (Varoluş, 1999), bir David Cronenberg yapımıdır. Cronenberg, sinemanın bilgisayar oyunlarından alacağı ilhamla çok yeni ve farklı bir sanat olacağına inanan, internet başında ciddi bir mesai harcayan, net bağlantısı olmayan bir bilgisayarı son derece sıkıcı, adeta kör ve işe yaramaz bir adam olarak gören cyberpunk'ın önemli yönetmenlerinden biridir.

EXistenZ, teknolojinin homo futurus'ların (geleceğin insanı) bedeni üzerindeki gerilim boşaltma, yalnızlığı örtme etkisi üzerinedir. Cronenberg'e göre tüm gerçekler tıpkı oyunlardaki gibi sanaldır ve bunların gerçekliğinin devam edebilmesi için de

yüksek dozda yaratıcı enerji gerekir. Cronenberg filmlerinde sıkça rastlandığı gibi eXistenZ'da da bedenin, tenin, dokunun bir parçasıymış gibi biçimlendirilen et'sel (flesh) malzemeler kullanılır. Böylece kullanılan teknik malzeme, doğal-insansı, bedenle bütünleşen bir araç haline gelir. Biyolojinin ve sanalın birleştirildiği bir oyun olan eXistenZ'ın gerçekliği, game pod adlı mutant amfibilerden(hem karada hem suda yaşayabilen hayvanlar) üretilen, insan organını andıran unsurların, oyunun fanatik adaylarının sinir sistemine açılan deliklere (bioport) yerleştirilmesiyle sağlanır.

Geleceği, düşleri ve umudunu çoktan yitirmiş, köklerinden uzaklaşmış Generation X'in (no

future generation), bilgisayar oyunlarının yaşam illüzyonlarında buldukları dünya, onları tanımlar niteliktedir. İzleyenlerini gerçekliğin mi sanal, sanalın mı gerçek olduğu konusunda düşündürmeye zorlayan, Rus bebekleri Matruşkalar gibi her seferinde içinden yeni bir oyun çıkan bir filmdir eXistenZ. Bu oyun, oyuncuların duyularını, duygularını, düşüncelerini yönlendirerek, yaşamışlık sanılan bir hayali gerçeklikte varolmayı sağlar. Bedenden yoksun bir geleceğe sahip oyun dünyası, eXistenZ ile bedenin de dahil olduğu bir başka yaşantıya, yani Siberya'ya dönüşür. Oyunun dünyası siber bir savaşın, bir insanı öldürme gerçekliğinden yoksun bir savaşın sergilendiği bir dünyadır ama bizlere oyunu istediğimiz anda sonlandırma, yeniden başlatma olanağı tanır... Baudrilard'ın dediği gibi "*savaşın bir karanlık odada derinden algılanabilmesini sağlayan, bunun için savaşla yüzyüze gelmenin gerekmediği bir savaş*"... Tıpkı Amerika'nın Irak'ı, Afganistan'ı bombaladığında kimsenin kimseyle yüzyüze gelmediği, vuracağı hedeften kavranamayacak uzaklıkta bir tuşa basarak hedefi vurmanın geçerli olduğu bir savaş gibi... Böylece hükmedenin daha az kaygı duyduğu, daha az kötü olduğu bir gerçeklik...

Kuşku, 20. yüzyılda insanoğlunun temel koşulu gibi görünüyor. Başımıza gelen şeylerden biri de kesinliğin elimizden dağılıp gittiğini görmek.
Salman Rüşdi

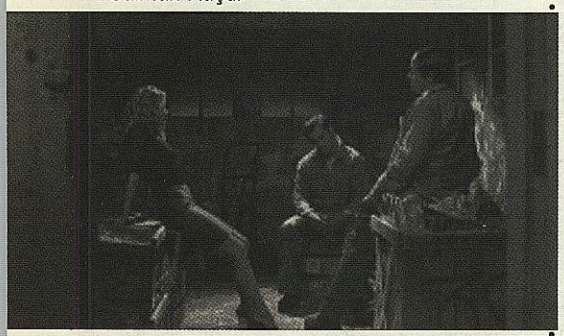

Bilgisayar oyunları yaratıcısı, oyun tanrıçası Allegra Geller (Jenifer Jason Leigh), yeni oyunu eXistenZ'ın deneme sürüşü için oyun fanatikleri ile bir salonda toplandığında, elinde diş fırlatan bir tabancası olan antieXistansizlistin (realist) saldırısına uğrar ve koruması olan Ted Pikul(Jude Law) ile birlikte realistlerin saldırısından kaçmaya başlar. Geller'in kaderi de Salman Rüşdi'ninkiyle burada örtüşür! Zira filmin ilham kaynağı da, yönetmenin Rüşdi ile bilgisayar, internet ve oyunun sanat yapıtı olup olmadığı sorunsalı üzerine yaptığı konuşmadır. Bu nedenle Cronenberg, filminin hazırlık aşamasında, sanata hoşgörüyle bakan İslamcılarla, sanat düşmanı İslamcılar üzerine uzun, derin araştırmalara zaman ayırır. Artık içinde bulunulan bir oyun değildir, gerçek bir tehlikedir ve bu tehlikenin hangi taraftan geleceği bilinmez haldedir, her şey birbirine dönüşür, sınırlar ortadan kalkar.

Postmodern güvensizlik yeni çağın kilit terimidir. İnsanın toplumdan ve doğadan uzaklaşışı, nükleer silahlanma çılgınlığı, soğuk savaş, etnik çatışmalar, mega medya, klonlama, genetik çalışmalar ve ekolojik yıkım bu hastalıklı güvensizliği körüklemektedir. İnsanların ekranın ardında kendilerini güvende hissettiği altın çağ da yok olmuştur. Çünkü artık Big Brother çeşitli kimliklere bürünmüştür, okullardaki çocuklar anneleri babaları tarafından ekrandan izlenebilir, ofislerdeki patronlar çalışanlarının bilgisayarlarındaki veri akışını yazılımlarla denetleyebilir, ICQ (I Seek You-Seni Arıyorum) çağı sevgilileri web kameralarıyla birbirlerine kavuşur, suretlerini gösterebilir, kısacası herkes elektronik gözlerle izlenebilir ve tüm sistemler çökertilebilir, içeriği yerle bir edilir hale gelmiştir. CodeRed, Melissa, I Love You ve daha nice siber virüs (her yıl bilgisayar virüsleri sayısı %47 oranında artış göstermekte), bilgisayarlarımızdaki dosyaları tehdit ederek bizi zarara uğratacak bir kabusa dönüşür.

Siber suç gruplarının "halka hizmet" anlamındaki saldırıları, bireysel tatmine yönelik ileri teknoloji terörizmi, bir dönem allanıp pullanan ulusötesi iletişimi çökertmeye yönelmiştir. İleri teknoloji istihbaratçılarınca sürekli korunan sistemler, paranoya krallığının önlenemez sonucudur. Işıltılı, bol güvenlik sağlayan koruma duvarları- firewall'lar ile korunan teknolojik uygarlık, işe yaramaz nesnelerin ortalığı sardığı belleğini yitirmiş bir toplumu doğurmuştur. CIA'nin web sitesi 1996 yılında hacker'lar tarafından kırıldığında Amerika kendini bir siber savaşın içinde bulur, zira Pentagon'daki sistem dünya genelinde yapılan saldırılarla günde 100 saldırıya uğrar. 11 Eylül 2001'de Dünya Ticaret Merkezi ve Pentagon'a yapılan eylemler, Amerika'ya kendi sisteminin zayıflığını, güvenliğinin olmadığını bir kez daha kanıtlar. Bu olayın ardında bir siber terörizmin de gizliden gizliye işlediği kanıtlanmamış olmakla beraber Siber Suç'lar konusunda Amerika başta olmak üzere pek çok ülke yasalarında değişikliklere gitmeye başlar. Siber güvenlik önlemleri, tıpkı telefonların dinlenebildiği gibi tüm elektronik postalarında okunmasına uzanırken böylece kişisel güvenlik etiği tümden yerle bir edilmiş olur. Ve sonunda Amerikan filmlerinin fantezisi olan nice teknolojik kabus hikayesi, bireylerin ruhlarını soğutacak ve onları diri ama çaresiz bırakacak paranoya ile iyice yaldızlanarak gerçeğe döndüğünü gösterir.

Her ne olursa olsun sanal dünya kocaman bir gerçekliktir, incelikli bir hiledir. Bugünün gerçeğidir.. Artık düşsel bir evren değildir... Alabildiğine ideolojiktir, gerçek gerçeğe benzemediğini gizlemeye çalışmaktadır. Çinliler'in beddua edecekleri kişiye dedikleri "Umarım ilginç bir çağda yaşarsın" deyimi bu yüzyılı kastediyor olmalıdır. Mutlak gerçeğin mutlak sahteye dönüştüğü, yerine geçtiği imgenin protezi ve hatta sureti olduğu bir çağ...

"O zamanlar, aynaların dünyasıyla insanların dünyası birbirlerinden kopmamıştı. Üstelik, birbirlerinden çok farklıydılar ne varlıklar, ne biçimler, ne de renkler birbirleriyle örtüşmüyordu. Bu iki krallık, aynaların ve insanların krallığı barış içinde yaşıyordu. Aynalara giriliyor ve çıkılıyordu. Bir gece, aynalar halkı dünyayı ele geçirdi. Çok güçlüydüler. Ama kanlı çatışmalar sonunda Sarı İmparator'un büyü sanatları üstünlük sağladı. Bu imparator, kuşatmacıları geri püskürttü, onları aynalar içinde tutsak etti ve bir tür rüyadaymışçasına onlara, insanların bütün eylemlerini yineleme görevini verdi. Onları güçlerinden ve görüntülerinden yoksun bıraktı ve basit uysal yansımalar durumuna getirdi. Bununla birlikte, aynalar halkı günü n birinde bu büyülü uyuşukluktan silkinecekler.. Biçimler uyanmaya başlayacak. Yavaş yavaş bizlerden farklılaşmaya başlayacak, bizleri giderek daha az taklit edecekler. Cam ve metal engelleri kı racaklar ve bu kez yenilmeyecekler..."
Borges, La Faune des miroirs

Kaynakça
Ütopik Sinema, Bernhard Roloff, Georg Seeslen, Alan Yayıncılık, 1995
Simulaklar ve Simulasyon, Jean Baudrillard, Çeviren: Oğuz Adanır, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir, 1998
Siberalan ve Kültürün Küreselleştirilmesi*,JON STRATTON,
İnternet: Üçüncü Devrim?Sayı 30 - Kış 2002 , YPK Yayınları

Entelektüeller, Yeni Kamusal Alanlar ve Tekno-Politika, DOUGLAS KELLNER, Sayı 31 - Bahar 2002, Cogito Özel, YPK Yayınları

Alt Katlar'ın Edebiyatı Gerçek Dünyayla Mücadele Eden Bilimkurgu, VALERIO EVANGELISTI, Sayı 31 - Bahar 2002, Cogito Özel, YPK Yayınları

Bilgi Otobanında Nihilizm- Hubert L. Dreyfus, Sayı 30- Cogito, YPK Yayınları

Biri Beni De Gözetliyor mu?, Ayşenur Topçuoğlu, Bilim ve Teknik Dergisi, Kasım 2001
Siber-Terörizm, Ayşenur Topçuoğlu, Bilim ve Teknik Dergisi, Ekim 2001
Makine ve Zeka, Levent Aysever, Bilim ve Teknik Dergisi, Haziran 2001
21. Yüzyılın Robotları-Androidler, Çağlar Sunay, Bilim ve Teknik Dergisi, Ağutos 1998

Linkler
Http://www.cyberpunkproject.org/
Http://www.existenz.com/
Http://www.kayipdunya.com/01-05-02/yazilar/hakan_alpin/index.html
H. G. Wells'in Şaşırtan Öyküleri- Mustafa Yelkenli
Http://www.kayipdunya.com/01-06-01/yazilar/myelkenli/index.html
Technoculture from Frankenstein to Cyberpunk English/CCT 691Professor Martin Irvine
Http://www.georgetown.edu/irvinemj/technoculture/
Http://www.androidworld.com/

İstisnaîElektronikMüzikKayıtları-4
Mussorgsky-Tomita:PicturesatanExhibition
(RCA,1975)

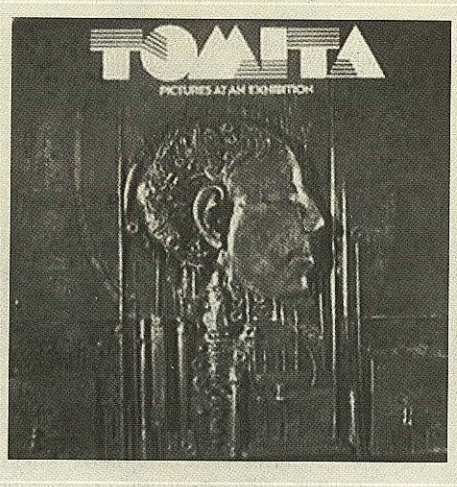

Alper Maral

Uzunzamandırherkesindilindedolaşan, böylelikleişlevselliğininçokötesindebir noktadaikonlaşan,kültleşençalgılarolarak **Moog**synthesizerları,1970'lerden günümüzefonksiyonu,kullanımalanları, atfedilendeğerleri vebenimsenen söylemlerideğişerekvefakatbelirlibirkitleiçin popülerliğinikoruyarakgelmeyibaşarmış; dönemiiçinolağanüstü,tarihselsüreçtebir dönümnoktasısunan,günümüziçinsehâlâ imkanlarıtüketilmemiş,yeniden değerlendirilebilecekcihazlarolarak teknoloji-estetikkoşutluğuna/ilişkisine hizmetetmeyehazırbirzenginlikalanıolmayı sürdürüyor.

Elektronikmüziğingelişimisürecinde teknolojininlaboratuarlardanstüdyolara, hâttâsahnelereveevlereulaşabilmesi;son derecegiriftvekullanımızor,iktisaden ulaşılmasıdabirokadarimkansız,böylelikle birkaçradyoeviveüniversitenintekeli/ güdümü/ideolojisi/veestetiğinemaruzve mahkûmolancihazlarındahaözgürbirmüzik bilinciylebuluşmasıdabüyükölçüdebuisim önderliğindegerçekleşiyor: Enstrümanlarınaadınıverenistisnaîkimlik **RobertMoog**,çocukluğundanberiuğraştığı elektroniktekibaşarısını,öncesindekoskoca birmerkezi/odayıgerektirecekcihazlarıilkin bir'yarımduvar'/kütüphaneboyutlarında, dahasonradakoltukaltındataşınabilirbir formatkompaktlığındatoparlayıpsonderece makulfiyatlardasektörekazandırarak taçlandırırken,müzikteknolojisive estetiğindebirdevrimibaşlatmışoluyordu.

Klasikstüdyoteknikleriindenaşinaolunan sonoritelerefikrenaçık,zihnenaçveruhen dündenrazıolanpopverockpodyumları, deneyselliklerintepeyevurduğuvenorm olduğu60'lardaMoogsynthesizerlarının sağladığıimkanlarlabuluşuncayepyeni atılımlargerçekleşirdi,gelişimlerini ivmelendirdi.Hernekadarbuoluşum altmışlarınsonundabirbirindenbağımsız geliştirilenbirkaçfarklıcihazınyöneldiği,tek odaya/stüdyoyasığdırılabilir yada daha kompaktmodülersistemlerin(burada Buchla,EMS,Arp,Sergegibisynthesizerları anmamızgerekir)paylaştığıbirhareketidiyse deMoogsynthesizerlarındığerlerine nazarankolaykullanılabilirliği,açıkmantığı vemodülersistemlerinenönemliartısıolarak sonderecefarklıbiçimlerdeşekillendirilebilir/ bütünlenebilir/eklemlenebilirvegeliştirilebilir olması,gördüğürağbetindengelediği fiyatıylayaygınlaşmasınısağladı.(100-150 bindolarlarseviyesindenbirkaçbinlereyada onbinlereinilmesisadecestüdyolarıdeğil, sahnelerideMoog'landırdı;alışıldığın dışındabirtınınınodönemlerindekimaliyeti raicinekıyaslaaşırımakûlburakamlar.)

Modülerliğidekısacaaçıklamakgerekirse, seskaynağıolarakbirosilatör,modifiyeedici olarakbirfiltredevresiveişlenenvoltajları duyulurhalegetirecekbirampliileilkadımı atılabilecek,birayakkabıkutusunasığabilir (böylelikleheryeretaşınabilir!)birMoog paketi,arkasındansarkanbağırsaklarıve önündenbağlantılaraelverirsantralsi girişleriyleaklagelmedikmatrislerle büyüyebilecek,karmaşıklaşacakorganikbir yaratıkgibidüşünülebilir.Hâttâböylesibir yapıoluşturmanınherhangibirmüzisyeniçin gözardıedilemeyecekzorluklarıhesaba katılarakfabrikadahazırlananMinimoog' lardakituştakımıvekolaykullanımiç-bağlantılarıyladünyanınenönemli synthesizeriünvanınıhaketmesiveherkesin elinegeçmesideşaşırtıcıdeğil.

Moogsynthesizerlarıigiderekbüyüyen kitlelerinkeşfine/beğenisine sunuldukça,en azındanilktanışmalardasondereceetkili olabilecekalbümtasarımları/izansızlıkları gündemegelmeyebaşladı.Herbiri köşemizdeelealınabilecek*"extremde"*, istisnaîliktevetabiîizansızlıktaolanbu prodüksiyonlardanenünlülerindenbazıları (elealdığırepertuarayönelik'düğme kurcalamayı'konseptedinen)*Switchedon Bach*(WalterCarlos!),*SwitchedonClassics, EverythingYouAlwaysWantedtoHearonthe Moog*(ensuluklasikler),*SwitchedonEspaña* (matadorsuMoogtavırlarıyla...),*Moogand Sitar*(Moogaltyapıüzerinehintsitarı!)ve hâttâ:*SwitchedonNashville*(yanlış okumadınız:malesefMoog'la*Country!*)ilk aklımızagelenler...

Sonderececiddiveiyibirmüzisyenolduğunu

kanıtlayanJaponsynthesizer üstadıİsao Tomitaise,bubağlamdaelealınacaken nitelikliveistisnaîyapıtlaraimzaatmış.Çoğu dahaçok birerparodiyiandıran,tazeve mesafelikitlelerinbayıldığı'garip'sıfatından geçinen;'uzaymüziği'dedirtmeyi başardığındaisesamimiyetsizbirilgiye, yüzeydenbirkulakvermeyekonuolabilen sentetiktınılarlayenideneleal ınanklasik yapıtlar,gelenekselmüzikseverkitlelerinin "soğuk"bulunsadaelektronikmüzikadına benimseyebilecekleri,dahasıtahammül edebileceklerinadirörnekleriüretirken,bunun çokötesinde,dışında,hâttâkarşısında durabileceksonderecedivenitelikli; 'yorum'olgusunuenolumluanlamda örnekleyiptaçlandıran,enazındanbunu kayıtsızkalınamayacakbirtartışmaalanına taşıyançalışmalarıylaelektronikmüzik tarihindeyerinialanTomita'nınStravinski, Debussy,StraussveWagneryorumladığı plaklarındandahafazlaanılagelen,Modest Mussorgsky'nin*"BirSergidenTablolar"*adlı müthişeserinielektronikortamdayorumladığı ***"Mussorgsky-Tomita:Picturesatan Exhibition-RCA, 1975"*** künyeliplağı,bu sayıdamasayayatıracağımızeser.

MasifbirMoog*traité'si* olarakda dinlenebilecekbuplakta,Rusbestecinin, arkadaşımimarvesanatçıVictorHartmann'ın eserlerininyeraldığısergininilhamıyla1874' te,üçhaftagibibirsürede(solo)piyano literatürünehediyeettiği11bölümlük,sıradışı ilginçlikte,adıgeçentablolarınmüzikaltasviri/ yorumuolarakelealınabilecekbuönemli eseri,soyutlamalarındahadaderinleştirilip katlanabileceğielektronikortamla buluşturulmuş.Gerçibufikiröyleaşırıilginç değil,aslında:Eserinotuzuaşkınfarklı formatta"düzenlenmişliği"(çoğundada 'bozulmuşluğu'!)var:Sologitardankilise orguna,korodanorkestraya,herbiride defalarcaörneklenmişbirçokversiyon denemesi;hâttâçoğunluğun"esası"olarak bildiği,M.Ravel'inmeşhurbüyükorkestraiçin elealışı,nekadarzenginliğeyönelmişgörünse deasılformatın;solopiyanonunsonoritesine yönelikkompozisyonulâyıkıncatemsilediyor olabilmektenuzak.Bununtemelsebebi,son derecezenginmelodikçizgilervecazip armonilerelealınırken,yapıtınderinliklerinde gizliunsurlarınıngözardıedilmişliği, kendilerinevarılamamışlığıolabilir.

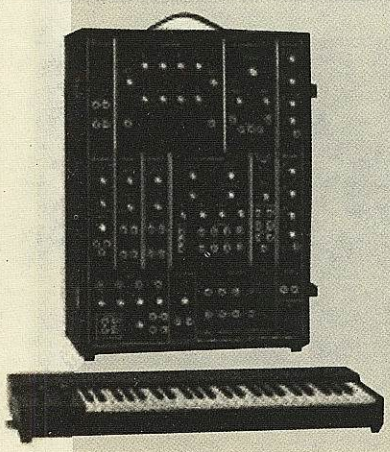

Tamdabunoktadabildiktümreferansların dışındanhareketle,sentetikseslerin soyutluğakomşuluklarıdeğerlendirilerek özenlebiçimlendirilmişelektronikversiyon, hemgenişleyentasvirolanakları,hemde bambaşkabirfarkındalıkveespriylealtıçizilen dramatikunsurlarıyla Mussorgsky'nin yapıtınakaydadeğerbiryorumkazandırmış: Yukarıdaanılanlarınaksineeseri eksiltmemiş,elektronikformatınbeklenmedik tavırveduruşuyla'arttırmış';"*yazılı-çizili*"tabir ettiğimizveböylelikleancakbiryorumve yorumcu(su)ylahayatbulabilecekgeleneksel BatıMüzikKültürü(ürünü)normlarınahizmet edebilecekkonumdadeğerkazanmışbir çalışma.

Kullanılancihazların,başlamodülerbirMoog sistemiolmaküzere,kapasitelerive zorlukları,sağladıklarıimkanlarla dengelenmiş,elektronikseslervepasajlar, geneltabirle:orkestralanırcasınakoordine edilmiş.11bölümlükyapıtta,hayalgücünü zorlartasvirlerinsoniksoyutlamalarıarasında yerbulan,bunlarıbirbirinebağlarnitelikte homojenyapılarsunan*Promenade* bölümleriyleeserbütünlüğüsağlanmış.Hiç beklenmedikgerçeklikteveanlatım gücündekisesyakıştırmalarıvetasarımları kadaroldukçaefektifkullanılan*spatial* unsurlar,özellikledinamikpanoramalar, uygunröprodüksiyonolanaklarında olağanüstüimgelemkatmanlarınaulaşan psikoakustiktetikleyicilerolarakdeğer kazanmış.Ogününşartlarındagerçektenson derecezorvebüyükemekisteyenkurgular, hemyapıtahemdeelektroakustikmüzik söylemine,birkezdahaaltınıçizmekistediğim "yorum"ve"yorumcu"unsurununkritikliğini katarak,imlâyave kimyaya;stüdyoyave müzisyenineteknisyenveyabesteciden, kompozisyonveprodüksiyondan farklıbir nosyonalanıdahaeklemiş.

OOo

Oldukçasükseyapmışveçokbaskısıolan plağımızınistenipdebulunamamasıhalinde 'tehlikeanındacamıkırınız'misali ulaşılabileceğinibelirtmektefaydagördüğüm birdeCDversiyonuvar-yadavardı:**1984**tarihi busektördeartıkarkaiksayılabildiğinden**RCA PD80838**künyelidiskidesahaflardan aramayabaşlayabilirsiniz.Biriyihaberde, bendeki"n'olur-n'olmaz"CDkopyası örneğindeolduğugibi,Türkiye'desatılan/ satılmışbirfirmadançıkmışolması.Plakyada CD,birindenbirinedenkgelmenizdileğiyle... Özelliklepiyanistlerehararetletavsiyeolunur.

Kadir Kıvılcımlı

a sosyolog

YOLA GETİRİLMİŞ ŞEHNİŞİN

Tanju Okan'ın Ziya Osman Saba ile ülfeti var mıdır? O eskilerden esen rüzgârın kaynağı "babamın yırtık elbisesi" ise, neden olmasın. Çocukluğum şarkısı, Okan'ın evreni için anahtardır: Doyasıya ağlayamayan adam. Belki de bu yüzden hıçkırık yerine gülme sesi katmıştır şarkılarına: En acısından.

Kaybetmeye çocukluğundan meyilli.

Tarih erbabının "adem ejderhası" olarak betimlediği adam, Ulubatlı Hasan'dan çok Tanju Okan'dır; hele ağzından çıkan o yakıcı ses hesaba katıldığında... O dev bedenle uyumsuz, uygunsuz, sokak köpeği bakışları, hüzünlenmek için yağmuru gereksinmeyen.

Marmeladov, "süprüntülerin" nasıl aşağılandığını anlatır Raskolnikov'a. Marmeladov'un silah olarak alkolü kullandığı uzun sürmüş intiharından bir çizgi çekelim Okan'a: Marmeladov da şarkı söyler. Ne denli aşağılanırsa o denli arınır günahlarından, o denli rahat ilerler ölümüne doğru.

Tanju Okan o denli hakim değildir kendi yazgısına: Parkta yatmayı seslendirmiş ama yap/a/mamıştır. Çünkü topluyaşam onun peşindedir; iyi şarkı söyler o, Marmeladov'un zıddına. Marmeladov evini, ailesini, işini terk edip samanlıkta yatarken, Okan parkta yatmanın şarkısını söyleyebilmiş, yazgısından ancak bunun iznini kurtarabilmiştir.

Şevket Uğurluel onun anısını yadettiği programda anlatmıştı: Birlikte çalıştıkları dönemde, alkolle hasbıhalini bırakıp provaya gelmez Okan. Uğurluel'in yarı yalvararak "Bari şarkıya hangi notadan gireceğimizi çalışalım" uyarısına yanıtı her daim aynıdır:

"Sen istediğin notadan gir, ben söylerim!"

Uğurluel'in hangi notadan girdiği önemli değildir gerçekten de. Ne nota, ne ritm ne de melodi önemlidir Okan için. O yazgısında hakim olabildiği tek şeyi yapmakta, şarkısını söylemektedir.

Yaşamının geri kalanı da şarkı söylemesinin alegorisi gibidir: Topluyaşam en yanlış notadan girip en aksak ritmle ilerler, Okan acı dolu gülüşünü bozmaz.

Cemile Kutgün'ün tek omzunu açıkta bırakan tuvaleti yüzünden bir yıl TV ekranından uzaklaştırıldığı yıllar - Kutgün şimdiki zamanın Avşar'ı ya da Gülben'i ayarında bir ikon o demler; demem o ki, ceza büyük, denetim dehş et. Okan o TV ekranında sofrasını kurup rakısını içerek şarkısını söylemiştir.

İkiyüzlülüğün cisimleştiği an: Semiz, üstelik epeyi biçimsiz bir kadın omzuna tahammül gösteremeyen topluyaşam ahlakı bir şarkıcının alkolik olarak teşhirine izin verebilmiştir. O gün müzik dinlenmedi, hatta şarkıcı görülmedi bile; topluyaşam kendi yarattığı bir pornografik nesneye baktı.

Yanıtını çoktandır merak ettiğim soru: Tanju Okan'ın imgesi alkolikliğinin sonucu mu yoksa, tam zıddına, Tanju Okan imgesi belasına mı alkolik oldu?

Onur, şeref, haysiyet, gurur, özsaygı... Bunlar tali önemde harf terkipleridir. Asal sorun, topluyaşamın ahlakına karşıduran bireysel bir ahlakın üretilmesi, daha zoru, bu bireysel ahlakın sürdürülebilmesidir. Okan'ın iç buran yanı, bu savaşıma hiç kalkışmamış oluşudur. Suistimali onu millletvekili adayı yapmaya dek kanırtan bir topluyaşama dur dememiş, buna yeltenmemiştir bile.

En fazlasından "Öyle sarhoş olsam ki, hiç uyanmasam" kolaycılığına kaçar, "her şey bir rüya olsa, unutarak uyansam."

Tanju Okan bir kadeh, bir cüsse, bir sestir topluyaşamın gözünde: Soytarı muamelesi yapılan Satyr. O kadehin içindeki sıvının derişimi, o cüssenin taşıdığı yürek, o sesin müstehzi acılığına bakılmadı nedense.

Diyalektik denen şey tam da bu: Topluyaşamın ona karşı kullandığı silah, Okan'ın zırhıdır aynı zamanda. Herkes onu beyaz bir kadeh gibi görür iken, kapkara Şehr-i Amed suru gibi dikilmiştir. Vakur değil, küskün ve karanlık bir dikiliş: Gecekonduları süs olarak kabul eden binyıllık burç.

Gelip dayandığımız nokta şu: Ergüder Yoldaş gibi adaya kaçmak da var bu savaşın sonunda, tam şehrin ortasında, rehin alınmış bir heykel gibi dikilmek de.

Tanju Okan yazgısının elinden alınmasına izin vermiş ama Niobe olmamıştır en azından.

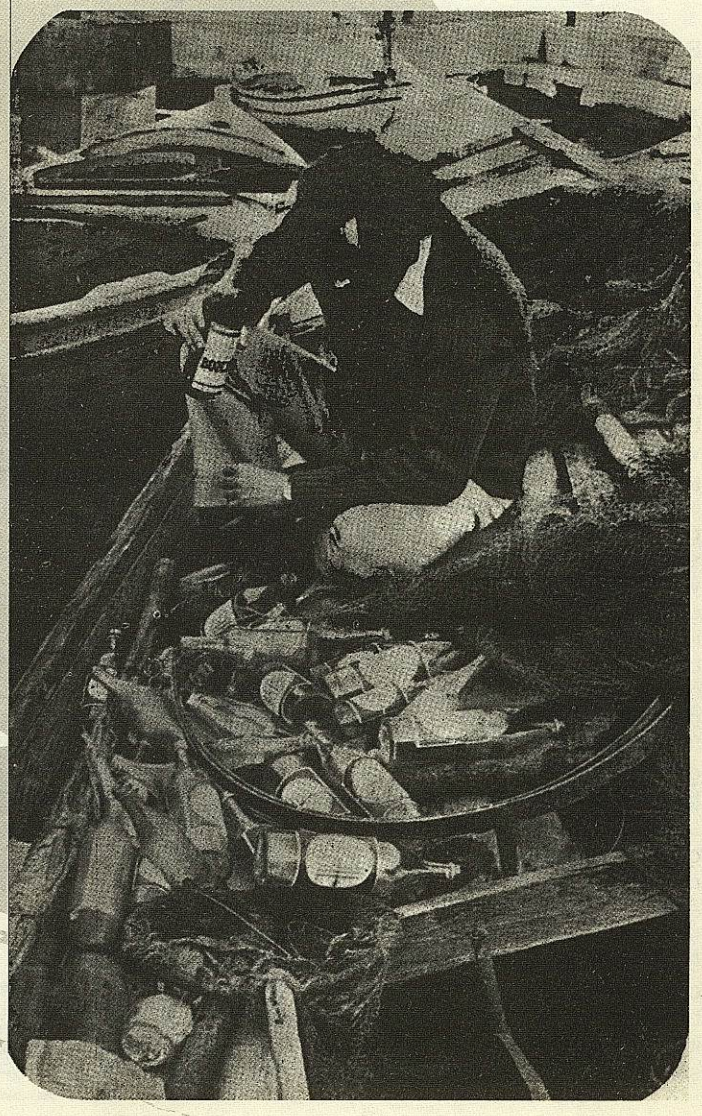

sinema dersleri

"Görsel sanat dallarının sonuncusu olan sinema, resimsel düzenlemeler söz konusu olduğunda, resim sanatına dair ölçü ve kuralları temel alır. Ancak yaratılan görüntüler, resimden farklı olarak hareketi de içerdiğinden, sinemaya özgü bazı kurallar da geliştirilmiştir. Bugünkü dersimizde sinemada varolan temel kompozisyon kurallarını Açıklamaya çalışacağız."

Pınar Tınaz Gürmen

Görüntü içinde varolan objelerin, büyüklük, renk, aydınlık, hareket yönü gibi özelliklerine bağlı olarak, bir fikre hizmet edecek şekilde düzenlenmesine kompozisyon adını veriyoruz. Seçtiğimiz kompozisyonun, söz konusu resmin içeriğini desteklemesi ve hatta onu daha da etkili kılması için, bazı basit kurallara dikkat etmek gerekir. Konumuza girmeden önce, anlatacağımız kuralların kati olmadığını, asıl önemli olanın sanatçının estetik zevki olduğunu, ancak bazı ipuçlarını bilmenin görsel beğeni ve yeteneğimizi geliştirmekte faydalı olacağını belirtmeliyiz.

Görsel kompozisyon oluşturmanın tarihine baktığımızda, çok öncelere, insanoğlunun henüz resim bile yapmadığı, gördüklerini hareketler aracılığıyla diğer insanlara anlattığı döneme kadar uzanabiliriz. Resmi çizmek söz konusu olmasa bile, görüntüleri belli bir düzen içinde hafızada tutmak ve buna kendi yorumunu da katarak, diğerlerine anlatmak da görsel kompozisyon yaratmanın bir biçimidir.

Resim sanatı ilk etapta nesne ve öznelerin birbirlerine oranlarının önem kazandığı bir kompozisyon sistemi geliştirmiş, daha sonra buna, önde, arkada, sağ ve solda olma gibi coğrafi özellikler eklemiştir. Ancak bugünkü anlamda kompozisyon adını verdiğimiz kurallar sisteminin oluşumu, Rönesans hareketi ile birlikte hız kazanmıştır. Rönesans boyunca, insan anatomisi incelenmiş, organların birbirlerine oranları hesaplanmış, hepsinden önemlisi de perspektif düşüncesi gelişmiştir. Sanatçının gördüklerini tek bir bakış noktasını esas alarak, derinlemesine düzenlemesi mantığına dayanan perspektif, Leonardo DaVinci'nin çalışmalarına kadar, sadece boyut ve duruşlar göz önüne alınarak oluşturulmuştur. 15. yüz yıl ressamlarından Mantegna veya Ucello'nun bu doğrultuda eserler verdikleri söylenebilir örneğin. Söz konusu dönemde ressamlar kompozisyonlarını mesafeye göre büyük-küçük ve önünde-arkasında ayrımını göz önüne alarak yapmaktadırlar. DaVinci ise, ışık ve gölgenin yarattığı farklılıkları da işin içine katar ve aydınlık bölgelerin daha berrak, karanlıkların daha zor seçilir olması gerektiğini, yakındaki nesnelerin net, uzaktakilerin ise daha flu algılanmakta olduğunu söyler. Ona göre ışık ve gölge birbirini tamamlayan unsurlardır ve nesneleri sarmalamaları, yumuşatmaları gereklidir. Amaç, resmedilenin mümkün olduğu kadar gözün gerçek algısına yaklaşmasıdır.

DaVinci ayrıca, üçgen ve diyagonal olarak iki ayrı kompozisyon şekli benimser. İlk dönem eserlerinde resim içindeki kişileri, bir üçgen oluşturacak şekilde yerleştirmiş, daha sonra ise diyagonal bir düzenlemeyi benimsemiştir. Her iki kompozisyon örneğinden birer örnek alıp, incelerseniz, üçgen kompozisyonun daha durağan, diyagonal olanın ise daha hareketli algılandığını fark edebilirsiniz.

Rönesans resmi, tüm olayın çerçeve içinde cereyan ettiği izlenimini veren kapalı kompozisyonun önemli örneklerini içerir. Son dönemde ise açık kompozisyon dediğimiz, resmin, çerçeve dışında da devam ettiği hissini yaratan farklı bir kompozisyon şekli ortaya çıkmıştır. Sinema, hareketli görüntülerden oluşan bir sanat olarak, ister istemez, açık kompozisyon tekniğine daha yakındır.

Bir kompozisyon oluştururken, dikkat edilecek en önemli nokta, 1/3 kuralıdır. Genel olarak resmin üç parçaya ayrılması ve ana objenin 1/3lük alanı kaplaması, diğer alanların ise dengeleyici görev görmesi prensibine dayanan 1/3 kuralının kullanımına, hemen her tabloda, fotoğrafta ve filmde rastlamak mümkündür. Örneğin, resmin 1/3'lük alanı zemin için ayrılmış ve koyu bir tonda renklendirilmişse, 1/3lük diğer bölümlerden biri, eşdeğer renk yoğunluğuna sahip bir leke veya obje ile dengelenmelidir. Bu konuda klasik Amerikan sineması örnekleri izlemek faydalı olacaktır. John Ford, Franc Capra, Orson Welles gibi ustalar ile çalışmış olan görüntü yönetmeni Gregg Toland'ın kompozisyonlarına bakarsanız, 1/3 kuralının mükemmel uygulanışına tanık olabilirsiniz...

Doğru bir kompozisyonda, objenin üst sınıra yaklaştığı noktaya uzaklığı, alt sınıra yaklaştığı noktadan daha fazla olmalıdır. Bir portre resmettiğinizi düşünün. Oyuncunun göğsü, alt sınıra bitişikse, başının üzerinde bir parça boşluk bırakmanız gerekir. Buna sinema dilinde 'baş boşluğu' adı verilir. Ancak oyuncu aşağı doğrubakmaktaysa, boşluk vermeye gerek kalmaz; çünkü seyircide resmin aşağı doğru hareket halinde olduğu hissi hakim olacaktır.

Kompozisyonda önem kazanan bir başka nokta, zemin ile objenin ilişkisini doğru biçimde kurmaktır. Resmin zemini ve üzerinde yer alan nesnenin renk ve büyüklükleri seçilirken, bilinmesi gereken ilk şey, gözün daha büyük alan kaplayan rengi zemin, küçük alan kaplayan rengi ise, nesne olarak algılamak eğiliminde olduğudur. Resmin taşıdığı hareket hissi de, zemin ve objenin ilişkisi ile ortaya çıkar. Tek parçalı zeminler daha durağan, desenli veya renk, ışık, gölge gibi unsurlarla bölünmüş olan zeminler, daha hareketli algılanır. Objeler için de aynı durum geçerlidir. Ayrıca, objenin hareketi ne kadar doğrusalsa, görüntü o kadar durağan olur. Hareketin en yoğun algılandığı kompozisyonlar, objelerin diyagonal hareket halinde resmedildiği kompozisyonlardır. Bunun yanı sıra,

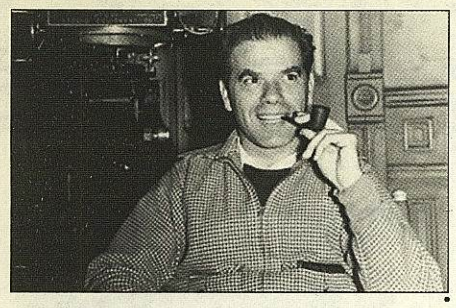

objenin, kadraj dışında kalan parçaları varsa, bu da hareket hissini güçlendirir. Özetle şöyle söyleyebiliriz; resmi oluşturan zemin ve obje arasında ne kadar çok çatışma varsa, hareket hissi o kadar yoğun olur.

Son yıllarda reklamcılık sektörünün hızla gelişmesi sonucunda, gözün resmin hangi noktasına odaklanma eğiliminde olduğu araştırılmış ve normal görüşe sahip bir kişinin, resmin solundan, sağına doğru üst yarıda bir eğri çizerek görüntüyü taradığı, daha sonra sola doğru düz bir çizgide ilerleyerek, resmin üst yarısının orta kısmına gelen bir noktada durduğu, odaklanmanın bu noktada yoğunlaştığı saptanmıştır. Ürün tanıtmaya yönelik klasik bir reklam filmini bu gözle izlerseniz, yaptığımız tanımlama netlik kazanacaktır. (Elinde deterjan kutusu ile kişi, soldan girer, kadrajın bitimine dek yürür ve geri döner. Resmin ortasında durur ve elindeki ürünü, üst yarının ortalarında bir yerde tutar!)

Amaç, dengede bir kompozisyon yaratmaksa, nesneler, kenarlara eşit uzaklıkta olmalıdır. Ortaya yakın bir yerde duran eşit büyüklükte iki nesne, birbirine yönelmiş hissi yaratır ve dengeyi korur. Eğer amacımız sağa doğru hareket hissi taşıyan bir resim oluşturmaksa, nesnenin, sol tarafa yerleştirilmesi gerekir. Örneğin resim içindeki oyuncu sağa doğru yürümekteyse, mutlaka yürüme yönünde belli bir boşluk kalmalıdır. Buna sinema dilinde, 'bakış boşluğu' adı verilir. Aksi taktirde seyirci, oyuncunun aniden geri dönüvereceği hissine kapılabilir!

Sinemada kompozisyon konusunda pratik ipuçları:

1- Gözümüz, bir bakıştan diğerine geçerken aradaki nesneleri görmez. Çevirim sırasında göz kapağımızın anlık kapanışı, bunu engeller. Dolayısıyla, iki kişinin konuşmakta olduğu geniş resimler oluşturmak riskli olabilir. Seyirci diyalogları takip etmek için oyuncular arasında sürekli gidip geleceğinden aradaki alanda önemli bir şey olmaktaysa, bunu kaçırabilir.

2- Gözümüz baktığı her şeyi görmez. Sadece ilgi duyduğu ve gerekli bulduğu şeyleri algılar. Dramatik bir sahnede arka planda yer alan ışıklı bir pano veya kırmızı giymiş bir kadın, tüm dikkati dağıtabilir.

3- Resminizi geniş açılı bir objektif kullanarak oluşturmuşsanız, kamera hareketi yapmanız doğru olmaz. Geniş açılı objektifler, perspektifi deforme ederler ve hareket de bu deformasyonu artırır.

4- Tekli çekimler yerine amorslu planlar tercih etmek, gerçekçilik duygusunu artırmasının yanı sıra, perspektifi de belirginleştirir. Ayrıca, ressamların portre çalışırlarken genellikle tuvallerini

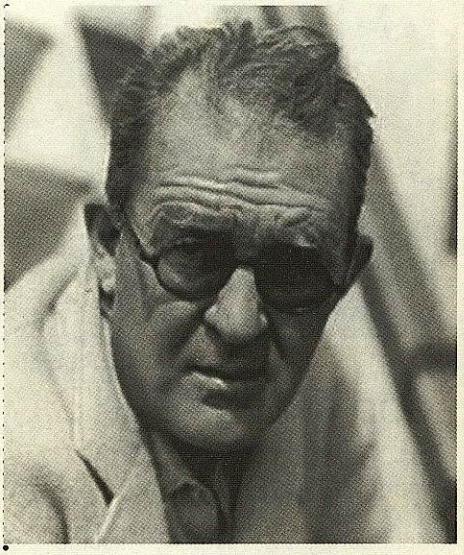

dikine kullandıkları düşünülürse, amorslu resimler, ön plandaki karaltı sayesinde çerçevenin dikine algılanmasını sağlamakta ve daha estetik bir kompozisyon şansı vermektedir.

Bugün kısaca kompozisyon kurallarını açıklamaya çalıştık. Perspektiften, 1/3 kuralına, kapalı ve açık kompozisyon şekillerinden, zemin ve obje ilişkisine kadar kompozisyon konusunu ilgilendiren her türlü örnek için, herhangi bir Greenaway filmi izlemeniz, konuyu daha iyi anlamanıza yardımcı olacaktır... Önümüzdeki ay, başlıca kamera hareketleri ve bunların işlevleri üzerinde durmaya çalışacağız...

CHRISTINA AGUILERA STRIPPED

Artık değiştiğini, kendini bir genç kızdan çok olgun bir kadın gibi hissettiğini söyleyen **Christina Aguilera**'daki bu değişim müziğine de yansımış. Hip hop, soul, rock'n roll, pop gibi farklı türlerdeki şarkılara yer verdiği yeni albümü **"Stripped"** ile **Christina** ruhundaki ve müziğindeki değişimi sergiliyor. Albümün intro'sunda **Christina**'nın da söylediği gibi sanatçı şarkılarıyla kendisini çırılçıplak ortaya koymuş.

"Genie In A Bottle", "What A Girl Wants" gibi müzik listelerinin zirvelerine yerleşen şarkılarının yer aldığı kendi ismini taşıyan ilk albümü, İspanyolca seslendirdiği şarkılarından oluşan **"Mi Reflejo"** ve yeni yıl şarkılarından oluşan **"My Kind of Christmas"** albümünlerinden sonra **"Stripped"**, **Christina** hayranları tarafından uzun zamandır merakla ve heyecanla bekleniyordu.

İlk albümü ile **Grammy** dahil, pek çok ödül kazanan, ardından İspanyolca albümü **"Mi Reflejo"** ile Latin dünyasında da yıldızlaşan **Aguilera** güzel sesi, güçlü vokalleri ve sağlam yorumu ve bu kez söz yazarı da olarak bir kez daha listelerin zirvesine yerleşeceğini kanıtlıyor.

"Teen pop"tan "adult consept"e geçiş yapan **Aguilera** **"Stripped"**te *Pink*'in ikinci kez doğuşuna da sebep olan "*4 Non Blondes*"tan *Linda Perry* ile çalışmış. Sanatçı, albümün ikinci single'ı olarak listelere giren **"Beautiful"**u da yazan *Perry* ile albümün dikkat çekici parçaları arasında yer alan **"Make Over"** ve **"Cruz"**un yanı sıra babası için yazdığı ve çocukluğunda şahit olduğu aile içi şiddeti anlattığı **"I'm Ok"** parçalarının yazılmasına da ortak olmuş.

Christina, albümde iki parça dışında bütün şarkılarda co-writer olarak görev almış ve şarkıların yazımında *Perry* dışında *Scott Storch, Matt Morris, Steve Morales, Rob Hoffman, Glenn Ballard* gibi önemli isimlerle çalışmış. Albümün prodüktörlüğünü ise sanatçı *Ron Fair* ile birlikte üstlenmiş.

Aguilera'nın *Lil Kim*'le birlikte söylediği **"Can't Hold Us Down"** ve *Alicia Keys*'in aynı zamanda vokallerini de seslendirdiği kendisine ait olan **"Impossible"**ı albümün favori parçalarını oluşturuyor. Bir kadın dayanışması sonucu ortaya çıkan ve **Aguilera**'nın hayatından izler taşıyan albüm yeni yılın en iddialı yapımları arasında ki yerini alıyor.

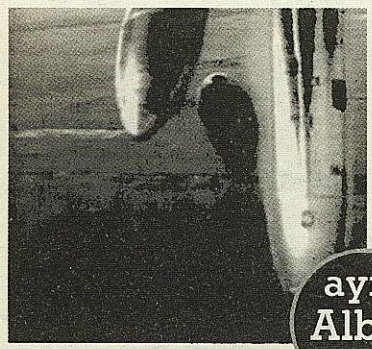

GOD SPEED YOU! BLACK EMPEROR
Yanqui U.X.O

Montreal'li grubun dördüncü albümü **Yanqui U.X.O**. Amerikan emperyalizmine ve Ariel Sharon'a karşı oldukları bilinen God Speed You!, yeni albümlerinde Steve Albini'yle çalışarak, **Yanqui U.X.O**'yu ne kadar önemsediklerini göstermiş oldular. 75 dakika boyunca her hangi bir vokalle karşılaşmıyoruz ama bu albümü bir klasik müzik albümü yapmıyor. Yine de klasik müzik etkileşimlerini görmek mümkün. GSY!BE ne yapmak istediğini biliyor. Ne yaptığı ise ortada, müziklerini dinlerken kendimizden geçiyoruz, biraz rahatsız oluyoruz, depresyona giriyoruz, isyan duygusuyla besleniyoruz. Adete uyuşturucu etkisi yaratıyor **Yanqui U.X.O**. Hemen belirtmekte fayda var, albümün içinde toplam 5 şarkı bulunuyor ama bunlardan dördü, ikişer ikişer birbirine bağlanmış durumda. Yani üç şarkı duyuyoruz aslında, "09-15-00", "Rockets Fall on Rockets Falls" ve "Motherfucker=Reedemer". Şarkıların başlarında sessizlik ön plana çıkıyor ve düşük tonlu melodilerle karşılaşıyoruz. Dakilar geçtikçe artan bir tansiyon ve heyecan söz konusu, tüm kinlerini dışa vuruyor GSY!BE. Müziklerinin kölesi oluyoruz. Artan melankoliyle beraber vücudumuz hemen alkol ihtiyacı duymaya başlıyor. Gittikçe dibe vuruyoruz. Albümün kapağında yer alan uçaktan atılan bir bomba fotoğrafı, büyük plak şirketlerinin, bomba ve silah üreticileri ve sağlayıcılarıyla beraber, genel yıkımda rol aldıklarını simgeliyor. Bütün bu sosyolojik ve politik yaklaşımlar sizi ilgilendirmese de, GSY!BE'ın müziği herkesin ilgisini hak ediyor. Kötü anlarınızda her zaman yanımızdalar, mutlu etmek için değil, duygularımızı yansıttıkları için.

10/10 Bora Şimşek

BETH GIBBONS & RUSTIN MAN
Out Of Seasons

Beth Gibbons daha çok 94 yılında kurulan trip-hop grubu Portishead'in olağandışı vokalisti olarak bilinir. Peki Gibbons'ın solo albüm çıkarmış olması Portishead'in bittiği anlamına mı gelir? Hayır, 2003'ün başında Portishead 3. albümüyle tekrar karşımıza çıkacak...Rustin Man ise daha çok Paul Webb diye biliniyor (Talk Talk'un basçısı).
Out Of Season, sample'lar, çızırtılar, yumuşak ritimler, Rustin Man'in akustik gitarı ve yalın piyano melodilerinin Gibbons'ın vokaliyle birleşen bir büyüsü. "Mysteries", Gibbons'ın vokali ve tüyleri diken diken eden gitar tonlarıyla dinleyiciyi daha ilk dakikada etkisi altına almayı başarıyor. Gibbons, sadece bir telefon defterini şarkı söyler vaziyette okusa bile dinleyiciyi zayıf bir şekilde ağlatabilir. Gibbons'ın vokali "Romance"da tamamen Billy Holiday'i andırıyor ve caz tonları şarkıda hakimiyetini kuruyor. "Drake" melankoliyi yansıtırken, "Funny Time Of Year" albümdeki en iyi şarkı diye de adlandırılabilir. Yılın en iyi albümleri kategorisine rahatlıkla girebilecek bir albüm Out Of Season. Hiç tereddütsüz alınabilecek bir yapıt... **8/10**
(Devin Aylin Komar)

ADD N TO (X)
Loud Like A Nature
(Mute)

1994'te Londra'da bir yerlerde Wendy Carlos'a ve Pierre Henry'e hayran 3 şahsiyetin kurduğu grubun müziğinin Stereolab, Komputer gibi vintage analog sintisayzırlara düşkün gruplara yakın bir yerde duracağını tahmin etmek mümkündü. Fakat eski albümleri ve son albümleri Loud Like A Nature ile gösterdiler ki, müzik tarihinin çok farklı noktalarından ilham perileri kullanıyorlardı. Kariyerlerinin zirvesi sayılabilecek **Avant Hard(Mute,1999)** gibi Loud Like A Nature da, Neu!'nun krautrockunu, Can'in canlı baterilerinin sürükleyiciliğini ve Throbbing Gristle'ın kaotik yapısını kullanıyordu. Albümde "Take me to your leader", "Party bag", "All night lazy" gibi şarkılar glam rock ile electronicayı birleştirirken, "Electric village", "-U baby", "P.P. machine"in b-filmlerini andıran çılgın yapıları bir sürü şarkı üst üste binmiş hissiyattı uyandırıyor. Trans Am gibi gruplar ne yaptığını çok iyi bilerek yoluna devam ederken, Add N To (X) çatlak, üşütük albümler yapmaya devam ediyor. Loud Like A Nature'da melodileri, vokali, kullandığı sample'lar ile harmanladığı tür'leri normal bir şekilde birleştirmekten öte, tür'lerin adeta ırzına geçerek gerçekleştiriyor şarkıları Add N To (X). **7/10**
(Alkan Avcıoğlu)

SANTANA
SHAMAN

Önceki albüm *Süpernatural*'in ulaştığı aşırı ticari başarının ardından aynı formülle üretilmiş yeni Santana albümü. Top-lam on altı parçadan oluşan albüm sanki Süpernatural'e gir-meyi başaramamış parçaları biraraya getirmiş gibi. Bu al-bümde öne çıkan isimler Michelle Branch, Dido, P.O.D, Chad Kroeger, bir de herhalde pazarı çeşitlemek için Placido Do-mingo var. Sonuçta kapağın altında yeni bir şey yok. Eğer sıkı bir Santana fanıysanız ya da önceki albümü dinlemekten hiç sıkılmadıysanız almalısınız. Kolay gelsin.. **10/6**
(Kaan Çaydamlı)

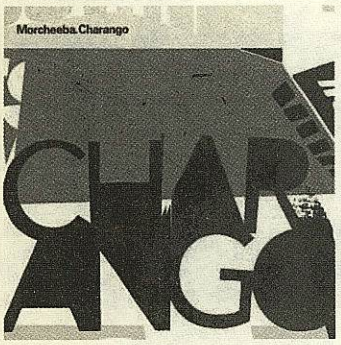

MORCHEEBA
Charango

Morcheeba sonunda bazılarını hayal kırıklığına uğratmayı başardı. Olağanüstü başarı bir kenara, aslında **Big Calm**'dan beri eski morcheeba tadı bile yok artık. Kolay dinlenilebilen, çocuğumsu, arkadaş canlısı şarkılar radyolarda çoktan dönmeye başladı bile. Demek istediğim Morcheeba'nın eski tarzına geri dönmesi değil, bence artık yaratıcı bir şeyler yapmaya başlamalı, tabi eğer yaratıcılığını ilk albümlerde tüketmediyse! Albümün açılışında karşımıza çıkan "Slowdown" yankılanan gitarlar ve Edwards'ın yumuşak sesiyle birleşse de liriklerin bayağılığı saçma sapan kafiyelerle dolu. Onların yapmacık görünmesi için dışardan birinin gruba katılmasına gerek yok, bunun kanıtı da "Sao Polo". Tecrübe yerinde kullanılmadığı zaman hiçbir işe yaramıyor. Umarım bir gün Morcheeba yenilenmiş ve bir şeylerin gerçekten farkına varmış bir şekilde karşımıza çıkar. Charango, Morcheeba hayranlarını bile hayal kırıklığına uğratacak bir albüm... **2/10**

THE MUSIC
The Music

Bu güne kadar kimsenin bu adı kullanmamış olması çok garibime gitmişti. Yaz sonunda adını duymuştum The Music'i ve sizi temin edebilirim ki amazon.com'da bulması en zor grup The Music. 2001'de Steve Lamacq tarafından İngiltere'nin imza attırılmamış en iyi grubu ilan edildiler. Debut albümlerini geçtiğimiz aylarda EMI etiketiyle çıkardılar ve bu albümden çıkan ilk singleları "Take the Long Road and Walk It" oldu. The Music'in müziğini anlatmak için en basit yol, Primal Scream'e olan benzerlikleri. Yine de Primal Scream'in elektronik müziğe gitar unsurunu enjekte etmesi ile The Music'in gitar müziğine elektronik müziği dahil etmesi gibi bariz bir fark var arada. **The Music** mükemmel bir parti ve dans albümü. Vokalist Stuart Coleman'ın vokali Stone Roses döneminin Ian Brown vokalini andırıyor, tam bir Manchester aksanı. Ama Leeds'li olduklarını itiraf etmeliyim. Albümün en etkileyici şarkıları, ilk singleları olan "Take The Long Road And Walk It", "Turn Out The Light", "The People" ve "Too High". **The Music** elde edilmesi gereken ve her ne°elenmek istenildiğinde dinlenmesi gereken, parti ortamlarının olmazsa olmaz albümlerinden biri olmaya aday. **9/10**
Bora Şimşek

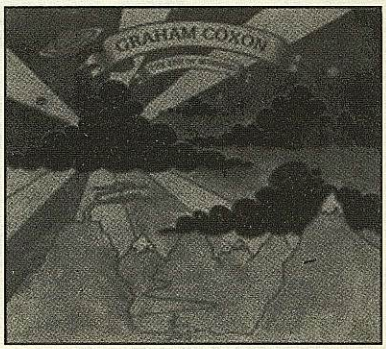

GRAHAM COXON
The Kiss Of Morning

Blur'den ayrılıp ayrılmadığı hala belli olmasa bile, Coxon'ın dördüncü solo albümünü piyasa sürmüş olması, onun bu işi tek başına da sürdürebileceği anlamına geliyor. **The Kiss of Morning**, eski Latin Amerike ve folk ritimlerinin içine dalmış gibi. Sesini gitarını kullandığı gibi kullanamıyor da olsa, son zamanların klişe brit-pop vokalinden çok uzakta olması gayet iyi. Bernard Butler'ın bir kaç adım önünde duruyor İngiltere'nin en yaratıcı gitaristi Graham Coxon. 13 şarkılık bu albümde Coxon'ın grunge, punk tutkusunu ve folk, blues etkileşimini görmek mümkün. Albümde öne çıkan parçalar, "Escape Song" , "Mountain of Regret", Damon Albarn'ın gölgesinden uzaklaştığı açıkça hissedilen "Good Times". Tüm bu olumlu niteliklerine rağmen, hepimiz için geçerli olan şey, Damon Albarn'lı Graham Coxon'ı tercih ettiğimiz. **6.5/10**

ROBBIE WILLIAMS
Escapology
(EMI)

Evvel zaman içinde Robbie Williams, Take That adında bir gruptaydı. Her neyse, sıkıcı günlerdi. Bir gün Robbie Williams Oasis'in tur otobüsüne atladı ve "Cigarettes&Alcohol" gibi tınlayan bir şarkı yaptı. Hatta o şarkı o şarkıydı ve Robbie artık özgürdü. Aradan dört albüm geçti ve Robbie Williams "Cigarettes&Alcohol" gibi tınlayan bir şarkı daha yaptı. Bu sefer şarkının adı "Monsoon". 'Zayıf bazı şarkılar söylemiştim' şeklinde açılan "Monsoon" Take That dönemine dürüstçe gönderme yapıyor. Ancak albümün dürüst lirikleri Robbie'yi kurtaramıyor, adının **Escapology** olmasına bakmayıp Robbie Williams'ın bu albümle ortalıktan kaçmasına izin vermemek lazım. Çünkü albüm gerçekten çok kötü. **Life Thru a Lens'in (1997), I've Been Expexting You'nun(1998) ve Sing When You're Winning'in(2000)** kalitesinden ne kadar uzak olduğunu anlatmak için kelimeler yeterli kalmıyor. Bir diğer ilginç husus ise Life Thru a Lens'ten bu yana gitgide biraz daha kötü albümler yapması. "Feel"den "Love Somebody"e, "Hot Fudge"a kadar neredeyse çoğu şarkıda daha önceki başarılarını tekrar etmek istemiş. Yeni hiçbir şeyin sunulmadığı Escapology, Cd çalarlardan başka bir şeye hitap ediyor sanki. **3.5/10**
(Alkan Avcıoğlu)

IDIOTEQUE

İngiltere Indie Singles

1.UNITED STATES OF WHATEVER-LIAM LYNCH
2.LIKE I LOVE YOU-JUSTIN TIMBERLAKE
3.POSSE (I NEED YOU ON THE FLOOR)-SCOOTER
4.NO LIMITS-BAKSHELF DOG
5.LIVE OR DIE/SOUTH MANZ-DILLINJA
6.DIRTY HARRY'S REVENGE-ADAM F FT BEENIE MAN
7.REVOLUTION-BK
8.IT'S ON-DIE & SKITZ
9.BURNING-ROB TISSERA
10.POOR LENO-ROYKSOPP

İngiltere Dans Albüm

1. MELODY AM-ROYKSOPP (WALL OF SOUND)
2. ANGELS WITH DIRTY FACES-SUGABABES (ISLAND)
3. RETRO-NEW ORDER (LONDON)
4. CLUBLAND II (UMTV/AATW)
5. ORIGINAL PIRATE MATERIAL-STREETS (679/LOCKED ON)
6. 18-MOBY (MUTE)
7. LOST HORIZONS-LEMON JELLY (IMPOTENT FURY)
8. THE CHILLOUT SESSION 2003 (MINISTRY OF SOUND)
9. GREATEST HITS 87-92-KYLIE MINOGUE (PWL)
10.LOVEBOX-GROOVE ARMADA (PEPPER)

İngiltere Box Office

1. Die Another Day
2. Harry Potter and the Chamber of Secrets
3. The Santa Clause 2
4. Like Mike
5. Deathwatch
6. The Quiet American
7. Dirty Pretty Things
8. Anita and Me
9. Enough
10.28 Days Later

trip / Kadıköy

1. Scorpio Rising - Death in Vegas / Liam Gallagher
2. Dragging Me Down - Inspiral Carpets
3. Tony Adams - Joe Strummer & The Mescaleros

Her eve lazım 3 şarkı

American Analog Set-Magnificient Seventies
Mazzy Star-Roseblood
Einstürzende Neubauten-Blume

İngiltere Indie Albüm

1.THINKING IT OVER-LIBERTY X (V2)
2.GREATEST HITS 87-92-KYLIE MINOGUE (PWL)
3.THE VERY BEST OF-STONE ROSES (SILVERTONE)
4.HAVE YOU FED THE FISH-BADLY DRAWN BOY (XL RECORDINGS)
5.18-MOBY (MUTE)
6.JUSTIFIED-JUSTIN TIMBERLAKE (JIVE)
7.MELODY AM-ROYKSOPP (WALL OF SOUND)
8.COMFORT IN SOUND-FEEDER (ECHO)
9.LOVEBOX-GROOVE ARMADA (PEPPER)
10.THE DATSUNS-DATSUNS (V2)

Lullapolooza

1-Primal Scream-Vanishing Point
2-Primal Scream-Evil Heat
3-Spoon-Kill the Moonlight
4-Sterolab-Sound Dust
5-Interpol-Turn on the Bright Lights
6-The Smiths-The World Won't Listen
7-Tarwater-Dwellers on the Threshold
8-Godspeed You! Black Emperor-Yanqui U.X.O
9-Black Hear Procession - Amore del Tropico
10- Cinerama-Torino

Loser Top 5

Derginin resmi kaybedeni Murat Bey bu ay Elaine'den dans dersleri aldı, sokaklarda izmarit aradı, alt geçitlerde bekledi nitekim yine kaybedenleri unutmadı, unutamadı.

1. Faultline- Where is my boy
2. Paul Weller - You do something to me
3. Toy Dolls-I'm a lonely bastard
4. U2 - Wake up dead man
5. Karate - This, plus slow song

trip v2.0 @HERA

ocak '03

bir	çarşamba → trip
iki	perşembe → trip
üç	cuma → trip
dört	cumartesi → trip
beş	pazar → Burak Şuşut
altı	pazartesi → trip
yedi	salı → DJ Groovy
sekiz	çarşamba → Lull-abye
dokuz	perşembe → trip
on	cuma → beat surrender by Saffet Sözen
onbir	cumartesi → trip
oniki	pazar → 70's Turkish Pub by Dr. Moog
onüç	pazartesi → trip
ondört	salı → Eski Sevgililer Günü (ESG) Partisi, ECE
onbeş	çarşamba → coppacabana by Şahin Uruk
onaltı	perşembe → The Clash saatleri (21:00-23:00)
onyedi	cuma → Burak Şuşut
onsekiz	cumartesi → Vertigo-go, Hilmi Tezgör
ondokuz	pazar → trip
yirmi	pazartesi → aşırı doz, Mete Avunduk
yirmibir	salı → trip
yirmiiki	çarşamba → Ergun Vatan
yirmiüç	perşembe → Voodoo by Dr. Moog
yirmidört	cuma → Rock & Roll by Kaan Çaydamlı
yirmibeş	cumartesi → trip
yirmialtı	pazar → Cenk Daniels by Cenk Taner (vinyl only)
yirmiyedi	pazartesi → Plastinka by Tayfun
yirmisekiz	salı → DJ Groovy
yirmidokuz	çarşamba → Hakiki 80'ler Partisi by Mete Avunduk
otuz	perşembe → tamirci, Sait
otuzbir	cuma → Hakan Seyrek

Miller
GENUINE DRAFT

kadife sokak no: 10/1 kadıköy 0216 346 04 13

Jack Nicholson pht. Vera Anderson 1982

max ernst

geçen ayın nesnesi

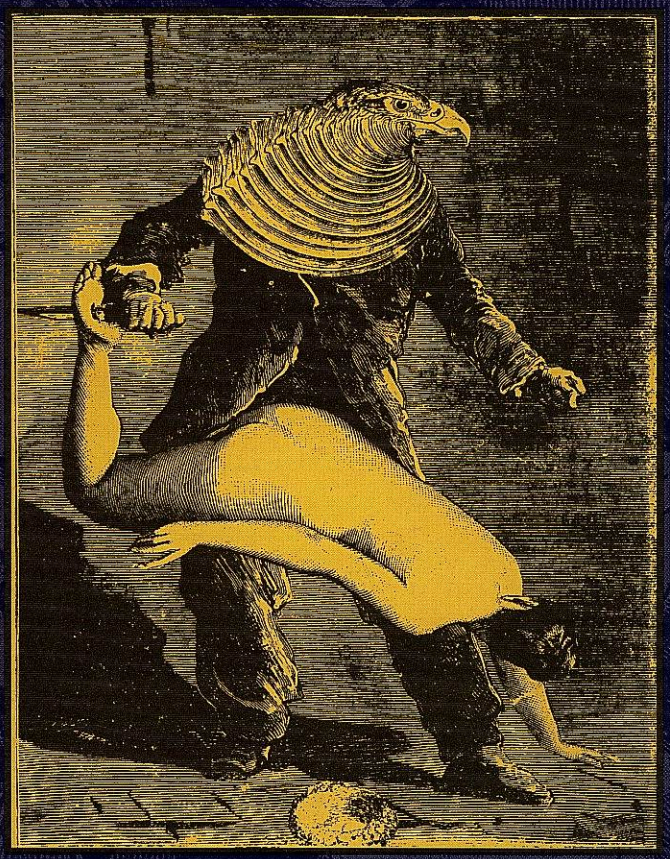

12'li özel zarflı
ayraç seti

merhamet haftası

45

tel : 0216 330 86 38
fax : 0216 330 28 24
www.altikirkbes.com